

GLOSSARIA LATINA

IUSSU ACADEMIAE BRITANNICAE EDITA

III

ABSTRUSA, ABOLITA

EDIDERUNT

W.-M. LINDSAY · H.-J. THOMSON

FACOLTÀ DI MAGISTERO
Istituto di Filologia Latina e Medioevale

INV. N. ~~3573~~ NFC 920

1965

GEORG OLMS VERLAGSBUCHHANDLUNG
HILDESHEIM

Reprografischer Nachdruck der Ausgabe Paris 1926
Mit Genehmigung des Verlages Les Belles Lettres, Paris
Printed in Germany
Herstellung: fotokop, Reprografischer Betrieb GmbH, Darmstadt
Best. Nr. 5100863

PRAEFATIO

Iam in praefatione vol. II dixi socios meos in hoc vasto opere plenissimam mihi licentiam concessisse amplificandi ea quae scripsissent, refingendi, decurtandi ; teque, lector, iussi, siqua vitia in his paginis detegerentur, mihi quoque ipsi meam vitiorum partem imputare. Quae verba hic iterare necesse habeo ; tam longe Abstrusa glossarium, quale hic editur, ab ea forma differt quam mihi Thomson meus edendam commendavit.

Quoniam haec duo glossaria, Abstrusa et Abolita, velut thesauri erant unde materiam hauserunt modo non omnes qui postea extiterunt glossariorum conditores, in votis erat ut uniuscuiusque glossae fontem tibi indicarem. Quod quidem fortasse efficere potuissemus si in codicibus qui nobis praesto sunt pristina glossarum dispositio (velut in Arma, vol. II), pristina glossarum forma satis servatae essent. Sed scribis, vel potius scribarum magistris, semper in mente erat Isidori (Etym. 1, 30, 1) dictum, singulas interpretationes debere vocem illam de qua requiratur uno et singulari verbo designare. Unde factum est ut novi quique glossarii transcriptores pristinam glossarum formam magis magisque decurtarent ; porro, legentium commodo obsecuti accuratorem alphabeticam ordinationem postulantium, magis magisque pristinam glossarum dispositionem everterent. Denique qui se Abstrusa glossario occupabant, ne lemmatibus quidem temperantes, verbum quodque in tertia persona singulari indicativi praesentis, nomen quodque in casu nominativo singulari exhibebant ; quid multa ? pristinam glossarum et formam et dispositionem ita obtegebant ut glossarum Abstrusa fontes raro indicare audeamus.

Attamen, quamquam noluimus ubique viae tibi indicium ponere, cave credas omnia esse invia. Sat habuimus demonstrare glossas Abstrusa maximam partem ex scholiis Vergilianis provenisse, aliquot etiam ex Sacra Scriptura. Tu igitur, si demonstratio nostra placuit, ex cognitis incognita nosce, et nobiscum v. g. AB 1 (Abstrusa : abscondita) ad Aen. 6, 7 (*abstrusa in venis silicis*), ceteras eiusmodi glossas Lexico Vergiliano fretus ad eum versum qui tibi placebit revoca, AB 2 (Abdicat : a se alienat vel respuit) ad scholium aliquod Vergilianum. In scholiis enim Vergilianis infinita copia erat ; et credimus — teque credere volumus — ad hunc fontem plerasque Abstrusa glossas esse revocandas. Quodsi credere noles, non male feremus ; nam fatemur potuisse conditorem priore, nunc deperdito glossario aliquatenus uti : unum illud nullo modo, nulla ratione feremus, si Ritschelianorum viam secutus sic tecum disputabis : Hoc

lemma vox est Catoniana ; glossarium igitur Catonianum in manibus erat conditoris Abtrusa glossarii : Illud lemma vox est Luciliana ; glossarium igitur Lucilianum antiquitus traditum praesto ei fuit : Haec vox in Sallustii Historiis apparet ; evolverat igitur ipse glossarii conditor Historias Sallustii, inde hanc vocem (neque praeter hanc voces alias) tamquam lemma in glossario suo posuerat addideratque eam interpretationem quam ipse excogitaverat. Quasi vero glossarii Abtrusa conditori tanta librorum copia praesto esse posset, tanta doctrinae antiquitus traditae ! Quasi vero tam doctus vir esset, tam laboriosus ut innumeros scriptores antiquos huius causa glossarii evolveret eodem modo quo apes, latum pervolantes campum, ex mille floribus mille particulas mellis extrahunt ! Immo tu lege ea quae alibi scripti (St. Andrews University Publications XIII praef., p. vii ; English Society Publications VIII, p. 1 ; Bulletin Ducange I, p. 16) et discite quomodo et quam temere glossaria facta sint ; porro tu fontibus certis, dummodo ad eos glossae glossarii omnes satis apte referri possint, noli novos sine causa adicere, memor sapientis Gulielmi qui dixit : « Entia non sunt multiplicanda praeter necessitatem. »

Disce etiam glossas solere esse fertiles, et ex una glossa posse alias oriri. Noli igitur postulare pro unaquaque glossa suum proprium fontem. Velut, si incidis in glossas duas, *Serit* : *seminat*, *Sevit* : *seminavit*, sic tecum disputato : Potuit sane glossarii conditor in versu Vergiliano praesentis temporis formam invenire, in altero versu perfecti ; idem tamen potuit nonnisi *serit* (-is, -imus, etc.) invenire et ipse ea mente novam glossam *Sevit* : *seminavit* addere ut sui discipuli intellegerent verbi coniugationem. Semper enim illud in memoria tenendum est, glossaria a monasteriorum praeceptoribus in usum discipulorum esse condita ; eos praeceptores ipsos et postea eos qui librariis praeerant multa refinxisse, multa in margine aut explicandi causa aut emendandi addidisse ; multas igitur glossas revera advenas esse et aut conditoribus ipsis aut subsequentibus correctoribus esse imputandas. Quae si tecum reputabis, concedes nos, si novem partes glossarii ad fontes proprios-revocavimus, de tribus quoque quae restant partibus posse nostro iure esse securos, non minus quam arborum caesores qui, silvam centum arborum aggressi, postquam centum truncos reportaverunt, securi esse solent de rubis fruticibusque qui circa arborum pedes accreverunt.

Denique, quoniam speramus philologos hac editione adiutos nova reportaturos esse tropaea, et ex Abtrusa glossario aliquatenus Donatianum in Vergilii poemata commentum, ex Abolita glossario aliquatenus eas partes Festi de Significatu Verborum libri quae iam desiderantur esse restitutos, permitte mihi ut exponam quid de tota re sentiam. Sic enim mihi fingo glossaria duo esse orta.

Exstitisse non post saeculum septimum Abtrusa credo, siquidem id glossarium iam scriptori hymni qui vocatur Altus et Aethico Histro praesto erat (Class. Quart. XVII, p. 198) et Aldhelmi tempore (cum Abolita Glossario) increbuerat (Engl. Phil. Soc. Publ. VIII). Isidoro nullam glossam refert acceptam, nam raras quae Isidorianae sunt, vel potius videntur esse, aut adiecit postea nescioquis aut revera ex eodem fonte (scholiis Vergilianis Donati, puta)

atque Isidorus conditor ipse sumpsit. Quomodo igitur extitit glossarium? Sic mihi conicio, sic — dicent critici — somnior. Quemadmodum alii aliquot magistri Etymologias Isidori tamquam vastum glossarum thesaurum adhibuerunt, ita noster Scholia Vergiliana (a Servio aliena) adiit, thesaurum nihilo minus copiosum. Brevitati non nimis studuit, quippe qui non interpretationes tantum excerpserit, sed eis etiam scriptorum locos a scholiasta (Donato, puta) ad interpretationem illustrandam citatos adiecerit. Earum satis redundantium glossarum plurimas nobis conservavit ille glossariorum coadunator quem Ansileubum vocare solemus; quamquam ne Ansileubus quidem dubitavit lacerare, comminuere, in tres vel quattuor glossulas unam glossam discindere, fragmenta discissa per longe diversas ingentis voluminis partes dissipare (cf. vol. I, praef.). Sed pristina ea satis ampla glossarum Abstrusa forma cui Ansileubus aliquatenus parcebat mox eandem fortunam est experta quam ipse Ansileubi in multis qui extant codicibus liber, qui non plenum Ansileubi glossarium sed epitomam eius exhibent, plerumque ita confectam ut, citationibus praetermissis, nonnisi interpretationes, et illae quidem saepe decurtatae et refictae appareant (cf. Palae. Lat. III, p. 23). Atqui hic vel ille codex in hac vel illa glossa vestigium amplioris formae casu felice conservavit; neque minus felice casu *A* et *B* glossarii Abstrusa codices pleniorum eius glossam identidem exhibent, verbi gratia

(IN 254) *Intrio* : infundo, vel<ut> (Ter. Phorm. 318) «tute <hoc> intristi»>. (*A*).

Intrio : infundo. (*B*).

(Illud *intrio* ne Donato imputaveris sed conditori glossarii. Donatus, puto, scripserat — haud scio an ad Geo. I, 46 — *Intritum* : infusum, et *intristi* : infudisti, etc. Nam Ansileubus (1) exhibet duas glossulas : *Intrio* : *infundo*, *Inritum* : *infusum*.)

In decurtandis interpretationibus saepe *A* non tam longe quam *B* processit :

(FA 41) *Flamonium* : honor pontificalis aput Gentiles, quo qui functus fuerit apicem optinet dignitatis et dicitur flaminis. (*A*, *Ansil*.)

Flamonium : honor pontificalis aput Gentiles. (*B*).

(Illud *aput Gentiles* documento est conditorem Abstrusa glossarii magistrum fuisse monasterii.)

(AM 14) *Amaracus* : genus floris, unde et amaracinum unguentum fit. (*Ansil*.)

Amaracus : genus floris. (*AB*).

(Eandem decurtatam formam exhibent nostri duo codices.)

(1) Ansileubo praesto fuisse et codicem Abstrusa pleni et codicem Abstrusa epitomati constat. Credo eum sic duos testes adhibuisse ut breviori testimonio non totum alterum sed tantummodo partem desideratam adiecerit. Unde fit ut ex glossa *Ianitor* : *ostiarius* vel *custos ianuae* (*A*), pro qua erat in epitoma nonnisi *Ianitor* : *ostiarius* (*B*), hae duae apud Ansileubum glossulae emanaverint, *Ianitor* : *ostiarius*, *Ianitor* : *custos ianuae*. »

(IA 8) Ianiculum : mons est in urbe Roma, unde [Ianum vel] Ianuar-
rius mensis nomen accepit. (*A*, *Ansil.*)

Ianiculum : mons est in urbe Roma. (*B*, ut vid.)

(Scriba archetypi Abstrusa scripserat *Ianuarius* per compendium *Ianu*. Cor-
rector plenam vocem supra lineam vel in margine adposuerat.)

(FE 9) Foenix : avis regia, unde foenicium, id est miniatum, nomen
accepit. (*B*, *Ansil.*)

Foenix : avis regia. (*A*).

(Rarum decurtatae formae in *A*, plenae in *B* exemplum.)

Ecce aliquot exempla fertilium glossarum :

(CA 115) Calathum : canistrum, id est cartallum.

(CA 118) Cartallum : canistrum.

(Si solam hanc haberemus, non illam, dubitaremus fontem in scholio Vergi-
liano quaerere.)

(LU 1) Lubricus : labilis, lenis, nitidus.

(LU 3) Lubricus : nitidus.

(LU 12) Lubricus : labilis vel lenis.

(LA 14) Labilis : lubricus.

(Ecce tergemina prolem !)

(CA 119) Cancer : forceps aut ulcus.

(FO 16) Forceps : ulcus aut cancer. (!)

(Hanc si conareris vel ad fontem referre vel etiam explicare, haereres, nisi
illa adesset.)

(UL 7-8) Ultimus : novissimus. Ulterius : amplius. (*Ansil.*)

Ulterius : novissimus vel amplius. (*A*)

Ulterius : novissimus. (*B*)

(Conflatio duarum glossarum archetypo Epitomae imputanda est.)

(FU 5) Fulvum : flavum aut rubeum.

(FA 45) Flavum : rubeum.

(Male intellecta erat vera glossa *Fulvum : aut flavum aut rubeum.*)

(GE 10) Gentis honos : <stemma> generis nobilitas.

(ST 8) Stemma : generis nobilitas.

(Quis auderet alteram ad Aen. 4, 4 revocare, nisi viam prima monstraret ?)

(CU 34) Cudere : excludere, percutere, cudendo proferre vel incude
facere.

(KA 9) Kadere : caedendo proferre.

(Semidoctus quidam, seu conditor ipse glossarii seu subsequente aevo correc-
tor, quo derivativam glossam longius a principali amoveret, *ka-* pro *ca-* scripsit,
neque intellexit verum lemma Cudere esse, non Cadere. Noli autem putare
eum Kudere scripsisse, nam littera K nonnisi ante vocalem A adhiberi solet.)

Quid ? satisne lucide, si breviter, exposui quid de Abstrusa sentiam ? Audi
nunc de Abolita ; sed prius unum hoc exemplum accipe discissae et disiectae
Abstrusa glossae, et ex uno disce omnia :

(EQ 3-4) Equitatus : numerus equitum. Eques et equester : unum est.

(PE 8 ; 11) Peditatus : numerus peditum. Pedes et pedester : unum est.

Quae integra, non disiecta, steterunt in codice Abstrusa illo quem conditor glossarii Corp. adhibuit.

(Corp. A 332-3) [A]eques et equester unum sunt. [A]equitatus et peditatus : numerus equitum et peditum.

Infra dicam in praefatione mea altera de codice (A) iam memorato Abstrusa glossarii cuius in margines infertae sunt tot Abolita glossae quot locum ibi invenire potuerunt, et de Bavarica coadunatione (*Gloss. Monac.*) glossariorum cuius auxilio codicem Abolita glossarii proprium, nunc deperditum, quasi per transennam aspicere possumus. Hic praebebo exempla Festinarum Abolita glossarum, ut discas Festum nullo modo exscriptum esse in Abolita. Festus scripserat.

(160, 3) Nequinont pro nequeunt, ut solinunt ferinunt pro solent et feriunt, dicebant antiqui. Livius in Odissia
« partim errant, nequunt Graeciam redire ».

Quae conditor Abolita glossarii excerpserat, ea sunt in duas glossas discissa in A.

(NE 22) Nequunt : pro nequeunt, ut <solinunt pro> solent.

« Nequi<n>unt. Graeciam redire. »

(Quia duae partes ab eisdem litteris NE incipiunt, vicinae manebant.)

Paulus Festi epitomator haec habet.

(16, 23) Ausoniam appellavit Auson, Ulixi et Calypsus filius, eam primum partem Italiae, etc... deinde paulatim tota quoque Italia quae Appennino finitur dicta est Ausonia ab eodem duce, etc.

Ecce iterum duas glossas in A.

(AU 1) Ausonia Italia dicta.

(AB 15) Ab Ausone, Ulixis et Calypsus filio.

(Quia duae a diversis litteris incipiunt, subsequens corrector, qui strictiorem alphabeticam ordinationem imposuit, inclusit illam in capitulo AU, hanc in capitulo AB.)

Festus scripserat.

(256, 4) Profanum : quod non est sacrum. Livius... Plautus « sacrum an profanum habeas parvi penditur ».

Quae glossarii conditor excerpserat, discissa erant a librario Hispano, Hispanicam Latinitatem adhibente.

<Provanum : non sacrum.>

« Provanum aves, parvi pendetur. »

Quorum membrum prius ex A excidit.

(PRO 92) Provanum : aves partui perdetur.

(Saltem haec sunt in uno codice ex A descripto, nam in recentiore evanuit tota glossa.)

Festus scripserat.

(258, 20) Plutei dicebantur crates corio crudo intentae quae solebant opponi militibus opus facientibus et appellabantur militares. Nunc etiam tabulae quibus quid praesepitur eodem nomine dicuntur.

Quae excerpſit glossarii conditor ſatis ſervavit A.

(PL 11) Plutei : proprie crates corio contectae quae in opere faciendo
hostibus obiciuntur.

(Illud *contectae* ſcripſitne conditor pro *intentae*, ut facilius intellectu ?)

Paulus habet

(38, 18) Carissam 'apud Lucilium vafrum significat.

Haec A.

(CA 17) Carissa lena est dupla.

(Sed ex glossario Abba, quod hanc glossam ab Abolita mutuatum est, discimus conditorem Abolita glossarii non *dupla* sed *vafra* scripsisse.)

Festus Verrio oblocutus erat.

(222, 6) Orcum quem dicimus ait Verrius ab antiquis dictum Urgum..

Sed nihil affert exemplorum ut ita esse credamus, nisi quod
is deus nos maxime urgeat.

Obloquitur Paganis conditor Abolita.

(OR 32) Orcus secundum stultitiam Gentilium deus inferni dictus,
ab urgendo mortem.

(Si recte haec reflecta verba conditori ascribo.)

Festus scripserat

(226, 4) Petulantes, et petulci etiam, appellantur qui protervo impetu
et crebro petunt laedendi alterius gratia. Virgilius in IV
Georg. « neque oves haedique petulci floribus insultent »...
Et Afranius in Ida « Nostrum in conventum aut consessum
ludum lapsumque petulcum ». Interdum pro veloce usu
videntur antiqui, ut hoc versu intelligi potest « Exilivit
quasi petulcus quidam. pedibus convibravit ».

Quae excerpſit glossarii conditor, ea sic discissa et lacerata exhibet A.

(PE 52) Peticus (*immo* Petulcus) : qui amat petere aliquem.

(PE 53) Petilius (*immo* Petulans) : qui supra.

(PE 54) Petunt : adpetunt, invadunt.

(PE 56) Petulcum : lascivum.

(Si recte refero tertiam glossulam ad interpretationem supra illud Festi *petunt*
scriptam, et quartam ad interpretationem supra illud Afranii *petulcum* scrip-
tam.)

Quibus ex exemplis satis apparet reflecta esse in usum monachorum studiosorum verba Festi, et codicem Festi a conditore Abolita glossarii adhibitum interpretationes inter lineas (vel in margine) appositae habuisse, quae a conditoris librariis in glossarium admissae sunt. Sicubi igitur Festus nonnisi etymologiam vocis praebuerat, suspicor codicis glossatorem saepè interpretationem eius vocis adiecisse. Sed hoc valde interest scire : Utrum ipse conditor verba Festi excerpſit, an excerpta in marginibus codicis a se adhibiti invenit ? Tu, lector, responde ; nam quid respondeam non habeo.

Vides, lector benevole, nobis, dum conamur glossas Abstrusa et Abolita ad fontes suos revocare, opus tam periculosae plenum aleae incidisse ut tu, dum legis, non minus cautus debeas esse quam benevolus. Nobis enim, fatemur,

quae placuerat prius sententia, ea saepe est nunc abiecta. Quin etiam glossas quas prius in hoc glossario incluseramus nunc illi vindicamus, ita ut glossarum prior numeratio nonnumquam sit turbata. Melius tamen visum est priorem numerationem obtinere, nequi in adnotationibus aliubi te ad id capitulum referentibus errores subsisterent. Hinc illud tam saepe scriptum « in numerando peccavimus ». Age, ignosce peccatoribus.

W.-M. LINDSAY.

SIGLA

v cod. Vat. lat. 3321.

a cod. Casin. 439.

b cod. Vat. lat. 6018.

c cod. Par. lat. 2341.

d cod. Par. lat. 7961 (qui continet nonnisi BR 2-PRO 37).

A lectio codicibus *va* exhibita aut indicata.

B lectio codicibus *cd* exhibita aut indicata.

C lectio glossariorum quae ex Abstrusa materiam hauserunt.

A marg. lectio codicum *va* inter glossas Abolita.

Ansil. Liber Glossarum seu Glossarium Ansileubi (vide vol. I).

Gloss. Monac. coadunatio Bavarica glossariorum plurimorum cuius fragmenta eruta sunt ex involucris codicum Monacensium (cf. Goetz C. G. L. I, p. 302; apographum suum Goetz mihi transtulit).

Palae Lat. Lindsay, Palaeographia Latina.

Corp. Glossarium Latino-Anglum collegii Corporis Christi Cantabrig., ed Lindsay.

Abba glossarium Sangallense.

Arma vide vol. II.

Ancient Lore St Andrews University Publications XIII, ed. Lindsay et Thomson.

Gloss. Verg. glossarium Vergilianum (vel potius glossae ex Vergilii codice collectae) (ed. Goetz in C. G. L. IV, pp. 427-470).

Gloss. Bed.-Plac. glossarium ex Beda, Placido, etc., haustum (Vat. lat. 1469, ff. 162-223).

ABSTRUSA

EDIDIT

H.-J. THOMSON

PRAEFATIO

Hoc glossarium cum ante paucos annos tractarem (1) glossas Vergilianas permultas ei inesse ostendi easque cum Servi et Servi Danielis quem vocant commentariis et cum Adamnani quae fertur scholiorum sylloge artiore quodam vinculo coniunctas ; quoniam autem hi omnes magna ex parte Donatum referre viderentur plenior Donati scientiam e glossario sperari posse, cum praesertim Adamnani scholia non ultra Bucolica et Georgica haberemus, glossae autem ad omnia Vergili opera spectarent : porro inter glossarium Abstrusa et alia quaedam glossaria, praecipue magnum illum Librum Glossarum sive Ansileubi Glossarium (*Ansil.*), eam intercedere rationem ut in eis plenior et vetustior glossarum formam non raro inveniremus, multae autem quae a nostro evanissent glossae in eis exstarent atque inde restituendae essent. Hoc igitur opus institui quo totum glossarium quam proxime pristinam formam ederem ; sed quod et alia glossaria iam eduntur et ipse Liber Glossarum typis ita imprimitur ut eiusmodi glossas facile agnoscas, consilium praecidi, cum satis esse videretur glossas quas in C. G. L. IV, pp. 3-198 habes ordinare, hic illic emendare, ad fontes quantum fieri posset referre ibique in primis Philargyri et Donati vestigia indagare.

De singulis glossari codicibus satis habes apud Goetziū (C. G. L. IV, praef.), nisi hoc adiciendum est codicem Vaticanum lat. 3321 (*v*) viros rei palaeographicae peritissimos saeculi octavi non septimi esse arbitrari. ex his quinque codicibus duo glossarium nostrum glossis Abolita contaminatum habent, eundem Vaticanum (*v*) dico et Casinensem 439 (*a*) ; duo merum exhibent, Parisienses 2341 (*c*) et 7691 (*d*) ; quintus partim huius partim illius est generis, Vaticanus 6018 (*b*), qui cum glossas multis locis licentius mutatas et interpolatas habeat fere neglegendus est, quamquam est ubi veram lectionem solus exhibeat, v. g. AE 15. quod ad ceteros attinet ea ratione egi quam si quis textus historiam accurate investigatam requirat vereor ne non comprobet ; quamquam enim ea quam dixi codicum distinctio per se fortuita est, tamen, quoniam in hac materia non nimia severitas est postulanda, brevitatis causa quae lectiones in codicibus contaminatis aut exhibentur aut indicantur *A* littera, quae in alteris *B* notavi ; neque curavi ut de codicum lacunis monerem. sin-

(1) *Journal of Philology*, 35, 257, ; *Ancient Lore in Medieval Latin Glossaries* (Lond., Milford), p. 46.

gula si desideras apud Goetziū (C. G. L. IV) praesto sunt. Habet hic illic *A* singulas glossas inter glossas Abstrusa scriptas quae in *B* non leguntur : tales utrum nostrae sint an ad glossas Abolita pertineant dubitandum est ; neve te fugiat testimonium *B* in initio et in fine glossari in uno codice (*c*) niti.

Restant duo testes a quibus verum quaeramus. primum enim illud in codicibus Vat. 3321 (*v*) et Cas. 439 (*a*) vix quemquam fugerit multas glossae quae nostri sunt glossari in eis partibus scriptas esse quae e glossario Abolita tractae sunt, multas etiam utroque esse relatas. omnibus quidem in codicibus eiusdem glossae duas formas, alteram corruptam emendatam alteram, non numquam invenimus : hoc Vaticani et Casinensis proprium est ut multo plures eiusmodi habeant et emendatas fere inter glossas Abolita referant, non paucas ibidem exhibeant quae suo loco omnino desunt ; quae res ita potest explicari si formas emendatas et glossas ordine praetermissas in codicis archetypi margine stetisse existimes. sicubi igitur vera lectio in eis partibus codicum Vat. et Cas. invenitur, id signo *A marg.* indicavi. deinde quod antea dixi huius glossari exemplarium vetustiorum et pleniorum vestigia in aliis glossariis, Amploniana dico et Affatim cum quibusdam aliis et praeter cetera Librum Glossarum (*Ansil.*), exstare, id satis iam certis documentis probatum est : quorum glossariorum quae vel in uno vel in pluribus leguntur *C* littera agnosces ; non quod unum aliquod nostri exemplar omnibus commune fuerit, sed in Goetzi Thesauro Glossarum Emendatarum (C. G. L. VI-VII) singula si velis reperire in promptu est ; ibi autem si quid deest id Libri Glossarum (*Ansil.*) esse scito, quoniam ex eo excerpta modo edidit Goetzius, ego pleno usus sum libro. varias lectiones ne sic quidem nisi potiores adnotavi ; glossas ita plerumque edidi ut in Thesauro Glossarum sunt emendatae, nisi quod aliter hic illic legendum existimavi, multis autem in locis pleniorē formam restitui.

Venio iam ad glossarum ordinem, in quo cum non inter se modo multum discordent codices sed ne in singulis quidem codicibus eadem ratio ad calcem servetur, quem potissimum sequamur decernendum est. namque pristina glossari forma nimirum ea fuit ut lemmata secundum primam cuiusque litteram digererentur ; mox in describendo duarum vel, ut multis in locis videmus, trium litterarum ratio habebatur, velut glossa IN 161 (Inopinatus : quod supra), quamquam ad glossam 163 (Improvidus) spectat, in INO seriem amota est. huc spectant illa quoque quae ad RI 2, 5, 8, 10 adnotata invenies Rig, Rin, Rim, Rit, quae quoniam codici Par. 2341 (*c*) cum Libro Glossarum (*Ansil.*) communia sunt in exemplari fuisse manifestum est. sed librariorum suam quemque libidinem secutos partium seriem aliam alium effecisse apparet. velut lemmata a litteris PLE incipientia alio in codice sub PE, in alio sub PL leguntur, ab S incipientia cod. Par. 2341 (*c*) in series SA, SE, SI, SO, SV, SCA. SCE, etc., SPA, SPE, etc., STA, STE, etc., digesta habet. quae cum ita sint codicis Vaticani 3321 (*v*) ordinem, ut qui in universum proximus sit a pristino, plerumque sequi visum est ; nam in glossariis quoniam verum est Heracliteum illud πάντα βέλ id fere optimum est quod vetustissimum. atque e glossis TRO 2 et 2a apparet in vetustioribus exemplis lemmata a TRO et TRI incipientia utraque sub TR stetisse, neque ut aliquibus in codicibus nunc

habemus TRO sub TO, TRI sub TI ; Vaticani autem in exemplari Pridem (PRI 15) sub PRI ultimum locum, Prunus (16) in PRV serie primum habuit, quae lemmata in codice Par. 2341 eodem ordine sub PV scripta sunt. tamen Parisiensis ordinem in F et G malui cum ex FI 18 et 24, ubi frivoli et ficti facta est confusio, verba a litteris FRI incipientia non ut in Vaticano sed in FI seriem relata esse videantur ; quod eo magis credendum est quod haud pauca a FR incipientia cod. Vat. neglexit, a FL fere tot inter glossas Abolita relatas habet, id est ex archetypi margine tractas. item si cod. Vat. in C. G. L. 81, 8-9 et 83, 4-5 spectabis, verba a GLA incipientia a GA serie in exemplari secreta non esse videbuntur.

Sequitur ut de glossari fontibus quaeramus, qui quot' fuerint haud facile decernas : ceterum permultis glossis scholia Vergiliana subesse pro certo habeatur. qua de re pauca hic contra Wessnerum dicenda sunt, qui nuper de glossis Vergilianis fusius disputavit (C. G. L. I, p. 369), rem tamen ut opinor non penitus perspectam habet. ei quae de Servio, Servio Danielis, Scholiis Bernensibus scripsi non probavi ; quamquam in hac re ipse sibi vix constat, nam cum dixerit (p. 371) inter haec scholia Vergiliana et glossas Abstrusam necessitudinem quandam intercedere non posse negari, paulo post (p. 373) num ex consensu glossarum simplicium, ut ait, atque trivialium multum effici possit magnopere dubitat. « haud raro enim » inquit « aegre dicas quomodo verba poetae aliter explicari potuerint. » quod ad Scholia Bernensia attinet, id quidem minoris est momenti, quamquam glossas Baccare (BA 14), Cana mala (CA 113), Corylos (CO 208) paene cum ipsis Scholiorum Bernensium verbis forte congruere vix dicas, neque ullius negoti fuit Vergili verba aliter explicare. de Servio et Servio Danielis si quis hunc libellum perlegerit vix cum Wessnero dubitabit ; nam inter glossas, simplices illas quidem sed haud omnes triviales, et commentarios vetustos eam consensionem non raro inveniet quae nisi artiore necessitudine explicari non possit ; unde alias quoque glossas quibus in commentariis ut eos nunc habemus nihil respondet ad veteres interpretes referendas iure contendet. quod autem huius glossari glossas Vergilianas plerumque brevissimas atque simplicissimas esse Wessnerus dicit (p. 382), illa eum fugerunt, primum in glossariis conficiendis et describendis (excepto Libro Glossarum, qui sui generis est) maximum fuisse brevitatis studium ; deinde scholia ut in glossarum brevium formam redigerentur in partes fuisse dividenda, unde fit ut glossa Vergiliana non semper primo aspectu agnoscatur et ut glossae loco quam longissime seiunctae fraterno vinculo coniunctae esse reperiantur. quarum rerum vel unum sufficit exemplum, nam glossae FE 31 (Freudit : stridet dentibus) et 32 (Fresa : fracta, divisa) quin ex uno scholio tractae sint quis dubitet ? at utraque simplicissima est et brevissima, et illa quidem vel trivialis dici potest ; haec tamen neque cuiusvis est monachi et originem cum Servi Dan. ad Aen. 8, 230 scholio communem prae se fert. iam de verbis quae in Vergili versibus non legantur multa commentatores veteres disseruisse quis nescit ? quid quod ad Geo. 1, 165 Servius supellectilem « vasa de vimine... ut qualos, corbes et cetera » interpretatus de *corbis* genere feminino cum exemplo Tulliano loqui pergit ? quod ad Vergili interpretationem minime

opus erat. sed ut minora praetermittam, cum Ἀπειὸν πάγον, verbi causa, ad Geo. 1, 18, nebrides ad Geo. 4, 341, calones ad Aen. 1, 39, hostire ad Aen. 2, 156, carinare ad Aen. 8, 361 explicata inveniamus, glossas PA 8, NE 2, 3, KA 12, HO 13 ad scholia his similia referre non dubitamus; porro alias, ut Casnar (KA 18), Percatapsat (PE 58), quae verba in commentariis quos habemus non leguntur, ad eundem fontem reducimus.

Ea sane Wessneri iudicio omni carent fundamento. sic enim contendit (p. 358), etsi apud Servium Danielis ad Aen. 8, 361 Enni versus ille « contra carinantes verba atque obscena profatus » laudetur, non Enni *carinantes* explicari sed *carinare*, cum scripserit scholiasta « carinare est obtrectare ». sed minimum talia valere debent, nam apud Servium Danielis ipsa Donati scholia plena exstare quis credit? quae retractata esse plane scimus (1). neque omnes glossas ipsam Donati vocem referre dixerim praeter rem ex eo sumptam. quod autem, ut ait idem, apud Servium Danielis ad Aen. 2, 156 formae *hostil* nec vola est nec vestigium, id quidem omnino nihil refert; nam quod scholiasta hostiam dictam esse scribit « quod dii per illam hostiantur, id est aequi et propitii reddantur, unde hostimentum aequationem », neque id sequitur Donatum eadem verba scripsisse, et videndum est illud de quo plura suo loco dicam, in glossario conficiendo plurima verba, partim brevitatis partim aequalitatis causa, ad hanc formam redacta esse.

Illud quoque animadvertendum est, cum a commentatoribus Vergilium interpretantibus aliorum scriptorum versus persaepe laudati sint et aliquando explicati, ex eis quoque glossas trahi potuisse: quod genus Wessnerus in Libro Glossarum agnoscit, nostro in glossario nusquam videtur suspicatus esse. at si ea quae de brevitatis studio dixi memoria tenes, cur virum doctum fefellerint facile intelleges. unam hic proferam glossam IN 202 (Inrequieta: semper vigilans), quam cum certo in ordine glossarum Vergilianarum (199-203) inveniat, ex Ovidi versu Metam. 13, 730 « Scylla latus dextrum, laevum inrequieta Charybdis infestant » ad Aen. 3, 420 « dextrum Scylla latus, laevum implacata Charybdis obsidet » laudato venisse luce clarius est. itaque de glossa CE 66 (Caerula) vir doctus ne dubitet, qui « quid ad Vergilium » inquit « glossa Caerula, quam non ad Geo. 1, 236 sed ad nesciocuius auctoris verba *caerula nox* pertinere ipsa testis est? » immo nesciocuius auctoris verba ad Geo. 1, 236 (vel alium aliquem Vergili versum) laudata. alia huiusmodi in adnotatis indicavi, quae hic praetereo. hoc monendum videtur tres poetas Lucanum, Statium, Iuvenalem non ante Servium laudatos esse Wessnerum non suo iure contendere. Donatus, inquit, quantum scimus Statium non curavit (C. G. L. I, p. 378. Cf. Teuffel, § 431, 3). at id prorsus non scit, neque scire potest; neque est cur eos locos ubi illi poetae a Servio Dan. laudantur suspectos habeat, quoniam qua ratione egerit qui Servi commentario alterum illum inseruit satis iam intellegimus.

Denique haud scio an erret Goetzius qui Gnuegio glossas Terentianas glos-

(1) Vide *Ancient Lore*, p. 56 sq.

sario nostro inesse concedit, et quod glossae aliquae in utraque parte codicum contaminatorum exstant id ita explicare conatur ut simile esse utriusque glossarii fundamentum contendat, scilicet ex glossis Terentianis et Vergilianis compositum (C. G. L. I, p. 123). nam certam glossarum Terentianarum seriem nullam invenies ; et quoniam non dubium est quin Donatus, dum Vergilium interpretatur, Terentium saepissime laudaverit, inde venisse eas glossas, siquae ad Terentium spectare possunt, facilius suspiceris. quod non ideo labefactatur quia non semper eiusmodi glossa ad unum aliquem Vergili versum manifeste est referenda ; nam cur hic vel illic Terenti versus laudandus esset sexcentae esse poterant rationes ; ut si fingamus glossam ad verbum *militatum* adscriptam in Terenti Adelph. versu 385 qui apud Servium ad Aen. 2, 87 laudatur et inde in glossarium sumptam, ipsa glossa nobis, nisi Servium habeamus, a Vergili loco alienissima videatur.

Plurimas igitur glossas ad scholia Vergiliana ita referre non dubitavi ut scholii formam restituere hic illic auderem, saepius ut satis esse ducerem restituendi materiam praebere. hoc erat cur verba Festi, Noni, Isidori, versus Plauti, Terenti, aliorum ad glossas Vergilianas saepe adnotarem, illa quod Festus Noniusque talem servant doctrinam qualis Donato praesto fuit, Donatum autem inter fontes Isidori fuisse constat, hos quia scriptorum loci in scholiis Vergilianis saepe tractabantur quamvis rem a Vergilio alienam esse diceres.

Aliud quoque velim animadvertas, nam si librum perspexeris illud certe in lemmatibus te non fugerit verborum tertias plerumque positiones numeri singularis et praesentis saepissime temporis exhiberi, velut intra paucas glossas Abdicat, Absistit, Abit, Abstinet, Abutitur, Abominat, Abolet, Abnuvit, Abrogatur, Abiurat, Abluit, Abhorret ; quae res cum fortuita dici vix possit sic statuendum est, ut in lexicis conficiendis primam nunc monstrare positionem moris est ita eis temporibus glossario tertiam maxime idoneam visam esse ; quamquam ne hic quidem certae ubique rationi serviebatur. quoties igitur eius modi glossam ad aliquem Vergili versum relatum videris neque apud Vergilium eandem verbi formam legeris, offensus ne sis.

Nolim quidem glossas Vergilianas omnes usque ad Donatum redire putes ; nam ut triviales praetermittam (quamquam ne apud Servium quidem desunt quae trivialia videantur), non potuit Donatus Sulpicium Severum laudare (v. TV 15). sed si quae veterum doctrinam exhibet, ibi fides haud incerta sit. neve illa sis oblitus, primum Donatum cum, ut ipse dicit, grammatico rudi ac nuper exorto viam monstrare ac manum porrigere vellet, non modo Vergilium interpretatum esse sed multa de rebus grammaticis in commentarium suum condidisse quae posteriores depromerent ; deinde ab ipso Donato esse aliquae inepte et sine iudicio scripta . velim autem legas quae priore in opusculo de tota re scripsi (*Ancient Lore*, pp. 56 sq.).

Ceterum glossis quam plurimis Vergiliano commentario addictis restant quas aliunde quaeramus necesse est. quarum fontes haud facile agnosci possunt. de quo id te ne fugiat in glossario non ita fuisse ut inscriptoris opere describendo ; hoc enim integrum summa cura servandum fuisse, illi contra, cum ad usum confectum esset, ne quid adderetur neve detraheretur nullam religionem prohi-

buisse ; quin etiam singulis glossis undecumque tractis et operi insertis utilius fieri potuisse (cf. Class. Quart. 15, 38-40). nullus est nostri codex quin aliquas sibi proprias habeat, neque dubito quin statim a principio glossae ex hoc vel illo fonte tractae glossario vel singulae vel cum paucis hoc modo adiectae sint. Eas advenas appello, non aborigines.

De uno quidem fonte nemo dubitabit, Biblia Sacra dico : illuc enim glossas LE 27 (Levigabis), MV 23 (Mundum muliebrem), NE 25 (Neomenia), NE 24 (Neophytus), PA 21 (Balteum, sc. tecti), CA 106 (Coenomyia) — quarum duae ultimae prae-Hieronymicam versionem prae se ferunt, — alias eiusmodi securus referas. et quoniam ea versio Graecas voces ex LXX sumptas habuisse multis in locis videtur (1), eo Graeca lemmata reduxi siquando cum septuaginta interpretum versione vel cum Novo Testamento congruunt, sicut AP 6 (Apodixin), AS 13 (Asotus) (2) ; nonnullis autem in glossis vulgatae verba interpretationis loco stant, velut Stricto pugione : evaginato gladio (ST 20), unde lemmata versionis Italiae esse collegi. Eucherus cum vetere versione usus sit, eius verba hic illic perscripsi. neque pernegaverim id posse existimari aliquas glossas non ipsis Bibliis Sacris adscriptas sed ex opere aliquo Eucheri simili vel ex nominum aliquo indice qualis Hieronymi fertur tractas esse, velut HI 25 (Hir), LE 23 (Leviathan), OW 2 (Onesiphorus) ; sed veri similis mihi videtur ipsum Bibliorum Sacrorum glossatorem eos indices Hieronymi, Eucheri, aliorum adhibuisse, quoniam verba interpretationis aliquando conspirant cum Hieronymi vel Eucheri verbis, aliquando ab iis abhorrent.

Unde nisi ex Rufini Historia Ecclesiastica poterant provenire glossae AG 19 (Hagneuontes), BA 22 (Barcocabas), ST 42 (Stromateas), IN 400 (Infanticidii dapibus funestari) ? Atqui ultima nonnisi in codice *d* apparet, ceterae in fine capitulorum ; advenae igitur omnes, non aborigines.

Unde nisi ex Augustini Civitate Dei eae glossae (PI 17 ; SE 47 ; TI 7) quas ad AB 51 memoravi ? atque Augustinum quoque Isidori fontem fuisse monendum est, unde potest explicari quod cum Isidoro aliquae glossae etiam non Vergilianae necessitudine coniunctae videntur. ad eiusdem de Genesi ad litt. ipsa verba (*prudens, acutus*) quadrat (3) glossa CA 24 (Catus). Atqui non me fugit glossam SE 47 in fronte ferre advenae notam, nam in fine stat SE capituli extra litterarum ordinem.

Poteram sane alios scriptores memorare quorum inusitata verba hic illic in nostro glossario apparent. sed quis praestabit ea verba ex scholiis Vergilianis non revera provenisse ? itaque Lindsaio suadente malui de fontibus tam incertis hic tacere, mentionem eorum in apparatus criticum relegare. quin etiam cogitaveram de tractatiuncula De Affinitatibus a conditore glossari adhibita (cf. AB 15-6 ; LE 27), de grammatico opusculo unde trahi potuerint v. g. adiectiva illa cum nominum exemplis (cf. ad CA 76) vel pronominum

(1) Cf. *Euch. Inst.*, II, p. 149 W.

(2) Cf. SO, 38.

(3) Itidem ut quadrat ad Schol. Bern. Ecl. 7, 8 (*citius, velocius*) glossa OC 1 (Ocuis), ad Schol. Bern. Geo. 1, 69 (*obsint, noceant*) glossa OF 4 (Officiant).

casus (cf. ad CU 7-13). quis tamen nescit affinitatis gradus saepe a scholiastis Vergilianis memorari, necnon res grammaticas? quis nescit declinationem nominis aut pronominis, verbi coniugationem saepissime in glossariorum vel textu vel margine sive a conditoribus ipsis sive postea a correctoribus esse adpositas?

Illud tamen necesse habeo te monere, aliquando glossas e glossis natas esse. quarum complura sunt genera; aliquoties enim, ut in quibusdam videmus animalibus, parte glossae abscissa duae fiunt, ut in CI 19 (Circumscripsit), ubi vide quae adnotata sunt, vel in PRO 88 (Prodigium) quae glossa multa passa est cum primum duo lemmata faciant codices Vat. et Cas. (1), deinde membra disiecerint (2), caput autem alteri codices omnino amiserint; vel pars iteratur, ut KA 9 (Cudere) e CV 34; vel lemmate et interpretatione inter se mutatis nova fit glossa, ut OR 5 (Originis confidentia) e GE 7 (Generis fiducia); vel emendata glossa recipitur neque corrupta tollitur, ut IN 160, 232 (Inolevit, Insolevit); vel uni verbi tempori alterum subicitur, ut AB 9, 10 (Abit, Abiit), CO 49, 50 (Coit, Coiit), quamquam haec quidem forsitan ex ipso fonte manent. eiusmodi glossas non sui iuris esse signo = indicavi.

Hoc ipso glossario usi esse, quod minime mirum est, posteriores glossatores aliqui videntur; nam glossas Canonibus Ecclesiasticis adscriptas si cum nostris contendes hinc illarum nonnullas tractas esse, nisi fallor, existimabis (cf. ad CO 65); quod etiam de glossis Isonis qui vocatur ad Prudenti carmina adnotatis dici potest: sed nunc eis de rebus agendum non est. eodem usos esse Columbam et Aethicum Istrum scriptores iam antea docuit Lindsay (Class. Quart. 17, 198).

Restat ut Goetzio viro doctissimo gratias agamus quod apographi codicum Parisiensium inspiciendi nobis comiter potestatem fecit. Lindsay praeceptoris nostri eiusdem et iudicis amicissimi, quo non suadente hortante impellente hoc opus quantulumcumque est vix absolutum esset, non castigante maculas paene innumerabiles haberet, tot et tanta sunt erga nos merita ut omnem gratiarum actionem praecurrant.

H.-J. THOMSON.

Scribebam Bangori Cambrensiū
Mense Febuario 1925.

(1) C. G. L. 147, 6; 151, 19.

(2) *Ibid.*, 149, 36; 150, 22.

ABSTRUSA

AB

Abstrusa : abscondita. 2. Abdicat : a se alienat vel respuit. 3. Abactus : ab actu remotus, <ablatus, expulsus>. 4. Abstem<i>us : sobrius. 5. Abrogare legem : tollere. 6. Absistit : longe est, desinit. 7. Abaso (?) : infi[r]ma domus. 8. Absurdum : infirmum, inconveniens. 9-10. Abit : discedit, -iit : discessit. 11. Abs-tinet : observat. 12-13. Abutitur : recusat, contemnit vel aspernit, Abutimur : recusamus. 14. Abusitatus : minus instructus scientia. 15. Abnepos : filius nepotis, <Pronepos : nepos nepotis>. 16. Abavus : pater <pro>avi. 17. Abi-

geius : qui seducit servum aut pecus alienum. 18. Ab imo : deiosum. 19. Abominat : negat quod suum est. 20. Abolet : tollit vel delet. 21. Abnuit : denegat, recusat. 22. Ab re : contra rationem. 23. Abrogatur : aufertur. 24. Abiurat : reprobatur, abnegat. 25. Ab ineunte aetate : ab ipsis rudimentis infantiae. 26. Absolute : manifeste. 27. Abluit : mundat, lavat. (=EX 15 ?) 28. Abhorret : discrepat. 29. Abstrusum : inclusum vel occultum. 30. Abrumpit : incidit, rumpit. 31. Abducit : abstrahit, asportat. 32. Abreptus : raptus. 33. Abigit : minatur, expellit. 34. Abdidit : abscondit, textit. 35. Abeunt : redeunt, vadunt. 36. Abest :

AB 1. cf. 29. Aen. 6, 7. || 2. cf. A marg. aut Abol. (Abdicant : respuunt, repudiant). || 3. abl. exp. om. AB : quasi novam glossam exhibet Ansil. (qui glossam Abact. ab ac. rem. Origeni ascribit ; sed apud Originem latinum non inveni). Isid. Et. 10, 20 (Ab. quod sit ab actu remotus). || 2-3. una glossa (cf. Paul. Fest. 21, 11 Abacti magistratus dicebantur qui coacti deposuerant imperium) ? cf. MA 14. || 4. cf. 11 ; TE 13-15. Abste. abstinens (et Abste. sobrius) Corp. Isid. Et. 10, 11 (Abst. a temeto, id est vino, quasi abstinens a vino) ; Don. Andr. 229 (Temulenta vinulenta, hoc est ebriosa ; quia temetum vinum, unde abstemius sobrius). || 5. ? cf. 41 ; AD 75 (Adrogat) ; DE 15 (Derogat) ; IN 200 (Inrogat) ; SU 29. (Subrogat) ; PRO 83 (Prorogat). || 7. infima EE : infima (et infirma) Corp. : infirma cett. (quod ad illud infirmum in sequenti glossa fortasse est ascribendum) : infama Abav. an A base (Itala 3 Reg. 7, 9 ?) ? Hinc mire gloss. Aelfrici (W. W. 185, 21) Ab. infirmatorium, seocera manna hus. Etiam Abbo Bell. Paris. 3, 55 (ābāso quo fuerit, sit hirudo frequens comitata) ! Nugatur Stowasser (Arch. lat. Lex. 12, 579). || 11. cf. 4. cf. Itala Act. 21, 25 (observent se ; Vulg. abstineant se) ? cf. ad CE 1 (Caerimoniae) ? || 12. cf. 45. Itala Luc. 7, 30 (abusi sunt). Hinc nimirum A marg. (Abutitur : contemnit). || 14. instr. in sc. (et instr. sc.) Ansil. Utrum ea quae hic sequuntur in a (Abusus sapientia : minus intellegens) et alio loco in Asbest. (Abusus sapientia) revera glossae pars sint aegre dicas. Cf. PE 80 ? || 15. Abn. qui natus est de pronepote Corp. cf. PRO 63 (Pr. n. n.). Immo Abn. n. n., Pron. f. n. || 17. qui tollit s. Corp. cf. Schol. Aen. 8, 208 (Avertit erat proprium ' abegit '). cf. PL 4 et 12. || 18. Aen. 5, 810. || 19. Aen. 5, 531 (nec maximus omen abnuit (Aeneas). cf. 21. || 20. vel del. om. B. cf. A marg. aut Abol. (Aboletur : deletur). || 21. Aen. 5, 531 (cf. 19) ? cf. 38. cf. AD 33. || 22. cf. ER 12 (E re). || 23. cf. 41. || 24. aut negat A (cf. ad 54). || 27. cf. DI 36 ? cf. AD 39 ? || 29. cf. ad 1. || 32. asportatus add. A marg. cf. aut A marg. aut Abol. (Abreptus : raptu abductus, sublatus). || 33. Ital. menare, Fr. mener. cf. aut. A marg. aut Abol. (Abige : expelle). || 34. Aen. 2, 553. cf. aut A marg. aut Abol. (Abdit : abscondit). || 35. Aen. 3, 452. || 36. cf. AF 2 (Afuturus : ab-

absens est. 37. Abis : recedis. 38. Abnueram : non receperam. 39. Ab stirpe : ab origine vel a genere. 40. Absono : absurdo vel praepropero (-postero). 41. Abrogat : demit, aufert. 42. Abitione : discessione. 43. <H>abitus : habitus corporis vel custos (cul-) vestium. 44. Ablegatus : condemnatus. 45. Abusi : male usi. 46. Abusive : despecte. 47. Abstractae : abiectae (abac- ?) vel abductae. (Aen. 8, 263) 48. Abeuntibus : discedentibus. (Aen. 1, 196 ?) 49. A[b]spernatus : contemptus. 50. Abicit : proicit. 51. A<s>beston : Arcadiae lapis qui semel accensus non extinguitur. (Aug. Civ. 21,5) 52. [Abodos (?): dementes.] 53. <Abibat :> abire coeptabat, ire incipiebat. (Aen. 2, 382) 54. Abiuratae : furatae. (Aen. 8, 263) 55. Abietem : genus ligni. 56. Ab origine : a genere (=39 ?)

(Geo. 3, 48 ?) 57. Abolescit : de memoria excidit. (Aen. 7, 232, -et)

AC

Accola : alienus cultor aut novicius. (Aen. 7, 729 ?) 2. Acrocheria (-chir-) ligatura articularum. 3. Acras mentis : validae mentis. (Verg. ?) 4. Accipitrem : acceptorem. (Levit. 11, 16 ?) 5. Acedia : taedium animae. (Itala Sir. 29, 6 ?) 6. Acies : extensa militum in pugna. (Verg.) 7. Acerbum : in maturum vel malum. 8. Acrimonia : saevitia. 9. A culmine : ab alto. (Aen. 2, 603 ?) 10. Acuto murice : saxis asperis. (Aen. 5, 205) 11. Accolae : vicini cultores. 12. Acalanthis : cardellus [alibi carduelis], avis vepribus adsueta. (Geo. 3, 338) 13. Accentus : sonus, inflammatio vel vociferatio. (?)

sens erit). Etiam A marg. aut Abol. (Abesto : absens esto Afuit : absens fuit).|| 37. Aen. 2, 675.|| 38. Aen. 10, 8 cf. 21.|| 39. cf. 56. Aen. 1, 626.|| 40. vel prospero A : om. B.|| 41. cf. 23. cf. ad 5.|| 43. cu. om. AB. Ex Schol. Aen. 1, 315 (cf. Ter. Eun. 240) vel etiam 318 (cf. Don. ad, Eun. 315). cf. Paul. Fest. 90, 23 (habitus habitus corporum).|| 46. vix -ae -ae. cf., puta Schol. Aen. 1, 43 (rates abusive naves). Vel cf. AD 42 ; Ansil. (<Adumbratum > : abusive quod non est perfectum, Abusive : despecte, Ab. : fastidiose, contemptibiliter.|| 45-6. cf. aut A marg. aut Abol. (Abutitur : male utitur, abusive utitur).|| 47. eiectae (vel el-) AB : abi- A marg. cf. 17. Vide tamen ne duae glossae sint confusae, (1) Abol. (Abstractae : abactae vel abductae), (2) Abstr. (Abstractae : electae).|| 49. i. e. passive, non active, cf. Prisc. II 379, 6 antiqui tam activa quam passiva significatione protulisse inveniuntur.|| 51. ex Aug. (asbeston Arcadiae lapidem propterea sic vocari quod accensus semel non possit extingui) mutuatus est Isid. Et. 16, 4, 4 et 2. Illud abestos potest fuisse vulgaris forma, ut spopondi pro sponsondi, sempiternus pro semperternus, etc. Aliae huiusmodi glossae ex Aug. Civ. haustae sunt PI 17 (Pyrites), SE 47 (Selenites), TI 7 (Tylon).|| 52. om. B. C. Estne glossarii Abol. ? Apodos Goetz (cf. 40 ; 8) : Abulos Buecheler.|| 53. Vergilio ascribit Ansil.|| 54. Abiure AB. cf. 24. cf. aut A marg. aut Abol. (Abiurasse : intercepisse periurio. Abiurare : negare); Ansil. (Abiurare est rem creditam negare periurio), ex Schol. l. c.|| 55. A marg., B : om. A.

AC 1. aut vicinus B (cf. 11), fort. recte (cf. IN 19). cf. ER 9 ?|| 2. palaestrae genus.|| 3. Vergilio ascribit Ansil.|| 4. in versu Levit. (non edetis acc.) accipitrem Vulg., acceptorem Ital. || 5. vel Acidia. vel animi. cf. AN 9.|| 6. Vergilio ascribit Ansil.|| 7. aliter Arma (Atrox : malus, Acerbus : in maturus). vel dolore plenum add. Ansil. cf. aut A marg. aut Abol. (Acerbum : dolore plenum).|| 8. cf. 30.|| 11. cf. ad 1. cult. om. A marg. introitus interp. AB, unde colligo in archetypo fuisse Aditus : introitus (AD 54), Adeolae (vel Acc.) : vicini cultores. Sed potest Abolita glossarii esse Acc. vic. cul. si nostram glossam hab. Ansil. (Accolae : vicini, concives, adventicii).|| 12. -tus cardellus (om. cett.) AB. Italice ' cardello ' cf. Class. Phil. 13, 2 et 13.|| 13. infl., i. e. Accensus. vocif. : vocis concrepatio (var. lect.) Ansil.

14. Accitus : vocatus. 15. Accleta (athle-) : luctator. 16. Acatus : navicula vel arca. 17. Ac veluti : quasi, quemadmodum. (Aen. 1, 148, etc.) 18. Accingunt : adparant, muniunt, armant. (Aen. 1, 210 ?) 19. Accisis : consumptis, circumcisis. (Aen. 7, 125) 20. Actutum : cito. 21. Acervus : cumulus [et dicitur acervus (-bus) crudus]. 22. Acies : acumen oculorum vel gladii. 23. Acerra : arca turaria. 24. Acri : arguto vel cito. 25. Acer : vehemens, crudelis. 26. Acrior : fortior. (= 32 ?) 27. Achivis : Graecis. (Aen. 10, 89, etc.) 28. Aconitum : genus veneni, ἀπὸ ἀκόνιτος, quod in Ponto de spuma Cerberi inventum est. (Geo. 2, 152) 29. Acheron : fluvius apud inferos. (Geo. 2, 492, etc.) 30. Acrimoniosi : saevitiosi. (cf. 8) 31. Acrimoniosus : saevitiosus. (= 30) 32. Aciores : fortiores. [33. Acyologia : <in>propria.] 34.-5. Academia : villa ubi tractabat Plato. -micus : philosophus. (Aug. Civ. 6, 2 ?) 36. Acro- <a>mata : scenicorum carmina 37. Aculeo : ab acu deminutive. 38. Acumina : ingenia. 39. Acediatur : stomachatur.

(Bibl. ?) 40. Acanthus : genus floris quo vestes inficiuntur. (Geo. 2, 119, etc.) 41. Ac : autem. 42. Actutum : cito. (= 20) 43. Acciri : evocari. 44. Actos : exagitatos fatigatos. (Aen. 1, 240 ?)

AD

Adfatim : abunde, satis. 2. Adimit : tollit, negat. 3. Adipiscitur : consequitur impetrat. 4. Adficio : affligis [vel obiurgas]. 5. Adstruere : aedificare vel affirmare. (Verg. ?) 6. Adrogans : superbus. 7. Adio (-eo) : ingredior. 8. Adoritur : gignitur, nascitur. 9. Adeo : in tantum aut valde, maxime, satis. 10. Ad extollendum : ad laudandum. 11. Adlatum : adportatum vel adductum. 12. Adigebant : cogebant. 13. Adsolitur (-la- ?) : adlissum. (?) 14. Adsecula : domesticus. 15. -lae : pedisequi vel lenones. 16. Adtaminat : usurpat vel inquinat. (Itala Num. 6, 5 ?) 17. Adscivit : sociavit, coniunxit. 18. Adsectatores : imitatores. 19. Adit : intrat, interpellat. 20. Ad praestolandum : ad observandum vel sustinendum. 21.

14. an -os -oe (Aen. 11, 235) ? evocatus (cf. 43) *Corp.*, *Amp.* II. cf. aut A marg. aut Abol. (Acciti : evocati, accersiti) ?|| 16. cf. ad LI 32-3.|| 18. cf. aut A marg. aut Abol. (Accingere : apparare)|| 19. cons. om. AB.|| 20. cf. 42.|| 21. et... cru. om. AB. cf. CU 1. cf. aut A marg. aut Abol. (Acervum : cumulum cuiuslibet rei)|| 22. Ac. exercitus, acumen gl., intuitus oculorum *Ansil.*|| 24. om. A (cf. 25)|| 25. velox *add. A* (cf. 28. A. gen. ven. (om. *cell.*) AB quod in portu C. cf. Serv. (haec autem herba nata dicitur de spumis Cerberi... quae quia in saxis et cotibus nascitur aconitum dicitur ἀπὸ τῆς ἀκόνιτος) ; Schol. Bern. (herbae quaedam in Ponto sine terra in saxis natae) ; Brev. Exp.|| 32. cf. 26.|| 33. om. B. Estne glossarii Abol. ?|| 34-5. villa om. AB. cf. Isid. Et. 8, 6, 11 (Academici appellati a villa Platonis Academia Athenarum, ubi idem Plato docebat)|| 37. cf. aut A marg. aut Abol. (Aculeum : peccatum), ex Itala 1 Cor. 15, 26 ?|| 38. ignea AB.|| 43. cf. 14.|| 44. Actus exagitatus B.

AD 1. cf. Serv. ad Aen. 1, 123 (fatim enim abundanter dicimus ; unde et adfatim), etc.|| 2. detrahit aufert *add. Ansil.*|| 4. vel ob. om. B, *Ansil.* cf. aut A marg. aut Abol. (Adfligis : consumis). cf. 65.|| 5. vel firmare A : om. B : sive asserere *Ansil.* (ubi Vergilio ascribitur glossa A. : affirmare)|| 6. praesumptuosus tumidus *add. Ansil.* Hucine pertinet glossa Abba, etc. (Abrogans : humilis) ?|| 8. cf. 29.|| 9. ma. sa. om. B.|| 10. cf. ad 27.|| 11. vel addu. *add. A marg.*|| 13. cf. Leid. (Assolatis : plane factis). An ex Itala 2 Reg. 17, 2 (ubi Vulg. desolatum) ?|| 14-5. vix cf. Fest. 20, 24 (Aquarioli dicebantur mulierum inpudicarum sordidi adseculae). cf. 18 ?|| 17. A. socium con. (var. lect. ?) *Ansil.* an Adsciverit (Aen. 11, 472 ; 12, 618) ?|| 18. cf. 14-5.|| 20. cf. ad 27. vel sust. om. B : ad suscitandum (var. lect. ?) *Ansil.*||

Adfectat : vult, desiderat. 22. Adfatim (-tor) : optime loquens. 23. -fabilis : delectabilis. 24. Adornat : plus quam ornat. 25. Adoptat : affiliat. 26. Adserit : dicit, adfirmat. 27. Ad sciscitandum : ad interrogandum [28.] ad explorandum, ad inquirendum. (? Aen. 2, 114 *var. lect.* scitatum) 29. Adoritur : ingreditur. 30. Ad ulciscendum : ad defendendum. 31. Adurit : incendit. 32. Adsentatur : adulatur. 33. Adnuit : consentit, favet, acquiescet (-it). 34. Adlegat : astruit. 35. A[d]versatur : detestatur, spernit. 36. Adegit ferrum : se ipsum interfecit. (Verg. ?) 37. Adventat : advenit. (=38) 38. -ntantes : advenientes. 39. Adluvione (ab- ?) : inundatione (mun- ?) sordium. 40. Adnititur : conatur, adjuvat. 41. Adolet : incendit, incensum ponit. (Verg. ?) 42. Adumbrat : effingit, tegit. 43. Ade<n> : <aiden>, invisibilem locum, hoc est infernum. (? Itala Iob 7, 9, etc.) 44. Adest : post (praesto est). (=61) 45. Adcommoda[n]tius : utilius. 46. Admi-

nistrat : procurat, praestat. 47. Adclit : invitat, suadet [vel addet]. 48. Adtonitus : stupefactus, intentus. 49. Adscriptum : adiunctum. 50. Adiumentum : adiutorium, adminiculum vel auxilium. 51. Adqui (at-) : quin etiam, ideo, quin potius. 52. Adpendit : aestimat, pensat. 53. Adnitente : conante vel opitulante. 54-5. Aditus : introitus, -ire : introire, subire.* 56. Adtollens : elevans, erigens. (Aen. 12, 703, etc.) 57. Adsumpta (ab-) : consumpta, finita. (Aen. 1, 555) 58. Adflarat : adspiraverat. (Aen. 1, 591) 59. Adflictus : malis oppressus. (Aen. 2, 92) 60. Adgrediuntur : circumdant. (Aen. 2, 463) 61. Adest : praesto est [aut subvenit]. (Verg.) 62. Aderit : veniet et subveniet [vel veniet ei]. (Aen. 3, 395) 63. Adgredior : aspiro vel incipio. (Verg. ?) 64. Adgredior : arripio vel incipio. (=63 ?) 65. Adficio : taedio : consumer. 66. Adsignat : restituit, approbat (?). 67. Adclinatur : incumbit vel inclinatur. 68. Adiectio : adpositio. 69.

22. Adfatim *ABC* : Adfator *A marg.* Nam 'ad' secundum grammaticos significat 'valde'; cf. 24. || 25. cf. 116 ? || 27. cf. 10, 20, 30. || 29. cf. 8. || 30. cf. ad 27. || 31. cf. AM 4 (Ambu. inc.). || 32. cf. aut. *A marg.* aut Abol. (Adulator : blandus adsen<ta>tor) et (Adsentari : adolari, consentire). || 35. cf. AV 27. || 36. Adclit *AB*. interficit *B*. Vergilio ascribit Ansil. An ex schol. ad Aen. 4, 660 ? || 38. Rufino Hist. 1, 8, 1 ascribit Leid. || 39. cf. CO 94 (Conlutione : collectione sordium). Adlutione *AB* : Ablutione *Ansil.*, *A marg.* : Alluvione *A marg.* sordis *AB* : sordium *Ansil.*, *A marg.* Ansil. etiam alteram (*var. lect.* ?) glossae formam exhibet (Ablutione : emundatione). ? cf. IN 124 (Inluyes); PRO 41 (Proluv.); DI 38 (Diluvium); 113 (Adluvium). ? cf. DE 2 (Delubra). || 40. cf. AN 50. || 42. tetigit *Ansil.* ? cf. Schol. Aen. 10, 541 (aut « ingenti umbra tegit » secundum usum accipiendum, id est insultatione eum opprimit et adumbrat, ut superatos dicimus « adumbratos »). || 43. cf. AI 5. || 45. cf. Suet. Nero 8. || 47. Adclit (Adicet, Adiecit) *AB*, unde illud « addet » post « suadet » (quasi « sive addet » ?). Allicit : invitat, suadet *Ansil.*, etc. || 48. vix <stuporatus> stupef. (cf. ad ST 39). || 49. cf. Suet. Vit. 14. || 50. cf. 99 ; 82. cf. SU 44 ? || 53. cf. Rufin. Hist. 10, 17. || 54. intr. ingressus *A marg.* (Abol. ?). || 54-5. ? cf. Schol. Aen. 6, 43 (« aditum » ab adeundo, per quem ingredimur). cf. ad AC 11. || 56. Ex eodem fonte (scholio ?) Isid. Et. 10, 8 (Adtollens, quod se elevet et erigat). || 57. Ads-. *AB* : Abs- *Ansil.* : Ass- *A marg.* || 60. cf. Verg. l. c. (turrim... adgressi ferro circum.. convellimus). || 61. cf. 44. aut sub. *add. Ansil.* || 62. et *om. AB*. vel ven. ei (*var lect. pro ven. et ?*). *A* : *om. BC*. Vel refer hanc glossam ad Aen. 2, 662 (et praecedentem ad Aen. 2, 522 « adforet ») et sic intellige : hic veniet, alibi (Aen. 3, 395) subveniet. || 63. cf. aut *A marg.* aut Abol. (Agg. : ingredior, inc.) || 65. cf. 105. || 66. approbat *Ansil.* : aut probat *A* : *om. B*. : aut praebet Goetz. cf. Act. Apost. 9, 41. || 67. *ita A* : Adcl. incu. *B* : Adclinatur incumbit, Adclinatus inclinatus *Ansil.* || 69. cf. ST 14 (Stipulatur : testatur).

Adstipulatur : adtestatur. 70. Adigor : compellor. 71. Admisit : peccavit, permisit. 72. Adnitendum : adtentius conandum. 73. Adcommodata : utilis, opportuna. (Aen. 11, 522 -da) 74. Adsuissent : adnexuissent aut consuissent. 75. Adrogat : adscribit, deputat. 76. Adstrepit : obmurmurat (?). 77. Adfigitur : confingitur. 78. Adamans : valde amans. 79. Adamans : lapis durus qui ferro dividi non potest, nisi sanguine hircino dividi<tur>. (Aen. 6, 552) 80. Adultus : maturus. (Verg. ?) 81. Adsis placidus : propitius sis. (Aen. 4, 578) 82. Adiumenta : auxilia. 83. Adclivatum : obliquum, curvum. (Geo. 2, 276 -ive) 84. [Adfinis : proximus, propinquus.] 85. Adrumavit : rumorem attulit. (Ecl. 6, 54) 86. Adorti : adgressi vel conati. (Aen. 6, 397) 87. Adgressus : invectus inruit. (Ecl. 6, 18 ?) 88. Adglomerant : iungunt. (Aen. 2,

341) 89-90. Adolevit : crevit. (Aen. 12, 438 -verit), -ulti : iuvenes vel adulescentes. 91. Adempta : subtracta. (Aen. 9, 131) 92. Adero : praesens ero. (Aen. 4, 125) 93. Adruptis (ab-) : apertis. (Aen. 3, 199) 94. Adegit : coegit. (Aen. 6, 696, etc.) 95. Ademptis : sublati. (Aen. 8, 320) 96. Adfore : adesse. (Aen. 9, 243, etc.) 97. Admonet : rogat. (Aen. 10, 153) 98. Adicias : addas. (Aen. 11, 354) 99. Adminiculum : adiutorium, auxilium. (= 50 ?) 100. Adtollit : extollit. (Aen. 3, 552, etc.) 101. Adnixa : conati. (Verg. ?) 102. Adeste : adestote; subvenite, succurrite. 103-4. Adoreas : triumphorum laudes, -rat : triumphat (-antem ?) laudat. (Aen. 10, 677) 105. Adfectus : maceratus, caesus. 106. Adtestatur : testimonium dat. 107. Adpult : adduxit, adportavit. (Aen. 1, 377 ?) 108. Adspectat : adspicit. 109. Aduncis

71. cf. aut A marg. aut Abol. (Admissum : peccatum vel receptum).|| 75. cf. ad AB 5.|| 76. obm. AB : omnibus murmurat *Ansil.* An <Fremi> : adst., ovibus mu. (Aen. 9, 59) ?|| 77. Adfigitur configitur *Ansil.* (recte ?).|| 78. cf. ad 22.|| 79. la. du (*om. cett.*) AB. Ex Schol. l. c. (lapis est durissimus et tantae soliditatis ut nec ferro possit infringi ; quem hircino sanguine frangi dicunt), unde etiam Isid. Et. 16, 13, 2.|| 80. cf. ad 89-90.|| 81. Vergilio ascribit *Ansil.*|| 82. cf. 50.|| 83. Adclivatum A marg., *Ansil.* (et Adglivatum). cf. aut A marg. aut Abol. (Adclive : oblique erectum). an <Adclive :> adclivatum (-natum ?), <id est> oblique erectum, curvum ?|| 84. *om. B.* Estne aliena ?|| 85. Vergilio ascribit *Ansil.* cf. Schol. l. c. ; Fest. 9, 7 (Adrumavit : rumorem fecit sive commurmuratus est ; quod verbum quidam a rumine, id est parte gutturis, putant deduci).|| 86. *ita Ansil.* : Ado. adg. AB : Ado. contra virtute *Amp.* II.|| 89-90. cf. Fest. 5, 10 (Adolescit : a Graeco ἀδελήσκω, id est adcreasco, venit ; unde fiunt adultus, adulescens... et exoletus, qui excessit olescendi, id est crescendi, modum ; et inolevit, id est crevit). cf. EX 33 (Exolescit) ; 76 (Exoletus) ; IN 160 (Inolevit) ; 232.|| 93. Abr- C, A marg. : Adr. AB.|| 96. vix -et -et.|| 97. an Adm. et ro. ? cf. Schol. (partim rogat, partim admonet) ad Verg. l. c. (admonet immiscetque preces).|| 99. Adm. adiut. AB : Amm. aux. A marg. : Adm. adiumentum aux. *Arma* : Adm. adium. adiut. *Abav.* : Adm. aux. adiut. *Abba* : Adm. adiut. subsidium *Ansil.*|| 100. *ita B, Ansil.* (ubi Vergilio ascribitur) : add. id est laudat vel ornat (ex EX 17), aut cum invidia adtendit (ex 118) A|| 102. *ita A marg.* : Adesto succurre A : -tote -ite B : Adeste adestote succurrite *Ansil.* cf. Verg. Catal. 12, 7.|| 103-4. *ita Ansil.* : Adoreas triumphum laudes A : Adorat triumphat laudes (vel laudat) B. Duas igitur glossas exhibet *Ansil.*, nonnisi unam nostri glossarii codices. Et duarum materiem praebet Schol. l. c. (adoro iuxta veteres, qui adorare adloqui dicebant ; nam ideo et adorea laus bellica quod omnes eum cum gratulatione adloquebantur qui in bello fortiter fecit). cf. 117.|| 105. an taesus (cf. 65) ?|| 106. i. e. adt. ab obt. differt ? -tantur t. dant *Ansil.*|| 108. Aen. 1, 420, etc.|| 109. an manibus (Geo. 2, 365 uncis m.) ?

naribus : curvis naribus. 110. Adlobrus (Allobrox) : Gallus, de Gallia. 111. Adspirat : favet. 112. Adeptus : consecutus. 113. Adluvium : ruina riparum ex aqua. 114. Adsultibus : adsumere (?) saltibus. (Aen. 5, 442) 115. Adrecti : erecti. (Aen. 1, 579 ?) 116. Adoptivus : loco fili receptus. 117. Adoreis : sacrificiis. 118. Adtolens : cum invidia adtendens. (Aen. 5, 278 ?) 119. Adpendix : socia, comes.

AE

Aequum : iustum. 2. Aequiperat : coaequat. 3. Aestus : procellae. 4. Aedes : domus vel templa. 5. Aequaevi : coetanei. 6. Aether : aer superior aut caeli pars. 7. -th[e]ra : rota e<st> caeli. 8. Aerumna : labor vel miseria. 9. Aequora : maria aut campi ab aequalitate dicti.

(Aen. 2, 69 ?) 10. [A]epulae : escae vel laetitiae (?). 11. Aemulatio : insectatio vel invidia. 12. Aedituus : ianitor vel custos aedis. 13. Aevo : tempore vel saeculo aut aetate. 14. Aegri : infirmi, vel tristes aut aegroti. (= EG 8) 15. Aenis nodis : aeneis vinculis. (Aen. 1, 295) 16. Aerarium : thesaurum publicum. 17. Aequor maris : planities. (Aen. 2, 780. etc.) 18. [A]erus : dominus. 19. Aemulus : invidens vel oblicus. 20. Aere : aeramentum (?). 21. Aetatula : aetas modica. 22. Aequae : similiter ; Lucanus (7, 17) « venerabilis aequae ». 23. Aestivum (?) : aestiva tempora. 24. Aedicula : domus modica. 25. Aeneatores : tubicines. 26. A[e]geator : hortator. 27. Aeneadae : coniurati Aeneae. (Aen. 1, 157, etc.) 28. Aeolus : ventus quem regem ventorum appellant. (Verg. ?) 29. [A]epos : versus

110. cf. CI 38 (Cimber : Gallus, civis de Gallia).|| 111. cf. Schol. Aen. 2, 385 (Adsp. : favet, etc.)|| 112. Similem glossam (ex hoc glossario sumptam) Canonibus ascribit Leid. (Ad. : cons., indeptus). cf. aut A marg. aut Abol. (Adeptus : adsecutus vel adquisivit).|| 113. cf. AL 37 (Alluvia : consumptio riparum ex aquis). cf. ad 39.|| 114. cf. Gloss. Verg. (Adsultibus : saltibus). Adsumere (*nov. lemma, sine interpretatione*) *Nettleship*. : an ad summa ?|| 115. cf. aut A marg. aut Abol. (Arrecti : erecti, extersi, excitati, eminentes.)|| 116 cf. 25 ?|| 117. cf. 103-4. Ex Schol. Aen. 7, 109 (adoreis liba) ?|| 118. cf. ad 100 ; 56.|| 119. cf. Panegy. 10, 3.

AE 1. cf. Schol. Bern. ad Ecl. 5, 4 (Aequum : iustum), quamquam sane tralaticia haec interpretatio est.|| 2. an coaequatur (cf. Schol. Bern. ad Ecl. 5, 48 Aequiperas : coaequaris, adsimulas).|| 5. -vum Aen. 2, 561 ; 5, 452. cf. 34.|| 6. cf. Schol. Aen. 1, 223 (proprium et perpetuum aetheri epitheton dedit quia omnibus superior est). cf. aut A marg. aut Abol. (Aethera : partes caeli superiores).|| 7. Aen. 3, 585 ; 12, 247.|| 9. cf. Schol. l.c. (aequora vero modo maria, alibi campos... dictum enim est ab aequalitate), quo scholio etiam Isid. in Etym. usus esse potest.|| 10. vel lae. *Ansil.* : om. AB.|| 11. cf. 19.|| 12. et ad alia scholia Vergiliana referri potest et ad Aen. 9, 645 (fidusque ad limina custos) in commento Servi (aedituus fuit ; quod, ut supra diximus, in ingenti honore apud maiores fuit, etc.). cf. ED 9 ; 15.|| 13. Ecl. 8, 27, etc.|| 14. Verius EG 8 (Aeger : dicitur animo tristis ; aegrotus corpore infirmus).|| 15. nodis et vinculis unus cod. b habet.|| 17. om. A. Vergilio ascribit *Ansil.*|| 19. vel obl. om. B cf. EM 31 (Aemula : inimica, invidens). cf. aut A marg. aut Abol. (Aemulus : inimicus).|| 20. Hucine pertinet RA 4 (Ramenta : aeramenta) ?|| 21. cf. 24.|| 22. Lu. ve. æ. om. AB. Ex schol. Verg. (velut Aen. 3, 118) ubi hic locus Lucani laudatus est.|| 24. cf. ad 21.|| 25. Aliter Fest. 18, 26 (Aenatores cornicines dicuntur, id est cornu canentes). Aeneator forma recentior est.|| 26. Ex schol. Verg. (velut Geo. 4, 250 complebuntque foros), unde etiam Isid. Et. 19, 2, 4 (agea viae sunt, loca in navi per qua ad remiges hortator accedit. De qua Ennius « multa foro ponet et agea longa repletur »).|| 27. coniuratio AB. Vergilio ascribit *Ansil.*|| 29. quod ipsi A. eorum AB. cf. ad CO 64 ?

heroicus quo ipso dicuntur gesta heroum. 30-1. Aether : caelum, -theria : caelestia. (Verg.) 32. Aegra : taediosa vel dolens. 33. Aequis oculis : aequo animo. (Aen. 4, 372) 34. Aequaevus : unius aetatis. 35. [A]ethica : ars moralis. (= ET 4) 36. [Aethiopes : gens solis ardori subdita.] (Verg. ?) 37. [<H>aesitans : dubitans].

AF

Affluit : abundat. 2. A[f]uturus : absens erit. 3. Affectio : voluntas. (= IN 2 ?) 4. Affectatores : appetitores. 5. Affectus : dilectionis teneritudo. 6. Affinitas : propinquitas. 7. Affligit : necat. 8. Afflictus : luctu et squalore confectus. 9. Afflictis rebus : perditis negotiis. (Aen. 1, 452.)

AG

Agon : certamen. 2. Agreste : ferum. 3. Aggeres : terrae congeries. (Verg.) 4. Agmen : multitudo. 5. Agnati : filii per viros. 6. Ag-

gregat : congregat, acervat. 7. Agaso : domesticus. 8. <H>agiographa : sancta scriptura. 9. Agonia : alacritas, vigor. 10. Agonista : certator. 11. Agitatur : ventilatur vel movetur. 12. Age : incipe vel dic. 13. Agitare : agere. 14. Aginantes : explicantes (? est tricantes). 15. Agitat : agit aut cogitat. 16. Agit : portat. 17. Agagula : lenocinator. 18. Agetur : tractabitur. 19. <H>agneuontes : hi qui se sanctificant. (Rufin. Hist. 11, 23.)

AI

Ait : dixit. 2. -o : dico. 3. -n : aisne. 4. -n tandem : dicis vero. 5. Aiden : infernum. (= AD 43) 6. Aiunt : dicunt. 7. [-ebant : dicebant.]

AL

Alacer : velox, hilaris, gaudens. 2. Allegoria : similitudo. 3. Alias : aliter. 4. Alacrimonia : laetitia. 5. Almus : sanctum. 6. Alt^uter : alter, ambo. 7. [Alteru-

30. Vergilio ascribit Ansil. || 32. dolentia A(? Aen. 2, 566.) || 33. Vergilio ascribit Ansil. Hucine pertinet AN 10 (Animus aequus : ani. iustus) ? || 34. cf. ad 5. || 35-7. om. B. Posunt igitur 36 et 37 glossarii Abol. esse. || 36. gens om. A. || 37. an < Cunctans : > hae. du. (velut Aen. 4, 390-ntem) ? cf. Ansil. (Cunctante<m> : dubitante<m>, haesitante<m>).

AF 1. cf. aut A marg. aut Abol. (Affluens : abundans). || 2. cf. AB 36 (Abest : absens est). || 3. vel dilectio add. (ex 5 ?) A. || 4. Potest sane alio ex fonte provenisse, sed potest glossa fuisse ad Schol. Aen. 3, 209 (adfec<ta>tores stupri). Adfectores Aff., Amp. II. || 5-6. A. d. t. vel propinquitas AB (!). || 7. necat vel occidit A marg. Suet. Aug. 96 ? || 8. luctus AB. || 9. Vergilio ascribit Ansil.

AG 1. cf. 10 (Agonista : certator) ; ? 9 (Agonia) ; AN 4 (Antagonista : recertator, etc.) || 3. Vergilio ascribit Ansil. || 4. cf. aut A marg. aut Abol. (Agmina : multitudines). || 6. congerat B. cf. CO 33. || 8. Ex praef. Bibl. ? || 9. cf. ad 1. || 10. cf. ad 1. || 11. Aliter aut A marg. aut Abol. (Agitator : ventilator, gubernator, auriga) ; quae glossa, si revera est huius glossarii, aut ad Nahum. 2, 3 referri potest aut ad Aen. 2, 476. || 12. cf. Schol. Bern. ad Ecl. 3, 52 (age : dic, propone quicquid velis, incipe dicere). || 14. Ex Ital. 2 Cor. 2, 17 (ubi Vulg. cauponantes, LXX καπηλεύοντες) ? cf. Aff. (Acinari : tricari, in parvo morari) ; AA (Aginator : qui agit aliquid, id est negotiator aut tricator, morator vacuus). || 15. cf. Schol. (disponite, cogitate) ad Aen. 2, 640 (vos agitate fugam) ? || 18. Aen. 1, 574 ? || 19. Rufin. l. c. (hi quos appellabant ἀγνεύοντες, id est qui se castificant).

AI 7. om. B.

AL 1. gau. om. AB. cf. 4 ? cf. aut A marg. aut Abol. (Alacritatem : velocitatem). || 4. cf. 1 ? || 5. cf. Schol. Ecl. 8, 17 (almum tria significat.. « alma parens », id est sancta) ? cf. 51. || 7. om. B. Estne glossarii Abol. ?

trum : invicem]. 8. Altercatur : contendit. 9. Allectat : spectat. 10. Alit : nutrit. (Verg.) 11-2. Ala : pars multitudinis <vel> exercitus, <id est equites ;> -aris : caballarius. 13. Allegat : insinuat, mittit. 14-6. Alget : infrig[i]dat, -sit : infrigduit, -sosus : frigosus. 17. Alvus : venter. 18. Alveum : sinus fluminis. 19. Aliquatenus : aliquantum. 20. Alumni : filii vel servi ; ab alendo dicti. 21. Aliorsum : altera<m> in parte<m>. 22. Alburnum : albescentem aut exalbidum. (Geo. 3, 147) 23. Alle-gurrit (ablig-) : degustat. 24. Allecti : electi. 25. Alta mente : profundis sensibus. (Aen. 1, 26) 26. Altrices : nutrices vel educatrices. (Aen. 3, 273 -em). 27. Alioquin : siquo minus, quodsi non. 28. Alvearia : vasa apium. (Geo. 4, 34 ?) 29. Alternis agunt : non simul agunt [sed prius unus, postea alter]. (Verg.) 30.

Alea : ludum tabulae ; a quodam mag<istr>o Alea nomine qui hoc ludum adinvenit. 31. Alites : aves aligeræ. 32. Altilia : volatilia. 33. Alum : lignum ; id est verna. (Verg. ?) 34. Alternis : vicissim. (Verg.) 35. Alternanti : cogitanti. (Aen. 4, 287) 36. Aliquantulum : parvum. 37. Alluvia : consumptio riparum ex aquis. 38. Alitorem : nutritorem. 39. Alnos : nunc populos. (Ecl. 6, 63) 40. Alte subnixa : eminens. (Aen. 1, 506) 41. Alpes : montes Galliarum. 42. Altrise-cus : dextra laeva-que. 43. Alienum aes : pecunia feneraticia. 44. Aliquantisper : aliquamdiu. 45. Alogia : convivium Graecæ. 46. Album praetoris : ubi conscripti sunt qui recitandi sunt ; tabula est et habet albis litteris iudices et senatores. 47. Allicula (ali- ?) : genus vestis. 48. Alumno : amatore sive filio. (Aen. 6, 877) 49. Album : cygneum.

8. add. aut A marg: aut Abol. (Altercatio : contentio).|| 9. expectat A (recte ?). Hanc glossam (ex hoc glossario sumptam) Canonibus ascribit Leid.|| 10. Vergilio ascribit Ansil. cf. ad 26 ; 31-2 ; 38.|| 11. A. pars multitudinum exercitus *Ansil.* : A. pars exercitus vel equitum *Abav.* : A. pars exercitus equitum A.A. cf. aut A marg. aut Abol. (Cuneus : turba minor) ?|| 12. vel caballaris.|| 13. Similem glossam (ex hoc glossario sumptam ?) Canonibus (Allegare : insinuare, mittere) ascribit Leid. cf. RE 47 (Relegat) ? || 14-6. cf. aut A marg. aut Abol. (Algor : frigus).|| 15. frigduit AB.|| 18. cf. Schol. Bern. ad Geo. 3, 80 (Alvus : venter) ?|| 20. aut amatores *add.* (ex 48 ?) A|| 21. cf. Donat. Eun. 82 (aliorsum : in aliam partem, ut seorsum et retrorsum dicitur).|| 23. cf. LI 19 (Ligurrit : summitatem degustat).|| 24. cf. Isid. Et. 10, 20 (Adlectus : quod sit palam electus).|| 26. cf. aut A marg. aut Abol. (Altrix : nutrix Hebraeorum), ex Exod. 2, 7. cf. Gloss. Verg., i. e. Abol. (Altricem : nutricem, educatricem). cf. 38 ?|| 29. Vergilio ascribit Ansil. sed... alter *om.* AB. cf. 34 ?|| 30. Ex eodem fonte (Schol. Verg. ?) Isid. Et. 18, 60 (alea, id est lusus tabulae, inventa a Graecis in otio Troiani belli a quodam milite Alea nomine). Nostram glossam (ex nostro glossario sumptam ?) Canonibus ascribit Leid. magistro *Nettleship* : vix magistratu (cf. IN 80).|| 31-2. una glossa ? Exhibet aut A marg. aut Abol. cognatas glossas (Aligeræ : pinnatae, Altilia : studio saginata), quæ si revera nostri glossarii (non Abol.) sunt, habes Alites : aves aligeræ, id est pinnatae, Altitia : volatilia studio saginata.|| 31. aligeræ *om.* B.|| 33. Francogallice « verne ». cf. Class. Quart. 11, 121.|| 34. cf. 29 ? Vergilio ascribit Ansil.|| 36. parum AB.|| 37. cf. AD 113 (Adluvium : ruina riparum ex aqua). cf. ad AD 39. cf. Isid. Et. 14, 8, 42 (Circumluvium : locus quem aqua circumluit ; adluvium : consumptio riparum ex aquis) ; Diff. 1, 40.|| 38. cf. 26 ? cf. aut A marg aut. Abol. (Altus : nutritus, pastus) et (Alumnus : nutritus).|| 39. Vergilio ascribit Ansil. cf. Serv. auct. l. c. (quidam alnos poetica consuetudine pro populis accipiunt) ; Schol. Bern. (alnos pro populos).|| 45. Aug. Ep. 9, p. 38, 10, etc.|| 48. Vergilio ascribit Ansil. *om.* A. amatores B. de amatore cf. Plaut. Most. 325 (ocellus meus, tuos sum alumnus, mel meum).

(=QUI 8) 50. Altum dolorem : infixum. (Aen. 1, 209) 51. Alma : sancta. (Aen. 2, 591 ?) 52. Alucinatio : lucis alienatio. 53. Alga : herba maris. 54. <Alcyones : aves marinae.>

AM

Ambiguum : dubium, instabilem. 2. Amendat : effugiat aut longe mittit vel extra commendat. 3. Amnis : fluvius. 4. Amburit : incendit. 5-7. Ambit : circuit, -bitus : circuitus, -bages : circuitus verborum. 8-8^a. Amaenum (-oe-) : fertile, iocundum. Viridem (-retum) : [sive] arborum multitudo. (Aen. 6, 638) 9. Ammodum : valde. 10. Amicitur : tegitur aut velatur. 11. Ambroseus : quidam caelestis odor vel sapor. (Aen. 1, 403 ?) 12. Amisit : perdidit. (=25 ?) 13. Ambusta : combusta. (Aen. 12, 301) 14. Amaracus : genus floris, unde et amaracinum unguentum fit. (Aen. 1, 693) 15. Amplectitur : amplexat. 16. Amanet : extra manet. 17.

<H>amata : catenata ; ab eo quod sunt hami. (1 Reg. 17, 5) 18. Amita : soror patris. 19. Amphibalus : birrus villosus. 20. Ambro : decoctor aut profusus. 21. Ambruium (-buri-) : conburimur. 22. Amoliri : dissipare, <abducere>. 23. Ambigarium (-bifariam) : ex ambabus partibus. 24. Amoris pignus : affectionis vinculum. (Aen. 5, 538) 25. Amissam : perditam. (Aen. 2, 741 ?) 26. Ambustum : ex[a]ustum. 27. Amicit : vestit. 28. Amomum : odor herbae aut unguenti genus. (Ecl. 3, 89) 29. [Amictum : cooperimentum.] 30. [Amblygonium : optimum angulum.]

AN

Anceps : dubius. 2. Antra : obscura loca. 3. Antibibulum : pignus codicis. 4. Antagonista : recertator, incitator, provocator. 5. Anathematus : abominatus. (? Ital. Tit. 1, 16) 6. Animadversio : sententia in malum data. 7. -vertit : intel-

51. cf. 5. || 52. Ex schol. ad Aen. 12, 669 (« lux reddita menti ») perditio ? || 53. Ecl. 7, 42, etc. || 54. *A marg. (aut Abol.) : om. AB.* Estne decurtata forma glossae Ansil. (AL 80). ?

AM 1. inst. C : om. AB. Amb. du. incertum instabile *Arma.* || 2. cf. Schol. Aen. 3, 50 (mandarat aphaeresis est, sive dixeris commendarat sive amandarat) ? || 4. cf. AD 31 (Adurit : incendit). cf. ad 13 ? || 7. vel anfractus (ex AN 45 ?) add. A. || 8-8^a. Fusae sunt adnotationes ad Verg. l. c. (« amoena vireta »). || 13. vel exusta (ex 26 ?) add. A. cf. Schol. l. c. (quidam ambustum proprie circumustum accipiunt, sed poetae indifferenter pro combusto utuntur). cf. 4 ? ; 21. || 14. unde... fit *suppl.* Ansil. cf. Schol. l. c. (hic puer regius unguentarias fuit, qui casu lapsus dum ferret unguenta maiorem ex unguentorum confusione odorem creavit ; unde optima unguenta amaracina dicuntur ; hic postea in herbam sampsucum versus est, quam nunc etiam amaracum dicunt). || 16. -nat ex. -nat A. || 19. -ballus B. Rectam formam amphimallum (ἀμφιμαλλον) posteriores cum ἀμφιβάλλειν, ἀμφιβολος contulerunt. || 20-8. glossarum ordo dubius est ; exhibui sicut est in cod. c. || 21. cf. 13. || 22. cf. Donat. Andr. 707 (amoliri dicuntur ea quae magna difficultate et molimine submoventur et tolluntur e medio) ; Schol. Aen. 2, 109 (hoc verbo « moliri » difficultatem rei ostendit) ; Schol. Aen. 10, 477. abducere add. (ut vid.) Ansil. cf. Arma etc. (Amoliri : abducere) ; cf. aut A marg. aut Abol. (Amovere : abducere). || 24. Vergilio ascribit Ansil. || 25. cf. 12. || 26. cf. 13. || 29-30. om. B. Suntne glossarii Abol. ? || 30. cf. Cassiod. de art. 6 (a. vero quod habet ob.a., in quo obtusus angulus fuerit).

AN 3. A. : codex datus pignus pro codice Ansil. (plena glossa ?) || 4. cf. ad AG 1. inceptor A : incentator B. || 5. Vulg. abominati. || 6. ita A marg. : om. A : Ani. sent. B : Ani. sent. in reum dicta Arma, etc. (recte ?). || 6-7. cf. Isid. Et. 5, 27, 37 (Animadversio enim est quando iudex reum punit ; et dicitur animadvertere, id est animum illuc advertere, inten-

lexit aut occidi iussit. 8. Anxiferis : maestificis. 9. Anediosus (ace-) : taediosus. 10. Animus aequus : animus iustus. 11-2. Ancilia : scuta, -cil : virga aurea. (Aen. 7, 188) 13. Angit : sollicitat aut stimulat aut taedio afficit. 14. Angit : consignat (-stringit ?) vel praefocat. 15-6. Annales : annos vel annua acta continentes. An<u>us : anni unius. 17. Antrum : spelunca sive spelæum. 18. Angina : glandulae. 19. <Ferro> ancipite : gladio ex utraque parte acuto [aut duplici]. (Aen. 7, 525 ?) 20. Ancipites : dubii vel incerti [aut gladii bis acuti]. 21. Anabolagium (-di-) : palleum. (Itala Gen. 49, 11). 22. Anfractu : reflexu adeunti difficile. (Aen. 11, 522). 23-4. Annua : anni dies expleta. Anniversaria : quod supra. (Aen. 8, 173) 25. Antistes : sacerdos. 26. Angusto aestu : angusto freto. (Aen. 3, 419) 27. Animatus : animo firmatus. (? Geo. 3, 81 -mosum) 28. Anhe-labundus : multum fatigatus. (? Geo. 3, 497 -hela) 29. Ante omnes : prae omnibus. (Aen. 4, 59 ?) 30. Animi impos : impa-

tiens aut amens. (? Aen. 4, 300 inops a.) 31. Anastasis : resurrectio. 32. Anticipare : praevenire aut praecedere. 33. Anilia : fatuitas, amentia. 34. Annua opera : singulorum annorum. 35. Antelucanum : ante lucem. (Sir. 24, 44 ?) 36. Antes : extremi ordines vinearum sive arborum. (Geo. 2, 417) 37. Anguis : serpens. 38. Anus : vetula. 39. Annare : natare. (Aen. 1, 538, etc.) 40. Anile : senectutis. 41. Annatentem (obnit- ?) : repugnantem. 42. Anagogen : superior sensus. (Bibl.) 43. Antestatus : testatus. 44. Anquirit : valde quaerit. 45. Anfractus : circuitus. 46. Anasceue : instructio. 47. Angit : paenitet. 48. Animum pascit : advocat, <oblectatur>. (Aen. 1, 464) 49. Ancillatur : famulatur, prosequitur. 50. Annit<itur> : incumbit. 51. Annavimus : adnavigavimus. (Aen. 1, 538). 52. Antiquabit : vacuabit. 53. [Andreas : virtus. (Bibl.)] 54. [Angit : contristat.] 55. Antiae : capilli quos mulieres promissos in capite componunt.

dere utique ad puniendum reum).|| 9. cf. AC 5.|| 10. cf. AE 33.|| 12. vox Etrusca ? cf. Lindsay, The Corpus Glossary, A 641.|| 13. afficitur AB.|| 14. cf. Schol. Geo. 3, 497 (angit autem bene ait, nam angina dicitur porcorum morbus qui occupat fauces ; Plautus « vellem me in anginam verti ut huic aniculae fauces praeoccuparem »). cf. 18.|| 15-6. cf. 34.|| 15. annorum capitulares interp. A. aut libri annua, etc. C. cf. ad DI 91 (Diaria).|| 18. cf. ad 14.|| 19-20. una glossa ?|| 19. aut dupl. om. B C.|| 20. vel inc. om. AB aut gl. etc. ex 19 ?|| 22. Anfracta B per flexum A : pro luxu B. cf. Lindsay in editione Ansil., praef. 6 ; Varro L. L. 7, 15 (Anfractum est flexum... Accius « anfracta revisam »). cf. 45.|| 23-4. cf. Schol. l. c. (Annua quae differre nefas : anniversaria sacrificia, id est sollemnia, etc.); Schol. Geo. 1, 338 (Annua : anniversaria). cf. SO 14 (Sollemnia : annua).|| 27. Ex eodem scholio Isid. Et. 10, 7 (Animosus : quod sit animis et viribus plenus. Animatus : quasi animo auctus, quasi animo firmatus).|| 30. Vergilio ascribit Ansil. cf. EM 8 ; IN 182 ?|| 32. cf. aut A marg. aut Abol. (Anticipat : praeoccupat).|| 33. cf. 40 ; 38.|| 34. Annalia B ? cf. 15-6.|| 36. cf. 55 (Antiae). sive arb. Ansil. : om. AB (recte ?) cf. Schol. l. c. (Antes alii extremos vinearum ordines accipiunt, alii, etc... dicuntur autem antes a lapidibuseminentioribus); Fest. 15, 18 (Antes sunt extremi ordines vinearum ; unde etiam nomen trahunt antae, quae sunt latera ostiorum).|| 38. cf. ad 33.|| 40. cf. 33.|| 41. an <Luctantem:> ann. rep. (Aen. 11, 756) ?|| 42. Euch. Instr. p. 161, 9 (Anagogen.: superior sensus). Hieronymo in Matth. 10, 9, 10 (secundum a.) ascribit Leid.|| 43-5. una glossa ?|| 44. an Adquirit (cf. ad AD 22) ?|| 45. cf. ad AM 7. cf. 22.|| 46. astructio B, Ansil. cf. CA 105 (Catasceue : destructio).|| 47. -gint -tent AB. cf. 13.|| 48. advoc. A : voc. B. cf. OB 19 (Oblectatur : animum pascit).|| 50. cf. AD 40.|| 52. vel -vit.|| 53-4. om. B.|| 54. cf. 13.|| 55. cf. ad 36. cf. Pirie, Class. Quart. 19, 195.

AP

Apricitas : calor. 2. Apocrisis (-crus-) : depulsio. 3-4. Aprica : aestiva, calens. -cum : locus temperatus sine vento. 5. Aptus : utilis, necessarius. 6. Apodixen (-in) : ostensio. 7. Apricis : mansuetis. (Aen. 5, 128 ?) 8. Apex : summa potestas vel cacumen. 9. Apissimo (altis-) otio : largissima (long- ?) quiete. 10. Apparitores : oboedientes. 11. Apocrypha : recondita vel occulta sive remota. (Bibl.) 12. Aptare : componere vel reparare. 13. -tum : [fixum vel] compositum. 14. Apoliterium (apodyt-) : ubi ponuntur res lavantium. 15. Apostropham <id est> transitum fecit. 16. Apologia : excusatio. (Bibl.) 17. Apex : interdum distinctionis nota vel summa pars capit. 18. Aqualiculus : ventriculus.

AR

Arcet : prohibet aut vetat. (= 3 ?) 2. Ar-

givi : Graeci. (Verg.) 3. Arceri : prohiberi. 4. Arguit : accusat. 5. -gutus : urbanus aut astutus. 6. Arbiter : iudex. 7. -trium : voluntas sive potestas. 8. Ardor : flamma. (Aen. 11, 786 ?) 9. Arduus : excelsus. 10. Ariolus : qui aras colit vel divinus. 11. Arithmeticus : numerarius. 12-5. Artus : membra. -tuatim : membratim. -tubus : membris. -tus decori : pulchra membra. 16. Arcessitus : venire compulsus. 17. Argumentum : argute inventum vel quod rei dubiae fidem facit. 18. Arvina : adeps aut pinguedo. 19. <H>armonia : coniunctio vel consonantia. 20. Arcem : cacumen aut summitas. (Verg.) 21. -ces : edita aut excelsa loca. 22. Ardentes : fulgentes aut festinantes. (Aen. 7, 781 ?) 23. Aras : altaria. (Verg.) 24. Areopagitas : curiales. 25. Arva : terra. 26. Arbusta : arboreta. (Verg. ?) 27. Arcanum : secretum ; hoc est unde ceteri arceantur. 28. Arvina : caro pinguis ferina, vel mappa interius (-ioris ?) sanguinis. 29.

AP 1. cf. 3-4. || 3. Aen. 6, 312 (terris apricis). || 4. Apricus A. || 7. Vergilio ascribit Ansil. || 8. cf. 17. cf. AR 20 (Arcem) ? || 9. Alt. o. long. qu. A marg., Ansil. Amplissimo Landgraf. Ex Schol. Aen. 6, 522 (« alta quies ») ? || 10. cf. aut A marg. aut Abol. (Apparuit : paruit oboedivit). cf. ad PA 39. || 11. Euch. Instr. p. 161, 8 (Ap. : rec. vel occ.) cf. PL 11 ? || 12. Vergilio ascribit cognatas glossas Ansil. (Aptemus : componamus, Aptans : componens), ubi etiam alia (Aptat : praeparat). || 13. fi. vel. Ansil. : om. AB. || 14. Ex eodem fonte (Schol. Verg. ?) Isid. Et. 15, 2, 41 (Apodyterium : ubi lavantium vestimenta ponuntur, ab exuendo scilicet dictum, ἀποδύειν enim Graece exuere dicitur). || 15. cf. Schol. Aen. 2, 56 ; 5, 123 ; Geo. 1, 215, etc. || 16. Euch. Instr. p. 161, 9 (Ap. : exc., unde apologeticus appellatur), ex Ital. 1 Cor. 9, 3 ? || 17. cf. 8 ; VE 34. || 18. cf. Isid. Et. 11, 1, 136 (aq. autem proprie porei est ; hinc ad ventrem translatio) ; Hieron. Ep. 66, 5.

AR 3. cf. 1. || 4. cf. aut A marg. aut Abol. (Coarguit : valde accusat). cf. Schol. Aen. 11, 164 (arguerim alias indicaverim... alias accusaverim) ? || 5. cf. 17. || 10. cf. AU 11 (Augur : qui aves colit, qui per auspicia divinabat, etc.) ; HA 9^a (Hariolus : divinus ab aris). vel div. om. AB ; sed hab. aut A marg. aut Abol. glossam (Ariolus : divinus). cf. 53 ? || 11. cf. GE 16 (Geometra). || 17. rei om. AB. cf. 5. Ex eodem fonte (Schol. Aen. 7, 791 ?) Isid. Et. 6, 8, 16 (Argumentum vero dictum quasi argutum, vel quod sit argute factum ad conprobandas res) ; 18, 15, 5 (unde et dictum argumentum, id est argutum inventum). || 18. cf. 28. || 19. cf. 35. cf. CO 203 (Concentus) ? || 20. Vergilio ascribit Ansil. || 23. Vergilio ascribit Ansil. || 24. cf. ad PA 8. || 27. Ex eodem fonte (Schol. Aen. 1, 262 ?) Isid. Et. 20, 9, 2 (arca dicta quod arceat visum atque prohibeat ; hinc et arcivum ; hinc et arcanum, id est secretum unde ceteri arcentur). cf. 34. || 28. cf. 18. pin. om. AB (!). || 29. cf. Fest. 2 (Armillum : vas vinarium in sacris ; dictum quod armo, id est humero, deportetur). Ex Schol. Aen. 11,

Armillum : vas[us] sacrorum. 30. Argolica : Graecanica. (Verg.) 31. Arcessit : vocat. 32. Argis : Graecis. (Aen. 1, 24 ? ; 7, 286 ?) 33. Arripit : apprehendit. 34. Arciva : armaria. 35. <H>armonia : ex multis vocabulis (vocibus ?) modulatio aptata. 36. Artum : angustum. 37. -tare : constringere. 38. Armitenens : armipotens. 39. Armiger : armiportitor. 40. Arida : ieiuna, sicca. 41. Armenta : pecuaria. 42. Aruspices : qui intendunt signa corporis. 43. Articulatus : articulis compositus. 44-4a. Armamentarium : locus ubi arma ponuntur <Armamentum : > armatura navium. 45. Artepta (-top-) : genus vasis ut pigella. 46. Archia (-che ?) : initium Graece. 47. Arridet : iocunditatem pollicetur. 48. Arrabonem : arram vel pignus. (Italia 2, Cor. 5, 5 ?) 49. <L>arvas : daemonas. 50. Argolici : Graeci. (Verg.) 51. Arctus : qui et Bootes, stella septentrionalis. (Aen. 6, 16 ?) 52. Arma : auxilia. (Aen. 11, 229 ?) 53. Aruspex : arae inspector. 54. Aries : machinamentum quo muri dissolvuntur. (Verg. ?)

AS

Astra : stellae. 2. Astrologi : qui intendunt signa caeli. 3. A<u>scultat : advertit intente. 4. Ascitus : adiunctus. 5. Aspernatur : despicit, detestatur, contemnit. 6. Asylum : confugii templum. (Aen. 2, 761) 7 Aspita (?) : ruina. 8. [A]spargere voces : multa narrare. (Aen. 2, 98) 9. Asper : tristis obscurus (austerus ?) aut rigidus, districtus. (Verg.) 10. [A]s<y>lum : spoliium. 11. <H>astarium : ubi venduntur bona proscriptorum. 12. Asilum : quem Graeci oestrum, rustici tabanum appellant. (Geo. 3, 147) 13. Asotus : luxuriosus. (? Italia Prov. 7, 11) 14. Asur : superbus. (Bibl.) 15. Ast : verum. (Aen. 1, 46 ?) 16. [Asteriscos : stellas perlucens (prael-).] (praef. Bibl.) 17. Astillum : illum vero. (Aen. 3, 230) 18. Aspargine : aspersione. (Aen. 3, 534) 19. Ascitis : quaesitis. (Aen. 11, 308) 20. Aspera hiemps : violenta tempestas. (Aen. 2, 110) 21. Ast illam : verum illam ; femininum est.

644 (« per armos ») ? || 30. cf. 50. || 32. -gi -ci AB. cf. Schol. Aen. 7, 286 ? || 34. cf. ad 27. || 35. cf. ad 19. cf. Isid. Et. 3, 20, 2 (Harmonica est modulatio vocis et concordantia plurimorum vel coaptatio). || 38. Armites AB. cf. OM 4 (Omniten<en>s : omnipotens), falsa emendatio huius glossae. Voxne Enniana in Schol. Aen. 7, 784 et 8, 299 (ubi Verg. « arma tenens ») citata an prava lectio im eisdem versibus ? || 41. cf. ad PE 6-7. || 42. cf. AS 2 (Astrologi : qui intendunt signa caeli) ; AV 8. || 43. cf. 12-5 ? cf. Isid. Et. 11, 1, 84 (artus.. quorum diminutiva sunt articuli, etc.) || 44. Armamentum AB. || 44a. om. A. || 45. cf. Hermen. (Pigella : θερμοφύλαξ). || 47. ita A marg. : Arr. iocunditate (vel cum ioc.) pollet ABC. Ex Schol. Ecl. 4, 60 ? || 48. -bone AB. vel pig. om. B. || 49. cf. Schol. Aen. 6, 152 ? || 50. cf. 30. || 51. cf. Gloss. Verg., i. e. Abol. (Arcturum : septentrionalem stellam), ex Aen. 3, 516. || 53. cf. 10 ? cf. Schol. Aen. 4, 56 (dicendo autem « per aras » aruspicalem artem ostendit, etc.).

AS 2. cf. AR 42 (Aruspices : qui intendunt signa corporis). || 3. de forma vulgari asc. cf. Caper gramm. 108, 6. || 4. cf. 19 ? || 5. cont. om. B. || 6. an reliqua glossa est infra, 10 ([A]s<y>lum : spoliium) ? cf. Schol. l. c. (Iunonis asylo : templo. Alii asylum ideo dictum.. quod fugienti illuc spolia non detraherentur ; σῶλα enim Graece aut furta aut spolia dicuntur). || 7. vix cf. AR 18 (Arvina : adeps, etc.) || 8. Vergilio ascribit Ansil. || 9. Vergilio ascribit Ansil. tris. om. AB aridus (pro aut ri<gi>us) A obs. pro obsterus (cf. obsculto pro ausculto) ? || 10. cf. ad 6. || 12. tabanum interp. AB. cf. Schol. l. c. (ὄστρακος autem Graecum est, Latine asilus, vulgo tabanus vocatur). || 13. LXX ἄστρος. || 14. om. A. || 15. cf. 21 ; 17. || 16. Hieronymo ascribit Ansil. om. B (potius igitur glossarii Abolita est). || 19. cf. 4 ? || 21. pars glossae 17. cf. 15.

AT

At tu : tu vero. 2. At : verum, ceterum. 3. Atroces : inmites, saevi, crudeles. 4. Atrum : nigrum. 5. Atratus : lugubris. 6. Atavi : antiqui. (Aen. 7, 474, etc.) 7. Atrox : ferox, perniciosus, ardens, crudelis. 8. Atomī : tenuissimi pulveres qui in radiis solis apparent, qui dividi non possunt ; Graece enim atomos indivisio, tomus divisio interpretatur. (Ecl. 6, 31.)

AV

Aurora : quae ante solem procedit. 2. Aurea : speciosa. 3. Aula : domus regia. 4. Avium : extra via <m>. (=37) 5. Aurora : matutinum tempus. 6. Avencat (aberun-) : eradicat. 7. Aulaeum : velum. 8. Augures : qui auguria intendunt. 9. Audax : temerarius. 10. Ausim : audacter. (?) 11. Augur : qui aves colit, qui per auspicia divinabat, <id est> avium voces. 12-3. Auget : crescit (!), ampliat. Auctio : crementum vel venditio. 14. <H>aurit : implet, aperit (aut ferit ?). (Verg.) 15. Auspiciū : avis signum vel

initium mensuum (?). 16. -catur : incipit. 17. Avirum (-itum) : anticum. (=33) 18. Auspicatus : adorsus. 19. Augustius : magnificentius, praeclarius. 20. Aucupatur : appetit, adipisci conatur. 21. Avertit : distulit, abduxit. 22. Australis : meridiana pars. 23. Auctor : conscriptor, factor, adinventor. 24. Avellit : eradicat, extrahit. 25. Avulsio : ruptura, scissura. 26. Autumo : aestimo. 27. Aversor (-satur ?) : detestor (-tatur ?). 28. Augustior : felicior, praeclarior. 29. Auctoratum consuetudine : plurimorum auctoritate firmatum. 30. Ardeo : audaciam sumo. (Verg.) 31. Avortim (abortum) : conceptum inmaturi partus effusum. 32. Auceps : avium captor. 33. Avitum : antiquum. 34. Aurugo : morbus regius. 35. Aucta : cumolata, impleta. 36. Austris : ventis. (Geo. 1, 418, etc.) 37. Avia : secreta, extra via <m>. (Geo. 2, 328, etc.) 38. Avertit : sepevit. 39. Audentior : praesumptior. 40. Audacter : audaciter. (=10 ?) 41. A[u]cta : ripa nemorosa. (Aen. 5, 613) 42. <H>ausi : percepi. (Aen. 4, 359) 43. Auctoritas : aliquibus meritis confirmata persona. 44. <H>ausitis : potastis (-atis ?). 45. Averni : in-

AT 1. Ecl. 5, 88, etc. || 3. crud. om. B. || 7. ard. crud. om. AB. || 8. qui div. etc. om. AB. cf. Schol. l. c. (corpus volunt esse atomos, id est quasdam minutissimas partes quae τομήν, id est sectionem, non recipiunt, unde et atomi dictae sunt ; quas Lucretius minutiones dixit esse illis corpusculis quae in infusis per fenestram radiis scelis videmus) ; unde etiam Isid. Et. 13, 2, 4 (atomus ergo est quod dividi non potest, ut in geometria punctus ; nam tomos divisio dicitur Graece, atomos indivisio).

AV 6 cf. ER 19 (Eruncare). vix cf. 24 (Avellit : eradicat, extrahit). || 8. cf. ad AR 42. || 9-10. cf. Schol. Bern. Geo. 4, 565 ? || 11. cf. AR 10 (Ariolus : qui aras colit). colligit AB. qui per etc. om. AB. || 12. cf. aut A marg. aut Abcl. (Auctum : ampliatum). || 14. Vergilio ascribit Ansil. cf. Schol. Verg. (Haurit : ferit) ad Geo. 3, 105 ; Aen. 5, 137 ; 10, 314. cf. HA 20 (Haurit : implet). || 15. vel in. men. om. AB. || 19. cf. 28. || 20. cf. 32. || 21. cf. ad 38. || 24-5. una glossa ? || 27. detestator AC : detestor B. cf. AD 35 (Aversatur : detestatur, spernit). || 28. cf. 19. || 30. Vergilio ascribit Ansil. || 31. Avortum A marg. conceptus AB. effundit B. Praeter hanc gl. aliam hab Ansil. (Avortit : c. i. p. effudit), unde suspicor in BC Avortim in Avortit correctum fuisse. || 32. cf. 20. || 33. cf. 17. || 34. Jerem. 30, 6. || 37. Vergilio ascribit Ansil. cf. DE 112 (Devia : sine via) ; IN 283 (Invium). || 38. Aen. 4, 389, etc. cf. 21 ? superavit AB. || 38 cum 21. una gl. C. || 39. Aen. 6, 95. || 42. cf. Schol. l. c. (haurit enim pro percipit ponebant veteres). || 43. cf. 23 ; 29. || 44. Ausisti potasti A : Austis potetis B : Austis potatis inanitis Amp. II : Austis : opotatis Corp. cf. HA 19 (Hauritur : bibitur, potatur) ? || 45. Ver-

ferni. (Verg.) ⁴⁶48. Auxesis : augmentum dictionis. 47. <Sub aetheris> axe : sub dio. (Aen. 8, 28) 48. Azymum : sincerum. (Bibl.)

BA

Baptismum : tinctio. (Bibl.) 2-3. Basilla (-ilia) : regina. -leus : imperator aut rex. 4. Bacchus : vinum vetus. (Geo. 4, 279). 5. Barathrum : profundum, vorago fundum carens. 6. Babylonia : confusio. (nom. Bibl.) 7. Bacchanalia : bacchatio vel furor. 8. Baccula (?) : vacca diminutive. 9. Basiliscus : serpens qui flatu suo quod attingit incendit. (Psal. 90, 13 ?) 10. [Barbarismum : loquellae vitium]. 11. Bardus : stultus, ineptus. 12. Ballista : genus machinae unde excutuntur sagittae. (1 Mac. 6, 20 ?) 13. Baubant : latrant. (Itala Isai. 56, 10 ?) 14. Baccane (-re) : herba iocundi o<do>ris. (Ecl. 4, 19) 15. Babiger : stultus. 16. Barbarica : auro ornata. (Aen. 2, 504 auro barbarico) 17. [Ba]capulus : in quo mortui efferuntur. 18. Baiulus : portitor. (2 Reg.

18, 22 ?) 19. Balbus : qui verba non explicat ; <Blaesus : qui verba> frangit. 20. Blatta : purpura. (Geo. 4, 243 ?) 21. Baxem (-ea) : calciamenti genus. (Itala Exod. 3, 5 ?) 22. Barcocabas : stella ; et Hebraeum est. (Rufin. Hist. 4, 6, 2.)

BE

Beatus : felix. 2. -atitas : beatitudo. 3. -at : beatificat. 4. -abis : beatum facies. 5. Beneficus : bene agens. (Luc. 22, 25 ?) 6-7. Belliger : vir fortis. -cosus : vir assiduus in bello. 8. -gerant : pugnant. 9. Bella cient : bella committunt. (Aen. 1, 541) 10-3. Bellum domesticum : intra domum. B. civile : civis contra civem vel intestinum. B. Italicum : b. Romanum. B. Punicum : b. Africum. (Verg.) 14. Bestiarius : venator bestiarum. (Itala 1, Cor. 4, 9) 15. Beryllus : genus lapidis pretiosi. 16. Blenones (blenni ?) : putidi, hircos (-cosi ?). 17. Belua : bestia aut fera. 18. Bene linguatus : eloquens. (=BI 7)

gilio ascribit Ansil. || 47. cf. Schol. Veron. l. c. (Sub aetheris axe : sub dio. Accius in Philocteta « sub axe positum », etc.).

BA 4. cf. Schol. Bern. l. c. (Baccho : vetustissimo vino). || 5. prof. om. A. || 7. furor *interp. B.* || 8. om. A. cf. VU 7 (Vuccula : vacca diminutive). an Bucula (cf. aut A marg. aut Abol. Bucula ; vacca) ? an Vaccula ? cf. BU 1. || 10. om. B. Estne glossarii Abol. ?) || 11. cf. ad BE 16. vix cf. Isid. Et. 10, 31 (Baburrus : stultus, ineptus). || 14. cf. Schol. Bern. l. c. (Baccare : genus herbae florivae iocundi odoris). || 15. Balbiger A. || 16. aurea ornamenta A : auro aut ornamenta B. cf. barbaricarii. cf. Schol. l. c. || 17. cf. Schol. Aen. 11, 64 (Feretrum : locus ubi mortui feruntur. Et est Graecum nomen ; nam Graece φέτρον dicitur, unde per diaeresin feretrum fecit, dictum a ferendo. Nam Latine capulus dicitur, unde suspicari licet illud Bacapulus ad La (tine) Capulus referendum esse. cf. FE 18 ; KA 14. || 19. expl. aut frangit *codd.* : Bessus qui verba frangit A marg. (Abol. ?). cf. Ansil. (Blaesum : balbum, verba frangentem). Ex Schol. Geo. 1, 272 (« balantum ») ? cf. Isid. Et. 10, 29 (Balbus a balando potius quam loquendo dictus ; verba enim non explicat. Inde et blaesus, quia verba frangit). || 20. cf. Isid. Et. 12, 8, 7 (Blattae a colore nuncupatae, siquidem et comprehensae manum tingunt ; unde et blatteum colorem dicunt). || 21. Vulg. calceamentum. || 22. cf. Rufin. (Barchochebas quidam, quod nomen significat stellam).

BE 7. cf. aut A marg. aut Abol. (Bellicosus : pugnandi cupidus) et (Bellicus : pugnandi cupidus). || 9. cf. CI 5 (Ciere bellum). || 11. Vergilio ascribit Ansil. || 10-3. cf. IN 265 (Intericivum bellum). || 15. pret. om. AB. || 16. cf. BU 7 (Buccones) ; BA 11 (Bardus). Plaut. Bacch. 1088 (stulti, stolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones).

BI

Bistemiae (-toni-) : Troiae (Thraci-). 2. **Bisulcum** : utraque parte sulcatum, <id est> divisum ungula. 3-5. **Bibliotheca** : librorum repositio. -thecarius : qui codices rece<n>sat (-et). -pola : qui codices vendit. 6. **Blitea** : stulta. 7. **Bilinguis** : bifarius, <vel bene linguatus,> id est eloquens. (Aen. 1, 661 ?) 8. **Bibulus** : bibitor. 9. **Biceps**, **bicipitis** : bis acutus. 10. **Bifidum** : biformem (-forem ?). 11. **Biti** : proficisci. 12. **Bigamus** : secundae uxoris maritus. 13. **Bipinne** : secure in utraque parte acuta. (Aen. 2, 479) 14. **Bipedale** : id est duorum pedum. 15. **Biclinium** : quasi bicellium, id est duae cellulae. 16. **Bivium** : iter duplex. (Aen. 9, 238 ?) 17. **Bimatur** (-na- ?) : duplicatur. 18. **Bisulces porcus** (-os ?) : fissis unguis. 19-20. **Bimaritus** : iterum maritus. **Bivira** : secunda (-do ?) coniux. 21. **Byrsus** (-am) : corium bubulum. (Aen. 1, 367) 22. **Bipatientibus** : ianuis apertis.

(Aen. 2, 330 ; 10, 5) 23. **Bidento** : fodio. 24. **Bifores** : duplices ianuae.

BO

Bootes : stella, id est Septentrio. (Geo. 1, 229) 2. **Bosphorus** : transitus Ponti in Asia. 3. **Boreas** : ventus Aquilo. 4. **Boando** : vociferando. 5. -are : sonare, strepere. 6. **Boa** : nomen serpentis. 7. **Bovinatores** : inconstantes. 9. **Bona caduca** : facultates quibus non succedit ullus heres. 10. **Bombus** : sonus aut vox. 11. **Bortama** (basterna) : tecta manualis. 12. **Bootes** : nomen stellae. (=1 ?)

BR

Brocca : labrosa. 2. **Bravium** (-bi-) : praemium vel palma victoriae. (1 Cor. 9, 24) 3. **Brevi animo** : pusillanimo. 4-5. **Brutescunt** : stulti fiunt. -tus : stolidus, indocilis. 6. **Bruma** : tempus hiemis. 7. **Britannicae** : flores qui in silva nascuntur.

BI 1. Vergilio ascribit Ansil. vix cf. Culex 252 (-ius rex); Ciris 165 (-is oris); Ovid. Trist. 1, 10, 48 (-as aquas).|| 2. div. ung. *A marg.* (Abol. ?). cf. 18 (Bisulces porcos : fissis unguis.) cf. TRI 5 (Trisulco), ex Schol. Geo. 3, 439 ?|| 4. recensat *Ansil.* : resecat *AB* (-sec- pro -ces-; errat igitur Birt, Glotta 14, 113) : secat *Corp.*, *Abav.*, etc. : servat *Aff.*|| 6 Plaut. Truc. 854. Post 3 *codd.*|| 7. bif. idem loq. *AB.* cf. BE 18 (Bene linguatus : eloquens). cf. aut *A marg.* aut Abol. (Bifarius : bilinguis).|| 9. Duae gl. (Bicipitis, Biceps) *codd.*, (quarum alteram bicipitis interp. B C.).|| 10. an Biforem bifidum (Aen. 9, 618) ? cf. aut *A marg.* aut Abol. (Bifidum : in duas partes fissum).|| 11. an -it -itur ?|| 12. cf. 19 (Bimaritus) ; 20 (Bivira) ; DE 46 (Digamus : secundae uxoris vir, id est duplicato matrimonio).|| 13. Vergilio ascribit Ansil. in ut. pa. ac. om. *AB.* An -em -rem -tam ? Schol. Aen. 11, 651 (bipennis autem dicitur quod ex utraque parte habeat aciem, quasi duas pennas quas veteres dicebant) ; unde etiam Isid. Et. 11, 1, 46, etc.|| 14. Suet. Aug. 43. || 15. cf. Schol. Aen. 1, 698 ? Plaut. Bacch. 754. || 17. -ur -ur *B* : -or -or *A.* || 18. cf. ad 2. divisus *Abactor* (Bisulcum : divisus unguis, ut porci ; quasi utrimque sulcatum).|| 19-20. cf. ad 12. || 20. sec. uxor vel coni. *A.* cf. UN 4 (Unicuba) ?|| 22. cf. Schol. Aen. 10, 5. || 23. Ex Schol. Geo. 2, 355 ?|| 24. Ovid. Met. 2, 4 (b. valvae).

BO 1. cf. 12. || 2. Ex Schol. Geo. 3, 152 (transiit autem per mare angustum quod Bosphoron appellatum est). || 3. Geo. 3, 278, etc. || 4 sqq. Ex Schol. Geo. 3, 223 (reboant) ?|| 7. Vox Luciliana est. cf. Class. Rev. 31, 128. || 9. cf. ad CA 20. cf. Ansil. (Bo. ca. facultas quae heredem non habet, Bo. ca. facultates quae non habent firmitatem). || 10. Bonus *vel* Bonus *AB.* Ex Schol. Aen. 7, 23 ?|| 11. Ex Schol. Aen. 8, 666 ? tec. *scil.* lectica.

BR 2. vel -ria, an pal. <id est munus> victoriae ? cf. *A marg.* (Abol. ?) Brabium palma id est munus victoriae. || 3. an pusillanimus (*vel* -mi, etc.) ?

BU

Bucula : iuvēcula aut vitula. 2. Burritus (ba-) : vox beluae. 3. Burrus : rufus et niger. 4-5. Bustum : lignorum strues ubi corpora humana cremantur. -tuarius : qui corpora humana cremat. 6. Bubulci : pastores boum. (Ecl. 10, 19 *var. lect.*) 7. Buccones : stulti, rustici. 8. Burra : cloaca. (?) 9. Bustum : sepulcrum. 10. Buxeas (bax-) : calceos. (?) Itala Exod. 12, 11) 11. Bucerum pecus : bubulum.

CA

Canit : praedicat (-it) vel cantat. (=CE 5) 2. Canities : senectus. (Aen. 10, 549 ?) 3. Cassum : vacuum vel inanem. (Aen. 2, 85 ?) 4. Capessit : libenter accipit. 5. Capessit : tenet aut capit. 6. Cavillatur : cum convicio iocatur vel ridet. 7-8.

Caulae : ubi sunt advocati. -las : ovium cortices. (Aen. 9, 60) 9. Cachinnum : ridiculum. 10. Caulem : fruticem. (Aen. 12, 413) 11. Cabo : caballus. 12. Canum (con-) : summa pars galeae. (=CO 225) 13. Capulum : spathae manubrium aut gladii. (Aen. 12, 734, etc.) 14. Caminus : fornax. 15. Caplosus (comp-) : illisus. 16. Caudex : robur vel radix. 17-17a. [Capillascit : hoc quod et capillescit, quasi incipit capillos habere]. Capillatus : capillis porrectis. 18. Capite census : coronam qui in capite gerit. 19. Caducus : daemoniacus. 20. -cis : inanibus. 21. -cum : casurum. 22. Capax : continens. 23. -pedo : spatium inter parietes. 24. Catus : prudens vel acutus. 25. Cataplus : adventus navium. 26. Classes : navium multitudo. 27. Canceri : cancelli. 28. Castimonium : sanctimonium. 29. Callidus : subtilis sive astutus. 30. Candet : splen-

BU. *deest* A. || 2 bel., i. e. elephantis. || 3. Ex Schol. Aen. 2, 469 ? cf. 8 ? || 5. post 6 B. || 7. cf. BE 16 (Blenni). cf. GE 2 (Glebo) ? || 8. Burra *vel* Bursa BC. An cuculla ? cf. Leid. (Byrrhus: cuculla brevis). cf. 3 ? || 9. cf. Schol. Aen. 11, 850 (Bustum : hoc loco sepulchrum) ? cf. ad US 4 ? || 10. Vulg. calciamenta. cf. Plaut. Men 391. || 11. cf. Fest. 29, 6 (Bucerum pecus de bubus dicimus). Ex Schol. Aen. 3, 221 (« caprigenum pecus ») ?

CA 3. cf. aut A marg. aut Abol. (Cassum : inane, supervacuum) et (Incassum : inane ac <su>pervacuum). || 4. cf. Abol. (Facessit : facit [dicit], libenter facit). Ex Schol. Aen. 1, 77 (« iussa capessere ») ? || 6. an irridet ? an rodit (cf. Ansil. Cav. : mordet, rodit) ? aut tergiversatur *add.* (ex 108) A. cf. 75 (Cavillum : iocus cum convicio). cf. aut A marg. aut Abol. (Cavillatur : calumniam facit, Cavillator : mandrator). || 7. cf. KA 11 (Kai : cancelli) ; CA 27 (Canceri : cancelli). || 7-8. Ex Schol. l. c. (saepta ovium.. unde in sacrae aedibus et in tribunaliis saepta quae turbas prohibent caulas vocamus). || 10. Schol. l. c. (medium fruticem qui vulgo thyrsus dicitur). || 11. Ex Schol. Geo. 3, 87 (« cavatque tellurem et solido graviter sonat ungula cornu ») ; unde etiam Isid. Et. 12, 1, 42 (Caballus ante cabo dictus propter quod gradiens ungula impressa terram, concavet.. inde et sonipes, quod pedibus sonat). || 14. cf. Schol. Aen. 3, 580 (Caminis : fornacibus). || 15. Compl- et Capl- Abba. Numer. 24, 10 (complotis manibus) ? cf. Amer. Journ. Phil. 38, 366. || 17. hoc... hab. *om. codd. (praeter b)*. Capillascit ca. po. AB : Capillatis ca. po. C. an <Crinitus> capillatus ca. po. (Aen. 1, 740) ? || 18. cf. Abba (Ca. ce. : qui de captivis sub corona vel sub hasta vendebatur). cf. aut A marg. aut Abol. (Capite census : taxatio possessionum) ? || 19-21. cf. 77. (Caducarius) : BO 9 (Bona caduca). cf. DE 89 ? || 21. an -co (Aen. 10, 622) ? || 22. Ca. continens memoriae Abba. cf. KA 17 (Kapax : memoriosus). || 23. cf. LO 3 (Lcnga intercapedine). int. pa. *om.* AB. || 24. Aug. Gen. ad litt. 12, 8 (quid sit ca. et respondeo pr. vel ac.). cf. 29 ? || 26. cf. Schol. Aen. 1, 39 (Classem ad invidiam posuit, ut pro una navi classem dicat.. aut revera unam navem significat, etc.). || 27. cf. KA 11. cf. Fest. 40, 8 (Canceri dicebantur ab antiquis qui nunc per diminutionem cancelli, etc.). cf. 7 ? || 29. cf. 24 ? cf. 68.

det, micat. 31. Candescit : nitescit. 32. Catechizat : inbuit. 32^a. -zatus : instructus. (Itala Gal. 6, 6 ?) 33. Catervatim : gregatim. 34. Cataclysmum : diluvium aut eversio. 35. Catalogus : iustorum (?) numerus. 36. Caterva : multitudo. 37. -varius : qui in catervis populi est. 38. Capessuntur : capiuntur. 39. Canora : cantu grata. (Culex 99 ?) 40. Caupo <vel copo> : negotiator. 41. Catasta : genus poenae est eculco simile. 42. Cautum : scriptum. 43. Cantilena : cantici compositio. 44. Capit : fruitur. 45. Carpit : concidit aut detrahit aut discerpit aut poma incidit. 45. Cassatus : effectum privatus. 47. Cantus : sonus. 48. Casum : lapsum aut ruinam. 49. Carere dolo : esse sine fraudibus. (?Aen. 244 c. dolis) 50. Charybdis : mare vertiginosum qui naves absorbet. (Verg.) 51. Carpitur : consumitur. 52. Candentes : candidi vel igniti. 53. Caucasus : mons Scythiae. (Verg.) 54. Cautes : aspera [vel] saxa in mari. (Verg.) 55. Cana (cornu) : coma

(po-) silvestria. (=CO 214) 56. Causarius : reus. 57. Cadaver : ab eo dicitur quod per mortem ceciderit. 58-9. Causatur : querellatur. -atio : querimonia. 60. Catus (cet-) : belua marina. (Aen. 5, 822) 61. Carbaso : lino (=67) 62. Catax : a coxa claudus. 63. Calixica (cassita) : exinanita. 64. Capessere : capere. (=38 ?) 65. Calles : semitae angustae. (Aen. 6, 443 ?) 66. Chalyps : fornax ferri. (!) (Aen. 10, 174 ?) 67. Carbasa : vela de carbaso, lino. (Verg.) 68. Callidus : versutus aut astutus. 69. Calce : fine. 70. Calidos latices : aquas calidas. (Aen. 6, 218) 71. Calamis : tibiis. (Ecl. 5, 48 ?) 72. Carchesia : genus poculorum (Geo. 4, 380 ; Aen. 5, 77) 73. Chaos : confusio rerum. 74. Carecta : loca carice plena. 75. Cavillum : iocus cum convicio. 76. Castrensis : subaudis ut honor aut dignitas. 77. Caducarius : quicumque fit heres in bona alicuius qui heredes non habet. 78. Campester fundus : qui in campo est. 79-80. Carpsit : discerpit. -ptus : dis-

32^a. *om.* B. Similem glossam Canonibus ascribit Leid. (Catechizatur : inbuitur). cf. Euch. Instr. p. 160, 15 (Catechumenus : instructus).|| 34. cf. DI 38 (Diluvium : Graece cataclysmum, etc.)|| 35. an gestorum ?|| 36-7. cf. aut A marg. aut Abol. (Catervatus : multitudine circumdatus).|| 36. cf. 33. aut grex (*ex* 33) *add.* A.|| 38. cf. 64. an -unt -unt (Aen. 9, 366) ?|| 39. Vergilio ascribit Ansil. cf. 81 ?|| 40. cf. CO 140 (Copo : neg.).|| 45. cf. 80. cf. aut A marg. aut Abol. (Carpere : delegere).|| 46. cf. 63 ?|| 50. an m. v. <vel gurgis> qui n. a. ? cf. Ansil. (Cha. : gurgis in mare qui naves devorat) ; Isid. Et. 13, 18, 5 (Cha. dicta quod gurgitibus occultis naves obsorbeat ; est enim mare verticosum).|| 51. cf. Schol. Aen. 4, 2 (Carpitur : paulatim consumitur).|| 52. an -ntis (Aen. 8, 720) ? vel nitidi A.|| 53. cf. Schol. Aen. 4, 367 (Caucasus : mons Scythiae inhospitalis).|| 54. cf. Ansil. (Cau. : aspera in litoribus saxa, Cau. : aspera aut saxa in mari). Ex eodem scholio nimirum Isid. Et. 16, 3, 3 (Cautes : aspera saxa in mari, etc.). cf. SC 40 (Scrupea : saxa aspera) ?|| 57. cf. Schol. Aen. 6, 481 (Caduci : mortui ; a cadendo, unde et cadavera dicta) ; 11, 143 ; Hieron. Mai. 24, 28.|| 62. claudus *om.* AB. cf. Fest. 39, 10 (Catax : claudus) ; Nonius 25, 13 (Catax dicitur quem nunc coxonem vocant).|| 63. Classica A marg.|| 65. *om.* A ang. *om.* B. cf. ad CO 177.|| 67. de ca. li. *om.* AB (cf. 61). cf. Schol. Aen. 3, 357 (Carbasus : genus lini quod abusive plerumque pro velo ponitur. in plurali haec carbasa).|| 68. cf. 29. cf. aut A marg. aut Abol. (Calliditas : astutia).|| 70. Vergilio ascribit Ansil.|| 71. tubis AB.|| 72. cf. Schol. Bern. Geo. 4, 380 (Carchesia : genus poculorum).|| 73. cf. Schol. Aen. 6, 265 (Chaos : elementorum confusio). cf. KA 21.|| 74. cf. Schol. l. c. (Carecta : loca caricis plena).|| 75. cf. 6. cf. aut A marg. aut Abol. (Cavillatio : iocus).|| 76. sub. ut *om.* AB. cf. CO 195 ; FA 36 ; LE 17 ; ME 16 ; NA 2 ; PA 10 ; PI 15 ; PO 4 ; VE 36. cf. aut A marg. aut Abol. (Ca : militaris).|| 77. cf. ad 19-21.|| 80. cf. 45.

cerptus, id est concisus, succisus. (Geo. 2, 501 ?) 81. <Fidibus> canoris : chordis. (Aen. 6, 120) 82. Classicus (-cum) : sonum in navibus aut in tubis. 83. Calculus : lapillus ; calx enim lapis est, unde et calculari dicitur, id est numeris (-os ?). (Geo. 2, 180 ?) 84. [Canterinum vel] canterium : equus castratus ; quem alii saumarium vocant. 85. Canicula : a cane dicta. 86. Cachinnus : tractus solutusque risus. 87. Catapota : genus calicis. 88. Cha<mae>leon : quasi humilis leo. (Levit. 11, 30) 89-9a. Calamaula : canna de qua canitur. -larius : ipse qui de canna canit. 90. Carystium : marmor. 91. Candys : vestis regia. 92. Captura : detentio. 93. Clangor : vox tubae. 94. Crapula : vini cibique indigestio. (Eccli. 37, 34 ?) 95. Clandestina : occulta. 96. Clam : occulte aut furtive vel absconse. 97. Claritudo : claritas. 98. Clancule : latenter. 99-100. Caries : vetustas. -iosum : vetustum. 101. Claret : patet, manifesta est. 102. Crapulatus : ebrius. (Psal. 77, 65 ?) 103. Crater : es<t> vas, id est

qui unum cadum capit, id est urnas tres. 104. Claustura : clausurae. 105. Cata-ceue : destructio. 106. Casnomia (coenomyia) : musca venenosa. (Itala) 107. Casia : flores bene olentes unde unguentum fit. 108. Cavillantur : tergiversantur. 109. Callet : usitatissima habet. 110. Clavis (-vus) : manica temonis. 111. Crapula : cruditas sive conversatio (comessa-). 112. Crabro : vespa longa. 113. Cana mala : lanuginem habentia ; id est Cydonia. (Ecl. 2, 51) 114. Can<t>orum : prophetarum. 115. Calathum : canistrum, id est cartallum. (Ecl. 2, 46, etc.) 116. Calta : genus floris. (Ecl. 2, 50) 117. Caduceum : virga Mercurii. (Aen. 4, 242) 118. Cartallum : canistrum. (= 115) 119. Cancer : forceps aut ulcus. 120. Cava trabe : navi. (Aen. 3, 191) 121. Castoreum : testiculi beluarum. (Geo. 1, 59 ?)

CE

Caerimoniae : observationes religionis.

81. cf. 39 ? || 82. cf. Schol. Aen. 7, 637 (Classicum dicimus et tubam ipsam et sonum) ? || 83. cf. Isid. Et. 10, 43 (Calculator : a calculis, id est lapillis minutis, quos antiqui in manu tenentes numeros conponebant) ; nimirum ex eodem scholio. || 84. Spectatne illa forma saumad Gallicum glossatorem ? cf. Isid. Et. 20, 16, 5 (Sagma, quae corrupte vulgo salma dicitur.. unde et caballus sagmarius, mula sagmaria). || 85. cf. Schol. Aen. 3, 141 (Sirius stella.. canicula). || 86. cf. CI 48 ? || 89a. om. AB. || 91. cf. Plac. (Candys : vestis regia). || 94. cf. 102 ; 111. || 95-6. cf. 98. cf. aut A marg. aut Abol. (Clanculum : idem occulte, Clandestinum : occultum, dispositum). || 97. cf. Fest. 51, 4 (Claritudinem : claritatem). || 99-100. cf. Nonius 83, 7 (Caries est vetustas... Lucilius.. « pedibus cariosis »). || 101. -festat B : -festum est C. cf. Nonius 85, 20 (Claret : clara est vel clareat. Turpilius Paedio « cuius adventu insula hodie claret »). || 102. cf. 94 ? || 104. clausura AB. || 105. cf. AN 46 (Anasceue : instructio). || 106. cf. Euch. Instr. p. 157, 15 (Coenomyia non musca canina, ut quidam putant, in Psalmo accipienda est, sed musca omnimoda). || 107. bene om. B. cf. Schol. Bern. Geo. 2, 466 (Casia : herba est de qua fit unguentum) ? cf. ad CI 53. || 109. Plaut. Most. 279 (perdocte cuncta callet). || 110. manicæ A. || 111. sive co. om. AB. cf. ad 94. || 112. cf. SC 7. ? || 113. cf. scholia l. c. (mala dicit Cydonia) (id est lanuginem habentia). cf. LA 17. || 114. an <Vatum : > ca. pr. (Aen. 8, 627, etc.) ? cf. ad VA 25. || 115. cf. 118. || 116. Vergilio ascribit Ansil. || 117. Vergilio ascribit Ansil. cf. Schol. l. c. (Virgam capit : id est caduceum, etc.) || 119. Hinc male FO 16 (Forceps : ulcus aut cancer), et pessime Abba (Forceps : clusum carcer). || 120. navi om. B.

CE 1. obs. vel religiones AB. aut sacra publica add. A. cf. Schol. Aen. 4, 303 (orgia apud Graecos dici sacra omnia, sicut apud Latinos caeremoniae dicuntur) ? cf. OR 7 (Orgia) ? Schol. Verg. exscripsit Isidorus (Et. 6, 19, 36) qui addit etymologiam (ibid. 37 eo quod ob-

2-2*. Censor : iudex. -res : iudices. 3. Censent : statuit aut iubet vel definit. 4. Celeber : frequens, festinus (-ivus). 5. Cecinit : cantavit, <prae>dixit. 6. Cedit : consensit (-ntit ?), succumbit vel dimittit. 7. -do : succumbo vel locum do aut oboedio vel pareo. 8. Caeduntur : occiduntur aut truncantur. (Aen. 2, 266 ?) 9. Censuit : iudicavit, definivit, statuit, modum posuit. 10. Censura : decus vel pulchritudo. 11. Celer : velox. (Verg.) 12. Caelites : caelicolae. 13. Cernit : vidit, prospexit. 14. Caelites : deos. 15. Caeruli : nigri. 16. Caelitibus : diis. 17. Caelius (celsus) : excelsus. (=19) 18. Celsa : sublimia vel alta. 19. -sus : altus, excelsus. 20. Censeri : appellari, vocari. 21. Celebretur : agatur. 22. Ceu : quasi. 23. Caeleps : conubii expers. 24. Caeruleus : bestia marina ; <a> colore vero (caereo ?) appellatus. 25. Caesaries : coma capitis. 26. Cei : iudicatores. (?) 27. Caelibatus : sine uxore ; eo quod caeli digni sunt. 28. Crepidinem : summitatem ripa-

rum vel cuiuslibet alterius rei. 29. Censura : vindicta aut potestas. 30. Caelestibus : diis, qui caelum inhabitant. 31. Census : facultates vel iussus. 32. Censorius : ex censore. 33. Caespis : frutex. 34-5. Crebro : frequenter, -ber : frequens. 36. Chelys : cithara qua[e] canitur. 37. Crebrescent : multiplicantur aut invalescunt aut innotescunt. (Aen. 3, 530) 38. Crepitus : sonus flammae. 39. -tans : resonans. 40. Celebre : sollemne. 41. Cerastae : serpentes cornutae. 42. Crepundia : insignia vel indicia quae expositis infantibus adhibentur. 43. Coetus : congregatio vel conventus. 44. Cessantem : tardantem, morantem, desinentem. 45. Cherubin : scientiae multitudo. (Bibl.) 46. Centrum : medium camerae sive caeli. 47. Caelicolae : dii caelestes <vel> qui caelum colunt. (=30 ?) 48. Cerebrosus : qui in cerebro habet vitium. 49. Celeberrimus : frequentissimus. 50. Ceres : frumentum aut panes. (Aen. 8, 181 ?) 51. Chelido : hirundo Graece. 52. Cercilus (?) : navicula.

servantes careant his rebus quibus se abstinerunt). cf. AB 11 (Abstinet : observat) ?|| 2. om. A. cf. 32.|| 2*. om. B.|| 3. vel def. om. B. cf. 9.|| 4. cf. 49 ; 60. cf. aut A marg. aut Abol. (Celebritas : conventus, frequentia).|| 5. cf. CA 1.|| 8. aut tr. om. B.|| 9. cf. 3.|| 10. cf. 29 ; 65. cf. Plac. (Censura animi est, non corporis ; ideo melius membrorum decorem aut pulchritudinem dicimus quam censuram ; tamen quia in usu censorum hominem dicimus pulchrum, sic potest et ad pulchritudinem referri).|| 11. Vergilio ascribit Ansil.|| 14. cf. 16.|| 16. cf. ad 30.|| 19. cf. EX 23.|| 23. cf. 27.|| 24. be. ma. interp. B. Caeruleus belua est in Nilo colore vero caerulei a cerae colore appellatus Ansil.|| 26. Cvirī *Nettleship*.|| 27. cf. 23. cf. Fest. 38, 21 (Caelibem dictum existimant quod dignam caelo vitam agat), unde intellegis hanc etymologiam non ab initio Christianam fuisse.|| 29. cf. ad 10.|| 30. Aen. 1, 387, etc. cf. 16 (Caelitibus : diis) ? an <Caelicolis :> caelest. <vel caelit. ?> diis, etc. (Aen. 2, 592) ? cf. 47 (Caelicolae).|| 31. f. vel opes A. cf. aut A marg. aut Abol. (Capite census : taxatio possessionum).|| 32. cf. 2.|| 33. Cespitem : fruticem A marg.|| 35. vix cf. 4 (Celeber : frequens, etc.).|| 38. cf. aut A marg. aut Abol. (Crepor : sonus) ; Corp. etc. (Creporestonus catenae).|| 41. Cerastes -tes -tas AB : Cerastes serpens cornutus qui mordens ungulam equi cadet ascensor eius Ansil. (ex Genes. 49, 17). cf. Rufin. Hist. Monach. 448a (cer. i. e. bestias quas cornutas vocant).|| 43. vel conv. om. B. Similem glossam Canonibus ascribit Leid. cf. Isid. Et. 6, 16, 13 (Coetus vero conventus est vel congregatio ; a coeundo, id est conveniendo in unum. Unde et conventum est nuncupatum, sicut conventus coetus, vel concilium a societate multorum in unum). cf. CO 66 (Conciliabulum) ?|| 45. cf. Hieron. Nom. Hebr.|| 47. om. A.|| 49. cf. ad 4.|| 52. -cilus A : an -cyllus (i. e. Cercyrus diminutive) ? cf. aut A marg. aut Abol. (Cercurus : genus navis) ; Nonius 533 (Cercyrus navis est Asiana pergrandis). cf. Class. Quart. 11, 190. cf. ad I I 32-3.

53-4. Cerasus : arbor. -sia : poma. 55. Creagras : tridentes. (2 Paral. 4, 11, etc.) 56. Cretus : generatus aut purgatus. 57. Crepusculum : initium diei vel noctis. 58. Cenodoxia : vana gloria. (Itala) 59. Coenobium : monasterium plurimorum. 60. Celebrat : frequentat. (Verg.) 61. Cemmerias (Cim-) silvas : obscuras. 62. Crebris : spissis. (Aen. 3, 127, etc.) 63. Cecropidae : Athenienses ; a rege Graecorum (eorum ?) Cecrope. (Aen. 6, 21) 64. Caenum : luti vorago. 65. Censura : vigor (ri- ?) vel severitas. 66. Caerula : nigra ; a cerae colore tractum puto ; est autem nox (?) pallore suffusa (?). (? Geo. 1, 236 -lea glacie) 67. Cedar : tenebrae aut maeror. (Bibl.)

CI

Ciet : movet, vocat, provocat, canit. 2. Citerius : <propius>, <ut> exterius, ulterius. 3. Citatim : cursim. 4. Cynthia : luna. 5. Ciere bellum : inire. (Aen. 1, 541 ?) 6. Civis patricius : senator maior (Verg.)

7. -vis Romanus : Romanus natus. 8. Citus : festinus, velox. (=FE 35) 9. Cilix : pirata. 10. Civicat : civem facit. 11-3. Circuit : gyrat. (=PE 88 ?) -cuitus : gyrus. -cuivit : gyrauit. 14. Circulus : gyrus. (=12) 15. Circiter : id est plus minus. 16. Circulator : qui famam adportat per circulum. 17. Circa : iuxta. 19. Circumscripsit : conclusit, circumvenit, in praeiudicium misit. 20. Circumquaque : omni parte. 21. Circumluit : circum solvit aut fluit. 22. Circumfusa : circumdata. (Geo. 3, 368 ?) 23. Circumsaepus : undique cinctus. (2 Mac. 10, 30 ?) 24. Circumscrip[t]a : deleta. 25. Citi : festinantes. 26. -tam : velocem. 27. Cicutientes (caec-) : lippientes. 28. Ciebo : vocabo. (Aen. 4, 122) 29. Cinxere : circumdederunt. (Verg.) 30. Circumscrib[s]it : concludit, in praeiudicium mittit. (=24) 31. -scriptorie : callide, subtile (subdole ?). 32. Ciebat : concitabat. (Verg.) 33. Cymbia : species poculorum. (Aen. 3, 66 ; 5, 267) 34. Cimbri : Galli. (Verg.) 35. Climacteri<c>a : naturae rei incerta perfugia vel auxilia.

53-4. cf. Schol. Bern. Geo. 2, 18 (arbor cerasus, pomum autem ceraseum dicitur), etc.|| 55. cf. Euch. Instr. p. 147, 13 (Creagrae in Paralipomenon : fuscinae ad carnes de caldarii proferendas ; Graecum est).|| 57. cf. Schol. Aen. 2, 268 ?|| 58. iactantior seu va. gl. *Ansil.*|| 59. cf. Isid. Et. 15, 4, 6 (Monasterium unius monachi habitatio est.. Coenobium. habitaculum plurimorum in commune viventium) ; Cassian. Inst. 2, 3, 2.|| 60. cf. ad 4. Vergilio ascribit *Ansil.*|| 61. an Cimmerios lucos : si. obs. (Culex-232) ?|| 63. Cecrope *om. B.* cf. Schol. l. c. (Cecropidae : Athenienses ; a rege Cecrope). cf. aut A marg. aut Abol. (Cecropia : Attica ; a rege Cecrope).|| 65. cf. ad 10.|| 66. puto, etc. *om. A.* nox *B* : vox (*et nox*) *Ansil.* : an vix ? an mox ? an nix ? suffusa *B* : sufflata *Ansil.* Prud. Cath. 2, 73 (nocte caerula) ?|| 67. cf. Euch. Inst. p. 141. 19.

CI 1. canit *om. AB.* cf. Aen. 2, 419 (movet) ; 3, 68 (vocat) ; 9, 766 (provocat) ; Geo. 4, 64 (canit).|| 2. cf. 55 (Citerius : propius). cf. 66 (Citro et Ultra). cf. aut A marg. aut Abol. (Citra : extra) et (Citimum : contra omnia proximum).|| 3. an <Raptim : > ci. cu. (Geo. 1, 409, etc.) ? cf. Abav. (Raptim : citatim) ; Abba, etc. (Raptim : cursim).|| 5. cf. BE 9 (Bella cient).|| 6. Vergilio ascribit *Ansil.* cf. PA 70.|| 8. Citatus FE 35.|| 9. Ex Schol. Geo. 4, 427 (Pompeius enim victis piratis Cilicibus, etc.) Cilix pirata latro maritimus *gl. Vat.* 1468 (conflat. ex Abstr. et Abol. ?).|| 12. circulus *add.* (ex 14 ?) *A*|| 16. adp. periculi *AB.* cf. RU 4 ?|| 19. cf. 30-1 ; 24. Circumvenit *nov. gl. AB.*|| 22. cf. ST 24 (Stipatus : circumdatus aut circumfusus) ? cf. aut A marg. aut Abol. (Circumfusa : circumiecta).|| 24. cf. ad 19.|| 29. circumdare *AB.*|| 34. Vergilio ascribit *Ansil.* cf. 38.|| 35. Acta Sebast. l. c. (nam futura dum penitus praevidere non possunt climactericas dicunt, id est naturae rei incerta profugia).||

(ps. -Ambr. Acta Sebast. 16, 56) 36. Cyclopea :... (ibid. 16, 79) 37. Climate : pars caeli. 38. Cimber : Gallus, civis de Gallia. (=34 ?) 39. Cybelus : mons Phrygiae. (Aen. 3, 111) 40. Cisium : carpentum, <genus vehiculi>. (Verg. Catal. 10, 3 ?) 41. Ciamus : concinamus. 42. Chirographum : cautio. (Tob. 1, 17 ?) 43. Citeriore : interiore. 44. Cicutis : arundinibus aut herbis venenatis. (Ecl. 2, 36) 45. Cylindrus : lapis volubilis, <semicolumnium>. (Geo. 1, 178) 46. Civita<s> : frequentia. (?) 47. Cistas : corbes grandes. 48. Cinnus : tortio oris ; unde dictus est cachinnus. 49. Cierentur : vocarentur. (Unde ?) 50. Ciritat (qui-) : populum adloquitur. 51. Cisium : genus vehiculi. (=40 ?) 52. Cylindrum : semicolumnium. (=45 ?) 53. <Cytisus : quasi> citaxus : similis taxo. (Verg.) 54. Citerum : aliquid exinde, ut

citharam. (?) 55. -terius : propius. (=2) 56. Cyparissus : cypressus ; Graecum eat. (Verg. ?) 57. Clibanari<i> : quasi tunica ferrea <muniti>. 58. Cibaria : a cibo dicuntur generaliter. (Itala Gen. 43, 24 ?) 59. Cynocephali : homines sunt qui capita canina habent. 60-1. Cliens : amicus minor. -entela : officium domestici, id est clientis. 62. Crispans : concutiens, vibrans. (Aen. 1, 313 ; 12, 165) 63. Caristabat (corusca- ?) : fulgebat. 63a. Cristatus : cassidatus aut galeatus. (Aen. 1, 468) 64. Cylipsidra (clepsydra) : vas aquarium quam iudices habent propter horas nocturnas metiendas. 65. Clientes : amici vel servi. (=60 ?) 66. Citro : huc ad nos. ultra : a nobis ad alia. 67. Cytisum : fructectum. 68. Cygni : poetae. (Ecl. 9, 29) 69. Clivusum : inaequale. (Geo. 2, 212 ?) 70-1. Clipeare :

36. om. A : post 72 B : hic invenisse vid. Ansil. (Cyclopea : prefugia aut auxilia). An Cy. edacitas : avara comestio (cf. Act. Seb. « Cyclopeamedacitatem ») ? cf. gl. aut Abol. aut (A marg.) Abstr. (Edacitas : avara comestio). || 37. cf. PL 2 (Plaga : caeli pars vel tractus) ? an <Quo sub caelo :> cl., parte cae. (Aen. 1, 331) ? cf. Schol. l. c. (Quo sub caelo : aut sub qua parte caeli aut etc.) || 38. cf. AD 110 (Allobrox : Gallus, de Gallia). || 39. Vergilio ascribit Ansil. || 40. cf. 51 (Cisium : genus vehiculi). || 41. cf. Gloss. Verg. (Ciemus : vocamus vel concitamus) ? || 45. cf. 52 (Cylindrum : semicolumnium). cf. Schol. l. c. (Cylindro : id est lapide tereti in modum columnae, qui a volubilitate nomen accepit). || 46. Civica Heraeus. cf. UR 1 ? cf. aut A marg. aut Abol. (Celebritas : conventus, frequentia). || 47. -ta AB. gr. om AB. an <Cophinos :> ci. cc. gr. (Mat. 14, 20, etc.) ? || 48. unde etc. om. AB. cf. CA 86. || 50. cf. QUI 16-8 ; PL 28. cf. Donat. Ter. Ad. 155 (et hoc est quod veteres quiritari dicebant, Quirites conclamare). || 53. cf. Ansil. (Citaxus : similis taxo, Cytisus : genus arboris, quasi citaxus), ubi sequitur pars glossae alienae (<Casia :> herba odorifera. Vergilius « vix humiles apibus casias roremque »). Inde fortasse colligendum est glossam de cytiso ex Schol. Geo. 2, 431, glossam autem de casia ex schol. Geo. 2, 466 provenisse. || 54. ut citra Buecheler. || 55. propitius A : proprius B. || 57. -nar A. mun. add. Goetz. cf. Schol. Aen. 11, 770 (catafractum eum fuisse significat ; catafracti autem equites dicuntur qui et ipsi ferro muniti sunt et equos similiter munitos habent). || 59. Ex Schol. Aen. 8, 698 (« latrator Anubis ») ? Isidorus Et. 11, 3, 15 (Cyn. appellantur eo quod canina capita habeant) non videtur ex Aug. Civ. 16, 8 hausisse. || 60-1. cf. 65. || 63. cf. FU 15 (Fulsere : coruscavere) ? Crista- AB : Carista- et Karista -Ansil. 63-3a. unam gl. exhib. AB Ansil. (C. : cass. aut gal. fulgebat). Sed etiam haec hab. Ansil. : Cirstabat cassidatus aut galeatus, Cristatus galeatus cassidatus. Suspicio illud coruscabat ex versu aliquo poetae nesciocuius a Vergili scholiasta (? ad Aen., 1, 164 ; 2, 172) citato. || 64. aquarium AB. || 66. cf. ad 2. || 67. cf. Philarg. ad Ecl. 1, 78 (Cytisum : genus fruticis, etc.) ? cf. 53. || 68. Schol. l. c. (Cygni : id est poetae). Interpolavit igitur Abba (C. : poetae dicti a suavitate cantionis). || 69. -alem A. || 70. -texere A. cf. Pacuv. ap. Non. 87, 22 (chlamy de contorta astu clipeat braccium).

contegere. -peum : scutum. 72. Clinicus : paralyticus. (? Itala. Mat. 8, 6.)

CO

Cominus : proximus aut iuxta aut coram vel in praesenti. 2-4. Contio : convocatio populi. -tionatur dux : exercitum adloquitur. -tionarius : qui populum adloquitur. 5. Coercet : corrigit, prohibet. 6-8. Conmen[ta]tus : mentitus. -mentum : commune mendacium. -menta : astutiae, machinationes. 9. Comis : hilaris, bonus [compositus]. 10-11. Comptus : ornatus, <compositus>. -tum : compositum. 12. Coniectus in vinculis : missus. (? Itala Luc. 23, 19) 13. Copulatus : coniunctus. 14-5. Conexi : coniuncti. -nixi : conantes. 16. Concidit : ceidit. 17. Conicere : aestimare [arbitrare]. 18. Concreta : conmixta vel coagulata. 19. Conplectitur : continetur [aut amplecti conatur]. 20. Congeries : congregatio. 21. Consiti : constipati vel condensi. 22. Contribuli (-les) : consanguinei ; quasi ex eadem tribu. 23. Coiciunt : iactant. 24. Coitio : genitura. 25. Confutatus : convictus vel confusus. 26. Conmat : frondet. 27. Cornificina (car-) : macellum. 28. Consternatus : convictus aut prostratus. 29. Contagio : contaminatio cri-

minum. 30. Compagines : iuncturae. (Itala Hebr. 4, 12 ?) 31. Consummat : complet, finit. 32. Conlatum : datum. 33. Congregat : acervat. (= AG 6) 34-5. Contra fas : c. ius divinum. Contra nefas : c. scelus. 36. Congiarium : donatio imperatoris. 37. Conlivum (collybum) : cermatium, <genus pecuniae>. 38. Contemnere : neglegenter agere. (= DE 5-6) 39. Contumelia : iniuria aut grave convicium. 40. Commodus : utilis, aptus, congruus. 41. Cohors : numerus militum sexcentorum. 42. Conticuit : tacuit. 43. Consecrat : sanctificat. 44. Concitus : festinus, incitatus. (Verg. ?) 45. Conpilat expoliat. 46. Compertus, : inventus. 47. Congruit : convenit. (=74) 48. Convexo : litore rotundo. (Aen. 1, 310) 49. Coit : <co>ambulat vel convenit. 50. Coiit : ambulavit. (=49) 51. Confectus : finitus aut debilitatus. 52. Competitor : amicus (?). 53. Conprimit : vincit, adumbrat. 54-5. Constans : animi firmus. -stantia : animi firmitas. 56. Conpendium : luerum. 57. Concupiscit : rem alienam cupit. 58. Cognitor : curiosus, iudex, <quasi cognoscens ; unde cognitio iudicium>. 59. Conpulit : coegit. 60. Coniectura : ingenium (?), argumentum. 61. Confestim : statim, continuo, mox. 62. Conserit : interponit. 63. Conminiscitur :

CO 1. cf. aut A marg. aut Abol. (Co. : simul in se) ; Abba(Co. : prope, iuxta et simul in se). cf. 84 (Co. : prope, etc.) aut -in pr. *om. B.* || 2-4. cf. 197 ; 160 ; CI 50. || 4. *om. B.* (propter homoeotel. ?). || 6. cf. 102 (Comminisci : mentiri, confingere) ; 200 (Commenta : fraudes). || 8. an ast. mach. fraudes (cf. 200 Commenta : fraudes) ? || 10-11. cf. 174. || 18. cf. 69 (Copula : coniunctio). || 17. arb. *A : om. B.* cf. ad 99. || 18. vel coag. *om. B.* || 19. an continet ? aut amp. con. *A : om. B.* || 20. cf. ST 41 ? || 22. an Cons. cont. etc. (Aen. 12, 40 consanguinei Rutuli) ? cf. 169. || 25. vel conf. *A Ansil. : om. B.* || 26. Schol. Aen. 3, 468 (est participium comantes nothum ; non enim est verbum como). At verbum como est apud Prud. (Cath. 8, 24), Paul. Nol. (21, 299). || 29. Hucine spectat gl. aut Abol. aut A marg. (Contagies : contactus in culturis) ? || 30. an cf. Schol. Aen. 1, 293 ? || 36. Suet. Iul. 27. || 37. cf. 189 (Conlibum : genus pecuniae). Suet. Aug. 4. || 41. doctorum (*i. e.* DC torum) *A : om. B.* || 45. Schol. Aen. 12, 121 multa de verbi pilare significatione dicit. || 46. vel cognitus *add.* (ex 166 ?) *A.* || 48. Vergilio ascribit Ansil. || 51. cf. aut A marg. aut Abol. (Confectus : debilitatus vel male tractatus) ? || 52. an aemulus ? sed cf. 74-5. || 54-5. cf. IN 11-2 (Inconstans, Inconstantia). || 58. iudex *om. B.* Quae sequuntur ex 127-8 supplevi. || 60. cf. aut A marg. aut Abol. (Coniecturae : argumentationes). || 61. cont. mox *om. B.*

conmemorat[ur], recordatur aut confingit[ur]. 64. Comicus : qui comoedia<s> scribit. 65. Conmanipularius : conscius, collega. (? Itala Philipp. 2, 25) 66. Conciliabulum : ubi plures sui iuris sedent. (Itala Levit. 25, 31 ?) 67. Corymbus : cacumen. 68. Coalescit : conglutinat<ur> aut crescit. 69. Copula : coniunctio. 70. Conubium : matrimonium vel coniugium. (Verg.) 71. Conivoli : concordēs, coniuncti. 72. Concunctatur : <con>-dubitat[ur]. 73. Commentator praestantissimus : praecipuus disputator. 74-5. Conpetit : convenit, congruit. -tisse : convenisse. 76. Commentum : molitum, machinatum. 77. Condixit : statuit, decrevit. 78-80. Conivet : consentit. -ventia' : consensio. -vere : consentire. 81. Coniti (-xi) : simul conati. (Aen. 5, 264 ?) 82. Corpulentus : corpore validus aut le<n>is carnibus. 83. Convexa : extrema caeli. (Aen. 6, 750.) 84. Cominus : prope vel iuxta vel coram aut in praesenti. 85. Chroma : color. 85^a. Cholera : humores. 86. Consequens : veri simile aut congruens. 87. Continuat :

iungit. 88. Consulit : interrogat, providet aut parcit. 89. Compactum : coniunctum. (Ephes. 4, 16 ?) 90. Conexum : coniunctum. (ibid. ?) 91. Conmerui : offendi. 92. Columen : salus. (Verg.) 93. Coniugatae : conexae, coniunctae. 94. Conlutione : collectione sordium. 95. Consulto : de providentia vel de industria. 96. -tores : provisores, interrogatores. 97. Conlustrare : ubique considerare. (Aen. 3, 651 ?) 98. Conducibilis : convenientius. 99. Coniectare : aestimare. 100. Conscivit : consensit, intulit. 101. -scisceret : inferret, inrogaret. 102. Conminisci : mentiri, confingere. 103. Concreti : conmixti, confusi [aut capillis hirsuti]. (Aen. 2, 277) 104. Conclave : interius cubiculum ; sed proprie domus sic appellatur. 105. Cometes : stella est noxia quae quasi comam habet, in cuius ortu pestilentia oritur. (Geo. 1, 488 ?) 106. Conflagravit : concremavit. 107. Consultat : consilium quaerit. 108. -It<at>urus : interrogaturus. 109. -Itus : boni consilii perspicax, prudens. 110. -Itatur : interrogatur. 111. Concurre : congregari, dimicare.

64. cf. HI 28 (Historicus : pantomimus qui historias scribit). cf. MI 5 ? ME 8-10 ? AF 29 ? Nostram glossam Donato (in Arte) ascribere videtur Leid. || 65. Vulg. commilitonem. Glossam similem (Collega : conmanip. vel conscius) Canonibus ascribit Leid. ; unde videri potest Canonum glossator nostrum glossarium novisse. || 67. cf. 220. (Corymbata navis). I. e. aplustre ; cf. Val. Flacc. 1, 273 (auratis Argo reditura corymbis) etc. Ex schol. Ecl. 3, 29 ? cf. 227. || 69. cf. 13. || 70. Vergilio ascribit Ansil. || 71. cf. 78-80. Aliter Festus 36, 30 (Conivoli : oculi sunt in angustum coacti coniventibus palpebris), 53, 21 (Conivola : occulta). || 72. cf. 188 (Concunctatus : condubitavit). cf. CU 3-4 (Çunctatur, Cunctatus). || 74. congr. om. B. cf. 47. || 78-80. cf. 71. || 81. cf. 15 ? || 82. Ex eodem fonte (Schol. Aen. 6, 731) Isid. Et. 10, 58. a. l. c. om' B. || 84. cf. 1. (Co. : proximus, etc.). || 85-5^a. Chr. colorum (i. e. color vel) umores AB. || 85^a. exhib. C. || 88. cf. 95-6 ; 107 10. || 90. compactum add. A. cf. 126. || 91. cf. Schol. Aen. 4, 335 (Promeritam : praestitisse et bene gessisse... contra commercitus : qui aliquid delinquit ut alibi ipse Terentius « quid commerui ant peccavi, pater ? », id est quid male egi ?). || 92. Vergilio ascribit Ansil. cf. ad 171. || 93. vel -te. || 94. cf. ad AD 39. || 96. cf. ad 88. int. om. B. || 98. cf. 223. || 99. cf. 164 ; 17. || 100. contempsit A. inrogavit add. (ex 101 ?) A. || 102. cf. 6-8. cf. 63 (Conminiscitur) ; 200 (Commenta) ; EM 3 (Reminiscitur). || 103. aut c. h. om. B. (cf. HI 22). versuti A. || 104. sed prop. etc. om. B. cf. Donat. Eun. 583 (C. est superior locus in interioribus tectis, vel quod intra eum multa loca clausa sint, ut cubacula adhaerentia trielinio) ; Fest. 34, 8. || 105. est noxia om. AB. in cuius etc. om. AB. || 107-10. cf. ad 88. || 107. Consulit consilium quaerit, Consultat inculcat vel ardentius consilium quaerit Abav. || 108. Consultaturus A marg., Ansil. || 111. dim om. AB. cf. 117.

(? Geo. 1, 318, etc.) 112. Concilias : amicum facis. (Aen. 1, 79) 113. Conderet : faceret, constitueret. (Aen. 1, 5) 114. Conspexere : videre. (Aen. 1, 152) 115. Conticuere : conticuerunt, loqui cessaverunt. (Aen. 2, 1) 116. Conversi : mutati aut versati. (Aen. 2, 73) 117. Congredi : configere. (Aen. 2, 397) 118. Conferti : conglobati, coadunati. (Aen. 2, 347) 119. Condebat : constituebat, aedificabat. (Aen. 1, 447) 120. Conduxerat : congregaverat. 121. Contraxerat : congregaverat. 122. Conditā : reservata, reposita. (Aen. 3, 388) 123. Conterminalis : confinalis. 124. Conpatior : misereor. 125. Conparietici : consortes unius parietis. 126. Conexus : coniunctus. (= 90 ? 173 ? 127-8. Cognitor : iudex cognoscens. -nitio : iudicium (=58) 129. Comiter : benigne, humane. 130. Coloni : incolae [aut] peregrini (Aen. 1, 12 ?) 131. Coluisse : amasse, dilexisse. (Aen. 1, 16) 132. Corda : animos. (Aen. 1, 303 ?) 133-4. Copiam : facultatem, opportunitatem, abundantiam. -ias : abundantes delicias. 135. Convulsa : dissipata, disrupta, eversa,, (Aen. 2,

507 ?) 136. Cocytus : flumen apud inferos. (Verg. ?) 136*. [Coluber : serpens, ofis Graece.] 137-8. Compos : optatae felicitatis effectum consecutus, adsecutus vel victor. 139. Cornipes : equus. (= SO 26 ?) 140. Copo : negotiator. (= CA 40) 141. Commeminsisse : reminisci vel recordari. 142-3. Comitium : locus ubi dantur honores. -tia : tempora honorum quando dantur, sed ubi sunt milites (?). 144. Confragosa : aspera loca. 145. Contumax : contemptor vel superbus. 146. -macia : gravis superbia. 147-8. Comesator : gulae ac ventri immoderate deditus. -ationes : a comedendo satis. 149. -ationes : luxuriosa convivia cum meretricibus mixta. 150. -atur : turpiter convivatur. 151. Comprecantur : optant. 152. Comitāte : benignitate, humanitate. 153. Conlacrimant : flent cum flente. 154. Constituit : simul cum illo instituit. 155. Consuadeto : persuade. 156. Convenustat : adornat. 157. Co[n]vinna : genus vehiculi. 158. Conmolunt : dentibus comminuunt. 159. Conmolestant : conspiranter molestant. 160. Conti<ona>tus : orsus vel adlocutus. 161-2. Con-

113. fac. *om. AB.* 115. Conticuere *om. AB.* 117. dimicare *add. (ex 111) A.* 119. aedif. *om. AB.* 121. post 143 A (scil. ex ima archetypi margine). 120-1. una gl. (Cond. : contr. congr.) ? sed. cf. 89-90. 125. un. par. *om. B.* cf. 194 (Conforaneus : unius fori). 129. cf. 152. 130. cf. IN 19 (Incola : advena peregrinus vel colonus) ; 196 (Inquilini) ; AC 1 (Accola : alienus cultor aut novicius). cf. Schol. l. c. (Coloni dicuntur cultores advenae). 131. diligere A : *om. B.* 130-1. etiam in alio archetypo vicinas fuisse testatur Amp. II. (<Coloni : incolae vel advenae>, Coluisse : amasse [vel advenae]). 133. ab. *om. AB.* 134. *om. A.* an divitias ? 136*. *om. B.* Estne glossarii Abol. ? 137-8. una gl. AB : duae C (Compos, Consecutus). cf. aut A marg. aut Abol. (Victi compos : victor aut voti adeptus effectum). cf. Schol. Ecl. 9, 5 (Nunc victi : id est voti impotes ; nam quo modo victores dicimus voti compotes. sic victos econtrario voti impotes) ; Aen. 10, 409 (Victor : cui vota processerunt, voti compos). 139. Aen. 6, 591 ; 7, 779. 143. an lites ? Vide ne lateat alia pars eiusdem glossae in Abav. (Consularia ipsa centuriata quando fiunt [milites] consules). 144. an <Confrages> co. as. lo. ? cf. ad AN 22. cf. 198 ? loca *om. AB.* 147-8. cf. Isid. Et. 10, 58 (Comesor : a comedendo satis ; est enim gulae ac ventri immoderate deditus). 149. cf. aut A marg. aut Abol. (Comesationibus : luxuriosis conviviis). Canonibus ascribit Leid. 150. Proverb. 23, 20. 152. cf. 129. 157. cf. Schol. Lucan. 1, 426 (Co. : genus vehiculi cuius usum Galli primum invenerunt). 158. an <Frendunt : > co. de. co. (cf. ad FR 31) ? cf. Ansil. (Frendant : comminuant), Fresa : moluta). 160. cf. ad 2-4. 161-2. cf. 165. cf. Festus 33, 25 (Concinnare est apte componere ; concinere enim convenire est)

cinnat : arte facit aut componit. —num : breviter arteque compositum. 163. Conciliabant : dissidentes pacificabant. 164. Coniectio : coniectura vel aestimatio. 165. Concinit : <simul> cantat [aut consonat]. 166. Conperio : invenio, cognosco. 167. Conparcendo : saepius parcendo. 168. Consciscitur : constituitur. 169. Contribulibus : parentibus. (!) (1 Reg. 20, 6 ?) 170. Contiguum : proximum. 171. Columen : culmen ; unde et columnae dicuntur. 172. Contrahere : colligere. 173. Conexae : coniunctae. 174. Comit : componit (=11 ?) 175. Comitatus : secutus. 176. Coalitus : enutritus. 177. Concalluit : induruit. 178. Conluvium : commixtio. 179. Conmentare (—ri) : componere, adinvenire. 180. Conserimus : committimus. (Aen. 2, 398) 181. Conlocupletatus : ditatus. 182. Conclassare : adiungere classem. 183. Conmodat : praestat. 184. Conflixerunt : concertati sunt. 185. Conspicantur : intendunt, aspiciunt. 186. Conludit : elidit. 187. Contentus : patiens. 188. Concunctatus : condubitavit. 189. Conlibum (collyb—) : genus pecuniae. (=37) 189^a. [Cucurbita secundum Septuaginta ; re-

liqui hederam dixere.] 190. Convicium : sermo iniuriae aut inproperii. 191. Conmenticius : liber. (?) 192. [Conprehensus] : comprehensibilis, qui comprehendi potest. 193. Conforaneus : unius fori. 194. Consularia : ut ornamenta. 195. Consentaneus : a consentiendo dictus. 196-7. Contio : populi multitudo. Ergo contionatur : affatur. 198. Confragementum : simul confragosum, ut mons. (?) 199. Conplodere : repercutere. 200. Commenta : fraudes. 201. Contra foedus : contra pactum. 202. Concors : unius consensionis cor. 203. Concentus : simul cantus. 204. Consobrini : qui de singulis sororibus nascuntur. 205. Conquirentes (—que—) : causantes. (2 Mac. 4, 36 ?) 206. Coram : praesens, palam, ante eum. 207. Coortis : natis. 208. Coryl[i]os : Avellanas [vel] nuces. (Verg.) 209. Coacti : pro vocati, compulsi. 210. —ta : collecta. (Ecl. 6, 31 ?) 211. Coarcuatio : concameratio, id est coniunctio arcuum. 212-3. Collegium : societas collegarum in uno honore positum. —g<i>arius : unus ex ipsis. 214. Corna : poma silvestria. (Geo. 2, 34) 215. Contractis : clausis. 216. Corcodillus : animal

Nonius 43, 19. || 164. cf. 99. || 165. cf. 203 (Concentus : simul cantus). aut cons. A : om. B. cf. 161-2. || 166. cf. 46. || 167. Panegy. 12, 32. || 169. cf. 22. || 171. cf. Isid. Diff. 1, 111. cf. ad 92. cf. Donat. Phorm. 287. («Columen vero familiae». Columen : culmen. An columen columna, etc. ?) || 173. cf. 126. || 177. Congeluit AB : Concaluit C. induravit A. cf. CA 65 (Calles : semitae angustae), siquidem glossa provenit ex Schol. v. g. Aen. 4, 405 (Callis est semita tenuior, callo pecorum praedurata, unde et callum et callidos dicimus). || 182. cf. Plac. (Conclassare : classem iungere). || 188. cf. 72. || 189^a. Spectat ad Ionas 4,7. Om. B. || 191. an <Pseudographum : > co. li. ? an Co. <mendacissimus. Conmentarius> li. ? an Co. <ut> li. ? cf. ad 192. || 192. Conprehensus om. BC : ad 191 A. cf. IN 17 (Inconprehensibilis : qui comprehendi non potest). || 193. cf. 125. || 194. cf. ad CA 76. || 195. dic. om. AB. || 197. om AB. cf. 2-4, nisi quidem glossa Biblica est et ad librum qui Ecclesiastes vocatur spectat (Ergo Contionator : affiator). || 198. cf. 144 ? Confraum— AB. || 200. cf. 8. cf. aut A marg. aut Abol. (Commentis : fraudibus). || 203. cf. 165. Schol. Bern. Geo. 1, 422 (Concentus : con et cantus, id est symfonia). cf. AR 19 (Harmonia) ? || 206. pa. an. eum om. B. || 208. Plenius Ansil. (Coryllos : Abellanas vel nuces, Corylus : arbor nucis Abellanae). cf. Philarg. Ecl. 1, 14 (Corylos : id est arbor nucis Avellanae et rustice dicitur vel Corylos : id est coryli et nuces Avellanae). || 209. compulsi om. B. || 210. Schol. Bern. l. c. (Coacta : collecta, coniuncta). || 211. Vide ne ex Schol. Aen. 1, 505 provenierit. cf. Ansil. (Testudine[m] : concameratione[m]). || 214. cf. CA 55.

in Nilo est. (Levit. 11, 29 ?) 217. Cornicen : qui in cornu canit. 218. Choragio : pars est in ludis quando proverbialia dicuntur. (?) 219. Colos : color conchyliatus. (?) 220. Corymbata navis. 221. Conpotem : conpossessorem. 222. Comesset : comedisset. 223. Condecibile (-duc-) : congruum. 224. Confisus : fiducia plenus. 225. Conum : summa pars galeae. (Aen. 3, 468) 226. Contorsit : emisit. (Aen. 2, 52) 227. Corymbi : hederarum bacae. (Ecl. 3, 39) 228. Concivit : excitavit. 228. Conixa : partu liberata. (Ecl. 1, 15) 230. Cloes (clu-) : polles.

CU

Cumulus : plenitudo aut acervus. 2. Cumba : navis. 3. Cunctatur : dubitat vel remoratur. 4. -tus : trepidatus. 5. Cunctus : omnis vel universus. 6. Culmen : altitudo, fastigium. 7-9. Cuinam : interrogatio de persona. -dam : alicui. -quam : alicui. 10-3. Cuiusque : cuiuscumque. -quam : alicuius. -cemodi : qualis, cuius spe <cie> i. -piam : alicuius vel cuiuscumque. 14. Cupidus : desiderans. 15. Curia : ubi ordo consilium init. 16. -rio : qui praenuntiat populo. 17. Cruor : sanguis currans. 18. Cruentatus : sanguinolentus. 19. Cundi (condy) :

scyphus, patera. (Itala Gen. 44, 2) 20. Cunabula : initia vel rudimenta. 21. Cuneus : densus populus. (Geo. 2, 509) 22. Culpam piabunt : peccatum solvent. (Aen. 2, 140) 23. Culpatus : infamatus aut accusatus. 24. -po : vitupero. 25. Culice : tinea de allece quod in nave nascitur. (Unde ?) 26. Cum : quando. 27. Curiones : festa officia. 28. Curusco (cor-) : micanti vel relucenti. (Verg.) 29-30. Cuthurno (coth-) : supercilio aut fastu. -no (-nus) : genus calciamenti. (Verg.) 31. Curulis sella : a curru, quia equi de curru currules dicuntur, velocissimi vero ad currendum; a sedendo selares dicuntur. 32. Culleus : tunica ex sparto in modum aëronis facta, quae linebatur pice et bitumine, in qua includebantur parricidae cum simia, serpente et gallo; insuta mittebantur in mare ut contententibus inter se ipsis animantibus homo maioribus poenis afficeretur. 33. Cruminis : sacculis. 34. Cudere : excludere, percutere, cedendo (cud-) proferre vel aliquid <incude ?> facere. 35. Culinæ : coquinae.

DA

Dammula aut damma : caprea agrestis. (Verg. ?) 2. Dator : adtributor. (Aen. 1, 734) 3. Dabit : consecrabit. (Aen. 10,

217. cf. TI 4 (Tibicen : qui in tibia canit). Plenamne glossam exhibet Ansil. (Liticen : cornicen qui in cornu canit) ? cf. aut Abol. aut A marg. (Litinices : cornices) et (Cornicines : qui cum cornibus cantant vel -nicen.. cantat). || 218. Expectes Chorus, a quo choragium, pars est in ludis quando proverbialia non dicuntur. Ex Schol. Aen. 1, 499 ? || 219. cf. AA (Colos : color non verus). vix cf. LA 2 (Labos). || 220. cf. ad 67. || 223. cf. 98. Plaut. Trin. 25, etc. || 224. A marg. || 225. cf. CA 12. || 227. cf. ad 67. Philarg. l. c. (Corymbos : id est bacae hederarum). || 230. Cl. pluvia AB.

CU 1. cf. AC 21. || 2. cf. ad LI 32-3 ? || 3. vel rem. om. B. Aliter Ansil. (Cunctator : dubitator, Cunctatus : remoratus vel dubitans). cf. CO 72. || 6. fast. om. AB. || 7-13. cf. QUAE 3-7 ; US 7-8 ; UT 7-9 || 13. vel cu. om. B. || 15. Hieronymo Mat. 14, 11 ascribit Leid. || 16. cf. 27. || 17. sanguinis B. cur. om. AB. cf. 12 (Tabes : cruor sanguinis) ? || 19. cf. Euch. Inst. p. 148, 5 (Condi in Genesi poculum vel scyphum). || 20. cf. Philarg. Ecl. 4, 23 (Cunabula : initia) ? || 27. cf. 16. festa om. AB. || 31. veloc. etc. om. AB. Ex Schol. Aen. 11, 334 ? || 32. afficiebatur AB. || 34. de illo excludere cf. Hyskell (Class. Phil. 13, 401). cf. KA 9. Ex Schol. Aen. 1, 174 ; 6, 847 ; Geo. 1, 275 ? || 35. om. A. : sine interp. B. : Culinæ facere (ex 34) A marg.

DA 2. Vergilio ascribit Ansil.

826 ?) 4. Dracontia : gemma ex cerebro serpentis. 5-6. Danus : fenus, id est lucrum, Graece. -nus (-nista) : fenerator. 6. Dapes : escae. 7. Dapsilis : profusus. 8. Daticius : dediticius. (=DE 93 ?)

DE

Deverticulum : ubi divertitur. 2. Delubra : templa ; et ideo quia in ingressu ipso lacus (lo- ?) aquae fiebat ubi se sacerdotes sacrificaturi purificabant ; et a diluendo, id est lavando, delubra dicta sunt. 3. Deinceps : exinde. 4. Descivit : pedem retraxit. 5-6. Desidescere : neglegenter agere. Desitiscere (?) : contemnere. 7. Degladiandi : deoccidendi. 8. Dedecet : non decet. 9. Deligit : eligit. 10. Decernit : statuit. (=19 ?) 11. Decidit : ruit. (Aen. 5, 517) 12. Deformis : foedae formae. (Geo. 4, 478 ?) 13. Densum : spissum. 14. Detestabilis : extra testimonium bonum

qui est. 15. Derogat : detrahit. 16. Defuit : absens fuit. 17. Dein : deinde. 18. Dehinc : deinde vel post haec. 19. Decretum : statutum [praeceptum]. 20. Deliberat : cogitat, retractat. 21. Devittat : spernit. (Bibl. ?) 22. Devinctus : ligatus. 23. Deposcit : valde rogat, deprecatur. 24. Deliquit : peccavit. 25. Derelictus : solus dimissus. 26. Decens : pulcher. 27. Desaevit : ab iracundia lenitur. (Aen. 4, 52 ?) 28. Detrudit : excludit, eminat, propellit. 29. -trusus : inclusus (excl- ?). 30. Demum : iterum, postmodum. 31. Defaecatum : liquidum, purum, extersum. 32. Delibutus : profusus. (=52 ?) 33. Desit (-fit) : deest. (Ecl. 2, 22 ?) 34. Defetiscit : dissolvitur, evanescit. 35. Defrudat : defraudat vel mintuit. 36. Defatigat : fatigat, lassat. 37. Defluxit : dilapsa (de-) est. (?Aen. 1, 404 ; 11, 501) 38. Defecit : lassatus est aut mortuus. 39. Defendit : excusat.

4. serp. om. AB. || 5. om. AB (sed cf. FE 8). || 5-6. Danisae fenerare Graece add. Ansil. || 7. profundus vel profusus A.

DE 1. cf. 120 (Deverticulum : de via in via deflectio) ; DI 76 (Deversorium : receptaculum aut hospitale), omnes ex Schol. Aen. 9, 379 («divortia nota») haustas. cf. Serv. auct. 1, c. (Divortia : viae in diversa tendentes, hoc est ad diverticula viae militaris ; Terentius « ubi ad ipsum veni diverticulum ». Diverticula autem sunt semitae transversae, quae sunt a latere viae militaris) ; Donat. Eun. 635 (Diverticulum est ubi iter de via flectitur ; et proprie, quia diverticula dicuntur in via domicilia ad quae de itinere divertendum est). Addas si placeat DI 11 (Divortium) ; 4 (Discidium). || 2. te. idolorum Ansil. cf. aut A marg. aut Abol. (Delubrum : templum idolorum) et ideo etc. om. AB, sed cf. aut A marg. aut Abol. (Deluit lavit). cf. Schol. Aen. 2, 225 (alii, ut Cincius, dicunt delubrum esse locum ante templum ubi aqua currit ; a diluendo) ; cf. ad AD 39 ? || 4. cf. aut A marg. aut Abol. (Descivisset : pedem retraxisset). || 5. cf. 110. (Desidiosus : neglegens). || 5-6. an Desidescere negl. ag., cont. (cf. CO 38 Cont. negl. ag.) ? an Desid. negl. ag., Despicere cont. (cf. Ansil. Despicere cont. ; cf. aut A marg. aut Abol. Despicere cont. spernere) ? || 6. post. 8 AB. || 11. Vergilio ascribit Ansil. || 14. cf. 120 ? || 15. cf. ad AB 5. || 17. om. A (propter homoeotel. ?). || 19. cf. 10 ; 43. praec. om. B. || 23. dep. om. B. cf. Schol. Aen. 1, 106 (Dehiscens : valde hiscens ; de enim augentis est ut in Terentio « deamo te, Syre ») ; Donat. Eun. 331 (Deierare : valde iurare ut « demiror » et « deamo te, Syre »). cf. 108. cf. ad 27. || 24. cf. LI 25 (Li[n]-quit : peccavit aut dimisit). || 25. so. om. B. || 27. cf. Schol. Aen. 10, 569 ((Desaevit autem hic valde saevit, alias saevire desinit). || 30. po. om. B. || 32. A marg. || 34. cf. Schol. Geo. 1, 180 (ne victa fatiscat in pulverem, id est dissolvatur) ? || 35. vel min. om. B. cf. Schol. Geo. 2, 93 (defrutum dictum est quod defraudatur et quasi fraudem patitur) ? Plenius Ansil. (Defrudat : defraudat, minuit quod frui debuit, Defrudatur : defraudatur vel minuitur). || 36. flagellat AB : fatigat A marg. || 37. dilapsus A. cf. DI 32 ?

vindicat. 40. Degit : consistit, demoratur. 41. Degener : qui de genere optimo nascitur et inhoneste vivit. 42. Degredi (di-?) : egredi. 43. Degre<ta> (-cre-) : praecepta, statuta. 44. Degerit (di-) : ordinate distribuit. 45. Dedunt se : subcumbunt aut arma tradunt. 46. Digamus : secundus uxoris vir ; id est duplicato matrimonio. 47. Delibat : degustat aut sanguinem detrahit aut tenui sermone praestringit. 48. Delinitus (-len-) : deplacatus. 49-50. Delituit : latuit, oblituit. -tescit : latet. 51. [D]elevati : de terra levati. 52. Delibutus : delicatus, unctus, perfusus. 53. Deliquium : defectum. 54. Delectum : electio. 55. Delicias : puer in deliciis amatus a domino. (Ecl. 2, 2). 56. Demiror : despicio. 57. Demit : detrahit aut minuit. 58. De more : ex consuetudine. 59. Demoverat (di-) : separaverat. (Aen. 3, 589, etc.) 60. Demsi : deduxi, deminui. 61. Demensum (-messum) : incisum. (Aen. 11, 68) 62. Denuntiat : protestatur (praet-?) aut praedicat. (Aen. 3, 366) 63. Denundinat (-ntiat) : omnibus notum facit aut divulgat. (= PRO 67-8). 64. Denuo : iterato, iterum. 65.

Denus : nomen pecuniae, unde nummus denarius dicitur. 66-7. Deplere : evacuare. -plet : evacuat, exinanit. 68. Dependit : solvit, reddit aut diligit (?). 69. Depromit : profert. 70. Deperiebat : turpi amore diligebat. (? Itala 2 Reg. 13, 2) 71. Depretiatius : vilis effectus. (Itala Ierem. 22, 28) 72. Depopulat : <debellat,> vacuat, evertit. (? Itala Ierem. 47, 4) 73. Depalata : manifestata, devoluta (?). 74. Depeculatus : pecoribus depraedatus. 75. Depectio : pacis confederatio. 76. Decipula : laqueus, <ut> muscipula. (Bibl. ?) 77. Decolor : deformis. (Aen. 8, 326) 78. Deduc : detrahe, minue, persequere (pro-). 79. Dehiscens : aperiens, patefaciens. (Aen. 8, 243) 80. Deductio : disputatio, vel demptio. 81-2. Decerno : diiudico, definio. -nunt : statuunt, definiunt. (Aen. 7, 525 ?) 83. Decidat (-ce-) : cadat. (Geo. 1, 222, dec. stella) 84. -cessit : obiit, esse desinuit. 85. De[po]pulation (-pal-) : designatio. 86. Debellat : vacuat, evertit. (=72) 87. Deditus : intentus, subditus. 88. Devaricat (di-) : prae[o]bit (-bet). (Itala Ezech. 16, 25)

40. cf. 95 ?|| 41. Ex eodem fonte (Schol. Aen. 2, 549 ?) Isid. Et. 10, 73 (Degener : aut ignobilis, aut quod sit impari genere, aut si dum sit genere optimo natus inhoneste tamen vivit).|| 43. cf. 19.|| 44. cf. aut A marg. aut Abol. Degestat : degeritur).|| 45. cf. ad 92-3.|| 46. cf. BI 12. id est, etc. om. AB. An Itala 1 Tim. 3, 2 (Vulg. unius uxoris virum) ? cf. Tertull. Uxor. 1, 7 (Paulus... digamos non sinit praesidere). cf. MO 19.|| 47. tenuem sermonem B. perstr. A.|| 51. Relevati *Nettleship*.|| 52. del. om. B. cf. 32 ; DI 34.|| 53. defunctum A. cf. Schol. Aen. 4, 390 (more antiquo sicut delinquere pro deficere... Gellius annalium deliquium solis et deliquionem dicit quod Vergilius « defectus solis varios »).|| 56. cf. 27 ; 66-7 ?|| 60. Ter. Ad. 736 demsi metum omnem (ad Aen. 2, 775 curas his demere dictis) ?|| 61. cf. aut A marg. aut Abol. (Demensus : mensuravit).|| 62. detestatur A marg. praedicat (et -cit) *Ansil*.|| 63. Denuntiat *Ansil* : Denundinat AB. aut div. om. B. cf. DI 79 (Divulgat : omnibus notum facit).|| 64. iterum om. AB. 65. cf. *Ansil*. (Desnas : denas) ?|| 66-7. cf. ad 56.|| 68. an diligit ?|| 70. cf. 129. an <Ardebat:> dep. etc. (Ecl. 2, 1) ?|| 72. cf. 86 (Debellat). Depopulatur vastat debellat A marg. 73. an develata ? an divulgata ? an devellat (ad 72) ? cf. 85. cf. aut A marg. aut Abol. (Depalata : devoluta, designata, delinita) et (Depalatus fur : inventus).|| 74. cf. ad PE 2-4. pecor. om. AB. 75. cf. 131. cf. ad PA 4-5.|| 76. musc. om. AB. 78. Ter. Eun. 538 (ad Aen. 6, 397) ?|| 80. cf. 78. pers. om. B. 83. Vergilio ascribit *Ansil*. cf. ad 89. 85. inter 72 et 73 ponend. Divulatio et Devolutio A marg. 87. 2 Paral. 26, 10 ? cf. ad 92-3 ?|| 88. Itala 1. c. divaricasti, Vulg. divisisti.

89. Decidentibus : morientibus, [a]ut pomis aut foliis de arboribus cadentibus. 90. Deiducat (di-) : discutit, discernit. 91. Dedecoratio : inhonestatio, dehonestatio. (Itala 1 Cor. 15, 43 ?) 92-3. Deditio : traditio spontanea. -ticius : si barbarus tradat se Romanis. 94. Dedita opera : mala (valde ?) data. 95. Degit : agit, vivit. 96. Despicabilis : despectus, contemptibilis. 97. Desiluit : descendit. (? Aen. 10, 453, 11, 500) 98. Despuendo : reiciendo. 99. Desiste : desine vel cessa. (Aen. 12, 60 ?) 100. Despiciens : deorsum aspiciens aut contemptui habens. 101. Destituit : disturbavit. 102. Desi<i>t : desinuit, cessavit. 103. Despuir : rennuit, refellit. 104. Desipiscit : infatuatur vel delerat. 105. Decertat : pugnat, proelio dimicat, vincet (-it). 106. Destinatum : deputatum. 107. Desituata (-signata) : delini<a>ta forma. 108. Despondet : valde promittit. 109. Desiderantissimus : qui desideratur. (Ita-

la Philipp. 4, 1) 110. Desidiosus : neglegens. 110^a. [Dediticius : pro obside datus.] 111. Derivatum : deminutum. (?) 112. Devia : sine via. 113. Devoto : adculo. (Itala Marc. 14, 71 ?) 114. Deriguit : obstipuit. (Aen. 3, 308) 115. Devota : debita exsolvens etiam non promissa. (Exod. 35, 21, etc.) 116. De vertice : de summitate, de cacumine. (Aen. 2, 308, etc.) 117. Declinat : derelinquit [aut vitat]. 118. Dextra : prospera, sive virtus. 119. Detestatus : abominatus aliquid. 120. Deverticulum : de via in viam deflectio. 121. Derectum : rectius ordinatum. 122. Detraetatus : retractat aut recusat. 123. Determinat : definit. 124. Detrimentum : damnum alicuius rei. 125. Decachinnantem : deridentem. (*Unde* ?) 126. Demonitiones : superstitiones. (?) 127. Destituit : disturbavit. (=101) 128. Deperit : inhoneste amore aestuans inlecebrare nititur. 129. Deierare : iurare. 130. Dep<ec>iscor : transigo.

89. aut ramis aut fol. *AB*. An confusio decid-, deced- glossam ad 83-4 revocat ? An <Caducis :> decid. etc. (cf. CA 20) ?|| 91. inhonesta *A* : inhonestius *B*.|| 92. cf. aut *A* marg. aut Abol. (Dediti : traditi) et (Dedere : tradere, deputare).|| 93. cf. Laistner (*Journ. Rom. Stud.* 11, 267).|| 92-3. cf. 45 ; 87 ; 111 ; DA 8.|| 94. mala *AB* : valde *C*. cf. *Class. Quart.* 11, 125. cf. ad 23.|| 95. cf. 40 ? cf. aut *A* marg. aut Abol. (Degunt : vivunt, versantur).|| 96. cf. 100.|| 98. Estne pars posterior glossae EX 20 (Exscreat : proicit) ?|| 100. Ex eodem fonte (Schol. Aen. 1, 224 ? cf. ad SU 92) Isidorus Et. 10, 76 (Despiens : eo quod deorsum aspiat vel contemptui habeat). an asp. ut cont. ?|| 101. cf. 127. Suet. Aug. 65 ? An huc revocanda glossa AA (Restituam : denuo statuam), ex Geo. 2, 272 (-ant) fortasse hausta ?|| 102. Desivit et Disivit sive Desiit *A* marg. : desinit *A*.|| 103. Despicuit *A*.|| 104. vel del. *om. B*.|| 105. vin. *om. B*. Decerta : pugna, proeliare, vince *Ansil*.|| 106. vix Philipp. 3, 14.|| 107. Designita delinita sive deformata *Ansil*.|| 108. cf. ad 23.|| 110. cf. 5.|| 110^a. *om. B*. Estne glossarii Abol. ?|| 111. deminutum *A* : an deminatum ?|| 112. cf. ad AV 37. inaccessa et difficillima *add. Ansil*. Expectes Invia (cf. IN 283). Melius Abba (Devium : extra viam).|| 115. an Devotus ? cf. IN 55 (Indevotus : debitor inofficiosus).|| 116. Vergilio ascribit *Ansil*.|| 117. aut vi. *A* : *om. B*.|| 119. cf. 14 ; TE 43 (Testatur) ? An <Exsecratus :> det. etc. cf. EX 69 (Exsecratur : detestatur, horret).|| 120. cf. ad 1.|| 121. apertum (i.e. Detectum : ap.) *add. A*.|| 123. disiungit *add. Ansil*. cf. *A* marg. aut Abol. (Det. : disiungit).|| 126. Daemonizationes *Aff*.|| 128. aest. *om. B*. inl. nit. *om. AB*. cf. 70.|| 129. cf. aut *A* marg. aut Abol. (Deieratis : sancte iuratis) ; *Ansil*. (Deiera : quicumque maiestati iurat). cf. *Eugraph. Eun.* 36 (Dei. : sancte iurare). Expectes Dei. valde iur. (cf. ad 23) cf. PE 14.|| 130. cf. aut *A* marg. aut Abol. (Dep<ec>isci : pactione transigere) ; *Ansil*. (Dep<ec>isci : pacisci).

DI

Dialogus : disputatio. 2. Dilargus : multum donans. 3. Difficulus : tarde. 4. Discidium : separatio. 5. Dirimit : separat, dividit. 6-7. Diribere : dinumerare. -ribitorium : locus contubernii (?). 8. Dia-thec[a]e : testamenta (-tum ?). (Bibl.) 9. Diluculo : ante mane. (Exod. 8, 20 ?) 10. Disseptus : divisus. 11-12. Divortium : separatio aut repudium. Discrimen : separatio aut periculum. 13. Divus : imperator qui post mortem ut deus habetur. 14. Dicat : dedicat, id est consecrat. (=25 ?) 15. Dimicat : certat[ur], pugnat. 16. Dilectum : carum. 17. Disceptat : disputat. [18. Discrepat : dissipat. (?)] 19. Dicto audiens : cito audiens. 20. Dictitat : frequenter dicit. 21. Diminuit : confregit. 22. Dispendio : damno. 23. Dirus : atrox, crudelis, terribilis. 23a. Discretum : divisum, separatum. 23b. Diabolus : criminator. (Bibl.) 23c. Dicio : potestas. 24. Discretum (-cerptum) : devastatum aut ab arbore detractum. 25. Dicatis : consecratis. (Aen. 5, 60.) 26. Dictatura : honor est super consulatum. 27-8. Diffidit : non credit. -dere : desperare. 29. Differentior : eminentior. (Hebr. 1, 4) 30. Diffitentur : negant. 31. Digesta : discripta. 32. Dilabitur : de-

fluit. 33. Diluit : purgat, defendit. 34. Dilibuitur (de-) : unguitur unguento. (=DE 52 ?) 35. Diluvium : Graece cataclysmum, Latine tempestas. (Aen. 7, 228) 36. Dilatum : aliquid recens in posterum dimissum. 37. Dimetiar : dividam. (Psal. 107, 8 ?) 38. Dimolire (de-) : dissipare. 39. Dindyma : mysteria. (=98 ?) 40. Direpti : separati, divisi. 41-2. Disceptatores : iudices. -tatio : altercatio, contentio, examen [dimicatio]. 43. Distracti : divisi aut venditi. 44. Discriminat : intersecat, disiungit. 45. Dispica-tis : decoratis, inruptis. (Rufin. 8, 9, 2; 11, 24) 46. Dispensat : disponit, moderatur, distribuit. 47. Discolor : dissimilis. 48. Distinguit : coniungit [aut variat]. 49. Disiecit : dispersit, disiunxit. (? Aen. 1, 43; Geo. 1, 283) 50. Dissice : disperge, effuga, discute. (? Aen. 1, 70; 7, 339.) 51-2. Disciscit (de-) : dissentit, discrepat. -civit : dissensit. 53. Dispar : dissimilis. 54. Discrimina : labores, pericula. (Aen. 1, 204) 55. Disparilitas : dissimilitudo. 56. Dissultant : resonant. (Aen. 8, 240; 12, 923) 57. Disiectas : dispersas aut distantes. (Aen. 2, 608) [58.] Disiunctas : longe separatas. 59. Dispectus (de-) : fastiditus, contemptus. 60. Dissiluisse : aperuisse, crepasse. (Aen. 3, 416) 61. Dispendia : detrimenta. 62. Dispu-

DI 1. Adde 94 (Dialecticus : ipse qui disputat).|| 4. cf. 11 ?|| 6. in fine capituli exhibent codd. Huc transposui.|| 11. Div. sep. discidium (cf. 4) *Ansil.* cf. ad DE 1 (Deverticulum).|| 13. cf. Schol. Aen. 12, 139 (Deos aeternos dicimus, divos vero qui ex hominibus fiunt) ; 6, 72 (Divi genus : Caesaris, qui factus est deus).|| 14. cf. aut A marg. aut Abol. (Dicavit : consecravit).|| 15. cf. DE 105 ? cert. *om. B.*|| 18. *hab. A : om. B.* An prava lectio ? an vera continuatio (<quasi> discerptat <i. e.> dissipat) ? an aliena glossa (cf. (Discerptunt : dissipant *Ansil.*) ?)|| 19. an <Oboediens :> etc. ?|| 23. atrox *om. B.* cf. 93 (Dirum : atrox, crudele).|| 23a-23c. *om. B.* (propter homoeoarch. ?) 23b. cf. Euch. Inst. p. 155, 17; etc.|| 25. cf. 14.|| 26. cf. PRAE 28 (Praetores : honoris secundi sunt <a> consulibus).|| 32. Del-A marg. cf. DE 37 ?|| 35. Vergilio ascribit *Ansil.* cf. CA 34.|| 38. Dem. A marg.|| 40. div. *om. AB.*|| 42. dim. *om. B.*|| 44. Aen. 11, 144 ? cf. ad. 72.|| 45. discor. B. : discor. et decor. *Ansil.* disruptis A marg. Similem glossam (Dispicatis : disruptis) Rufino ascribit Leid.|| 46. Dispendet A : -dat B : -sat A marg.|| 47. Aen. 6, 204 ?|| 48. aut var. A : *om. B.*|| 52. cf. A marg. (Descivit : dissensit, disiunxit).|| 53. cf. 55. cf. aut A marg. aut Abol. (Disparile : dispar, dissimile).|| 54. Eadem gl. est in Gloss. Verg. (i. e. Abol.).|| 55. cf. 53.|| 56. *hab. d A marg. : om. cell.* In marg. archetypi erat.|| 57. Disiunctus A (*corr. A marg.*)

tat : tractat, aestimat. 63. Distantia : inaequalitas. 64. -tat : separat<ur>, aut meritis seiungitur. 65. Distracta : elongata aut vendita. 66. Disciverunt (de-) : discesserunt, recesserunt. (Itala 2, Esdr. 9, 26) 67. Distentio : occupatio (Itala Eccle. 5, 13 ?) 68. Discipulati : edocti. 69. Dispescit : disiungit, secernit. 70. Dyscolus : difficilis. (=94) 71 Dissidet : discordat, dissentit. 72. Discerniculum : ornamentum capitis virginalis ex auro. 73-4. Dissonat : per diversa sonat. Disserenat : in diversum serenat. 75. Dispalatum : diffugatum (divulgatum), <ubique disseminatum>. 76. Diversorium. (de-) : receptaculum aut hospitale. 77 Divulgat : omnibus notum facit. (=DE 63) 78. Divexum (de-) : descensum pronum. (Geo. 3, 524 ?) 79. Dividere : discernere, separare. 80. Divellimur : in duas partes dividimur. (Aen. 2, 434) 81. Divulgatum : ubique disseminatum. (=75) 82. Divinior : divinitate refertior. 83. Diuturnum : multitemporis. 84. Divale : divinum. 85. Diversum : non con-

sentiens. 86. Diverberat : diiungit. (?Aen. 5, 503 ; 9, 411) 87. Diurnum : unius diei. 88. Digrediens : discedens. (Aen. 3, 492 ?) 89. Dique : de[n]ique. (Verg.) 90. Dipsas : serpens intolerabilis. (Deut. 8, 15) 91. Diaria : a civo (-bo ?) sed unius diei. 92. Dialecticus : ipse qui disputat. 93. Dirum : atrox, crudele. 94. Dyscolis : mor[al]ibus [vel] difficilioribus. (1 Petr. 2, 18) 95. Dispunctores : debitorum expositores. 96. Dindyma : sacra, mysteria. (Aen. 10, 252.)

DO

Docilis : sequax vel ingeniosus. -ctor : qui docet. 3. Donec : quamdiu. (=DU 6) 4. Dogma : doctrina. (Bibl. ?) 5. Dorcas : caprea[s]. (Act. Apost. 9, 36) 6. Doris : mare, vel mater Nereidum, aut nympha. (Ecl. 10, 5) 7. Domata : moenia vel superiores domos. (Ierem. 19, 13, etc.) 8. Documenta : exempla. 9. Dorica : Graeca. (Aen. 2, 27 ; 6, 88) 10. Domuerunt : vicerunt.

64. aut etc. *om. B.* || 65. Francogallice 'éloigner'. || 67. Disturio *AB* : -tentio *C A marg.* || 69. disiu. *om. AB. cf. Fest.* 63, 25 (Dispescere est proprie pecus a pastione deducere ; ut compescere una pascere et in uno loco continere). || 71. dissentit *om. B.* || 72. *D. or. cap. (cett. om.) AB : D. or. cap. virg. (cett. om.) A marg. cf. Schol. Aen. 11, 144 (Discriminat : id est dividit ; unde et discrimen capitis muliebris dicitur ex eo quod caput auro discernat). cf. 44. Discerniculum ex Lucilio (30, 58) citat Nonius (35). || 73-4. Si ex Schol. Aen. 11, 381 (Distinet.. proprie extra tenet ; nam dis separatio est, unde et diduco et distraho dicimus), cf. Ansil. (Dis : discurre). || 75. cf. 81 (Divulgatum : ub. diss.). || 76. cf. ad DE 1 hospitalitas *A.* || 77. *omn. om. AB.* || 82. referentior *A* : refert *B* : refertio *A marg.* || 83. cf. 87 (Diurnum : unius diei). || 87. cf. 83. cf. aut *A marg. aut Abol. (Di. : cotidianum).* || 88. descendens *AB.* || 89. Eadem glossa cum eodem errore in Gloss. Verg. (i. e. *Abol.*). || 91. a[d] cibo sed *c* : actio sed *Abba.* cf. Isid. Et. 1, 44, 1-3 (Genus historiae triplex est. Ephemeris namque appellatur unius diei gestio. Hos apud nos diarium vocatur. Nam quod Latini diurnum Graeci ephemerida dicunt. Annales sunt res singulorum annorum, etc.) cf. EF 19. (Efemerides : rationes) ; EP 2 (Ephemeris) ; AN 15-6 (Annales : .. annua acta continentes, etc.). Vel cf. EP 7 (Epimania). || 92. est altera pars glossae 1 (Dialogus : disputatio). || 93. cf. 23. || 94. cf. 70. || 95. -rem *A* : -re *B.* Sine interp. *AB.* an seposi. ? || 96. cf. 39.*

DO 1. vel ing. *om. B.* || 1-2. sequax et qui docet transmutaverunt locum in *codd.* || 4. vel regula *add. A.* || 6. cf. Scholl. l. c. (*D. mater Nympharum est, quam pro mari posuit. Vel Doris Oceani filia, coniunx Nerei*) (*Doris : id est dea maris, id est mater Nympharum. Doris : Nympha maritima ; ex nomine itaque eius mare appellatur, etc.*). || 10. an <Domuere : > do. vi. (*Aen. 2, 198*) ?

DU

Dubium : incertum. 2. Duco : acceptum habeo. (Aen. 5, 385 ?) 3. Dumosa : spinosa, aut loca silvestria. (Verg.) 4. -mos : spinas. (Verg.) 5. Duum : duorum rationis est, duum euphoniae. 6. Dum : donec, quamdiu. 7-7^a. Duellio : rebellis. -ll[i]um : bellum. 8. Dumtaxat : sine praeiudicio, tamen, utique. 9. Dudum : olim, iam antea. 10. Ducere : deponere. 11. Ductare : ducere.

EA, EC

Eatenus : ea ratione aut tenuiter. 2. Eadem : ipsa illa. 3. E contra : e diverso. (=ER 10) 4-5. Ecquis : aliquis.-quando : aliquando.

ED

Edax : vorax. 2. Edentat : dentes excludit. 3. Edicit : foras dicit ; unde edicta dicuntur. 4. Edissere : enarra. (Aen. 2, 149) 5. Edito : alto. 6. Edissertat : ut non sit aliquid desertum. (!) 7. Editus : natus,

aut eminens. 8. -didit : peperit, aut scripsit. 9. Aeditui : ianitores. (=AE 12) 10. Edisserit : explanat, scribit. 11-12. Educere : eligere (-cere). proferre, liberare. -care : instituere, enutrire. 13. Edicta : roborata. 14. Edisserabo : explanabo. 15. Aeditui : s<ive> custodes aedis. (=AE 12) 16. Edicta : publicata. (=3) 17. Edulio : manducatione. (Levit. 7, 18 ?) 18. -lia : alimenta apta ad manducandum.

EF

Efficax : expeditus. 2. -caces : omnia expedientes. 3. Ephebi : adulescentes. (2 Macc. 4, 12 ?) 4. Effigies : imago. 5. Ephebus : inerbis. 6. Efficit : perficit. 7. Effundere : spargere. 8. Efferunt : asportant. 9. Effossa : subversa. 10. Efferre pedem : proficisci. (Aen. 2, 657) 11. Effluit : largiter fluit. 12-14. Effeta : sterilis, sine fetu. [-fera : quod supra.] -fetae : sine effectu. (Aen. 5, 396) 15. Effugium (-gam ?) : qui de bello ad alteram partem transfugit. 16. Effigiem : simulacrum.

DU 3. cf. Schol. Bern. Ecl. 1, 76 (Dumosa : spinosa).|| 5. an Deum deorum, etc. ? Duas gl. exhibet AB (Duum : duorum, Duum euphoniae) quarum priorem om. A (add. A marg.)|| 6. cf. DO 3.|| 7-7^a. Plenamne glossae formam exhib. Amp. II (Duellio : rebellis ; quia anti-qui duellum bellum dicebant eo quod geratur a duabus partibus sibi contrariis) ? cf. Corp. (Duellum : bellum dixerunt quia ex utraque parte geritur).cf. Fest. 58, 20 (Duellum : bellum ; videlicet quod duabus partibus de victoria contenditibus dimicatur, etc.)? ||8. utique om. B.|| 9. iam dudum B.

EA 1. aut tenuitate *Ansil.* : an aut tenore ? : vix aut taliter (cf. QUA 14).|| 2. Eatenus AB : Eadem A marg. ipsa ratione A.

EC 3. cf. ER 10. (E regione.)

ED 2. cf. EV 2 (Evirat) ; 7 (Evisceratus) ; 12 (Eviratus). Ex Plaut. Rud. 662 ad Aen. 5, 805 (exanimata) ? Cf. ad EM 26 ?|| 3. cf. 16 (Edicta : publicata). cf. PRAE 4 ?|| 4. cf. 6 ; 10 ; 14. enarrare AB.|| 6. cf. 4.|| 7. cf. 13.|| 9. cf. 15.|| 10. cf. 4.|| 11-12. Unam gl. exhib. ABC Educare (vel -cere) sine enutrire ; duas gl. (utramque sub lemm. Educere) A marg cf. Schol. Aen. 9, 673 (Eduxit quidam pro educavit voiunt intellegi).|| 13 . cf. 7.|| 14.cf. 4.|| 15. cf. 9.|| 18. ap. ad ma. om. A (non A marg.) B. cf. aut A marg. aut Abol. (Ed. : quae manducantur).

EF 3. cf. 5 ; EP 6.|| 6. cf. aut Abol. aut A marg. (Efficacia : sapientia vel perfectio) || 8. an Auf-?|| 12. cf. EP 5 (Exparta : partu vacua). sine fructu aut sine effectu A.|| 14. affectu AB : vix fetu. cf. aut A marg. aut. Abol. (Effectu : fructu).|| 15. cf. Schol. Aen. 2, 140 (Dicendo effugia verbo sacrorum usus est, nam etc.) ?

17. Effulgens : splendens. 18. Effundere (erun-) : radicitus eruere. (=ER 19) 19. Ephemerides : rationes. 20. Effata : locuta. (Verg.)

EG

Egerimus : tollimus. 2. Egressus : foras exiens. 3. Egregius : summus, magnus. 4. Egerate (eie-) : execrate. 5. Egone : ego ergo. (=ME 13 ?) 6. Egestuosus (-tosus ?) : miseriis pressus. 7. -gestas : ab eo quod egere compellat. 8-9. Aeger : dicitur animo tristis ; aegrotus corpore infirmus. -taticius : qui frequenter aegrotat. 10. Egregium : gloriosum aut praecipuum. 11. Eglogam : elogium. 12. Ego met : ego ipsa. (Verg. ?)

EI

Eierare : dispernere, detestare. 2. Eiectat : ructat. (Aen. 5, 470 ?) 3. Eiulatus : ploratus aut planctus.

EL

Elactare : a lacte tollere. 2. Elicit : expri- mit, excludit, expressit. 3. Elementa : ut aqua, ignis, aer, terra. 4. Elegans : speciosus [peritus]. 5. Elinguis : mutus. 6.

Elogium : ordo criminum vel vitiorum. 7. Elucubratus : vigilia elaboratus. 8. Eluens : lavans. 9. Elabatur : effugit. 10. Elucet : prae-fulget. 11. Elatos : gloriantes. (Rom. 1, 30) 12. -tus : tumidus, superbia inflatus, aut honore sublimatus. 13. Elephans : elephantum. 14. Eleganter : ab eligendo. 15. Elicere : producere vel excutere. 16. Elogiis : carminibus vel criminibus (crim. vel carm.) malis.

EM

Emax : tenuis, macer, aut qui amat emere aliquid. 2. Emporium : locus super mare. 3. <R>eminiscitur : in memoriam reducit. 4. Em : admiratio. 5-6. Eminent : altum est. -nentissimus : altissimus. 7. Emancipat : manu mittit. 8. Empos (im-) : inpatiens, amens. (=AN 30) 9. Emersit : surrexit vel contigit. 10. Eminentia : celsitudo. 11. Emicat : splendet, exilit. 12. [Embolismo : bissextio, in mense duas lunas.] 13. Emicuit : effulsit aut magnus extitit. (Aen. 2, 175 ?) 14. Eminus : in parte procul, non longe. (Aen. 10, 346 ?) 15. Emolumentum : lucrum vel usuram. 16. Emensus : perambulavit. (Aen. 11, 244 ?) 17. Emarcuit : elanguit (Bibl. ?) 18. Emereor : compl[ac]eo. (=21) 19. Emanat : ebullit.

18. cf. AV 6. (Aberuncat). || 19. an rat. <unius diei> (cf. ad DI 91) ?

EG 1. cf. Schol. Aen. 6, 514 ? || 4. cf. EI 1. || 7. Aen. 6, 276 (turpis E.) ? || 8. cf. Schol. Aen. 1, 108 ? || 9. cf. ad IA 5. || 11. eulogia (vel -am) A.

EI 1. cf. EG 4. || 2.. cf. aut A marg. aut Abol. (Eiectat : emittit, eructat.)

EL 1. cf. Schol. Ecl. 1, 21 (Depellere : .. a lacte remove) ? || 2. an <Eliquit : > expressit ? cf. 15. || 3. cf. aut A marg. aut Abol. (El. : naturae genus). cf. Schol. Bern. Geo. 2, 329 (quattuor elementis, igni, humore, terra, aere) ? || 4. per om. B. cf. 14. || 5. cf. ad EM 26. || 7. vigilate lab. Ansil. || 12. aut hon. subl. om. A. cf. SU 19 ? || 13. an Elephans ? an dens elephantum ?

EM 1. cf. Keller Volkset. 153. cf. 22. cf. aut A marg. aut Abol. (Emacitas : macritudo). || 2. cf. 25. || 3. cf. ad CO 102 ? || 4. cf. HE 27 (Heus : vocatio). cf. HA 1 ? EN 3 ? || 5-6. cf. 10. 9. cf. EN 12 ? || 10. cf. 5-6 ? an Em. <excellencia> ce. (cf. EX 30) ? || 11. Aen. 6, 5 ? || 12. om. B. Duas gl. exhib. A. || 14. magnificus ext. A. cf. EN 11 (Enituit : effulsit aut magnus extitit). || 15. sive zelum (!) add. Ansil. (i. e. Aemulationem). Ecclesi. 4, 9 ? || 16. cf. Schol. Bern. Geo. 1, 460 (Emenso : .. ut dicimus emensam viam quam perambulaverimus). || 18. cf. ad CO 91 ?

20-1. *Emerita arma* : victriçia. -tus miles : qui iam conplevit militiam ; quia merere militare dicitur. 22. *Emacitas* : emendi aviditas. 23. *Emulcens* : oblectans. 24. *Ementitur* : valde mentitur. 25. *Emporium* : locus ubi negotiationes exercentur. 26. *Emortuus* : ex parte mortuus. 27. *Eumenidum* : *Furiarum*. (Verg.) 28. *Emoti* : evulsi. (Aen. 2, 493 ?) 29. *Emancipare* : e manu tradere. 30. *Aemula* : inimica, invidens. 31. *Eminulis* : modice eminentibus. 32. *Emphis* (?) : terroribus, conviciis.

EN

Aenigmata : similitudines aut imagines. (Numer. 12, 8 ?) 2. *Enervis* : sine virtute. 3. *En* : ecce. 4. *Ennica* (ethnica) : adultera. (Itala ?) 5. *Encaenia* : initia vel dedicationes. (Ioan. 10, 22) 6. *Enormis* : sine mensura. 7. *Enixe* : adtente. 8. *Enphyteutici* : possessores non veri. 9. *Ensis* : gladius. 10. *Enueleatum* : exsculptum, elimatum, expolitum. 11. *Enituit* : effulsit aut magnus extitit. (=EM 13.) 12. *Enisus* est : elaboravit, adiuvit. 13. *Enormatae* : cui addi minuive non potest. 14. *Ennici* (ethnici) : idolorum cultores:

(Mat. 5, 47, etc.) 15. *Ensicium* : a secando ab ense. 16. *Enodis* : sine nodo. 17. <H>endecasyllabus : versus undecim syllabarum. 18. *Enochilla* (enchelys) : piscis stagneus, id est anguilla. 19. *Enixius* : districtius. 20. *Enim* : vero. 21. *Enitet* : splendet. 22. *Aenigma* : obscura intellegentia (1 Cor. 13, 12)

EO

Eo usque : in tantum. 2-3. *Eoo* (-um) : orientem solem. (Verg.) -o : orientali aut matutino. (Verg.) 4. *Eou* (aevum ?) : aetas vel tempus, 5. *Eous* : lux. (Verg.)

EP

Epigramma : titulus. 2. *Ephemeris* : abbreviatio rerum, id est breve. 3-4. *Epitaphium* : carmen mortuorum. -thalamium : carmen nuptiarum. 5. *Experta* : partu vacua. 6. *Ephebus* : adulescens sine barba. (=EF 3 ; 5 ?) 7. *Epimenia* : xenia quae dantur per singulos menses. 8. *Epilogus* : novissima pars controversiae quae preces tantum habet. 9. *Epulaticius* : qui epulis dat operam. 10. <H>epiteris : septem. (=EX 113).

20. cf. FE 21 (*Ferata arma*) ? || 22. cf. 1. || 24. cf. ad 26. || 25. cf. 2. || 26. cf. Schol. Geo. 2, 65 (*Edurae* : quasi non *durae*, ut paulo post « enodes trunci », id est sine nodis ; ut e modo minuientis non augentis habeat significationem) ; Geo. 4, 145 (e praepositio adimit significationem et adicit). cf. ad ED 2 ? cf. EN 2 ; 6 ; 16 ; EX 4 ; 19 ; 70-1 ; EQ 5. || 30. cf. AE 19. cf. aut A marg. aut Abol. (*Aemulus* : inimicus, *Aemulatio* : zelus). || 31. Prud. Perist. 3, 122 ? modice A marg. C om. A. B.

EN 1. -tudo A. -go AB. || 2. cf. ad EM 26. Fortasse addend. (ex A marg. aut Abol.) *enervatus*, *emollitus*. || 3. cf. EM 4 ? || 4. cf. 14. || 5. cf. Ezech. Inst. p. 154, 15 (*Incaenia* : novae aedificationis observatio vel dedicatio). || 6. cf. ad EM 26. || 7. vix -ae (Aen. 3, 327 !). || 10. sculptum AB. -liatum AB. || 12. cf. EM 9 ? || 15. *Isicium*, vulgo *esicium*, hic *ensicium* quasi *ensi-sicium*. || 16. cf. ad EM 26. cf. Schol. Bern. Geo. 2, 78 (*Enodis* : sine nodo). || 17. decem AB. cf. PE 44, quae glossa huius glossae est altera pars. || 21. cf. aut A marg. aut Abol. (*Enitescit* : splendescit) ?

EO 2-3. cf. 5. || 3. om. B.

EP 2. cf. EF 19. cf. ad DI 91. || 4. post 9 A. cf. Schol. Eol. 5, 14 (significat autem cantaturum se *epicedion* et *epitaphion*) ? || 5. cf. EF 12 (*Effeta*). sic A marg., C : *Epartua* patula aqua AB. || 7. cf. DI 91 (*Diaria*) ? || 8. cf. PRO 45 (*Prologus* : sequentis operis praefatio) ?

EQ

Aequiperat : aequat. 2. Equus Pegasus alatus, pinnatus. 3-4. Equitatus : numerus equitum ; < aequitas : > iustitia. Eques et equester¹ : unum est. 5. Equotus (evitatus) : occisus, vita privatus. 6. Equidem : ego quidem.

ER

Ergastulum : carcer vel locus ubi damnati marmora secant vel aliquid operantur ; quod Latine metallum dicitur. 2. Erebum : profundum [infernum]. (Verg.) 3-6. Eruli (erili) : domini. -rus : dominus. -ri : domini. -rile : dominicum. (Aen. 7, 490 ?) 7. Erga : iuxta, circa. 8. Aerumna : calamitas vel miseria aut labor. 9. Ergata : vicinus aut operator. (?) (Itala ?) 10. E regione, e latere : e contra < e diverso >. 11. Eruunt : evelent (-unt). 12. E re : de re, conveniens rei. 13. Eridanus : fluvius. (Verg.) 14. Erumna (aerumna) : calamitas. (=8) 15. Erebum : infernum. (Verg.) 16. Error : oblitio. 17. E regione : e contra (=10) 18. Erga : aput. 19. Eruicare : radicitus eruere.

ES

Essedum : vehiculum. 2. Esitabant : comendabant (comedeb-) aut < Haesitabant : > dubitabant. 3. Esto : etsi putaveris. (?) 4-5. Este : imperantis modus est temporis praesentis pluraliter dictum. -tote : similiter de futuro. (?) Aen. 6, 194, etc.) 6-7. Esu : manducatione, -ui : manducationi. 8. Esto : concedo [adquiesco]. 9. Estidram (est hydra) : quam veteres canapum (?) nominarunt. (=EX 108).

ET

Aethiopes : homines nigri. 2. Etum (?) : sonum. 3. Aetna : mons Siciliae semper occultis ignibus ardens et nonnumquam flammam globos evomens. (Geo. 1, 472-3, etc.) 4. Ethica : ars moralis ; < logica : rationalis ; physica : naturalis >.

EV

Eucharistia : gratia. (Itala) 2. Evirat : exanimat, evacuat, castrat. 3. Evangelizat : adnuntiat. (Luc. 1, 19, etc.) 4. Eruenda :

EQ 1. adsimulat *add. A marg.* || 2. cf. Schol. Aen. 5, 118 (Chimaeram... hanc ille Pegaso equo qui volabat occidit). || 3-4. cf. PE 8 et 11 (Peditatus : numerus peditum. Pedes et pester unum est). Eques et equester unum sunt, equitatus et peditatus numerus equitum et peditum *Corp.* || 3. Equitas *AB.* || 4. un. sunt *Corp.* (sed cf. MO 2 ; PL 14). || 5. Evit- *A marg.* occisus *A marg.* : *om. AB.* cf. ad EM 26. || 6. cf. Schol. Geo. 1, 193 (Equidem .. multi pro ego accipiunt, id est ego quidem) ; Schol. Bern. Ecl. 1, 11 (Non equidem : non ego quidem).

ER 1. Rufin. Hist. 5, 1, 27 ; Iuv. 6, 151. || 2. inf. *om. B.* cf. 15. || 3-6. Sic fere puta scriptum esse scholium : Mensae erili, id est domini, nam erus eri dominus domini, unde erile dominicum. Cf. Serv. 1. c. (nove dixit, nam erum non nisi dominum dicimus). || 7. cf. 18 (Erga : aput). circa *om. B.* || 8. cf. 14. || 9. officinus (in gl. < Accola : > Colonus : vicinus) coni. Warren. cf. AC 1. Sed forsitan scripserit indoctus nescioquis de praep. erga cogitans (cf. 7) Erg. vicinus operator. || 10. cf. 17 ; EC 3 (E contra : e diverso). || 12. cf. AB 22 (Ab re). || 15. cf. 2 ; HE 14 . cf. Schol. Bern. Geo. 4, 471 (Erebi : inferni). || 18. cf. 7. || 19. cf. EF 18.

ES 1. cf. 66. || 3. cf. 8. an id si ? || 8. cf. 3. adquiesco *om. B.*

ET 2. Eutum *A* : ἔχον *Nettleship* : < ace > entum *Housman.* || 4. log. rat. ex LO 2 inserui ; phys. nat. suo loco hab. C. cf. TE 32 ?

EV 1. *om. A.* cf. Euch. Inst. p. 160, 17 (Euch. : gr.) || 2. cf. ad 7. exinanit *Schlitter* : < Evit- : > exanimat *Housman* : effeminat *alii.* cas. *om. B* :

tollenda. 5. Everrit : traxit. 6. Euripus : piscina longa. 7. Evisceratus : exinanitus. 8-9. Evehit : elevat, deportat. -vexit : elevavit, deportavit. 10. Eurouision (hetero-) : alterius creaturae. 11. E vestigio : statim. 12. Eviratus : effeminatus ; <quia> effeminatorum nulla virilitas.

EX

Excidium : expugnatio. 2. Eximius : nobilis [pulcher]. 3. Explodere[m] : excludere[m]. (=118) 4. Excors : sine corde, a consilio alienus. 5. Exilis : tenuis. 6. Exordium : principium, initium. 7. Exuviae : vestes mortuorum. (=MA 22). 8. Ex aequo : aequaliter. 9. Exomologesin : preces vel confessio. 10. Exprodit (-plo- ?) : exclusa. 11. Exemplum : similitudo. 12. Exaestuatur : fluctuat. (Verg. ?) 13. Exstat : superat, eminet. (Verg. ?) 14. Exsumptuabit (-vit) : pauperabit (-vit). (?Itala Luc. 15, 13) 15. Expiat : abluit, mundat. 16. Explorat : auscultat, inquit. 17. Extollit : laudat, ornat. 18. Exinproviso : ex insperato. 19.

Exornatus : valde ornatus. 20. Excreat : proicit. 21. Explanat : exaequat, aequalem facit. 22. Experts : alienus vel extraneus ab aliqua re. 23. Excelsus : altus. (= CE 19 ?) 24. Excanduit : in iracundiam exilivit. 25. Exstirpat : exterminat. 26. Excubat : observat, adssistit, invigilat. 27. -biae : vigiliae vel officium. 28. Expungit : consummat, explet. 29. Exemptus : eductus, extractus. 30. Excellentia : celsitudo. (=EM 10 ?) 31. Exerati (-reiti) : exercitati. 32. Experientia : experimentum. 33. Exolescit : evanescit. 34. Expertia : ignara, stolidia. 35. Ex sententia : ex voto, feliciter. 36. Exerati : exerciti. (=31). 37. Exosum : odibilem, odiosum. 38. Externus : extraneus, alienus. 39. Exserta : exporrecta, elevata. (Aen. 11, 649) 40. Exterminati : extra terminos facti. 41. Expositus : abiectus, aut in medio positus. 42. Extravium (-arium) : extraneum. (=45 ?) 43. Extemplo : mox, statim. 44. Exactus : fugatus, exspoliatus (?), extenuatus (?). 45. Extern<a>vit : extraneum fecit. 46. Experitur : probat et scit. 47. Ex<s>cidit : evertit. 48. Extulit : prae-

5. cf. VE 29 (Verrunt : trahunt).|| 6. cf. Suet. Iul. 39.|| 7. cf. ad ED 2. an Eviratus ? exanimatus *add.* A. cf. aut A marg. aut Abol. (Eviratio : enervatio, exinanitio).|| 8-9. deportat -avit *om.* B.|| 10. cf. HO 4 et 6 (Homouision, Homœusion). *om.* B.|| 12. eff. nu. vi. *om.* B. : sub lemm. Effeminatorum hab. A. cf. ad ED 2.

EX 2. pul. *om.* B. cf. 85.|| 3. cf. ad 118-9. Exproderem *Ansil.*|| 4. a cons. al. *om.* B. cf. ad EM 26.|| 6. pr. *om.* AB. cf. Schol. Bern. Ecl. 6, 33 (Exordia : principia) ?|| 9. Tertull. de patient. 15 ; quo revocaverim Isid. Et. 6, 19, 75 (Exomologesis Graeco vocabulo dicitur, quod Latine confessio interpretatur) ; nam e Tertull. provenerunt Isid. Et. 6, 19, 76 et 79. -gesem AB.|| 10. cf. 118-9.|| 11. an <Paradigma> ex. sim. ?|| 15. cf. 87 ? cf. AB 27 ?|| 17. cf. 117. cf. ad AD 100. honorat C (*recte* ?).|| 19. cf. ad EM 26. cf. Schol. Aen. 8, 610 (Egelido : id est nimium gelido).|| 20. an pro. <despuendo reiiciendo> (cf. DE 98) ? cf. Plac. (Excrementum : quod in aliqua re superexcrecit, etc. Excrementum vero quod expuimus vel excreamus habetur, etc.) ? Execrat A.|| 21. aeq. fa. *om.* B. : sub lemm. Exaequat hab. A.|| 24. an <Exarsit : > exc. etc. (ex Verg.) ? cf. *Ansil.* (Exarsit : excanduit).|| 25. cf. 40 ?|| 27. vel off. *om.* B. : officia vigiliarum C.|| 31. cf. 36.|| 32. cf. 105 ? cf. Schol. Bern. Geo. 1, 4 (Cicero dixit : proprie si quaeratur nihil interest, sed imperiti sic discernunt.. ut experientiam dicant actum rei, experimentum rem ipsam).|| 33. cf. aut A marg. aut Abol. (Exolescit : deficit).|| 37. odibile B. odiosum *om.* AB. cf. 62 ; OS 1.|| 39. Vergilio ascribit *Ansil.*|| 40. cf. 25 ?|| 44. an exsiliatus externatus ?|| 45. an <Exegit : > ext. etc. ?|| 47. cf. A marg. aut Abol. (Excidium : eversio et ev. civitatis) ?

tulit, erexit, elevavit, in sublime tulit. 49. Excludit : elicit aut sculpsit. 50. Expediunt : educunt, proferunt. (Aen. 1, 178 ?) 51. Experti : probati, edocti. 52. Exempta : sublata [tulsa]. (? Aen. 1, 216 ; 8, 184) 53. Exacta : arte qualibet peracta, explorata. (Aen. 1, 309) 54. Exsertae : evidenter perspicuae. (Aen. 1, 492) 55. Exuit : deposuit aut exposuavit. 56. Exhaustus : consumptus, inanis. 57. Extuberat : tumet, exstat. 58-9. Exitium : mors [vel periculum]. -tiale : mortiferum, mortale. (Aen. 2, 31 ; 6, 511) 60. Exoptat : desiderat. (? Aen. 2, 138 -ptatum) 61. Exutus vinculis : nexu liberatus. (Aen. 2, 153 -tas vinculis) 62. Exoticum (-osum) : odibile. (=37) 63. Excisa : disrupta. (Aen. 2, 481) 64-5. Exul : patria pulsus, in exilium trusus. Extorris : quod supra. 66. Exeda (esse-) : basterna<e>. (Geo. 3, 204) 67. Extremum : summam cunctem aut novissimum. (Exod. 29, 20 ?) 68. Exilium : damnationem. 69. Exsecratur : detestatur, horret. 70-1. Exsanguis : sine sanguine aut pallidus. -animis : sine anima. 71. Exprobrat : inproperat, iniuriis agit. 73. Experior : certior reddor. (Verg.) 74. Exigua : modica, perparva. 75. Exaggerat : grandefacit. 76. Exoletus : vanus, solutus. 77. Extrudo : depello. 78. Exvito (ev- ?) : devorto, devito. (?) 79. Exhortatur : provocat, consolatur. 80. Exsinuat : examplat, exaperit. 81. [Exaltemeron (Hexaem- ?)

librum unum composuit.] 82. Explicitus : expeditus. (=101) 83. Exceptoria : cisterna<e>. (Eccl. 39, 22) 84. Examusim : ex toto. 85. Eximius : magnificus, praecipuus, nobilis, decorus. 86. Expungitur (-fun- ?) : efficit, peragit. 87. Expiatur : supplicio purgatur. 88. Examen : iudicium, discussio. 89. Exsequitur : insistit negotio. 90. -secutus est : obtinuit causam. 91. Exculentus (esc-) : escae nimium inportunus. 92. Extrusa : longe ducta. 93. Experrecti : expegefacti. 94. Exsequiae : prosecutio funeris. 95. Exanclandi : peragendi. 96. Excivisset : produxisset, excitatum venire fecisset. 97. Exedendos : devorandos. 98. Expromere : proferre. 99. Exhalantem : expirantem, emittentem. (Aen. 2, 562) 100-1. Expedior : liberor. -ditus : explicitus, liber. 102. Extā : fibras pectorum (ieco-). (Verg. ?) 103. <Belua Lernae : > Excetra plena malitia, hoc est ira (hydra) quam veteres canapum (?) nominarunt. (Aen. 6, 287) 104. Exhaustum : perfectum. 105. Experientia : efficacia, sapientia. 106. Exedra : absida ; id est locus subselliorum. (4 Reg. 23, 11, etc.) 107. Expilatores : alienae hereditatis subversores. 108. Excanet : praecanet. (?) 109. Exfretat (?) : navigat. 110. Excitur : evocatur. 110a. Excudit : fabricat, excutit. 111. Extimus : extremus. 112. Exodium : cantio in theatri ludicra et scurrilis. 113. <H>exeris : navis sex ordinum ; <Hepteris : septem>. 114. Exhalat : exs-

49. Exculit B. cf. Hyskell, Class. Phil. 13, 401. || 52. tulsa om. B. || 53. ar. qu. om. AB. || 57. Prud. Perist. 10, 117. || 58. vel per. om. B. || 59. mortale om. B : periculosum C (recte ?) || 62. an Exoticum : < alienum. Exosum : > od. ? || 66. cf. 1. || 70-1. cf. ad EM 26 ? || 73. Vergilio ascribit Ansil. || 76. Excolitus A : Exolutus B. cf. ad AD 89-90. || 80. Prud. Perist. 11, 226 ? || 81. om. B. Estne glossarii Abol. ? Exalteron Ansil. || 85. cf. 2. praec. etc. om. B. || 87. cf. 15. ? -atus -atus A. || 88. iudicio B. || 91. cf. TE 15 ? cf. FE 2 ? || 95. Panegyri. 10, 23 ? || 96. perdux. AB. || 97. -dus -dus B. || 98. cf. aut A marg. aut Abol. (Exprompsit : protulit). || 99. em. om. AB. || 101. cf. 82. || 102. an fibras, < partes > iec. ? cf. Schol. Geo. 1, 120 (unde et iocineris extremae partes fibrae a nonnullis appellantur) ; Schol. Bern. ibid. (fibrae summae partes iecorum sunt). cf. 116 ; FI 1. || 103. cf. ES 9. cf. Schol. 1. c. (hydram dicit. sed Latine excetra dicitur). || 105. cf. 32. || 107. Placido ascribit Ansil. || 108. -vet -vet Amp. II. vix cf. 24. || 110a. Excludit A marg. cf. 49. || 113. cf. EP 10.

pirat, redolet. 115. **Exsortes**: alieni vel alienae. 116. **Expuncta**: exacta. [id est fibras pectoris. (=102)] 117. **Extollit**: laudat, ornat. (=17) 118. **Exprodere** (-plo-): excludere. 119. -plosus: excussus (-clusus?). 120. **Exvolutus**: ex[s]utus, nudatus.

FA

Fabor: loquar. (Aen. 1, 261) 1a. <Favor>: clamor, adsensus. 2. **Favior**: fautor vel favens. 3. **Fabulo**: fabulas componens. 4. **Favonius**: ventus occidentalis. 5-6. **Fabre factum**: ornate compositum. -bre: artificiose. 7. **Favonius** <ventus> ... dicitur etiam solis radius qui nonnumquam vitro aut argento repercutitur vagi ac tremuli fulgoris simula (aem-) claritate resplendet. 8. **Facundus**: eloquens. 9. **Factitat**: frequenter facit. 10. **Facetus**: urbanus, eloquens, affabilis. 11. -tias: iocos. 12-14. **Factio**: coniuratio. -tiosus: fallax, deceptor, saepe faciens. -tionarius: quod supra. 15. **Factitetur**: fiat. 16. **Facto opus sit**: fieri conveniat. (Judic. 19, 30?) 17. **Fascinat**: qui adulando

impedit, laudando decipit. 18. **Facessunt**: faciunt, recedunt. 19. -at: desinat, cesset. 20. **Facem**: flammam, ignem. 21. **Facetior**: hilarior, graciosus. 22-3. **Falera** <e>: ornamenta equorum. -ratis: ornatis aut ficticiis. 24. **Flagitium**: factum malum, aut spurcitia. 25-6. **Flagrum**: incendium. -grat: ardet. 27. **Flabrum**: aurae incitamentum. 28. **Flagitat**: rogat. 29. **Fallere**: mentire [vel decipere]. 30. **Falanx**: exercitus. 31. **Falsus** sum: circumventus aut deceptus sum. 32. **Faleras**: adulatoria verba. 33. **Falerum**: vinum. (Geo. 2, 96?) 34-6. **Falanx**: legio lingua Macedonum. -nges: multitudines. -ngarius: ut gladius. 37. **Falarica**: genus hastae grandis. (Aen. 9, 705) 39. **Falca** (fulora): lectorum ornamenta. (= FU 16?) 40. **Flabris**: ventis temerantibus. (Geo. 3, 199 lenibus fl.) 41-3. **Flammonium**: honor pontificalis apud Gentiles, quo qui functus fuerit apicem optinet dignitatis et dicitur flaminialis. -minicus(?) : locus in urbe. -men **Dialis**: sacerdos Iovis. (Aen. 8, 664?) 44. **Flagra**: incendia, flagella. 45. **Flavum**:

116. exacta *om. AB.* || 118-9. cf. 3; 10; SU 82 (Supplodi: excludi). || 119. *exsutus A* (cf. 120): *interp. om. B.*

FA 2. cf. Schol. Aen. 5, 343 (Auris: favoribus; unde et aurarii dicuntur favisores). || 3. Aug. Haeres. 88. (fabulones .. id est qui fabulas vanas easdemque longas contexunt). || 5. ornatum *A.* || 7. cf. Z5 (Zephyrus: Favonius ventus). ac remolli *AB.* simulata *A.* vide Class. Quart. 14, 186. lacunam indicavi. || 8. cf. aut *A* marg. aut Abol. (Facundia: eloquentia). || 9. cf. IM 1? cf. 15? cf. ad 18-19? cf. MI 6? 15? SC 81? || 14 *om. B.* post 46 (!) *A.* quod supra *A*: qui praeest *Amp. II*: qst *AA.* In archetypo erat *Q. S.* vel aliquid eiusmodi (cf. Journ. Phil. 34, 272). an Factionarius: saepe faciens <coniur.>? cf. *IA* 5. || 15. cf. 9? || 16. sine interp. *B.* cf. *FI* 8. || 17. cf. 80? || 18-9. cf. Schol. Aen. 4, 298 (Facessunt frequentativum est.. alias discedit significat, ut Terentius «haec hinc facessat.»); 9, 44 (hic faciunt; alias discedunt, ut «illa hinc facessat.»). cf. aut *A* marg. aut Abol. (Facessat: facit aut praestat). || 20. *ig. om. AB.* || 22-3. cf. 32. cf. Schol. Aen. 5, 310 (Phaleris: equorum ornamentis); Donat. Phorm. 500 (Faleratis dictis: honestis atque ornatis). || 23. infra hab. *A.* || 25-6. cf. 63-4 (cf. Schol. 1, 436)? || 29. vel dec. *om. B.* cf. 31? || 30. cf. ad 34-6. || 31. Falsosum circumventum aut deceptum *AB.* || 32. cf. ad 22-3. || 34. hab. *A* marg.: *om. AB.* Potest igitur glossarii Abol. esse; sed habet ipsa verba scholiastae. || 34-6. cf. 80. (*F.*: exercitus). cf. Schol. Aen. 2, 254 (Falanx: lingua Macedonum legio.) (significat totum exercitum). || 35. Aen. 6, 489? || 36. cf. ad CA 76. || 37. arte (vel arcae) *AB.* || 38. non est; in numerando peccavimus. || 39. *om. B.* || 41. Flammonius *AB.* quo etc. *om. B.* || 42. Flaminus circus *Goetz.* || 43. Flamen Martialis sacerdos Martis; Flamen Quirinalis sacerdos Quirini *add. C.*

rubeum. (=FU 5 l) 46. Famulari : servire. 47-8. Familiaris : amicus [peculiaris vel amabilis]. -ritas : amicitia. 49. Famelious : indigus. 50. Fanereas (fu-) : mortiferas. (Aen. 7, 337); 11, 148). 51-2. Fanum : templum ; a Faunis dictum. -naticus : templi minister. 53. Fandi : loquendi aut iusti. (Aen. 1, 543 ?) 54. Fanti : loquenti. (Aen. 6, 46) 55. Fandum : iustum, praedicandum. (=53 ?) 56. Fari : loqui. 57-8. Fareit : implet. -rtum : impletum. 59. Framea : <romphea ? > gladius versatilis, id est bis acutus. (Bibl.) 60. Fratrulis : materterae filius. (Affin.) 61. Fratria : fratris uxor. (ib.) 62. Farus : cenatorium, turris speculatoria. 63-4. Fraglat (-rat) : redolet, spirat. -antem : odorantem. 65. Fariolus : vates. 66. Farmacopola : medicamenti venditor. (=PA 43) 67. Fragor : strepitus. 68. Framea : romphea, gladius versatilis. (=59 ?) 69. Farra : frumenta. (Geo. 1, 108) 70-1. Fas : licentia. F. est : iustum est, convenit. 72. Fastigium : altitudo. 74. Fasta (-sces) : honores. (Verg. ?)

75. Fastigia : excelsae sedes. 76. -dia : arrogantia. 77. Passus : confessus. 78. Fasees : honores. (=74). 79. Fastos : libri consulatus. 80. Fascinat : gravat. (Ecl. 3, 103 ?) 81. Fatiscit : dissolvitur, evanescit. (Geo. 2, 249. ?) 82. Fatur : loquitur. 83. [-tus : locutus.] (=86 ?) 84. Fatidicus : mathematicus, divinus. 85. [Fatum : dictum.] (=86 ?) 86. Fata : dicta, locuta. 87. Fato mortuus est aut facio. (?) 88. Fatidica : divina. (Verg.) 89. -dium ensem : divinum gladium. (Aen. 8, 621 -tiferum e.) 90. Fatiscunt : feriendo dissipantur. (Verg.) 91. Faustus : clemens, benignus, felix. 92. Favet : consentit aut opitulatur. 93. [Faxis : facias, feceris.] 94. -it : faciat.

FE

Fecundus : fructuosus, copiosus. 2. Faeculentus : faeces plenus. 3-4. Foedus iotum : pax facta. (Aen. 12, 314). -deravit : pacificavit. 5. Felle : iracundia. (Aen. 8, 220) 6. Flegethon : flumen aput inferos ; sed

47. pec. vel am. om. B. || 51. a F. dic. om. AB. of. Schol. Geo. 1, 10 (Cincius et Cassius aiunt ab Evandro Faunum deum appellatum, ideoque aedes sacras fauna[s] primo appellatas, postea fana dicta ; et ex eo qui futura praecinerent fanaticos dici). || 52. cf. LI 29 ? || 59. cf. 68. || 62. Suet. Tib. 74 ? spec. om. A. || 63-4. cf. 25-6 ? || 63. aestuat add. A. 64. ardentem add. A marg. || 65. cf. Schol. Aen. 7, 695 (Faliscoo Halesus condidit ; hi autem immutato H in F Falisci dicti sunt.. nam posteritas in multis nominibus F pro H posuit) ; Donat. Phorm. 708 (dictus hariolus quasi fariolus, a fari ; scilicet H pro F, ut et F pro H, in multis locutionibus mutabantur). || 68. vers. om. B. cf. Euch. Inst. 146, 23 (Rhomphaea gladium in Latino sonat, nam ubi in Genesi dicitur gladius flammeus atque versatilis in Graeco romphaea ponitur. Framea hastae longissimae sunt.. quidam ita etiam gladios significari putant). cf. RO 8 ; RU 8 ; 5. cf. Isid. Et. 18, 6, 3 (Framea vero gladius ex utraque parte acutus ; ipsa est et romphaea). || 69. om. a c : hab. A marg., d. Estne aliena ? || 72. om. A. || 73. non est ; in numerando peccavimus. || 74. cf. 78. || 75. an aedes ? cf. aut A marg. aut Abol. (Fa. : summae partes aedificiorum). || 79. Fastus AB. libri om. A. || 80. cf. 17 ? Farcinat Goetz. || 83. om. B. || 85. om. B. || 86. cf. Schol. Aen. 2, 54 (Fata modo participium est, <modo nomen> hoc est quae dii locuntur), || 87. Vergilio ascribere videtur Ansil. An Fato <scil.> mortuus est, <id est> a [ut] Fato (Aen. 7, 50) ? Vel of. Ansil. (Fato concessit : mortuus est). || 89. ensem om. AB. || 90. dissipant A (marg.) B. || 91-2. cf. Non. 426, 15 (Faustum quasi a favendo dictum, ac per hoc prosperum et propitium). || 92. cf. SU 45 ? || 93. om. B. Estne glossarii Abol. ? || 94. cf. aut A marg. aut Abol. (Faxo : facio) ?

FE 2. cf. EX 91 ? || 3. Vergilio ascribit Ansil. || 4. cf. aut A marg. aut Abol. (Foederatus : pacificus). || 5. Vergilio ascribit Ansil.

hoc poetae aiunt. (Verg.) 7. Femine : femora (-re). (Aen. 10, 788) 8. Fenus : lucrum, usura. (=DA 5) 9. Foenix : avis regia ; unde fœnicium, id est miniatum, nomen accepit. 10. Fenile : locus ubi fenum ponitur. (Geo. 3, 321) 11. Ferascit : ferum facit (fit ?) 12. Ferculum : vasculum aut discum. 13. Fere : admodum, prope. 14. -rme : plus minus. 15. Feraces : fertiles. 16. Ferox : asper, inmitis. 17. -rus : inplacabilis, inmitis. 18. Feretrum : lectum funebre, id est locellum. 19. Fero : tolero. (=26 ?) 20. Fretus : confidens. (=34) 20a. <Fetus ?> plenus, instructus. 21. Feriata arma : sopitis bellis recondita. 22. Fervida : inquieta, concitata. (Aen. 7, 24 ?) 23. Ferialia : luctuosa. 24. Feretrius : fertilis. 25. Feriae : cessationes ab operibus aut dies festi. 26. Ferat : adnuntiet aut toleret. (Aen. 10, 150 ?) 27. Fretum : mare angustum. 28. Frequentia : multitudo aut adsiduitas. 29. Frenat : regit, coeret, corrigit. 30. Fremit : perstrepat,

rugit. 31-2. Frendit : stridet dentibus. Fresa : fracta, divisa. 33. Fertur : dicitur. 34. Fretus : ausus, inpavidus aut confidens. 35. Festinus : citatus, velox. 36. Festus : laetus. 37. Fescennina : canticum nuptiale. 38. Feta : fecunda, plena. (Verg.)

FI

Fibras : viscera vel iocinora. 2-3. Fibus (Phoe-) : sol. -be[a] : luna. 4-5. Fidiculae : chordae citharae. -cula (-cen) : citharoedus. 6. Fidus : amicus fidelis, certus. (? Aen. 1, 188, etc. f. Achates) 7. Fiduciarus : qui rem aliquam fiducia tam accipit. 8. Fieri conveniat. (= FA 16 !) 9. Filargyria : avaritia aut amor pecuniae. (? Itala 1, Tim. 6, 10) 10. Fimum : stercus animalium. 11. Fi[n]ctus : formatus. 12. Fingens : componens. 13. Finitimi : vicini. 14. Fio : efficio. 15. Friget : torpet. 16-8. Frivolum : turpem vel vanum. -la : vasa fictilia. -lus : men-

7. Femina C. || 8. Canonibus ascribit Leid. || 9. unde etc. om. A. cf. PE 36 ; PO 6. || 11. an Efferascit ? vix Ferocit. (cf. Fest. 81, 22 Ferocit apud Catonem : ferociter agit). Haec glossa cum 3 fusa est in Ansil. || 15. Schol. Bern. Geo. 4, 114 (Feraces : fertiles). || 18. cf. ad BA 17 (Capulus). || 19. vel recipio add. A. || 20a. cf. 38. || 21, cf. 25 ; EM 20. || 22. cf. ad 27. || 24. Aliter Festus 81, 16 (Feretrius Iuppiter dictus a ferendo, quod pacem ferre putaretur etc.). an Fer... <Ferax ?> fertilis (cf. 15) ? cf. aut A marg. aut Abol. (Fertilis : fructuosus, uber) ? || 25. cf. 21. || 26. cf. 19. || 27. an cum 22 coniungend. ? cf. Isid. Et. 13, 18, 2 (Fretum autem appellatum quod ibi semper mare ferveat ; nam fretum est angustum et quasi fervens mare, ab undarum fervore nominatum.. freta dicta Varro it quasi fervida, id est ferventia et motum fervoris habentia). cf. Aen. 3, 127 (freta concita). || 31. de. om. B. cf. Schol. Aen. 8, 230 (nam et frendere significat dentibus frangere. „frendere ergo quoquo modo frangere, ut « fresa faba » fracta). || 33. hab. B, A marg. Eadem gl. in gloss. Verg. (i. e. Abol.). || 34. cf. 20. || 35. cf. CI. 8. || 36. Festivus C. iocularis add. A. cf. Schol. Geo. 2, 527 (omnes dies quasi festos agit, id est laetos). cf. FI 22 ? || 37. cf. Schol. Aen. 7, 695 (Fescennium oppidum est ubi nuptialia inventa sunt carmina). || 38. Vergilio ascribit Ansil. Sequitur in B FE (scil. in fine verborum a FE incipientium).

FI 1. cf. ad EX 102 (Exta). || 2-3. cf. PE 1. cf. Schol. Bern. Geo. 1, 431 (Phoebe autem lunam dicit, ut solem Phoebum) ; Serv. Aen. 10, 216 (Phoebe : luna ; sicut sol Phoebus, etc.). || 4-5. cf. aut A marg. aut Abol. (Fides : citharae, Fidicina : citharistria). || 6. ce. om. B. cf. IN 89. cf. aut A marg. aut Abol. (Fidelis : de servo fideli ; unde hoc vocabulo censentur bene creduli Christiani) ; altera pars huius gl. (cf. Donat. Phorm. 76. Fidus est amicus ; fidelis servus) ? || 9. cf. Cassian. Inst. 5, 1. || 16-8. cf. Fest. 80, 9 (Frivola sunt proprie vasa fictilia quassa ; unde dicta verba frivola, quae minus sunt fide subnixa) ; Isid. Et. 9, 7, 26

dax, fictus <callidus>. 19. Frigia : Troiana. (Verg.) 20. Frigent : frigidae sunt. (Aen. 5, 396 ?) 21. Fistulor : sibilo. 22. Fitialis (festa-) dies : sollemnis. 23. Fixum : immobile, stabilitum. 24. Fictus : mendax, callidus. (=18).

FO

Foliatum : curvatum. 2. Floralis ager optimus. 3. Fomes : incendium ; vel radix, origo vel firmitas. 4. Fortuitum : subitus casus. 5-5a. Fore : futurum. Forte (-ret) : [vel] esse<t>. 6. Formido : metus vel timor. 7. Fortasse : forte. 8. Fores : introitum (-us), ianuae. 9. Forte : casu, fortuitu. 10. Forsan : fortasse. 11. Fori : mediae partes navium, id est sedilia nautarum. (Verg.) 12. Formidolosus : timidus, pavens. 13. Frondatur (-tor) : purgatur (-tor). (Ecl. 1, 56) 14. Fornicem : arcum plateae. 15. Fors : casus, fortuna. 16. Forceps : ulcus aut cancer. (=CA 119 !) 17. Fornix : camera. 18. Fosforos : lucem ferens. (Verg. ?) 19-21. Fotus :

recreatus vel refectus, aut amplexus. -tum : refectum, calefactum. -vet : reficit, calefacit. (Aen. 1, 692 ?)

FU

Fucata : mendaciis subornata. 2-3. -cos : vermiculos unde vestes tinguntur. -catum : tinctum, coloratum. 5. Fulvo : flavo, aut rubeo. (Aen. 1, 275 ?) 6. Fulmine ictus : percussus. 7. Fulvus : rufus. 8. Fluvidus : inpetosus (-tuosus ?). 9. Fluit : solvitur. 10. Flus (flos) : decus, ornamenta. (Aen. 8, 500 ?) 11. Fluenta : aquae. (Verg.) 12. Fulcit : substituit, firmat. 13-13a. Fugitivus : interdum qui fugit. -varius : <qui> assidue. 14. Fulv[id]ja : rubea. 15. Fulsere : corusca<ve>re. (Aen. 4, 167) 16. Fulera : cubilia, lecti ornamenta. (Aen. 6, 604 ?) 17. Fulmentum : adminiculum, fulcimentum. 18. Functus : gerens, agens, usus vel consecutus. 19-19a. Funeratus : sepultus [aut] <Funeraticius> locus : obscurus. 20. Funebre : luctuosum. 21. Funus : ela-

(Frivolus est velut quassae mentis et fluxae nec stabilis ; proprie autem frivola vocantur fictilia vasa inutilia).|| 18. call. ex 23 inserui.|| 19. Vergilio ascribit Ansil.|| 21. sibilor AB. (sifilor cod. v ; Francogallice « siffler »).|| 22. Festialis C : festus add. A. cf. FE 36 ?|| 23. A marg.

FO 1. vix cf. Isid. Et. 19, 34, 13 (linguati, quos nos foliatos vocamus).|| 2. scil. apibus (Geo. 4, 30) ?|| 3. cf. Schol. Aen. 1, 176 (fomites.. quod foveant ignem) ?|| 4. cf. 9.|| 5-5a. cf. Schol. Geo. 1, 260 (male quidam forent esse praesentis temporis volunt... licet revera fore tantum futuri sit temporis ; nam foret et praeteritum et praesens et futurum complectitur) ; 2 ; 439. (forent pro essent). cf. aut A marg. aut Abol. (Forent : essent).|| 6. met. vel om. B.|| 7. an Fo. forte <an sit> (posterior pars glossae 10) ? || 8. ian. om. B. vix cf. Schol. Aen. 1, 449 (ianua autem est primus domus ingressus... cetera intra ianuam ostia vocantur, sive valvae sunt sive fores).|| 9. vix Forte casu ; Fortuitu subito casu (cf. 4).|| 10. cf. ad 7. cf. Schol. Aen. 1, 203 ?|| 11. Vergilio ascribit Ansil.|| 12. pav. om. AB. cf. ad VA 3-4. cf. Isid. Et. 10, 102 (F. cum sit timidus, et timendum significat).|| 14. cf. Schol. Aen. 6, 631 (Fornice : arcu. Cicero « videt ad ipsum fornicem Fabianum ».) ?|| 17. cf. 14 ? || 19. ref. aut am. om. B.

FU 2. unde verme tinctum AB.|| 5. cf. FA 45. fla. (Aen. 11, 776) ; rub. (Aen. 7, 76). cf. 7 ; 14. cf. GA 15.|| 7. cf. 5.|| 8. an <Rapidus torrens : > fluvius inp. ?|| 12. cf. 17. || 13a. om. AB.|| 14. Fulva. Ansil.|| 16. cf. FA 39. aut ornam. B : orn. hoc loco om. A. lectorum ornamenta FE 39 : an lectorum aut cubilium orn. ?|| 17. cf. 12.|| 18. us. vel co. om. B. cf. Schol. Aen. 6, 83 (nam dicimus functos officio qui officia debita complerunt ; unde et honoribus functos). cf. 25 ?|| 19-19a. Funeraticius locus C. aut loc. om. A. obscurus om. B.|| 20. cf.

tio defuncti. 22. —*nebris* : funerideputatus, <qui> funus curat, <id est> defunctum sepelit aut planctum celebrat. 23. —*nus* : imaginarium : tumulus sine cadavere. 24. *Funestus* : crudelis vel lugubris. 25. *Functio* : exsolutio tributorum. 26. *Fundat humo* : prostrnat, occidat. (Aen. 1, 193) 27. *Fructurus* : fruiturus. 28-30. *Frugi* : modeste (—tus), temperate (—tus). —*galitas* : temperantia. —*galis* : temperatae vitae homo. 31. *Frustra* : inaniter, sine causa. 32. *Funioulum* : cubitum mensura. (1 Paral. 16, 18 ?) 33. *Furfuraculum* : tenebra[s] (tere—). 34. *Furor* : irati animositas. 35. *Furva* : fusca. 36. *Furentes* : cum impetu ruentes, id est lymphatici. 37. *Furvum* : nigrum. 38. —*ritivum* amorem : adulterium. (Aen. 4, 171) 39. *Frustratur* : eluditur aut eludit. 40. *Futtilis* : inutilis, inanis aut fluctuans. (Aen. 11, 389 ?)

GA

Galeros : calamaucos pelliceos. (Aen. 7,

688) 2. *Gallicinium* : cantus gallorum. 3. *Glarea* : <a>stricta, glutinosa. 4. *Gladiatores* : qui in spectaculis mutua se caede trucidant. 5. *Glaber* : calvus, lenis, levis, tener. 6-8. *Ganeo* : tabernio. —*nea* : taberna. —*neo* [vel *ganea*] : glutto aut comestor. 9. *Gannit* (?) : muttit. 10. *Ganeos* : luxuriosos. 11. *Gnarus* : doctus, perfectus. 12. —*avus* : fortis, agilis. 13. *Garos* : liquamen Graeco. 14-14 a. *Gabbaros* : insulsos, barbaros ; unde *gabbares* : mortuorum condita corpora. 15. *Glauea* (?) : flava aut rubea. 16. *Galbaneos* : <galbanum est> genus medicamenti, id est lacte ferulae. (Geo. 4, 264) 17-9. *Garrit* : iocatur, verhosatur, perstreptit. —*rrulitates* : verbositates. —*rrulus* : verbosus, loquax. 20. *Grassator* : praedo, vastator aut homicida. 21. *Grandaevus* : longaevus, senior, antiquus. (Verg. ?) 22. *Gratuitum* : gratis datum. 23. *Grandenatus* : ex nobile natus. 24. *Gratificatur* : largitur. 25. *Grates* : gratias. 26. *Graditur* : ambulat. 27. *Graviter* : vehementer

Isid. Diff. 235 (*Funebre* : luctuosum. *Funestum* : quod ex funere constat, etc.)? *Funebrem AB.* || 22. *Funus curat nov. lemm. A B C.* cf. Ter. Andr. 108 (curabat una funus). || 23. an cf. Eucl. Instr. p. 149, 20 (In Regum cenotaphia quae Graece *μνησεία*) ? an cf. Schol. Aen. 6, 510 (*Funeris umbris* : sepulturae meae umbris ; nam funus illic esse non potuit ubi ne cadaver quidem fuerat) ? || 24. vel lug. *om. B.* || 25. cf. 18 ? || 33. i. e. *Perforaculum* ? || 35. cf. Schol. Geo. 3, 407 (fur autem a furvo dictus est, id est nigro ; nam noctis utitur tempore. Horatius « quam paens furvae regna Proserpinae ») ; Juv. 12, 104 (furva gente). || 37-8. cf. Schol. Aen. 2, 18 (nam et furtum ideo dicitur quod magis per tenebras admittatur ; unde fures, qui quasi per furvum tempus, hoc est nigrum, aliquid subripiunt). || 39. *Frustratus AB.* || 40. aut fl. *om. A.* cf. aut *A marg.* aut *Abol.* (*Futtilis* : leves, inanes).

GA 1. pell. *om. AB.* An pillicos ? cf. Schol. l. c. (*Galerus* genus est pillei) ; *Abol.* (*Galerum* : pileum pastorem de iunco factum) ; ps. —*Plac.* (*Galerum* : pileum pastorem) ; contra Isid. Et. 18, 14, 1 (*Cassis de lammina est ; galea de corio. Nam galerus corium dicitur*). || 2. cf. Schol. Aen. 3, 587 (*Gallicinium* : quo galli cantant) ; 2, 268. || 3. *glutinore AB* : glutinosa *A marg.* || 5. cf. LE 26 (*Levis* : lenis, inbarbis) ; IN 169 (*Inpubes* : lenis, inbarbis) 8. *Ganeo* sive *Ganeo C* : an *Ganeo* vel *Ganeus* (cf. 10) ? || 9, immo *Garrit.* cf. 17. || 10. an *Ganeos* ? || 13. Graeco *om. AB.* || 14. vel —*lus* —*rus.* inclusos *Ansil.* condita (cum longā). In codd. Augustini div. Serm. 180, 12 verba « gabbaras ea vocant » (Migne p. 1605) non leguntur. || 15. *Glava B* : immo *Fulva* (FU 5). cf. Schol. Geo. 3, 83 (*glaucus autem caeruleus est color, id est subviridis albo mixtus et quasi clarior*). || 16. lac *C.* || 18. —*tas* —*tas C.* Ex Italia (cf. Aug. Quaest. Hebr. 1, 69 pro ἀδολασχεῖν quidam interpretati sunt garrulitatem) ? || 19. Geo. 4, 30 (*garrula hirundo*) ? || 20. cf. 29. || 21. lo. *om. B.* || 23. *Grandenatum B.* || 24. cf. 32. ||

aut moleste. 28. Gratatur : gratulatur. 29. Grassabantur : latrocinabantur. (*Unde* ?) 30. Gravi cura : magno amore. (Aen. 4, 1) 31. Grammaticus : doctor liberalium litterarum. 32. Gratificatur : gratiam praestat. 33. Gastrimargia : ventris ingluvies. (Itala ?) 34. Gaza : opes, divitiae. 35. Galatea : nunc (Ecl. 1, 31) Gallia.

GE

Gleba : caespes durus cum herba levatur (-tus). 2. -bo : <rusticus,> arator. 3. Gemino (-num) : simile, par, duplex. 4. -nat : iterat. (? Geo., 2, 509 -atus) 5. [Gemit : qui corporis laborem habet.] 6. Genuinum : naturale, de genere tractum. 7. Generis fiducia : originis confidentia. (Aen. 1, 132) 8. Generosus : nobilis, honestus. 9. -ralis : ad omnes pertinens. 10. Gentis honos : <stemma> generis nobilitas. (Aen. 4, 4) 11. Genitura : saeculi posteritas. 12-12a. Genialis lecti : coniugalis. [aut] 12a. <Genialis> homo : gratus. (Aen. 6, 603 ?) 13. Genae : vultus, maxillae. 14. Geniculationibus :

adorationibus. 15. Genesis : fatum, decretum. (Bibl. ?) 16. Geometra : subputandi arte peritus. 17. Gerulus : portitor, aut suasor negotii. 18. -la : nutrix, comportatrix. (Ruth 4, 16 ?) 19-20. Gerebat : portabat, aut faciebat. -rit : agit, aut portat. 21. Gestatur : portatur. 22-4. Gestit : vult, cupit aut optat. -tiens : gaudens. -tus : motus corporis. 25-6. Geta : Gothus. -tae : Gothi. (Verg. ?)

GI

Gignitur : nascitur. -nit : [nascitur] generat. 3-4. Gliscere : crescere. -cit : ardescit. (Aen. 12, 9 ?) 5. Gymnasium : locus ubi athletae nudi exercebantur ; gymnos enim nudus dicitur ; gymnasia exercitatio. 6. Gynaeceum : textrinum.

GO

Globus : rotundus acervus aut volumen, vel agmen. -bat : acervat. (Verg. ?) 3. Glomerantur : congregantur. (Verg. ?) 4. Glossema : interpretatio sermonum.

28. cf. Schol. Aen. 5, 40 (quidam gratatur non gratulatur sed laetatur accipiunt).|| 29. cf. 20.|| 32. cf. 24.|| 38. cf. Cassian Inst. 5, 23, 1 (triplex natura est gastrimargiae... alia quae tantummodo ventris ingluvie.. [gaudet].)|| 34. Gaze AB. opes om. B. cf. Schol. Aen. 1, 119 (Gaza Persicus sermo est et significat divitias.. gazas, id est opes, etc.)|| 35. Huc adde gl. Ansil. (MA 801, Vergilio ascriptam) Amarylhis : Romam antiqui ita appellari voluerunt. cf. ad Abol. (GA 12). A marg. : om. AB.

GE 2. ru. om. AB. Ex prava glossae forma (Glebo : rustice arator) provenit Amp. I. (Gl. : arator lingua Gallica) ; unde colligit Lindsay, Corpus Glossary s. v., glossarium Abstr. in Gallia scriptum fuisse. || 3. similem A. || 5. om. B. Estne glossarii Abol. ? || 6. nat. gen. interp. B. || 7. cf. OR 5. || 10. cf. ST 8 (Stemma : generis nobilitas). || 12a. Genialis homo : gratus C. || 16. cf. AR 11. || 17. cf. 12 (Genialis) ? cf. Fest. 84, 16 (Geniales deos .. geniales dicti a gerendo, quia plurimum posse putabantur ; quos postea gerulos appellarunt). ? cf. RU 4 (Rumigerulus) ; Ansil. (Famigerulus : famam nuntians ; sic enim dicimus, ut rumigerulus). || 18. comportans A. || 19. aut fac. om. A. || 22-4. cf. Schol. Geo. 1, 387 (Gestire : laetitiam suam corporis habitu significare ; nam ut homines verbis laetitiam suam exprimunt, ita aves corporis gestu) ; Donat. Eun. 555 (Gestire est sensum corporis gestu indicare ; quod magis animalium est mutorum. Vergilius « et studio incassum videas gestire lavandi ») ; Fest. 84, 1 1 (Gestus) ; 85, 13 (Gestit).

GI 3-4. Est praeterea in A (cod. v) Ghscit : crescit.

GU

Gurgustia : loca tabernarum tenebrosa ubi convivia turpia fiunt. 2. -ges : locus altus in mari vel in flumine. (Verg. ?) 3. Gurdus : ineptus, inutilis. 4. Grumulus : ag<g>er tractus.

HA

Have : salutiatio. (Matth. 26, 49 ?) 2-3. Habile : aptum vel compositum. -lis : ad habendum commodus. 4. Haetenus : huc usque. 5-7. Halat : oscitatur, vel olet. -litus : aura, flatul. -lantes : redolentes. (Geo. 4, 109) 8. <C>halyb[e]s : ferrum. (Verg.) 9. <Hilaris> : iocundus. 9 a. Hariolus : divinus ab aris. (=AR 10) 10. Haud procul : non longe. 11. H. difficulter : non tarde. 12. H. sanus : non sanus. 13. H. frustra : non sine causa. 14. H. longe : non longe 15. H. dubie : sine dubio. 16. H. grandis : non grandis. 17. H. secus : non aliter. 18. H. : non. 19. Hauritur : bibitur, potatur. 20. Haurit : implet (=AU 14) 21-2. Hausit : bibit. -stum : bibitionem. 23. [H]audax : fortis.

HE

Herus : dominus. (=ER 5) 2-3. Hebes : stupidus aut amens, <morio>. -betatus : obtusus. 4. Herculanus : eunuchus. 5. [H]ecci : alicui. 6. Haec secum : haec intra se. (Aen. 1, 37) 7. Helies (hebes) : morio. (=2) 8-9. Heluo : vorax, insatiabilis [vel luxuriosus]. -luantes : avido comedentes. 10-11. Heroes : viri fortes. -ros : vir fortis. 12-3. Heroum : antiquorum, vel iuvenum. -roicas : antiquas. 14. [H]Erebi : inferni. 15. Heremum : desertum inaccessum. (Bibl. ?) 16. Haeret : stupet. (Verg. ?) 17-9. Herma (!) : castratio. (=18) -maphroditus : castratus. -maphroditum (-tus) : sexum utrumque habens. 20. Haeresis : doctrina ; ab haerendo. (Bibl. ?) 21. Hercule : vere, id est iuratio. 22. Heruicas (-roi-) : antiquas. (=13). 23. Hesperia : <Hi>spania. 24. Haesitat : dubitat, cogitat. 25-6. Hesperias : occiduae partes. -ridum : <Hi>spanorum. 27. Heus : vocatio.

HI

Hiat : aperit<ur>, invadit (?). -atus ter-

GU 1-2. cf. aut Abol. aut A marg. (Gurgustiolum : angusta habitatio et latens ; *tractum a gurgite*). Aliter Fest. 88, 6 (Gurgustium : genus habitationis angustum ; *a curculione dictum*). || 3. an <Hebes> : gu, etc. ? Nam similem glossam hab. aut A marg. aut Abol. (Hebes : gurdus). || 4. cf. Ansil. (Grumulus : agger, <conger>ies, congregatio cuiusque reive monticulus rotundus).

HA 1. Matth. 26, 49 ? An cf. ad EM 4 (Em : admiratio) ? || 3. cf. TE 28 (Tenilis : qui teneri potest) ? || 5. vix Halat : olet, Hiat, oscitatur. cf. Meyer-Lübke, Roman. Etym. Wörterb. s. v. oscitare. cf. Schol. l. c. (ipse alibi «sertisque recentibus halant», id est olent). etc. || 9-9a. Hareolus iocundus AB : Har. ioc. vel div. ab aris C. || 9. vix Hilariolus. || 17. cf. NO 9. || 19. post. 11 AB. cf. AU 44 ?

HE 2. morio ex 7 inserui. || 4. cf. Schol. Aen. 3, 63 (Manibus.. dicuntur κατὰ ἀντίφρασιν. similiter etiam Eumenidas dicimus, Parcas, bellum, lucum); Isid. Et. 1, 37, 24 (hoc tropo et nani Athlantes et caeci videntes et vulgo Aethiopes argentei appellantur); Hieronym. Epist. 40, 2 ; etc. cf. PA 38. || 8. vel lux. om. B. || 10-11. Herosvi viri fortes A. cf. Schol. Bern. Ecl. 4, 35 (Heroas : fortes viros); Serv. Aen. 1, 196 (Heros : vir fortis, etc.). || 13. cf. Cic. Tusc. 5, 3, 7. || 14. cf. ad ER 15. || 17. abbreviatio glossae male divisae. (Herma : proditus, castratus). Hinc Aethicus Ister 6, 5 (hermasque et omnem ignominiam). || 21. cf. ad EM 4. || 23. cf. Schol. Aen. 1, 530 (Hesperiae duae sunt, una quae Hispania dicitur, etc.). cf. 25-6. || 25-6. cf. ad 23. || 27. cf. ad EM 4. cf. Schol. Aen. 1, 321 (Heus nunc adverbium vocantis est).

HI 1. an Hi. ap. patet (cf. 9) ? an Hi. ap., Hiavit patuit (cf. Hiavit : patuit Ansil.) ? || 2.

rae : patefactio terrae. 3. Hiantes : ampliantes, vel os aperientes. 4. Hyacinthus : flos purpureus. 5. Hydrinis : serpentinis. (*Unde* ?) 6. [Hibisco : herba mollis.] (Ecl. 2, 30) 7. Hyades : tres stellae. 8. Hianio (unio) : margarita pretiosa. 9. [Hiat : patet.] (=1 ?) 10. Hyblaeus : flos aut floribus. (?) (Ecl. 1, 54) 11. Hiberno sidere : hiemis tempore. (Aen. 4, 309) 12. Hiberia : <Hi>spania. 13. [H]icterici : hydropici. 14. Hydroplasmus : quas cantio componit organi. (?) 15. Hydromantes : qui ex aqua divinant. 16. Hiems : tempus vel tempestas. 17. Hifonia (iro-) : dissimulatio. (= HO 10 ?) 18. Hilaritate <m> : gaudium. 19. [H]ilico : statim vel confestim, sine mora. 20-1. Hymenaeos : nuptias. -men : nuptiae vel carmen nuptiale. (Verg.) 22. Hirsutus : capillis concretus. (Verg.) 23-4. Hirsi (-ti) : hirsuti. -tus : asperatus. (Verg.) 25. Hir : quod interpretatur vigil. (1 Paralip. 4, 15) 26-7. Hiscit : aperitur aut incidit. -cere : desinere (?). 28. Historicus : pantomimus qui historias scribit. 29. Hispida : spinosa, senti-

cosa. 30. [Hi]scinditur : dividitur. 31. Hisco[r] : os aperio, loquor. (Aen. 3, 314 ?) 32. Hispidus : asper vel pilosus. (Aen. 10, 210 ?) 33. Hy[s]driis : colubris. (Aen. 7, 447 ; 753) 34. Histrio : historiam motu corporis significans. 35. [H]isdem : his[istis]. 36. Hiscere : loqui. 37. Hiulcus : pastor. (?)

HO

Holitor : horti sive olerum cultor. 2. Homullus : non grandis homo. 3. Hominisne (-nesne) : numquid hominis. (Aen. 1, 308) 4-6. Homousion : unius substantiae. [-m<o>ios : similis vel aequalis.] -moousion : similis substantiae. (Bibl. ?) 7. Honos : honor. (= LA 2) 8. Horrificum : horrendum. (Aen. 12, 851 ?) 9. -rret : expavescit. 10. Horonia (iro-) : inrisiva dictio aliud dicens aliud significans, sic laudans ut eam vituperare intellegas. 11. Horror : pavor, aut fastidium. 12. Horridum : hirtum, incultum. 13. Hostit : aequat. 14. Hosticus et hostilis unum est.

an <Chasma> hi. te. etc. (cf. De Bruyne, Rev. Bened. 30, 400) ?|| 5. an Hydris serpentibus (=33) ?|| 6. in uno cod. *d.*|| 9. *om. B.*|| 10. floridus *AB.* an Hyblaeus flos, <Hyblaeis> floribus ?|| 14. qui *A* : quo aquas *Buecheler*. H. cantio aquae quae organa comp. *Goetz.*|| 15. cf. Schol. Aen. 3, 359 (Varro autem quattuor genera divinationum dicit, terram aerem aquam ignem : geomantis, aeromantis, pyromantis, hydromantis).|| 16. Hiemes *AB.* cf. Schol. Aen. 1, 122 (Hiems duas res significat, aut tempus aut vim venti per quam oritur tempestas).|| 19. s. m. *om. B.*|| 22. cf. ad CO 103.|| 26-7. cf. Schol. Aen. 1, 123 (Hiscere autem aperiri). incidit ; cf. Ansil. (Hiscere : findere, aperire ; Statius « olor cupit hiscere ripam »). an incipit <loqui> ?|| 28. Noli emendare Histrio (cf. 34). cf. ad CO 64 (Comicus : qui comoedias scribit). cf. MI 5. vix Historicus pant. (i. e. qui historias mythologicas agit), Historicus (i. e. rerum gestarum scriptor) qui hi. scr. || 29. cf. 32. || 30. Hisciditur *A* : Hiscitur *B.* || 31. cf. Schol. l. c. (Hisco : hic loquor). || 33. *A marg.* Higris *B.* an co. <serpentibus> (cf. 5) ?|| 34. cf. 28. adsignans *A marg.* cf. Isid. Et. 18, 48 (Dicti autem histriones.. quod perplexas historiis fabulas exprimerent, quasi historiones).|| 35. isis *om. B.* || 36. cf. 31. || 37. Hiticus *A marg.* (*gl. om. A.*) : Iollas *Buecheler* : Subulcus *Warren*. apertus *Goetz* : an-patens ? Hi. pastor aut secus (?) *Ansil.*

HO 1. cf. OL 4 (Olitores : hortulani). || 4-6. EU 10 (Heterousion). cf. Euch. Instr. p. 159, 22 (Omousion : unius substantiae. Omooousion : similis substantiae). || 5. *om. B.* || 10. cf. HI 17 (Ironia : dissimulatio) ? *A marg.*, *B : om. A.* cf. Schol. Aen. 4, 93 (Egregiam vero laudem : ironia est.. et ironia est cum aliud verba, aliud continet sensus). || 12. -dam -tam -tam *B.* cf. Aen. 4, 251 (horrida barba). || 13. cf. aut *A marg.* aut *Abol.* (Ho. : ae., adplanat). cf.

HU

Humus : terra. 4. Humi nitens : ambulans, repeans. (Aen. 3, 360 ?) 3. Humatus : sepultus. (Verg. ?)

IA

Iaculatur : iactat. (Verg. ?) 2. Iactet : gloriatur, magnificet. (Ecl. 6, 73 ; Aen. 1, 140) 3. Iactatus : vexatus vel proiectus. (Verg. ?) 4. Iactura : damnum, vel mortalitas. (Act. Apost. 27, 21 ?) 5. -urarius : qui frequenter patitur iacturam. 6-7. Iacit : mittit vel iactat. -ctum : missum. 8. Ianiculum : mons est in urbe Roma ; unde [Ianum vel] Ianuarius mensis nomen accepit. (Aen. 8, 358 ?) 9. Ianitor : ostiarius vel custos ianuae. 10. Iam tunc : iam ex illo tempore. 11-2. Iam olim : ante paululum. Iamdudum : iam pridem ante hoc.

IC, ID

Ictum : impetum. 2. Idemtidem : iterum. 3. Id : hoc 4. Idolatria : idolorum cultura. 5. -lum : ex dolum (-lo) nomen accepit, quod diabolus creaturae cultum divini honoris inexit. 6. Idiota : ignarus,

ignorans. (Bibl. ?) 7. Idcirco : ideo propterea.

IE, IG

Ieiuna : sterilis, infructuosa. (Geo. 2, 212 ?) 2. Ignipotens : Vulcanus, qui potentiam habet ignis. (Verg.) 3. Ignarus : inscius, ignorans. (= ID 6 ?) 4. Ignita : ignea. 5. Ignobilis : sine dignitate. 6. Ignominiosus : qui damnatur et de exilio revocatur. 7. Ignavus : tardus, piger. 8. Ignis edax : universa consumens. (Aen. 2, 758) 9. Igitur : ergo vel inde, itaque. 10. Ignovit : concessit, mitigavit.

IL

Illi <n> c : inde. 2. Iliaci : Troiani. (Verg.) 3. Illicet : interire (licet ire), velociter.

IM

Imperitat : frequenter imperat. (Aen. 12, 719) 2. Imus : novissimus. 3. Imber : pluvia. 4. Immolat : ad sacrificium occidit.

IN

Inabstinenter : impatienter. 2. In affectione :

Schol. Aen. 2, 156 (Hostia vero victima ; et dicta quod dii per illam hostiantur, id est aequi et propitii reddantur ; unde hostimentum aequationem) ; Fest. 334 ; 14 (nam et hostire pro aequare posuerunt) ; Non. 3, 29 (hostire.. id est aequa reddere), etc.

HU 1. cf. UM 3. || 2. cf. NI 23. || 3. cf. aut A marg. aut Abol. (Humare : in terra recondere). cf. 1.

IA 2. Vergilio ascribit Ansil. || 5. cf. FA 13-4. (Factionarius : saepe faciens <coniurationem>) ; EG 9 (Aegrotaticius : qui frequenter aegrotat) ; PE 95 (Perpessicius : qui frequenter aliquid patitur). || 6. vel iac. om. B. || 8. om. c. : unde etc. om. d. (recte ?) an a Iano no. acc. unde Ianuarius m. no. acc. ? || 9. ost. interp. B.

ID 4-5. cf. Isid. Et. 8, 11, 11 ; 14 (Idolatria idolorum servitus sive cultura interpretatur.. quidam vero Latini ignorantes Graece inperite dicunt idolum ex dolo sumpsisse nomen, quod diabolus creaturae cultum divini nominis inexit). || 6. cf. IG 3. || 7. pr. om. B.

IG 6. damnatur et om. AB. || 7. an <Iners> : ign. etc. ? cf. aut A marg. aut Abol. (Iners : piger vel tardus). || 9. vel etc. om. B.

IL 3. om. c. : I. perdita res est d. cf. Schol. Aen. 2, 424 (Illicet : confestim, mox.. illicet, hoc est ire licet).

IM 1. A marg. (inp-). cf. ad FA 9 (Factitat) ?

in voluntate. 3. Inaccessas : invias [insinuas] (? Aen. 7, 11 -os) 4. Inbuit : innotat. 5. Inblemata (emb-) : ornamenta vasorum. 6. Inbecillis : languidus vel delibis. 7. Incompti : incompositi. (Geo. 2, 386 ?) 8. Incestus : qui commiscitur cum sorore, filia vel cognata. 9. Incunctanter : indubitanter. 10. Incommodum : damnum. 11. Inconstans : animi debilis. 12. -ntia : animi nulla virtus. 13. Incaluit : valde ferbuit. 14. Incentivum : inritamentum. 15. Incusat : obiurgat, corripit, increpat aut in crimine vocat. 16. Inconscriptus (incircum- ?) : termino carens. 17. Incomprehensibilis : qui comprehendere non potest. 18. Inculcat : insinuat, infundit. 19. Incola : advena peregrinus vel colonus. 20. Inconsequenter : inrationabiliter. 21. Incommodum : dispendium sempiternum. 22. Incrementum : accessio vel profectus. 23. Incessere : inquietare, molestare, aut redarguere. 24. Incessit : ingressa est. 25. Inconcessus : illicitus. (Aen. 1, 651 -os) 26. Inclemens : inmisericors. 27. Inclytus : invictus, gloriosus aut sublimatus. 28. Increbrescit : innotescit, infrequentat. 29. Incedens : ambulans. 30. Incentiva : incitamenta aut inflammationes. 31. Inclementia : feritas. 32. Inolyta : invicta vel gloriosa. 33. Incestat : polluit. 34. Inceserat : intraverat. 35. Incontemptum : non contemptum. 36. Increpitus : increpatus. 37. Inconditus : inordinatus. 38.

Incomptus : incompositus. (=7) 39. Incultus : neglectus vel desertus. 40. Indoluit : multum doluit. 41. Indultum : donatum. 42. Indutiae : dilaciones. 43. Indens : inserens, vel demonstrans (?). 44. Indemnem : sine damno. 45. In discrimine : in periculo. 46. Indicium : documentum. (Verg.) 47. Indeptus : consecutus vel potitus. 48. Indigena : civis vel inde loco natus. 49. Indubitatum : non dubie. 50. Inditur : inseritur. 51. Indigestum : inconpositum, imperfectum. 52-3. Indole : ingenio[se], aut bonae spei. -lentia : ingeniositas. 54. Industria : studium, vigilantia vel doctrina. 55. Indevotus : debitor inofficiosus. 56. Indocilis : brutus, stolidus vel stultus. 57. Indubiae (-ie ?) : non dubiae (-ie ?) 58. Indagine : investigatione. 59. India : gens Orientalis. 60. Indipiscitur : adipiscitur. 61. Indifferens : paratus sine dilatione. 62. Indagat : investigat [vel inquit]. 63. Ineptum : inutile [vel stultum]. 64. Inedia : tenuitas, fastidium. 65. Inexpiabile : quod non potest mundari. 66. Iners : negligens, sine arte. 67. Inexorabilis : qui nullis precibus flebitur. 68. Ineffabile : quod non potest explicari sermone. 69. Inaestimabilis : aestimationem excedens. 70. Inergumina (energumena) : daemoniaca. (Itala ?) 71. Inaequalis : infirmus. 72. Ineluctabile : insuperabile vel invincibile. 73. Inexperta : ignorata. (=76 ?) 74.

IN 3. cf. Schol. Aen. 8, 195 (Inaccessam : quaeritur quis hoc ante Vergilium dixerit) ? || 6. vel deb. *om. B.* || 10. cf. 21. || 7. cf. 38. || 11-2. cf. CO 54-5. || 13. cf. 40 ; 149. || 14. cf. 30 (incitament-). || 16. Incircumscr. *A marg. (aut Abol.)*. cf. 238 (Interminabilis : t. c.) ; 259 (Intermina : insuperabilis aut t. c.). || 17. cf. CO 192. || 19. cf. AC 1 ; CO 130. vel col. *om. B.* || 21. cf. 10. || 24. ingressus *A.* || 27. cf. 32. aut sub. *om. AB.* || 28. *infr. om. B.* || 30. cf. 14 (inritament-). || 32. cf. 27. || 35. -ti -ti *B.* || 38. cf. 177 ? || 40. cf. 13. || 46. Vergilio ascribit Ansil. || 48. vel etc *om. B.* cf. Schol. Aen. 8, 314 (Indigenae : id est inde geniti). cf. Aen. 12, 823. || 49. cf. 57. (Indubie : non dubie). cf. Schol. Aen. 8, 404 (Indubitare : quis ante hunc ?) ? || 52. *A marg.* bona spes *B.* cf. Schol. Aen. 10, 826 (Indoles autem est proprie imago quaedam virtutis futurae). cf. SP 28 ? || 55. cf. DE 115. || 56. cf. ST 29. || 57. cf. 49. || 58. cf. 62. || 62. vel inq. *om. B.* || 63. vel st. *om. B.* || 66. cf. Schol. Ecl. 8, 24 (Inertes ... id est otiosos, sine arte) ? || 68. qui *AB.* cf. 65 : 221. || 71. cf. 176 (Inpar : inaequalis) ? || 72. vel inv. *om. B.*

Ineunt : committunt. (Aen. 5, 114 ?) 75. Innexas : ligatas. (=154) 76. Inexplorata : inexpertas, <ignorata ?>. 77. Inefficax : segnis vel hebes aut stupidus. 79. In extasi : abreptus a sensibus corporis et subreptus in Deum, [a]ut ubi a Deo ad hominem revocatus est aut (ait) « ego dixi in extasi ». (? Itala Act. 22, 17) 80. Infula : qua utuntur magni (magistratus) et sacerdotes. (Verg ?) 81. Infestus : intruens vel molestus. 82. Infensus : inportunus vel iratus. 83. Infersisti : intulisti. (Unde ?) 84. Infitiare (-ri) : crimen inferre, aut negare. 85. Infamis : sine honore. 86. Infandum : execrabile et non loquendum. 87. Infit : dicit. 88. Infans : ineloquens. 89. Infidus : infidelis vel incertus. 90. Informis : nondum formatus. 91. Infringit : transgreditur aut contra placitum venit. 92. In furias : in furorem. 93. Inferiae : sepulturae debitae. (Verg. ?) 94. Infligere : inpremere vel infigere. 95. Infrenes (-is) : inreverens vel praeceps. 96. Inf<i>ens : dicens. 97. Inferet : qui intro feret. 98. Influctuat : aestuat vel fatigatur. 99. Informem : incompositum vel foedum. 100. [Infanticidis (-dii) dapibus funestari :.] (Rufin. Hist. 4, 7, 11) 101. Infucatis : sinceris vel puris. 102. Infrendere : saevire vel minari. 103. Infrequens : inofficiosus. 10. -ntia : raritas. 105. Infitiatur : negat. (=84 ?)

106. [In]fittiale (fe-) ius : [infandum nec dicendum]. (=114) 107. Infatua : non fatua, salsa ; aut fatuum effice. (2 Reg. 15, 81) 108. Infixit : perduxit aut vicit. 109. Infensus : iratus vel offensus. 110. Infaustum : infelicem. 111. Inflexuosus : qui non flectitur. 112. Infitetur : non fatetur, negat. 113. Infectus : non factus : infusus veneno aut quacumque re. 114. Infandum : <execrabile, non loquendum> nec dicendum. 115. Inhibitus : prohibitus. 116-7. Iniiit : coepit, inchoavit. Iniiit consilium : cepit consilium. (3 Reg. 12, 6) 118. Innititur : incumbit. (=152) 119. Inhibere : retinere vel cohibere. 120. Inhiare : satis avide concupiscere [vel intendere]. 121. In id ipsum : in rem ipsam. 122. In ius vocat : in causam vel in potestatem aut in iudicium. 123. Inlectus : seductus. 124. Inlucies : sordes vel squalor [aut humor]. (Geo. 3, 561 ?) 125. Inlabi : infundi. (= 138 ?) 126-8. Inliciunt : illicita persuadent. -lectant : quod supra. -lecebra : dulcedinis illicitae delectatio. 129. Inlibatus : intactus vel intemeratus. (Aen. 1, 256 ?) 130. Inlaudatus : vituperatione dignus. (Geo. 3, 5) 131. Inlabere : infundere, influe[re]. (Aen. 3, 89) 132. Inletalis : immortalis. 133. In laevum : in sinistra parte. 134. Inlepidum : insuave. 135. Inlaetabilis : semper tristis. (Aen. 3, 707 ; 12, 619)

76. -to -to B. cf. 73. || 78. non est ; in numerando peccavimus. || 79. subr. in domino B. || 80. et om. A. || 82. vel ir. om. B. cf. 109. || 83. cf. Plac. (Infersisti : replesti, Infercis : repletes). Ex Itala ? || 84. cf. 105. || 87. cf. 96 ; VE 43. || 89. cf. FI 6 ? || 90. cf. Schol. Aen. 3, 247 (Informes ursi : vel magni vel qui tempore quo nascuntur forma carent) ? || 92. furore AB. || 95. vel pr. om. B. || 96. cf. 87. || 97 int. vertet AB. || 98. an FI. (Aen. 8, 19) ? || 100. in uno cod. d. (sine interp.) || 105. cf. 112. || 106. Duae glossae in A marg. (Infandum : execrabile, non loquendum, Infittiale ius :.). cf. NE 16 ? PA 71 ? || 107. om. B. Infantia A. efficit A. || 109. cf. 82. || 112. cf. 105. || 114. cf. ad 106. || 118. cf. 1. || 120. vel int. om. B. || 121. in ipsa re Ansil. : in se ipsum vel in ipsa re A : in se ipsum B. || 122. aut in iud. om. B. || 124. ita A : sordes (om. cett.) B : morbus, sordes, sq., immunditia Ansil. Vide ne illud humor nihil sit nisi interpretatio vocis inundatio (i. e. immunditia prave script.). cf. AD 39 ; CO 94 ? || 128. cf. LE 4. || 129. vel int. om. B. cf. Ansil. (Libavit : tetigit ; at contra intactum inlibatum dicitur) cf. PA 51. || 131. cf. 125 ; 138. || 132. cf. 135. (Inlaetabilis) ? || 122. In laeva A. sinistram in partem Ansil. an <Laevam :> in l. etc. (Aen. 3, 563) ? || 136-7. non sunt ; in numerando peccavimus.

138. Inlabitur : infunditur vel descendit (=131 ?) 139. Inlaerimavit : in fletum erupit. 140. Inlustrem : gloriosum vel nobilem. 141. Inmensum : magnum , ingens. 142. Inmitis : non placabilis. 143. Inmendat : depravat. 144. Inmarcescibilem : incorruptum vel sempiternum. 145. Inmaturus : inconsideratus. 146. Inmania : ingentia, horrenda. 147. -nitas : feritas. 148. Inmolat : victimam fundit aut sacrificio deum honorat. 149. Inmunit : valde munit. 150. Inmensus : qui omnem modum metiendi transcendit. 151. Innoxius : innocens. 152. Innititur : incumbit. 153. Innuba : innupta. 154. Innexas : ligatas. 155. -nectit : inligat, involvit. 156. Inolevi : cohaesi [vel crevi]. 157-8. Inops : pauper vel mendicus. -pia : paupertas. 159. Inhospita : inhabitabilis (Aen. 4, 41 ?) 160. Inolevit : invaluit, inhaesit. 161. Inobservata : contempta, neglecta. 162. Inpetrat : accipit. 163. Inprovidus : incautus, inopinatus. 164. Inpollutus : incontaminatus. 165. Inprecatur : optat. 166-7. Inpenetrabili : inaccessiblei. In penetrali : in interiori. (Aen. 4, 504 ?) 168. In promptu : in aperto. 169. Inpubes : lenis (-vis ?), inbarbis. 170. Inplexa : innexa vel incorporata. 171. In promptu est : in propa-

tulo vel in manifesto. 172. Inpulerit : adegerit vel coegerit. (Aen. 1, 11 ?) 173. Inposuit : superposuit. 174. In praeceps : in praecipitio riparum. (? Aen. 9, 815 pr.) 175. Inpopularis : inusitata. 176. Inpar : inaequalis. 177. Inpolitus : inperitus, aut asper, inconpositus. 178. Inpertio : dono, tribuo, largio. 179. Inplicisceret : implicaret. 180. Inpotens animo : elatus prosperitate. 181. Inprobe : insolenter, impudenter. 182. Inpotens : plus quam potens vel nihil potens. 183. Inpopulabile : inlaesum. (Unde ?) 184. In procinctu : in apparatu. 185. Inpune : sine vindicta, inlaesus, sine poena. 186. Inpendium : erogatio. 187. Inprobus : inopportunos, 188. Inpos : pusillanimis. 189. Inquis : dicis. 190. -quam : dico, dixi. 191. -quit : dicit, dixit. 192. -quiunt : dicunt. 193. -quiens : dicens. 194. -quimus : dicimus. 195. -quisti : dixisti. 196. Inquilini : coloni condicionales. 197. Inquies : sine quiete. 198. Inrogavit : intulit. 199. Inrigat : infundit. 200. Inrogat : infert. (=198 ?) 201. Inrita : sine effectu, vel sine causa. 202. Inrequieta : semper vigilans. 203. Inrumpit : festinus ingreditur. 204. Inremeabile : non repetendum, non reambulandum. (Aen. 5, 591) 205. Instigat : hortatur vel inritat. 206. Insignis :

138. vel desc. *om. B.* desc vel. influit *Ansil.* || 141. ingens. *om. AB.* || 143. cf. ME 17 ? || 144. -cibile *B.* vel semp. *om. B.* an -tam -nam (1 Petr. 5, 4 -lem coronam) ? || 148. an <molam> in vi fu. ut sa. de. honoret ? || 149. cf. ad 13. || 152. cf. 118. || 155. inv. *om. B.* || 156. -sit -vit *A* (cf. 160). vel cr. *om. B.* || 157. vel me. *om. B.* || 160. cf. 232 (ubi *A* add. vel increvit). cf. ad AD 89-90. || 16. Vide ne Ovidius Fast. 3, 111 (inobservata sidera) in schol. (puta) Geo. 4, 212 citatus sit. || 163. *ita C* : Inopinatus quod supra *AB* (ante 162). || 167. in *om. AB.* || 168. -tum -tum *AB.* cf. 171 ? || 169. cf. LE 26. || 171. prompta *AB.* || 172. vel co. *om. B.* || 176. cf. 71 (Inaequalis : infirmus) ? || 179. -cisseret *AB.* Ex poeta vetere nescioquo ad Aen. 1, 660 (orsibus implicet ignem) laudato ? || 180. Vergilio ascribit *Ansil.* cf. ad 182 : 188. || 181. inpu. *om. AB.* || 182. vel n. p. *om. B.* (ad 180 hab. *A*) cf. Schol. Aen. 1, 502 (Inpotens et satis et minus et nihil potens significat). || 184. cf. PRO 15. || 185. s. poe. *om. B.* || 187. cf. Schol. Bern. Ecl. 8, 49 (Inprobus : inopportunos) ? || 188. cf. ad 180 ; AN 30 (Animi impos). || 190. *om. B.* (propter homoeon ?) || 196. post 192 *AB.* condicioni *AB.* cf. ad CO 130. || 197. post. 193 *AB.* || 198. cf. 200. || 199. Aen. 1, 692. || 200. cf. 199 ? cf. ad AB 5 ? || 201. Aen. 2, 459. || 202. Ex Ovidio Met. 13, 730 ad Aen. 3, 420 citato (cf. Praef.). || 203. Aen. 4, 645. || 205. cf. ST 28 ? Ins.. incitat vel inr. *A marg.* (aut. Abol.). vel inr. *om. B.*

clarus, altus, nobilis, decorus. 207. Inson-tem : innocentem. (? Aen. 2, 84 ; 10, 630) 208. Insudandum : sudore quae-rendum. 209. Inscendit : ascendit [vel conscendit]. 210. Insimulat : criminatur vel accusat. 211. Insignior : sublimior, [nobilis]. 212-3. Insignibus : magnificis, aut indiciis. -nia : ornamenta aut indi-cia, vel praecipua. 214. Inscientia : inpe-ritia. 215. Insignem pietate : valde pium. (Aen. 1, 10) 216. Insuper : adhuc, super. 217. Insinuat : ingerit, commendat. 218. Insultat : qui de alterius iniuria gaudet. 219-20. Insontes : innocentes. -ns : inno-cens. (= 207 ?) 221. Insignificabile : quod significari non potest. 222. Insuadibile : incredibile. (Itala. Zach. 7, 12 ?) 223. Insi-ta : inserta. 224. Insequi : persequi vel in-sectari. 225. -sectatur : insidiose persequi-tur. 226. Instinctu : impulsu. 227. Insul-tare : insolenter invadere. (Geo. 3, 117 ?) 228. Insignit : ornat. 229. Instat : urguet, imminet. 230. Instrumentum : quod ins-truat. 231. Insitum : inseminatum. 232. In[s]olevit : invaluit, inhaesit. (= 160) 223. Instar : similitudo. 234. Insomnia : vigi-lia. 235. -nis : sine somno. 236. -nem : pervigilem. 237. Interiit : periit. 238. Interminabilis : termino carens. (= 259 ?) 239. Intemeratus : integer. 240. Inten-tant : inferunt, <intendunt>. (Aen. 1, 91 ?) 241. Intempesta nocte : media nocte. (Aen. 3, 587 ?) 242. Interpres : internuntius. (Aen. 3, 359 ?) 243. Inten-

tat : obicit, inpingit, opponit. 244. Interni-cionem : mortem, interitum. 245. In tegu-mentis : in operimentis. 246. Intentant : intendunt. (= 240) 247. Intendens : porri-gens. 248-9. Intimus : interior amicus. -ma : interiora. 250-2. Interfatur : interloquitur. -fabor : interloquar. -fatus : interlocutus. (Aen. 1, 386 ?) 253. Interdum : subinde vel aliquotiens. 254. Intrio (!) : infundo, vel(ut) (Ter. Ph. 318) «tute <hoc intris-ti> ». 256. Intimavit : commendavit. 256. -mat : indicat vel notum facit. 257. Interstinximus : interposuimus. 258. In-terpolatus : interfoedatus varieque macu-latus, sive per intervalla fuscatus. 259. Intermina : insuperabilis aut termino carens. 260. Inturbatus : interritus. 261. Interdiu : per diem. 263. Intextus : infa-bricatus. 263. Interlitus : interlinitus. 264. Intemperies : intemperantia, inmo-deratio. 265. Internici<v>um bellum : in quo omnes pereunt nullo remanente. 266. Intento visu : intento oculo. 267. In-terroaluit : intermittit. (?) 268. Interpolis vestis : quae ex vetusta fit quasi nova. 269. Intermina (-media) : internuntia obiecta mediatrix. 270. Invitat : vocat. 271. Invehit : inportat. 272. Inundat : plenum est. (Verg. ?) 273. Inumbratur : occultatur vel obscuratur. 274. Invocat : in se vocat. 275. Invisere : requirere aut videre. 276. Invasum : pervasum. 277. Invidentia,; invidia. 278. Inveni viam : inveni rationem. (Aen. 4, 478) 279.

207. cf. 219-20. || 209. vel co. *om. B.* || 211. nob *om. B.* || 212-3. cf. Schol. Aen. 10, 539 (Probus insignibus albis dicit legendum); Aen. 8, 506. || 214. cf. aut A marg. aut Abol. (In : rusticitas, inp.). || 215. Vergilio ascribit Ansil. || 218. cf. Schol. Aen. 2, 330 (Insultare est in alienum dolorem, exsultare vere gaudere). || 221. cf. ad 68. || 223. -tam -tam A : -tum. -tum B. cf. 231 (Insitum : inseminatum). cf. Schol. Geo. 2, 33 (insitas arbores dicimus, insertas vero causas aut fabulas) ? || 226. -tum -sum AB. || 228. cf. 212-3 ? || 230. cf. LE 10 ? || 231. cf. ad 223. || 232. vel increvit *add. A.* || 236. -ne -le AB. || 238. cf. ad 16. || 240. cf. 248 ; 243. || 241. cf. NO 1. || 245. cf. aut A marg. aut Abol. (In tegu-mentis : opertoriis). || 254. infundo *interp. B.* || 257. -stri- AB. || 258. infoed. A. cf. 268 ? || 259. cf. 288. || 264. Ex Schol. Aen. 10, 184 ? || 265. cf. BE 10-3 ? || 267. an Intercalat ? || 268. cf. 258 ? || 273. -tus *Ansil.* vel obs. *om. B.* || 279. vim manu A. intulit B. cf. UN 12 (Unca manu : curva manu) ; VO 6 (Vola). Vide ne ad Aen. 3, 233 (pedibus circumvolat uneis) sic fere scriptum sit scholium : — Circumvolat : involat ; vola enim proprie manus vel palma

Inuncavit : <unca> manu adprehendit vel in manu abstulit. 280. Invicem se cavillantes : invicem se inridentes. 281. Invexit : intulit vel inportavit. 282. Invergit : fundit. (Aen. 6, 244 ?) 283. Invium : quod adiri non potest. 284. Inivus : odiosus vel ab invidia zelatus. 285. Inulti : non vindicati. (Aen. 2, 670 ?

IS, IT

Istic : hic 2. Item : iterum. (=5 ?) 3. Itero : repeto. 4. Ita : sic. 5. Itemque : iterumque.

IU

Iura : ieges, decreta ; a[ut] iustitia tractum. 2. Iubar : solis radius, vel stella quae ante solem apparet. 3. Iuvat : delectat, vel libet. 4. Iuris consultus : iuris peritus. 5. Iusiurandum : iuratio. 6. Iustitium : luctus publicus. 7. Iuga : capita montium.

KA

Kana fides : antiqua fides. (Aen. 1, 292) 2. Kapessas : incipias. 3. Kamenae <dul-

ces : dulces> Musae. (Verg. Catal. 5, 12) 4. Kalliope : una ex novem Musis. (Verg.) 5. Karmina : dicta. 6-7. Kassess : retia. -ssiculum : reticulum. 8. Kalibem (chaly-) ; ferrum ; generis feminini Lucanus (6, 547) « insertam manibus chalybem ». 9. Kadere (cu-) : cedendo (cu-) proferre. (=CU 34) 10. Karistia (Cha-) : dies festus inter cognatos. 11. Kavi (caulae) : cancelli. 12. Kalones : galeariae militum. 13. Kadentia : conlapsa. 14-14^a. <Kapul> : in quo mortui deferuntur (eff-). (=BA 17). Kaltulum : vestitum detritum seu linteum. 15. Kavernae : concavas petras. 16. Karinantes : inludentes vel inridentes. 17. Kapax : memoriosus. 18. Kanser (casnar) : senex. 19. Kappadinarius (cupped-) : voluptarius. 20. Kadere : fluere vel deficere. 21. Kaos (cha-) : prima elementorum confusio, vel inferni inferiora. 22. Casus : fortuita pericula.

LA

Labes : eversio[n]es aut morbus aut aegritudo aut interitus. 2. Labos : labor ; si-

est. «... incuncavit», unca manu, id est curva manu, adprehendit vel manu inlata abstulit. cf. AD 109 ? || 280. cf. KA 16 ? || 282. infundit B. || 283. cf. ad AV 37 || 284. Invidus A. IT 2-5 (hab. B ; errat Corp. Gl. Lat.)

IU 1. cf. Isid. Et. 5, 3, 1 (Ius autem dictum quia iustum). || 2. cf. Schol. Aen. 4, 130 (Proprie iubar Lucifer dicitur.. Alii iubar solem, alii splendorem siderum dicunt).

KA 2. Apud Ciceronem (cf. Abol. CA 13). || 3. Duas glossas hab. C (Kamena : dulcis, Kamenae : Musae). || 6-7. cf. aut A marg. aut Abol. (Casses : retia leporum, Cassiculo : reticulo). cf. Fest. 41, 19 (Cassiculum : reticulum ; a cassibus per deminutionem dictum) ; ps. Plac. (Cassiculo : reticulo ; <a> cassibus). || 8. ferrum interp. AB. Ex Schol. Aen. 8, 446 (« vulnificusque chalybs ») ? || 10. cf. PA 57 (Parentalia). || 11. Cavi Ansil. : Kai AB. cf. ad KA 7. Noli cum Thurneyseno (Kalto-Rom. 54), Holdero (Altcelt. Sprachschatz, s. v. caion) vocem Gallicam expiscari. || 12. galliae AB : gallearum A marg. (i. e. galearii ?). Cf. Schol. Aen. 6, 1 ; 1, 39. || 14^a. Plaut. Epid. 231 Rectius ps.-Plac. (Caltulum : cinguli genus ; a colore dictum) ; unde Isid. Et. 19, 38,4 (!). || 15. vix partes (cf. Ansil. Cavernas : partes cavas) cum Abol. (Cavernas : concavas equi partes) ex Aen. 2, 19. || 16. cf. Schol. Aen. 8, 361 (Carinare autem est obtrectare ; Ennius « contra carinantes verba atque obscena profatos »). cf. IN 280 ? || 17. cf. ad CA 22. || 18. cf. Fest. 41, 18 (Casnar : senex Oscorum lingua) ; ps. -Plac. (Casnari : seni Oscorum lingua. Casnar : senex). Cf. etiam Fest. 222, 25 (Casmenas dicebant pro Camenis, etc. ?) || 19. Kapedo pro cupido. Ansil. (Kapedo : cupiditas, ardor, aviditas). cf. Ter. Eun. 256 (cuppedinari omnes). || 21. cf. ad CA 73. ||

LA 1. cf. 44. || 2. cf. HO 7. vix cf CO 219 (Colos).

cut honos honor. 3. Labrusca : uva quae in saepibus nascitur. (Ecl. 5, 7) 4. Labyrinthus : domus Minotauri cuiusdam monstri, sic perflexa (-plexa) ut intrare tantum, non exire liceat. (Aen. 5, 588.) 5-6. Lacessit : provocat vel iniuriis agit. -ssire : provocare aut irritare. 7-8. Lacertus : brachium. (=TE 38 !) -ti : mur[ic]es in brachiis. 9. Lacuna : collectio aquarum. 10. Lampades : faces vel candelae. 11. Lautumiae : carceres apud Syracusas, ubi est mons excavatus. 12. Lacerna : stola vel vestis. 13. Lamia : genus monstri seu ales ferox, simile pardo. (Isai. 34, 14) 14-6. Lanius : <qui> laniat. -neinat : vellicat. -nista : magister gladiatorum. 17. Lanugo : prima capillatio in barba ; a similitudine lanarum. (Aen. 10, 324 ?) 18. Lambit : lingit. 19. Lancinata cute : oculis mordacibus laceratum. (Unde ?) 20. Lacunaria : pendentia luminaria. (Aen. 1, 726) 21. Lancina-verunt : lacesserunt. 22. Lanigeras : oves ; quod lanas gerunt. (Aen. 3, 642 ?) 23. Lanternae : arculae sunt vitro clausae intra quas ponuntur cicindelia aut

lucernae quas circumferunt ad praebendum lumen quod venti flatus adire non potest. 24. Lapicedina : locus ubi lapides caedunt. (4 Reg. 22, 6 ?) 25. Laquearia : ornamenta tectorum. 26. Lar : domus. (Geo. 3, 344, etc.) 27. Largus : munificus vel humanus. 28-9. Larvalis : daemoniosa. -va : umbra, aut maleficus [vel] incantator. 30. Largiuscule : largius. 31. Lascivus : mollissimi actus homo. 32. Latebras : locus occultus ; a latendo. 33. Lautitiae : munditiae. 34-6. Latices : aquae, qui et nymphae. -ticum : aquarum. -tex : aqua ; quia latet in venis. 37-8. Lati<n>um : per syncopen Latinorum. -ni : Romani ; unde et lingua Latina. (Aen. 1, 6) 39. Latrinae : secessus publicus. (4 Reg. 10, 27) 40. Lavitur (-bi-) : solvitur aut cadit aut fugit. 41. Lavilis (-bi-) : lubricus. (=LU 1) 42. Laverna : ferramenta latronum.(?), 43. Lautumia : custodia vel catenae. 44. Lavescit (-be-) : fortunam perdit. 45. Laverna : dea furum. 46. Laureatus : coronatus. (=PA 19 ?) 47. Lautus : lotus. 48. Lausantes (laps-) : labentes.

3. cf. Philarg. l. c. (Labrusca : quod in labris ruris, id est in saepibus nascitur).|| 5. iniurias A.|| 7-8. cf. Isid. Et. 11, 1, 117 (Lacerti sive mures.. appellantur a nomine similium animalium, etc.).|| 9. cf. 20.|| 11. cf. Schol. Aen. 3, 500 ?cf. 43 || 12. cf. ad 14-6.|| 13. Saeva vel ferox *interp.* A. (*marg.*), B. cf. Niedermann, Contrib. 13. || 14-6. cf. 12; 19; 21. cf. Fest. 105, 4 (Lacerare dividere, comminuere est ; ex quo dictus est lanius, qui discindendo lacerat pecora ; lacinia.. lacerna, etc.).|| 17. cf. ad CA 113.|| 19, 21. cf. ad 14-6.|| 20. cf. Schol. l. c. (Laquearia : principaliter lacus dicitur.. diminutio lacunar facit.. inde fit alia diminutio lacunarium et per antistoichon laquearium) ; Isid. Et. 20, 10, 4 (Lacunaria : pendentia lumina). cf. 9 ; 25.|| 22. oves *interp.* AB.|| 23. aut cicendelia *Ansil.* : cicidelicam A : om. B. unde et ad portandum facile ubique circumcaeduntur *add.* A. Plenius *Ansil.* (Lant. : arc. sunt vit. ci. in qua lu. aut cic. ; ventorum flatus adire non possunt ; unde et ad praebendum lumen facile ubique circumferuntur). cf. Schol. Aen. 1, 727 (alii funalia appellarunt quod in cicendula lucet, etc.) ? cf. LI 31 (Lychni : cicindelia, lucernae).|| 25. cf. ad 20.|| 26 cf. aut A *marg.* aut Abol. (Lares : domus).|| 32. an locos occultos ?|| 33. Latiae AB : an Lautia ? cf. Schol. Aen. 8, 361. cf. 47 ?|| 34. qui et nym. om. B : qui et nym. aquarum (cf. 35) AA : an qui et lymphae (cf. LI 34) ?|| 34-6. cf. Schol. Aen. 1, 686 (Latex proprie aqua est ab eo quod intra terrae venas lateat).|| 37. per syn. om. AB.|| 38. unde etc. om. B.|| 40. A *marg.*|| 42. Lav. dea furum aut latr. *Goetz.* (vel). cf. 45.|| 43. cf. 11.|| 44. cf. 1 ; 40 : 48-9.|| 45. an fu. <aut latronum> (ex 42) ? cf. 50.|| 47. cf. 33 ?|| 48. cf. ad 44. lavantes AB. *Rufin. Hist.* 8, 1, 7.

49. Lavina (-bi-) : lapsum inferens. 50. Laverna : latro aut qui filios alienos educit. (?)

LE

Lebetas : ollas. 2. Lecticalis : qui lecticulos (-cas ?) facit. 3. -ca : qua consules portantur. 4. <II>lecebra : seductio vel occulta blanditio. 5. Legat : testamento donat. 6. Legio : numerus militum ; a legendo. Legio : sex milia sexcenti. 7. -gio Martia : numerus militum quasi Marti consecratus. 8. Legale : ex lege ; sicut ex imperio imperiale. 9. Lenta : languida. 10. Lenimentum : species quae lenit, ut lima. 11. Lenocinatur : turpi adulatione famulatur. 12. -cinium : uxoris meretricatio mariti consensu. 13. Lepidus : iocundus vel pulcher. 14. -porem : gratiam, suavitatem. 15. Leptis : filius fratris. 16-7. Lerna : locus ubi fuit hydra serpens qui multa capita habuit. -naeus : ut anguis in Lerna natus. (Verg.) 18. Laesus : offensus. 19. Letifer : mortis inlator. (Aen. 3, 139 ; 10, 169) 20. Lethargus : vitium quo comprimuntur aegri ad falsum somnum. 21. Laeti : alacres vel gaudentes. 22. Lethe : flumen apud inferos. (Verg. ?) 23. Laeva :

sinistra vel contraria. (Geo. 4, 7 ?) 24. Levamen : requies. (Aen. 3, 709 ?) 25. Levis : lenis , inbarbis (=IN 169) 26. Levigabis : linibis vel dealbabis. (Deut. 27, 2) 27. Levir : mariti frater. 28. Lexa (luxu) : luxuria. (Verg. ?)

LI

Libat : fundit vel sacrificat. 2. -bare : degustare aut minuere. 3. Libis (lebes) : olla aenea. 4. Liberalia : dies festi. 5. -lis : libenter donans. (=7) 6-6a. Liber : qui natus est. -bertus : qui fit. 7. Liberalitas : donatio quae fit a divitibus ; unde dicitur liberalis, <id> est ab eo quod <libenter> donat. 8. Liburna : arca aut navis 9. Lictores : apparitores qui ante iudices fasces ferunt. 10. -tor : apparitor vel percussor. 11. Licitator : suator, provocator, aut conductor. 12-3. Licentiosus : cui multa licent. -osa maiorum mancipia : quibus multa licent. 14. Licitaretur : cum augmenti (-to) pretio (-tii) distraheret. 15. -tatur : paciscitur aut de pretio contendit[ur]. 16-7. Licitatio : quotiens aliquid venditur et emptores super se augmentum faciunt. -tione : proposita venditione. 18. Lictor : imperium aut potestas. (?) 19. Ligurrit :

49. cf. 1 ; LU 1. cf. Isid. Et. 16, 1,4 (Labina : eo quod ambulanti lapsus inferat ; .. a labe). cf. Aug. in Psal. 36, etc. || 50. Expectes La. dea latronum aut eorum qui fi. al. seducunt. cf. AB 17 (Abigeus) ; PL 4 et 12 (Plagiarius) ? Mire etiam Ansil. (Laverna : gladiator sive fur).

LE 1. an ol. <aeneas> (cf. LI 3) ? || 2. lectulos *Ansil.* || 3. vix cf. CU 31 (Curulis sella) ; LI 8 (Liburna). || 5. -ntum *AB.* || 6. mi. sunt *B.* || 7. post 10 *AB.* || 10. qui lenitur lima *AB.* cf. IN 230 (Instrumentum : quod instruat) ? || 12. cf. NI 13 (Ninnarus : morio cuius uxor moechatur et ipse tacet) ? cf. Iuv. 1, 55 ? || 13. Lepos *AB.* || 17. vix Le. ang. : in Le. na. (cf. ad CA 76), ex Aen. 8, 300. || 20. cf. LI 45 (Lethargicus : somnolentus). Ex Schol. Geo. 1, 78 (Lethaeo somno) ; Geo. 1 124 (veterno) ? || 24. vel co. *om. B.* || 25. cf. GA 5 ? || 28. luxuriosus *interp. AB.* Luxu : luxuria, Luxus : luxuriosus *A marg.* (aut Abol.).

LI 1. vel sa. *om. B.* || 1-2. cf. Schol. Geo. 4, 54 (hic libant degustant ; alibi defundunt). cf. ad IN 129 ? || 3. cf. ad LE 1. || 6a. *om. AB.* || 7 libenter e 5 inserui. || 8. Vergilio ascribit *Ansil.* cf. ad 32-3. || 10. vel pe. *om. B.* || 13. Fuitne hic locus scriptoris nesciocuius in Schol. ad Aen. 6, 502 citatus ? cf. VE 40 ? || 15. Licitetur *A* : Licetur *B.* || 16. *A marg.* || 19. cf. 2 ? cf. AL 23. -tate *AB.*

summitatem degustat. 20. Limatur : acuitur vel politur. 21. Limitatio : certo firmoque limite. 22. Ligustra et vaccinia : florum genera crocei coloris. (!). (Ecl. 2, 18) 28. Limbo : circuitus chlamydis vel circuitus cuiuscumque rei, aut ora maris (?). 25-6. Li[n]quit : peccavit, aut dimisit. Linqet : dimittet. 27. Linqunt : relinqunt. (Verg. ?) 28-9. Lymphatica : aquatica. -cus : quasi fanaticus, qui ex aqua divinat. (!) 30. Li[n]quuntur : defendunt<ur> (-fun-) vel defluunt. (Geo. 2, 187 ; Aen. 3, 28) 31. Lini (lychni) : cicindelia, lucernae. 32-3. Limbus (lem-) : navicula non grandis. -butculus : quod supra. (Geo. 1, 201 ?) 34. Lymphis : aquae late diffusae. 35-6. Liniamenta : similitudines. -tum : directum. 37. Lymphatus : furiosus. (Aen. 7, 377 ?) 38. Liquitur : fluit aut exprimitur. (Geo. 1, 44 ; Aen. 9, 813) 39. Liquet : apparet, patet vel manifestum est. 40-1. [Lira : sulci infimus ductus lira dicitur]. -rantes : arantes. 42-3. Lituus : tuba. -uorum : tubarum. 44. Litat : sacrificat vel immolat. 45. Lithargicus (le-) : somnolentus. 46. Lynx : bestia varii coloris. (Verg. ?) 47. Livido (-bi-) : cupiditas, voluptas. 48-9. Livyca (-by-) : Afra sive Maura.

-vys (-bys) : Afer. 50. Livitinae (-bi-) : popinae. (?) 51. Lixa : aqua dicebant antiqui ; unde et elixare dicitur. <Et lixa dicitur> militis.

LO

Locant : collocant, stabiliunt, aut [in] mercede deducunt. 2. Logica : rationalis. 3. Longa intercapedine : longo intervallo, longo interstitio. 4. Longo intervallo : ex longo tempore ; sed a locis tractum est ; inter murum et fossatum locus in medio intervallum dicitur ; hoc iam translatum est et ad tempus.

LU

Lubricus : labilis, lenis (-vis ?), nitidus. 2. Luculentus : lingua clarus, disertus. 3. Lubricus : nitidus. (=1) 4. Luculenter : magnifice vel clare. 5. -tum : splendidum. 6. -tior : lucidior vel olarior. 7. Lucus : locus amoenus ubi multae arbores sunt. 8. Luctamina : inquietudines animae, vel certamina. 9. Lucar : erogatio quae solebat in lucis fieri. 10. Luteola : crocei coloris. (Ecl. 2, 50) 11. Lucar : vectigal. (=9 ?) 12. [Lubricus : labilis vel lenis.] (=1). 13. Ludibrium :

21. an Limite secto (Geo. 2, 278) ? an Limitata c. f. l. <terminata> ? cf. aut A marg. aut Abol. (Limitata : terminata).|| 22. cf. Philarg. l. c. (Ligustra.. id est flores vel herba. Vaccinia... genus floris crocei coloris vel nigrae).|| 23. an aut ornamentum ?|| 24. non est ; in numerando peccavimus.|| 25. cf. DE 24 (Deliquit : peccavit).|| 28. aqua AB.|| 29. cf. 37 ; unde fortasse conficta est. cf. FA 52 (Fanaticus) ? cf. LU 21 (Lunatica) ?|| 31. cf. ad LA 23.|| 32-3. cf. Synonyma ap. Ansil. (Lembus : le[m]nunculus, barca, scapha, cumba, liburna, scatus, myoparon). cf. AC 16 (Acatus : navicula vel barca) ; CU 2 (Cumba : navis) ; LI 8 (Liburna : barca aut navis) ; MI 18 (Myoparon : scapha aut navicula) ; SC 9 (Scapha : navicula parva). cf. aut A marg. aut Abol. (Cercurus : genus navis).|| 34. cf. LA 36 (Latex : aqua ; quia latet in veris) ?|| 36. cf. Amp. II (Liniamentum : si ducas in directum in calamo). vix Lineatum.|| 37. cf. 29. cf. aut A marg. aut Abol. (Li. : bacchatus).|| 40. om. B. Estne glossarii Abol. ? cf. Schol. Aen. 1, 97 (cum primo agri arantur, quando duri sunt, prosciendi dicuntur ; cum iterantur, obfringi ; cum tertiantur, lirari).|| 45. cf. LE 20.|| 50. Libidine Ansil. || 51. militis conieci (cf. aut A marg. aut Abol. Lixa : servus militis) : an vilis (vel habilis) A : inutile B.

LO 1. an conducunt ?|| 2. cf. ad ET 4.|| 8. om. A. cf. CA 23.|| 4. foss. cf. ad VA 12.

LU 1. cf. 3 ; 12 ; LA 41.|| 2. cf. 4-6.|| 8. vel oe. om. B.|| 9. cf. 11.|| 12. om. B.|| 13. cf. ad 16-7.

dedecus. 14. Ludificatur : inluditur. 15. Ludi : ludus publicus. 16-7. Ludicra : quae in ludis geruntur, turpia vel inania. L. : inania. 18-9. Luit : solvit, lavat, vel expendit. -itio : iuris verbum. 20. Lumine torvo : diro ac truculento vultu. (Aen. 3, 677) 21. Lunatica : quod fit plenilunio. 22-3. Lupanar : locus turpis. -naria : mulier enim <in>cesta lupadicta, <id> est meretrix, de qua hoc vocabulum sumptum est. 24. Lupatis : frenis. (Geo. 3, 208) 25-6. Luridos : pallore deformes. -dum : sordidum. 27. Lustratum : circuitum. 28. Lustra ferarum : cubilia. (Geo. 2, 471 ; A. 3, 646) 29. Lustrum : quinquennium. 30. Lussus : frater mariti.

MA

Mandit : <manducat > comedit. 2. Magnificus : magna faciens. 3. Machinatur : parat, instruit machinis <id est> argumentis. (Prov. 6, 14 ?) 4. Macula : turpitudine. 5-6. Macte : magis aucte. M. : maior facte. 7. Madet : umidum est. 8. Magnanimus : magn<i> animi, magnae virtutis. 9. Magnificentia (muni-) : munera vel datum. 10. Magnifice : sollemniter vel praeclare. 11. Magnis modis (votis ?) : magnis precibus. 12. Magna-

nimitas : fortitudo animi. 13. Magnes : lapis qui ferrum rapit. 14. Magistratum abdicat : id est exspoliatur vel exuit. 15. Malivola (mandibula) : mola dentium. 16. Malacia : mollities, Graecum est. (? Itala Deut. 28, 56) 17. Mala gramina : herba venenosa. (Aen. 2, 471) 18. Magalia : mappalia, id est <pastoralia> tabernacula. (Aen. 1, 421) 19. Malus : extremitas arborum navis. (Verg.) 20. Malas : maxillas. 21. Manes : inferna vel sepulchra favillasti (-asque) maiorum. (Aen. 3, 565, etc.) 22-3. Manubiae : spolia quae manu detrahitur, id est <exuviae>, vestes mortuorum. M. : res de praeda collectae vel praeda de hostibus facta. 24-6. Mandit : manducat. (=1) M. : commasticat. Mansa : manducata vel comesta. 27. Mancipare : quasi manu trahere. 28. Manda (men-) : deceptio vel fraus. (=ME 17) 29-30. Manipulosus : <manipulatum> directus. -lus : numerus militum brevis ; unde et manipuli dicti fascies cremiorum quod manu capiantur. 31. Manuale : orarium. (Itala Exod. 39, 15) 32. Manat : fluit. 33. Manifestum : visibile vel certum. 34. Manticulare : fraudare vel furto decipere. (Verg.) 35. Mancipio : quod manu capit et subdit. 36. Mapalia : pastoralia tabernacula.

16-7. cf. Schol. Aen. 12, 764. (Ludicra praemia : vilia, digna ludo) (Haec apud antiquos ludibria dicebantur, non ut nunc in mala significatione). cf. 13 ; ad SP 10. || 19. *om. B.* Estne glossarii Abol. ? || 21. cf. ad LI 29 ? || 23. incesta *om. A.* de qua etc. *om. B.* cf. Schol. Aen. 1, 278 (meretrices lupas vocamus ; unde et lupanaria). || 25. -dus p. -mis *B.*

MA 1. post 25 *B.* cf. 24-6. || 2-3. post 7 *B.* || 3. argumentum *ABC* (sed Machinis argumentis *A marg.*). Machinamentum parat : instruit machinis argumentum *Ansil.* cf. MO 5 (Molitur : parat, instruit, etc.) || 5. magis autem *AB.* cf. Schol. Aen. 9, 641 (Macte : magis aucte). || 8. mag. an. *om. A.* cf. Isid. Et. 10, 167 (Magnanimis : ab eo quod sit magni animi et magnae virtutis). cf. 12. || 9. cf. MU 18-21. || 14. cf. ad AB 2-3. || 15. cf. CO 158 ? || 16. mollitiem *Vulg.* || 17. cf. Schol. l. c. (venenatis herbis). || 18. cf. 36. || 19. Vergilio ascribit *Ansil.* || 22-3. cf. EX 7 (Exuviae : vestes mortuorum). cf. Non. 138 (Manubias : manus exuvias) ; 432 ; Schol. Aen. 4, 93 ; 11, 79. || 27. Expeotes capere (cf. 35). An tradere (cf. EM 29 Emancipare : e manu tradere) ? || 34. Vergilio ascribit *Ansil.* Quin etiam eadem glossa (hinc sumpta ?) in Gloss. Verg. apparet. Ex Schol. Geo. 4, 377 potest provenire, siquidem revera Festus (118, 17) hanc vocem cum voce mantelum consociavit. || 35. cf. 27. cf. Isid. Et. 9, 4, 45 (Mancipium est quidquid manu capi subdique potest, ut homo equus ovis). || 36. cf. Schol. Bern. Geo. 3, 340 (Mapalia : casae pastorales). cf. TE 22 ?

(=18) 37. Marsuppiū : saccu¹m pecuniae. (Prov. 1, 14 ?) 38-40. Marcidus : languidus aut ariditatiproximus. -cet : languet aut arescit. -cescit : quod supra. 41. Mares : masculi. 42. Mastigia : male serve aut serve nequam. (?Itala Matth. 18, 32) 43. -giae : taureae, flagella. 44. Mas : masculus. (=41) 45. Matus : tristis. 46. Maurusia gens : Maurorum. (Aen. 4, 206) 47. Maximus : maior.

ME

Mecenas (Myc-) : regiones (?). 2. Meat : manat, decurrit, proficiscitur. 3. Medetur : sanat vel curat. 4. Meditullium : in medio campi eminens locus. 5. Mediocris : iustus ; eo quod medium teneat. 6. Meditantem : exercentem. (Aen. 10, 455 ?) 7. Melotes : pelles (-is) ovium sordida[e]. (Itala) 8-10. Melos : cantio carminum. -lopoeos : quasi carminis factor. -licus : poeta carminum quae scribuntur ad lyram. 11. Memora : dic aut indica aut refer. (Aen. 1, 8) 12. -rat : dicit. 13. Mene : me ergo. 14. Mensum : mensuratum. 15. Mens<tr>ui : mens<u>ales. 16.

-struum : subaudis tempus, unius mensis. 17. Menda : deceptio vel fraus (Itala Joh. 1, 47 ?) 18. Maenalias : pastorales. (Ecl. 8, 21 -os) 19. Moenia : aedificia murorum. 20. Meritoria : loca tabernarum ubi adulteria committuntur. 21-2. Mercedarius : qui dat mercedem pro labore sibi inpenso. -de : operis compensatione. (Geo. 2, 62, etc.) 23. Meram : puram. 24. Mercimonia : commercia. 25. Menstrua : a mense dicta, id est tricensimaria. (Geo. 1, 353 ?) 26. Messum : secatum. 27. Meticulosus : timidus vel metu plenus. 28. Metit : secat. (=26 ?) 29. Meta (-ra) : pura (=23) 30. Metalla : aurum, argentum, aes, ferrum et marmor. 31-3. Metarum : finium. -tatores : mansionum praeparatores. -tari : constituere vel locare.

MI

Micipsa : rex fuit Numidarum. 2. Micans : lucens. 3. Militaris opinator : id est vetus miles. 4. Milesiae : amatoria gesta. 5. Mimologus : qui mimos docet. 6. Miniatatur : frequenter minatur. 7. Minicius :

39. an delend. Marcet (prava scriptura pro Marcescit) ?|| 41. cf. 44. cf. Schol. Bern. Geo. 3, 64 (Mares : masculos) ?|| 42. serve nequam Vulg.|| 45. cf. Petron. 41.|| 46. Vergilio ascribit Ansil.

ME 1. an<Agamemnonias Mycenae> My. Agamemnonis (vel My. regnum Agamemnonis) (Aen. 6, 838) ?|| 4. cf. Fest. 110, 28 (Meditullium.. ab eo quod est tellus).|| 7. sord. om. AB. cf. Euch. Inst. p. 157, 1 (Melotes in Regnorum pellis simplex). Etiam Vulg. Hebr. 11, 37 (in melotis).|| 13. cf. EG 5. cf. Schol. Aen. 1, 37 (Mene : ne non vacat, significat enim ergo).|| 14. cf. 26 (Messum) ? cf. ad 31-3 ?|| 15-6. cf. 25 ?|| 16. cf. ad CA 76.|| 17. cf. MA 28. cf. IN 143 (Inmendat : depravat) ?|| 20. Iuv. 3, 234.|| 21. an Mercedonius ? cf. Fest. 111 (Mercedonios dixerunt a mercedem solvendo. Mercedituum : mercennarium ; quod mercede se tueatur).|| 22. Vergilio ascribit Ansil.|| 21-2. Mercennarius : qui accipit mercedem post laborem add. Aff. etc.|| 23. vel -ra (cf. 29).|| 25. cf. 15-6 ?|| 26. cf. 28. cf. 14 ?|| 29. om. A.|| 31-3. cf. Schol. Geo. 2, 274 (Metabere : eliges. Et longe alia significatio est metor metaris, unde Lucanus « Hesperios audax veniam metator in agros », et alia metior metiris ; illud enim metatus sum, hoc mensus sum facit). (Metabere : verbum de castris locandis ; metatio est, etc.) ; Fest. 110, 18 (Metari castra dicuntur quod metis deriguntur). cf. VI 9 (Viocurus et cistifer nomina sunt metatorum). cf. 14 ?

MI 3. cf. OP 25 (Opinatores : aestimatores vel † arte † militares).|| 5. cf. HI 28 (Historicus : pantomimus qui historias scribit).|| 6. cf. ad FA 9 ?|| 7. an Myricas : tamaricium (cf. ad 8) ?

ericius. (?) 8. Myricae : tamarices. 9. Minotaurus : monstrum quod capite taurino [hab]et cetera pars corporis homo fuit. (Aen. 6, 26) 10. Mirum admodum : valde mirum, supra modum. 11. Mysterium : occulta praefiguratio. (Marc. 4, 11 ?) 12. Misericordia : cordis miseria. 13. Miscellaneum : commixticium. 14. Missicius : qui militiam exivit. 15. Missitat (muss- ?) : qui frequenter mittit (mutt-?). 16. Misellus : miser [vel] minor. 17. Mitram : coronam vel mitellam vel capitis ornamenta. 18. Myoparon : scapha aut navicula. 19. Mitificat : mitigat.

MO

Modulant : librant. 2. -destus et moderatus [et placidus] unum est. 3. Moles : magnitudo vel vastitas. 4. Modo : tantum. 5-6. Molitur : parat, instruit, disponit, conatur. -limine : conatu. 7. -limur : [paramus] statuimus vel fabricamus aut cogitamus. (Aen. 3, 6 ?) 8-9. Molibus : saxis, aut <moles : > machinae. (Aen. 5, 439) 10. Moliri : cogitare vel conari. 11. Mollis : effeminatus, vel qui barbam non habet. 12. Molossus : canis. (Geo. 3, 405) 13. Mollia : blanda. (Verg.) 14. Momentum : stilus in quo momentana exaequatur ; quia cito admodum inclinatur si aequaliter non pensetur voca-

bulum sumpsit. (Isai. 40, 15 ?) 15. Monstrum : deformitas membrorum. 16. Monarchia : unius principatus. 17. -nacosum : genus vehiculi quod ab uno iumento ducitur. 18. -nopolium : statio ubi una res venditur. 19. -nogamus : unius uxoris vir. (? Itala 1 Tim. 3, 2) 20. Monumenta : posteritatis memoria <m> continentia vel res memoriae signatas. 21-2. Morus : arbor. -ra : poma. 23. Moretur : differat. 24. Morigerare : mores portare [vel mores facere]. 25. Mos : consuetudo. 26. Motilum (mu-) : sine cornibus aut semitruncum. 27. Motilat (mu- ?) placitum : violat, abiurat. 28. Mox : statim. (= CO 61 ?)

MU

Mucro : gladius aut caput gladii. 2. Mulcet : producit. 3. Mulcatores : peremptores. 4. Multatur : a bono separatur. 5. Multa vi : magna virtute. (Aen. 1, 271, etc.) 6. Mulcavit : vinxit, ligavit. 7. Multatus : condemnatus. 8. Mulcet : oblectat. 9-10. Mulcat : pugnis vel calcibus caedit. -care : calcare, vexare. 11-2. Multa : condemnatio. -tat : condemnat. 13. Mulciber : ignis quod omnia mulceat ; ipse dicitur Vulcanus. (Aen. 8, 724) 14. Multare : condemnare. 15. Mulcere : placare, lenire vel delectare. 16-7. Munuscula : dona modica. -nus : donum (Ecl. 4,

8. cf. Schol. Ecl. 4, 2 (Myricae : quod vulgo tamaricium dicitur) ; Ecl. 8, 54 (Myricae : quam tamaricem vulgo dicunt).|| 9. caput taurinum habebat C.|| 10. an <Nimirum : > etc. (cf. NI 10) ?|| 12. cf. Isid. Et. 10, 164.|| 14. cf. Schol. Aen. 12, 844 ?|| 15. cf. MU 35 (Muttit : murmurat). cf. ad FA 9 ?|| 18. cf. ad LI 32-3.

MO 2. et plac. om. B. cf. ad EQ 4.|| 5. pa. in. om. A. cf. MA 3. cf. aut A marg. aut Abol. (Molitio : dispositio).|| 7. pa. om. B.|| 8-8^a. cf. Schol. l. c. (Qui molibus urbem : aut celsam molibus aut quae molibus oppugnatur).|| 13. Vergilio ascribit Ansil. cf. Schol. Aen. 12, 25 (Haud mollia : vera.. falsa enim plena solent esse blanditiis).|| 14. exaeq. om. A B.. si. pens. om. AB.|| 16. Monarchia un. pr. cum Monomachia pugna singularis coniung. C.|| 19. cf. ad DE 46 (Digamus : secundus uxoris vir ; id est duplicato matrimonio).|| 24. vel mo. fac. om. B. an Mo. mores patere (i. e. pati) ?|| 27. an Mutat ? aut iurat A marg. : om. AB : aut iura Buecheler. cf. MU 36 ?|| 28. om. A.

MU 2. cf. 13.|| 3-4. cf. Schol. Aen. 11, 839 (mulcari enim proprie verberibus dicimus) ? cf. 6-7 ; 9-10 ; 11-2.|| 7. cf. 11-12 ; 14.|| 8. cf. 15.|| 13. cf. Donat. Hec. 65 (Mulciber : quod omnia mulceat).|| 14. cf. ad 7.|| 16. -culum AB. donum modicum A.

18 ?) 18-21. Munificentia : publicum opus, id est donatio. -nifex : munerarius <qui munera dat>. -nia : officia. -nifex : munus facit, id est officium aliquod. 22. Munerarius : qui munera dat. (=19) 23. Mundum muliebrem : linteamina muliebria. (Esth 2, 3) 24. Murmur populi : seditionis exordium. (Num. 11, 1 ?) 25-6. Murice : genus purpureae. -rex : regalis purpura. (Aen. 4, 262, etc.) 27. Murgiso : callidus murmurator vel fallax. 28-30. Mussitat : murmurat. M. : prae timore [murmuratsive] dubitat, -tanter : leniter. 31. Mausoleum : monumentum. (2 Paralip. 35, 24 ?) 32. Musioum : dulce carmen. (Eccli. 32, 7) 33. Muscosi fontes : herbis mollium frondium. (Ecl. 7, 45) 34. Mutarat (matu-) : adcelerat. 35. Muti[la]t : murmurat. 36. Mutilare : debilitare.

NA

Navita : nauta. 2. Navigabilis : ut pontus. 3. Navarchus : navis magister. (? Ital. Act. Apost. 27, 11) 4. Nam (num) : numquid. (=NU 9) 5-6. Nandi : natandi. -ntes : natantes. 7-9. Nantus : inventus. N. occasionem : adeptus. -ciscitur : adipis-

citur vel potitur. 10. Nardum : genus odoris optimi. (Bibl.) 11. Nat : natat. 12. Navales res : ad navem pertinentes. 13-4. Navantes : operam dantes. -vat operam dat. 15-7. Navit : strenue agit. -vare : studiose agere, impere. -viter : studiose. 18-9. Navat : cogit compellit, adcelerat. -vus : celer, industrius.

NE

Nebulo : latro vel mendax. 2-3. Nebris : corium cervi. N. Dianae : corium Dianae ; qui <a> eum cervo pingitur. 4-5. Nectar : genus odoris. -tareus : odorifer. (Verg. Cul. 241 ?) 6. Nectare : melle. (Geo. 4, 164, etc.) 7. -tar : i <d est> dulcedo suavitas. (Verg.) 8. Necessitudo : adfinitas ; id est uxor aut filii. 9. Nectit : conligat. 10. Necopinans : nec sperans. 11. Ne credite : nolite credere. (Aen. 2, 48 ?) 12. Ne[c] quis : ne[c] aliquis. 13. Nec quidquam : neo modicum. 14. Ne[c] quidquam : sine causa. 15. Necne : vel non. 16. Nefandus : neo dicendus. (=18 ?) 17. Nefarius : sceleratus. (=20) 18. Nefandi : iniqui nec dicendi. (Aen. 1, 543 ?) 19-20. Nefas : scelus vel crimen. -farii : criminatores vel scelerati. 21. Nemirum

18-21. cf. Schol. Aen. 12, 520 ? cf. MA 9 (Munificentia : munera vel datum). cf. aut A marg. aut Abol. (Munificus : honorificus, magnificus) et (Munificentia : munerum datus).|| 19. qui. mu. dat ex 22 inserui.|| 21. officio AB. aliquo A.|| 27. de Drance (Aen. 11, 378) ?|| 28-30. cf. Schol. Aen. 11, 345 (Mussant modo verentur vel timent significat, alias dubitant.. interdum susurrant, ut de apibus dixit ; et proprie mussare est obmurmurare etc.).|| 28. cf. aut A marg. aut Abol. (Mussitantes : murmurantes).|| 29. dubitat C : murmurat (ex 28 ?) AB : murmurat sive dubitat. Ansil. i. e. in archetypo murmurat fuerat in dubitat correctum.|| 33. mollibus AB.|| 35. cf. MI 15 (Mussitat qui frequenter muttit).

NA 1. cf. Schol. Geo. 1, 187 (Navita : pro nauta ; sicut Mavors pro Mars) ?|| 2. cf. ad CA 76.|| 5-6. cf. 11.|| 7. vix inventu. Nam passive usurpatur a nonnullis scriptoribus. Na. : inventus sive usus Ansil.|| 9. aut invenit add. (ex 7 ?) A.|| 11. cf. 5-6.|| 12. an <Navalia :> na. etc. ? cf. Schol. Aen. 11, 329 (Navalia : hoc loco ipsae res navales sunt, id est pix cera funes vela et alia huiusmodi).|| 13-9. Ex Schol. Aen. 1, 435, etc. ?|| 15. an Naviter : strenue (del. agit) ?|| 19. cf. aut A marg. aut Abol. (Navus : inpiger, strenuus, obsequens).

NE 1. cf. aut A marg. aut Abol. (Nebulones : praestigiōrum nebulis inducentes).|| 2-3. cf. Schol. Geo. 4, 842 (Pictis incinctae pellibus : nebridās habentes, etc.).|| 12. cf. 85. cf. aut A marg. aut Abol. (Nequid : ne tale aliquid. Nequam : ne aliquem. Necui : ne alicui).|| 16. cf. IN 106 ?|| 18. cf. FA 53 (Fandi).

(ni-) : profecto vel sine dubio. (=NI 10) 22. Nemora : silvas. (Verg.) 23. Nempē : certe ; sed gravi pronuntiatione. 24. Neophytus : rudis, novellus. (1 Tim. 3, 6) 25. Neomenia : kalendae, novilunium. (Bibl.) 26. Neoterici : minores, novicii. (? Itala 1, Tim. 5,1) 27. Nepos : prodigus, eversor. 28. Nequeunt : non possunt, vel deficiunt. 29. -queo : non possum. 30. -quivi : non potui. 31. -quivit : non potuit. (=33 ?) 32. -quit : non potest. 33. -quiverunt : non potuerunt. 34. -quitur : non potest fieri. 35. Nequa : ne ali<qu>a. 36. Nequa : non. 37. Nereia : nympha marina. (Aen. 9, 102 ?) 38. Neriosus : resistens, fortis aut nimium constans. 39. Neve : neque, vel non. 40-1. Neuter : neque iste neque ille. -trum : neque hoc neque illud. 42. Naevus : macula. (? Itala Exod. 12,5) 43. Neuter : nemo nostrum (?). 44-6. Nexa : coniuncta, ligata. -ae : ligatae, iugatae. -us : ligatura. 47. Nex : mors aut supplicium.

NI

Nibata (-va-) aqua : ex nivibus facta. 2. Nibarum (?) : splendidus. 3. Nicromantia

(nec-) : quotiens anima ab inferis revocatur. 4. Nidore : odore. (Geo. 3, 415 ?). 5. Nihilominus : nihil minus, sic quoque. 6. Nihil interesse : nihil differre vel distare. 7. Nilicola : Aegyptius. 8-9. Nympha : virgo caelestis vel numen aquae. N. : dea aquarum. 10. Nimirum : valde mirum, vel sine dubio, profecto. 11-2. Nimquid (num-) : non (num) aliquid. -quis : non (num) aliquis. (=NU 6-7) 13. Ninnarus : morio cuius uxor moechatur et ipse tacet. 14-4a. Ni quis : nisi quis ; ni[si] : non. 15-6. Nisu : conamine vel conatu. -sus : conatus aut molitus. 17. Nitura (nat-) : genitura. 18-19. Nitens : nitidus. (=21 ?) -tet : splendet vel lucet. 20. Nititur : laborat. (=TE 24 ?) 21-2. Nitentem : candidum vel nitidum. -tor : splendor, candor. 23. Nitens : ambulans. (=HU 2) 24. Nixus : curvus aut pronus aut incumbens. 25. Nixae : munitae.

NO

Nocte intempesta : media nocte. (=IN 241) 2. Nocentissimus : sceleratissimus. 3. Nomenclator : id est nominum calator ; calare dicebant antiqui, id est clamare.

23. certe BC : recte vel certe A (i. e. prava scriptura et emendata). cf. Lindsay, Early Latin Verse s. v. || 24. niv. om. AB. cf. Isid. Et. 7, 14,6 (Ne. Graece, Latine novellus et rudis fidelis). || 25. cf. Euch. Inst. p. 154, 22 (Ne. hoc est quod apud nos kalendae sed... Ne. nova luna accipi potest). || 27. cf. PRO 19. || 36. cf. Schol. Aen. 3, 453 (Nequa : pro non aut nulla). || 37. Nereis B : Neredia vel Nereida A : Nerei Ansil. || 38. aut etc. om. AB. cf. Suet. Tib. 1 (Neronis.. quo significatur lingua Sabina fortis ac strenuus). An ex schol. Aen. 9, 102 ? Nam certe Lenaeo Graeco nomini Donatus (ap. Serv. Geo. 2, 4) Latinam etymologiam dare non timuit. || 40. cf. Isid. Et. 10, 187 (Neuter : neque ille neque iste ; quasi diceret ne uterque). cf. aut A marg. aut Abol. (Neuter : nemo e duobus. Neutrubi : in nulla parte). cf. ad CU 7-13 ? || 44-6. cf. NI 25. cf. aut A marg. aut Abol. (Nectere : ligare).

NI 2. Nivarius Goetz : an Nitidus ? || 3. cf. HI 15 (Hydromantes) || 4. cf. aut A marg. aut Abol. (Nitore quod nitidum est) ? || 7. Prud. Psych. 655. || 9. cf. ad LA 34 ? || 10. cf. NE 21. cf. MI 10 (Mirum admodum : valde mirum, supra modum). || 13. ipse om. AB. cf. ad LE 12 ? Fuitne persona in Atellana ? || 14-4a. Ex Schol. Aen. 3, 686 ? || 20. an lab., conatur ? cf. aut A marg. aut Abol. (N. : conatur). || 22. can. om. AB. || 23. ante 22 AB. || 25. cf. Schol. Aen. 1, 448 (multi nixae legunt, non nexae). cf. NE 44-6.

NO 3. cf. Fest. 251, 25 (Procalare : provocare ; ex Graeco καλεῖν, id est vocare. Unde kalendae, calumnia, calones et caculae et calatores).

4. Non dubium : verum. 5. Nonnulli : aliquanti vel aliqui. 6. Nonnumquam : interdum vel aliquando. 7. Non nescio : non ignoro. 8. Nonne : numquid non. 9. Non secus : [non] simile. 10. Norma : mensura aut regula, vel aequitas [modus]. 11-2. Norunt : noverunt. -ram : noveram. (Verg.) 13. Noscit : discit vel agnoscit. 14. -scere : oognoscere, considerare. 15. Nothi : generis incesti ex adultero et adultera nati. 16. Nouales : campos vel silvas nuper satas. (Verg.) 17-20. Noxia : mala. -xialis : nocivus. -xius : nocens. -xa : crimen aut peccatum vel culpa.

NU

Nuptum veniens : nuptura adveniens. 2. Nugas : inutilis. 3. Nuit : adnuat aut promisit, nutu dedit. 4. Nullus : nemo. 5. Numen : maiestas vel iussio. 6-9. Numquis : numquid aliquis. -quid : numquid aliquid. -quidnam : num quid ideo. Num : numquid. 10. Nummularius : nummorum praerogator. (Matth. 21, 12 ?) 11. Nudipedalia : nudo pede deambulatio Iudaeorum est. (Jerem. 2, 25 ?) 12. Nunc : modo. 13. Nuncupat : nominat vel vocat. 14. Nundinatio : quasi propositio. 15. Nuper :

recenti tempore vel modo. 15. Nuptant : nubunt. 17. Nurus (-tus ?) : potestas deifica. 18-9. Nuscit (nes-) : no<n> scit. -cibant : non sciebant. 20. Nusciosus (-citiosus ?) : qui plus vespere videt. 21. Nutat : titubat, tremulat. (=VA 3).

OB

Ob : propter (=9 ?) 2. Obcipit : incipit. 3. Obducta : obposita aut contracta. 4. Obest : contrarium est. 5. Obeundi : fugiendi (fungendi ?). 6. Obeunt : circummeunt. 7. Obeunda : exsequenda. 8. Obaeratus : subaeratus vel circumfusus pecunia <aliena>. 9. Ob hoc : propter hoc. 10. Obficiens : repugnans, obstinatum. 11-4. Obiectat : obicit. -ant : obiciunt aut opponunt. -antur : obponuntur. Obices : qui opponuntur. 15-7. Obit : moritur. -iit : mortuus est. -itus : mors. 18. Obolus : exiguus pecuniae numerus. (Bibl. ?) 19. Obiectatur (oblec-) : amicum (animum) pascit. (=AN 48) 20. <Munus ?> Obire :ingere (?) vel ultro largire. 21. Obiter : simul ; <quasi> in iter ubi non est iter. 22. Obicem : oppositionem. 23. Obiurgat : ad vicem litiganti<s> redarguit. 24. Oblato : offerro.

5. cf. aut A marg. aut Abol. (Nonnihil : aliquantum, plurimum. Nonnumquam : aliquotiens. Nonnullus : aliquis).|| 9. cf. HA 17.|| 10. mo. *om.* B.|| 13. dicit vel ignos. AB : agnos. A marg.|| 14. cognos. *om.* AB.|| 17-20. cf. Schol. Aen. 1, 41 (Noxam : pro noxiant. Et hoc interest inter noxam et noxiam quod noxia culpa est, noxa autem poena). (Quidam noxa quae nocuit, noxia id quod nocitum accipiunt).

NU 1. cf. Schol. Aen. 2, 114 (alii scitatum legunt, etc.) ?|| 3. nutum AB.|| 5. cf. 17 ?|| 6-7. cf. NI 11-2.|| 11. sine interp. AB. cf. Hieron. ad Galat. 4, 8.|| 13. vel voc. *om.* B. : nomen voc. *Ansil.*|| 15. vel mō. *om.* B. || 17. Nerus C (cf. NE 38 ?) : an <Numen :> nutus (cf. 5) ? cf. Fest. 178, 9 (Numen quasi nutus dei ac potestas...)|| 19. noscebant *interp.* AB.|| 20. cf. Fest. 176, 15 (Nuscitiosum.. Aelius Stilo qui plus videret vesperi quam meridie).

OB 1. Harum gl. complures ad unum scholium reicere potes. cf. Schol. Aen. 1, 233 (Ob enim veteres pro iuxta ponebant; Plautus in Milite « nunc scio mihi ob oculos caliginem obstitisse ». Potest tamen et ante intelligi. Aut ob propter ; Terentius « quodnam ob factum ? » Aut ob circum ; ut « Turni se pestis ob ora. »... Significat ob et contra, ut obstat et obloquitur.) 2. cf. aut A marg. aut Abol. (Occepit : incepit).|| 9. cf. 1.|| 13-4. i. e. Obices : qui obiectantur. id est obponuntur. cf. 22.|| 20. iungere vel ingredere *Ansil.* : an sibi ingerere ? an inire ? an fungi ? an ingredi ?|| 21. Crux philologica ab antiquis temporibus. cf. Charis. p. 209, 12.|| 22. cf. 11-4.|| 24-5. una gl. AB (*recte* ?).

25. Obficio (off-): beneficio. 26. Oblatrat: obstrepat. 27. Obliso: fracto. 28. Obliteratum: deletum vel oblitum. 29. Oblogare (-ro-): contradicere aut contra legem venire. 30. Oblicum: <in> gyrum aut curvum vel de angulo in angulum ductio. 31. Obliqua: non recta. 32. Oblectat; delectationem infundit. 33. Oblegat: circummittit. 34. Obluctor: contra luctor. 35. Obliqui: non recto itinere gradientes. 36. Obumbrare: obtegere. 37. Obnititur: obsistit. 38-9. Obnuerat: obtexerat. -nuit: operit. 40. Obnitere: resiste[re]. 41-2. Obniti: conare. -nixae: conatae. (Aen. 4, 406) 43-4. Obnubet (-it?): obteget. -nu<p>tus veste: circumdatus veste. 45. Obortis: subito natis. (Verg.?) 46. Obnubit[veste]: circumdedit veste. (Verg.) 47. Obpetere: obcumbere aut mori. (Aen. 1, 96, etc.?) 48. Obplet: complet. 49. Obpanso: obiecto vel extenso. 50. Obprobrium: maius crimen. 51. Obpet <i>it: obiit. (Aen. 11, 268?) 52. Obpigneravit: dato pignore conligavit. 53. Obnixius: firmius vel intentius aut totis viribus. 54. Obsecundat: obsequitur. 56. Obsecrat: rogat. 56. -cro: adiuro. 57. Obstinat: opponit. 58. Obstinatio: mentis duritia aut intentio. 59. Obstrepat: impedit. 60. Obstipum: oblicum, contrapositum. 61. Obsita: obsep-

ta vel circumdata. (Aen. 7, 790?) 62. Obnoxius: subditus vel obligatus. 63. Obsit (-dit): includit. 64. Obscura persona: vilis vel despicibilis. 65. Obstupida: amens vel mente turbata. 66. Obsoleatus: inquinatus. 67. Obseptus: circumdatus; a sepe tractum est. (=61?) 68. Obscenus: turpis aut sordidus. 69. Obsillagis(?): Marsus. 70. Obstinatus: pervicax, pertinax, obstrictus, obduratus. 71. Obtio: electio. 72. Obtemperat: obedit. 73. Obtrectans: resistens. 74. Obtenedit: obicit, opponit. 75. Ob<s>trepit: obturbat. 76. Obtruncat: occidit vel interficit. (Verg.?) 77. Obtorpuit: obstipuit vel infrigidavit. 78. Obtatius: optabilis.

OC

Ocius: citius vel velocius. 2. Occursare: saepius occurrere. 3. Occipitium: posterior pars vel summitas capitis. 4. Occentare: contra canere. 5. Occupavisset: occupasset. (?) 6. Occultum ignem: absconsum amorem. (Aen. 1, 688) 7. Ocreas: tibialia. 8-9. Occulit (-et?): occultavit (-bit?) vel abscondit. ([-cultum: absconditum.] (=6?)) 10. Occubuit: interiiit, mortuus est. 11. Occulendum: occultandum.

26. cf. 59; 75. Prud. Perist. 10, 913. || 27. Prud. Psych. 331. || 29. cf. ad AB 5. leges AB: legem A marg. || 30. ductio om. AB. || 31. cf. 35. || 33. vel Obligat. circumnectit Netleship. || 37. cf. 40. (resist-). || 38-9. cf. 43-4; 46; OM 1. cf. Schol. Aen. 11, 77? || 46. Vergilio ascribit Ansil. cf. ad 38-9. || 47. cf. 51? || 49. an -um (=OP 29?) || 51. cf. OP 15 (Oppetiit: occidit). || 53. Obnoxius AB. || 57. cf. 70. || 59. cf. 26. || 60. cf. Fest. 210, 11 (Obstipum: oblicum, etc.) || 61. obsecta AB. cf. 67. || 64. vel des. om. B. || 65. Fueratne Plautus (Mil. 1254) in scholio ad Aen. 4, 404 laudatus? || 66. -tur -tur Abba. cf. Ansil. (Obsoleta veritas: mendaciorum sordibus inquinata), unde suspicio oritur glossam revera Obsoletus esse et ad Italiam redire. || 69. Obsilla regis C: an Psylla regis? Obscura glossa quae ex scholio ad Aen. 7, 750 potest provenire. Certe subest aliqua forma vocis Psyllus. (cf. Lindsay, Corpus Glossary; p. 206). || 70. obstr. obd. om. B. || 75. cf. 26.

OC 1. cf. Schol. Bern. Ecl. 7, 8 (Ocius: citius, velocius)? || 2. Ecl. 9, 25? || 3. posteris vel AB. || 4. cf. Fest. 190, 33 (Occentassit antiqui dicebant quod nunc convicium fecerint dici-mus, etc.) || cf. 8-9. || 7. Aen. 7, 634; 8, 624; 1 Reg. 17, 6. || 8. occ. vel om. B. || 9. om. B. || 11. tegendum aut recondendum interp. d: interp. caret c.

OD, OE

<H>odoeporicum : itinerarium, viatorium.
2. Oenotri : antiqui cultores Italiae.
(Aen. 1, 532). 3. [<Th>oerias (-eo-) :
ad divinitatem.] (=TE 32).

OF

Offendit : inpegit vel laesit. 2-3. Officit :
inficit aut obest. -cere : tinguere aut
nocere. [-ciant : obsint vel noceant].
5. Offibulare : concludere vel circumdare.

OL

Olympum : caelum vel mare (?). 2. Olim :
antiquitus vel aliquando. 3. <H>olo-
causta : sacrificia. (Bibl.) 4. Olitores :
hortulani. (=HO 1 ?) 5. Olli : illi aut
cui (?) aut tunc.

OM, ON

Omnita (obnu<p>ta ?) : obvoluta. 2. Omni
opere : omni virtute. 3. Omnimodis :
omnino. 4. Omniten<en>s : omnipotens.
(=AR 38 ?) 5. Omenstrum (?) : auguria
maiora. 6. Omen : augurium. 7. Omittit :

ignoscit aut praetermittit aut redarguit.
8. Omina : auguria. (=6) 9. Omentum :
mappa ventris. 10. Onesiphorus : lucrum
ferens. (2 Tim. 1, 16.)

OP

Opulentus : abundans. -ta : abundantia.
(Aen. 8, 475 ?) 3. Opimus : pinguis, sem-
per copiosus. (=17 ?) 4-5. Opulentum :
divitem. Opes : divitiae. 6. Opacum :
obscurum aut humidum vel umbrosum.
(Aen. 8, 107) 7. Opaco : tectura (-ro).
(Aen. 8, 211) 8. Opem : auxilium. 9.
Opperimentum : expectatio. 10. Oppes-
sulatis : clausis : a pessulis dictum. 11-3.
Opperientes : expectantes. -ritur : expec-
tat aut observat. -riens : expectans. 14.
Operit : cooperit vel obvelat. 15. Oppetit :
occidit. (=OB 51 ? 47 ?) 16. Opportu-
nus : necessarius. 17. Opima : pinguis vel
fecunda. 18. Oppilat : obdurat (-tu-) vel
occludit. (Psal. 106, 42) 19-20. Oppidum :
urbem vel municipium, aut civitas modi-
ca. -da : municipia vel castella. 21. -do :
obiter (?) aut omnino. 22-3. Opinio :
aestimatio. -nor : aestimo, aut nisi
fallor. 23. Opiliones : pastores ovium.
(Ecl. 10, 19 ?) 25. Opinatores : aestima-
tores, vel arte (?) milites. 26. Opitu-
latur : auxiliatur aut sustentat. 27. Ope-

OD 1. cf. Hieron. Ep. 108, 8.

OE 3. *om. B.*

OF 4. *om. B.* cf. Schol. Bern. Geo. 1, 69 (Officiant : obsint, noceant). || 5. ante 1 *B.* *vei circ. A marg. : om. AB.*

OL 1. Expectes c. vel montem. || 5. cf. Schol. Aen. 4, 105 (Olli modo tunc.. alias olli illi significat).

OM 1. Omitta *A.* cf. ad OB 38-9. || 5. Omentrum *AB.* An Omen : monstrum, etc. ? An Ostentum, mo. : aug. ma. (cf. OS 5) ?

OP 1. *om. A.* || 2. -lentia *B.* (Aen. 7, 262 ?) || 5. cf. ad 8. || 8. cf. 5 (Opes : divitiae) ? cf. Schol. Aen. 1, 601 (opes : divitias... opem. : auxilium) ? || 9. cf. 11-3. || 12. aut observat *om. AB.* (cf. ad 14). cf. PRAE 1 (Praestolatur : observat aut expectat). || 14. obv. *Ansil.* : observat *AB.* (ex 12). || 17. cf. 3. || 19. aut civ. mod. *om. B.* || 19-21. cf. Schol. Aen. 9, 608 ; Fest. 201, 9. || 24. ovium *om. B.* || 25. cf. MI 3 (Militaris opinator : id est vetus miles). an Op. : aest. veteres mil. ? an <Militares> Op. : aest. vel actae militiae ? cf. 22-3 ; unde patet illud Opinator q. v. aestinator ab illo Op. q. v. vetus miles alienum esse. || 26. cf. 30. || 27. carmina in uno cod. legitur, quod revocat mentem ad. Horat. C. 4, 2, 31.

rosa ; ingentia certamina. (?) 28. Operae pretium : necessarium, vel laboris pretium. 29. Oppansum velum : in scaena quod undique panditur. (Exod. 27, 21) 30. Opitulante : auxiliante. 31. Opobalsamum : lacrima balsami. 32. Optutu : immobili visu. (Aen. 1, 495, etc.) 33. Optunsa : stulta vel stolidi. (Aen. 1, 567.)

OR

Ora : vultus, vel fines (-is). 2. <H>orama : visus somni ; Graecum est (? Itala Gen. 15, 1) 3. Orbita : strata. (Geo. 8, 293 ?) 4. Orsus : loqui coepit. (Verg.) 5. Originis <confidentia> : generis fiducia. (=GE 7) 6. Oraculum : divinum eloquium. 7. Orgia : mysteria vel nocturna cura (sacra ?) aut initia. (Verg.) 8. Orion : stella est. 9-10. Ortus : natus. Oriundus : natus. 11. Orbus : qui filios amittit. 12. Ores(-is) : finibus vel regionibus. (Verg. ?) 13. [Ornos : genus est ligni.] (Verg. ?)

OS, OV

Osurum (-orem) : odiosum. 2. Ostentat : iacfat, videri procura. ; aut multa ostendit. 3. Ostrum : purpura. (Verg.) 4. Osores : <odiosi>, odio semper habentes. (=1 ?) 5. Ostentum : monstrum. 6. Os : vultum aut faciem. 7. Osores : odiosi. (=4) 8-9. Ovans : exultans, gaudens. -ntes : gaudentes. (Verg.)

PA

Pabulator : pastor qui praebet pabula. 2-3. Pacificus : pacatus factus. -catus : pacem tenens. 4. Paciscere : gratiam reintegrare. 5. -ctum : conventum. 6. Pactorium : planta [to] rium. 7. Padus : fluvius. (Verg.) 8. <Areopagus : collegium curiae <Martis> ; <Areopagitae : curiales>. 9-10. Paganus : ab eo quod pagum colat. -nicus : ut cultus. 11. Pangit : palum figit, aut citharam tangit. 12. Palaestra : luctatorium ubi athletae

28. vel la. pr. om. B. || 29. cf. OB 49. || 31. cf. Philarg. Geo. 2, 119 (Opobalsamum dicit ; in India quaedam arbores sunt ex quibus lacrimae emanant quod opobalsamum dicitur). || 33. Obtusa A.

OR 1. cf. OS 6 (Os : vultum aut faciem). || 2. Gr. est om. B. || 5. Vergilio ascribit Ansil. || 9-10. i. e. Ortus : oriundus, natus. || 11. cf. Isid. Diff. 408 (O. est qui filios amittit, caecus est qui oculos perdit), unde conicere ausim scholium ad Aen. 11, 216 sic fere esse scriptum : Parentibus orbi : orbus proprie est qui filios amittit, hic qui parentes ; et Ovidius (Met. 14, 189) « luminis orbus », id est caecus, qui oculos (-lum ?) perdidit. Cf. ad PE 17 ? || 13. om. codd. praeter d ; interp. (quae ibi quoque deest) hab. sub Osanna v.

OS 1. cf. EX 37 (Exosum : odibilem, odiosum) ; PE 100 (Perosum : odiosum) ? cf. 4. || 4. odiosi ex 7 sumpsit. || 5. cf. PRO 20 (Prodigium : monstrum).

PA 2. vix pacatum faciens. || 4-6. cf. 11 (Pangit) ; 32 (Pangit carmina) ; PE 53 (Pepigit : pactum posuit). Serv. Aen. 11, 139 (Pepigere dies : pacti sunt ; nam ab eo quod est paciscor et pepigit et pactus sum facit). Et sic, puto, scholiasta noster : Pacisoere est gr. red. ; unde « pepigit foedera » (Aen. 10, 902) pactum i. e. conventum posuit ; pangit est palum figit aut citharam tangit, pangitur plantatur ; unde pactorium plant. et pangit carmina, i. e. iungit. Cf. Fest. 235,5. || 8. Fortasse post Martis addenda est gl. truncata quam hab. aut A marg. aut Abol. (qui Ares Graece dicitur). cf. AR 24 (Areopagitas : curiales). Cf. Schol. Geo. 1, 18 (ut Mars et Neptunus de hac re iudicium apud Athenas experirentur ; unde locus ubi iudices sederunt Ἀρεος πάγος, iudices Atheniensium Ἀρεοπαγῖται appellabantur). || 9. cf. Schol. Geo. 2, 382 ? || 10. cf. ad CA 76. || 11. cf. ad 4-6. || 12. luctatorium AB.

se exercent. (Verg. ?) 13-4. Palpo : foveo aut blandio, aut pertracto. pat : blanditur aut manu contractat. 15. Paliurus : genus fructecti est. (Ecl. 5, 39) 16-8. Palabundi : vagi, errantes.-lantes : sparsi, per diversa fugientes. -lantes : gaudentes (?). (Verg.) 19-20. Palmatus : laureatus vel coronatus. -mas : manus, vel victorias. 21. Palteum (bal-) : murum, vel fastigium. (Itala Deut. 22,8) 22. Pantheos : deus qui in se omnes habet significationes ; quasi omnium deus. 23. Panditur : aperitur. (=25 ?) 24. Panovium <custos> : pastoralis deus. (Geo. 1, 17) 25. Panduntur : aperiuntur. 26. Panthera : retia <maior>. 27. Pannica (Puni-) terra transita, Africa (-cana ?). (?) 28. Panniceum (-cia) : genus vestis. 29. Pandum : flexum, curvum. (Geo. 2, 194 ?) 30. Pan : Incubus. 31. Pancra : rapina. 32. Pangit carmina : iungit. 33. Pandectes : omnia ferens, et Veterum (-tus) et Novum Testamentum. (Bibl.) 34. Parsimonia : frugalitas vel temperantia. 35. Participat : inperit, multis communicat. 36. Par<a>bata : cupidus.

(? Itala Iacob. 2, 9) 37. Parasituli : buccellarii. 38. Parcas : Fata sunt <cata> antifrasin, Clotho, Lachesis, Atropos. 39. Pare[s]t : constat. 40. Parumper : valde modicum. 41. Parascève : cena pura, id est praeparatio quae fit pro sabbato. (Matth. 27, 62) 42. Paret : obsequitur. (=56) 43. Pharmacopola : medicamenti venditor. 44. Partubus : partus effusionibus. 45. Parentia : a parendo, oboedientia. 46-7. Parilitas : aequalitas. -lis : aequalis. 48. Parsurus : parciturus. 49. Parta : adquisita aut parata. (Aen. 2, 784) 50. Pargitur (pang-) : plantatur. 51. Parciissime libavit : tenuiter comprehendit. 52. Participandis consiliis : communiter conferendis eo quod (aequa) parte electionis. 53. -titur : dividit[ur]. 54-5. Parma : genus scuti. -mula : quod supra. (Verg. ?) 56-7. Parentat : umbris vel tumultis mortuorum frequenter paret, id est obsequitur vel ministrat. -talia : dies festus Paganorum. 58. Paradionium (-zo-) : prope balteum. 59-60. Parthus : civis de Parthia. -thicus : negotiator ipse. (Verg. ?) 51. Pa<t>rat : perficit

16. vagi *om.* AB. || 18. an vagantes. || 19. cf. LA 36. || 21. Deut. 1. c. balteum tecti. cf. 58 ? || 22. *A marg.* cf. Schol. Ecl. 2, 31 (Pan deus.. id est omne, etc.) ? || 24. *om.* codd. praeter *d b.* || 26. cf. Varro L. L. 5, 100. Ex Schol. Aen. 4, 131 ? Altera pars glossae est TE 27 (Tendicula: quasi retia quae tenditur leporibus vel avibus). cf. ad KA 6-7 ? || 27. Punica terra Africana *A marg.* (aut Abol.): Punica terra Africa AA. An <Punica regna :> Pu. te. tr., Africana (Aen. 1, 338) ? cf. PE 41 (Poeni : Afri). An Pu. te. : transit ad Africam (Prud. Perist. 13, 1 ; scil. poeta transit, quoniam in hoc hymno primo Africanam tangit martyrem) ? || 28. cf. Isid. Et. 19, 22, 24 (Pannucia nuncupata quod sit diversis pannis obsuta). || 30. cf. Schol. Aen. 6, 775 (Inuus autem Latine appellatur, Graece Ἰνύς, item Ἐφιάλτης Graece, Latine Incubo). cf. SI 10. || 31. cf. Nonius 59, s. v. Inpancrare. || 21. cf. ad 4-6. || 35. *inp. A marg., C : om. B.* cf. 52-3 ? || 37. cf. SA 37 (Satellites) ? buccellarii A. || 38. *A marg.* sunt etc. *om. A B.* cf. Schol. Aen. 1, 22 (dictae sunt Parcae κατὰ ἀντίφρασιν quod nulli parcant... Nomina Parcarum Clotho, Lachesis, Atropos). cf. ad HE 4. || 39. cf. 42 ; 45 ; 56-7. AP 10 (Apparitores : oboedientes) ? cf. Schol. Aen. 1, 118 (aliud est parere et aliud apparere ; parere enim est oboedire) ; 10, 76 (parent autem est peritissime agnoscuntur.. Parent : apparent ac patent). || 40. cf. Schol. Aen. 6, 382 (Parumper : paulatim.. alii parumper valde parum volunt), cf. PE 102 ? || 42. cf. ad 39. || 45. cf. ad 39. cf. 56-7. || 48. Ex Schol. Aen. 1, 144 ? || 49. cf. Schol. 1. c. (Parta : an parata an adquisita armis ?). || 50. cf. ad 4-6. || 51. Ex scriptore laudato ad Aen. 1, 256 (cf. IN 129) ? || 52. cf. 35 ? conferendum AB. eo quod etc. *om. AB.* || 53. cf. 83. (Partiliter : divise). || 56-7. cf. ad 39 ? || 58. cf. 21 ?

vel admittit. (=69 ?) 62. Pascha : passio ; Graecum est. (Bibl.) 63. Pastophorium : atrium templi vel sacrarium (Itala Ezech.) 64. Pastinantes : plantantes. 65. Passo capillo : soluto crine. 66. [Passim : dispersi et sine modum.] 67. Patera : fiala ; a potando. (Verg.) 68. Patriarcha : patrum princeps. (Bibl.) 69. Patrantes : admittentes. (Deuter. 4, 25 ?) 70. Patriicii : senatores antiquae familiae. 71. Pater patratus : sacerdos [vel] praepositus, <id est> pater foederum conficiendorum quando pax fit cum barbaris. 72. Patescunt : aperiuntur vel deteguntur. (Aen. 2, 309) 73. Patrissat : patri similis fit. 74. Patibulum : crux vel stipites. (Genes. 40, 22 ?) 75. Patricida et parricida : id est qui parentes occidit. 76-7. Patruelis : filius patruis vel filia. -ruus : frater patris. 78. Patuit : adparuit. 79. Patrabant : perpetrabant aut faciebant. 80-2. Patulum : amplum vel diffusum. -lae : patentes. -lum : patentem. 83. Pa<r>tiliter : [patenter vel] divise. 84. Pausa : requies. 85. Pauxillum : paulu-

lum. 86. Paulisper : aliquantisper vel aliquantulum.

PE

Phoebe : luna. (=FI 3) 2-4. Peculatus : furatus de peculo publico. -lator : rerum publicarum fur. (=4 ?) -lator : qui pecuniam publicam furat. 5. Pectit : pectinat. 6-7. Pecuarius : armentarius. -cua : armenta. 8. Peditatus : numerus peditum. (=11) 8^e. <Paedopoiia> : propagatio filiorum aut nepotum. (? Itala 4 Mac. 17, 6) 9. Pedetemptim : caute ; quasi pede temptans. 10. Pedatum carcerem. (?) 11. Ped[it]es et pederes unum est. <Peditatus : numerus peditum>. 12. Paedore : sordium inundatione. 13. Paedagogum : eruditorem nutritoremve puerorum. (Bibl. ?) 14. Peierat : male iurat. 16. Paedor[a] : aurum sordes. 17. Pegaso (?) : homo iocularis. 18. Pelex (caelebs ?) : sine filiis. 19. Pelex : sollicitatrix anima (thalami) maritalium ; a pelicando dicta. 20. Pellekti : inlece-

62. Melius Isid. Et. 6, 17, 11 (Paschae autem vocabulum non Graecum sed Hebraeum est, nec a passione... sed a transitu) ; Euch. Inst. p. 154, 1 ; Hieron. Matth. 26, 1. || 63. cf. Euch. Inst. p. 149, 15 (item in Ezechielis extrema parte in visione civitatis in veteri translatione habet pastophoria, in nova gazophylacia, id est cellulas parvas). || 66. om. B. Estne glossarii Abol. ? || 67. patendo C. cf. Isid. Et. 20, 5, 2 (vel quod in ipsis potare solemus vel quod patentes sunt). cf. aut A marg. aut Abol. Patera : regium poculum cf. Ansil. (Pa. : re. po., fiala ; Pa. : regalis fiala). Vide SC 6. || 69. cf. 61 ? 79 ? || 70. cf. CI 6 (Civis patricius : senator maior). || 71. Pater patrum AB. pater fidem quasi nov. lem. AB. || 71. cf. IN 106 (Fetiale ius) : Corp. etc. (Fetialis : pacis sacerdos Fetialis corona : sacerdotalis) ? cf. Schol. Aen. 9, 53 ; 10, 14 ; 1, 62. || 73. cf. VI 30 (Virissat). cf. Ter. Ad. 564 (patrissas ; abi, virum te iudico) ? || 79. cf. ad 69. || 80. vel -lam. || 80-2. cf. Schol. Eel. 1, 1 (Patulae : patulum dicimus quod patet naturaliter, ut nares, arbor.) || 83. cf. 53.

PE 2-4. cf. DE 74 (Depeculatus : pecoribus depraedatus). cf. Schol. Ecl. 1, 32 ; Fest. 232. || 2. pub. om. AB. || 3. Pecula AB. fur om. AB. || 4. post 8 A : post 6 B. || 6-7. cf. AR 41 (Armenta : pecuaria) ? cf. Schol. Geo. 3, 64 (Pecuaria : ab eo quod est pecuare venit ; nam pecua .. ab eo quod est pecu venit) ? interp. om. AB. || 9. cf. Donat. Phorm. 552 (Pedetemptim : caute ; a pedibus et temptando). || 10. cf. 12 ? || 11. cf. 8. cf. ad EQ 3-4. || 12. cf. 16. || 13, nut. om. AB. || 14. male om. AB. cf. DE 129 (Deierare : <valde> iurare). Ex Schol. Aen. 2, 195 ? || 15. non est ; in numerando peccavimus. || 10. cf. 12. || 17. cf. SA 39 ? || 18. cf. Gloss. Verg. (Peleps : sine filiis), glossa hinc sumpta ? cf. aut A marg. aut Abol. (Caeleps : sine uxore). Expectes Orbus (cf. ad OR 11). || 19. cf. Fest. 225, 9 (Pellicator : qui pellicit ad fraudem). || 19-24. cf. Schol. Aen. 2, 90 ; Geo. 4, 443. Cf. 104.

brati vel seducti. 21. Pellacem : dolosum vel fallacem. 22. Pellexit : in fraudem induxit. 23. Pellector : persuasor vel incitator. 24. Pelices : concubinae. 25. Pelle : expelle. (Aen. 2, 784 ; 5, 812) 26. Pela (pi-) : iacula vel tela. (Verg. ?) 27. Pellvenis (pellis aenis) <squamis> : lorica. (Aen. 11, 770) 28. Pelorum : promuntorium. (Aen. 3, 411 ; 687) 29. [Pelasgae : Graecae.] (Aen. 2, 106) 30. Penuria : fames aut inopia aut necessitas. 31. Paenula : lacerna vel stola. 32. Pentomen (perit-) : circumcisio. (? Itala Galat. 2, 9) 33. Penum ; cellarium. 34. Pensitat : librat. 35. Pendeo : faveo vel blandior. 36. Phoeniceo : rubeo. (Ecl. 7, 32) 37. Penum (pessum) : pessimum. (=107 ?) 38. Paene : prope vel iuxta. 39. Penis : natura, pudenda. 40. Pensio : pretium vel exsolutio. 41. Poeni : Afri. (Verg.) 42. Pensiculatores : libratores. 43. Penetralibus : interiora domus vel templi. (Verg.) 44. Pentametrus : versus quinque syllabarum (!). 45. Penes : apud. 46. Pensiones : librationes. 47. Penitissima : interiora. 48. Paenitudo : paenitentia. 49. [P<o>enigenam (-ram) ?] : p<o>enam summentem.] 50. Pernox : pervigil. (Geo. 3, 20 ?) 51. Peplum : stolam vel pallium quo matronae utuntur ; est item peplum textum ingens in modum

navalis veli quod in templi arcem subvelitur. (Aen. 1, 480) 52. Pepulit : amovit, reppulit. 53. Pepigit : pactum posuit. 54. Perpetuum : sempiternum. 55. Perpetitur : patitur vel tolerat. 56. Perplexa : <multis> conligata <modis>. 57. Perculit : proturbavit, aut iactavit. vel prostravit. (Aen. 5, 374) 58. Percatapsat : valde caedit. 59. Perniciosus : qui dat operam ut perdat aliquem ; unde et pernicius dicitur. 60. Pertinax : qui se vehementius tenet ne consentiat. 61-2. Perfidus : qui semel fidem fregit. -diosus : qui semper. 53. Percussus : permotus aut pertractus (prostratus ?). 64-5. Perduellis : hostis vel bellator. -ium : rebellatio. 66-7. Pernix : velox. (=77 ?) -citas : velocitas. 68-9. Pertinax : impudens. -vicacia : praestans impudentia. 70. Peresum : comestum vel exinanitum. 71. Perte[n]-sum : taediosum vel permolestum. 72. Percellit : percutit vel [per]jevellit. 73. Perperum : perversum. 74. Pernoscimus : peragnoscimus. 75. Perniciosus : valde nocivus. 76. Perpetiendum : tolerandum. 77. Pernicibus : celerissimis, velocibus. (Aen. 4, 180 ; 11, 718) 78. Perpendit : aequavit vel aestimavit. 79. Percontatur : interrogat. 80. Peritus : scientia plenus. 81. Percitum : celerem aut permotum. 82. Perfun-gitur officii (-cio) : munus complet. 83

22. Similiter Fest. 225, 11 (Pellexit : in fraudem induxit).|| 29. Estne glossarii Abolita ?|| 31. cf. Euch. Inst. p. 156, 19 (Penula in Apostolo Latinum est ; est autem quasi lacerna descendantibus clavis).|| 33. cf. Schol. Aen. 1, 704 ? || 34. cf. 42 ; 46.|| 36. cf. FE 9.|| 37. Pessum : profundum aut pessimum *Ansil.*|| 40. cf. Fest. 229 (Pendere poenas).|| 41. cf. ad PA 27.|| 42. cf. ad 34.|| 43. interior *AB.*cf. 47.|| 44. Prior pars est EN 17 (Hendecasyllabus : versus undecim syllabarum).|| 46. cf. ad 34.|| 47. cf. 43.|| 49. *hab. A marg., d : om. cett.* Ex Schol. Aen. 7, 773. (ubi aliter Servius) ? vix Pennigeram pennam sum. (Prud. Symm. 2, 33).|| 50. cf. Austin, Class. Quart. 19, 93, qui addit (ex Ab Abs.) Luna pernocte : quae lucet tota nocte (Ov. Met. 7, 268).|| 51. quo etc. *om. AB.*|| 52. expellit *add.* (ex 25 ?) *B.*|| 53. cf. ad PA 4-6.|| 56. conlig. *interp. AB.* Perflexa m. c. m. *A marg.* : Perplexa m. m. c. et Perflexa m. c. m. *Ansil.*|| 58. Ex Schol., puta, Aen. 1, 478 ? cf. PA 13-4 (Palpo, Palpat) ?|| 59. cf. 75.|| 60. cf. 68-9 ?|| 63. protractus *Ansil.* : perfractus *Nettleship.* cf. aut *A marg.* aut *Abol.* (Perculsus : permotus, perterritus) || 68-9. cf. 103 (Pervicacia : contumacia). cf. 60 ? || 71 cf. 100 (Perosum) ? || cf. TE 23 (Tensus : taesus).|| 73. cf. 93. (Perperam : prave vel perverse).|| 75. cf. 59. 77. cf. 66-7 ; 84-5.|| 80. cf. AB 14 (Abusitatus : minus instructus scientia) ? || 81. per momentum *AB.* || 82. cf. 90 ?

Perlustrat : pervidet. 84-5. Pernicius : velocius. -citer : velociter. 86. Perfugium : auxilium, latebras, receptaculum. 87. Persolla : persona vilis. 88. Peragrat : circuit, gytrat inquirendo. (Verg.) 89. Pergenuat : genibus pergit. 90. Perfunctorie : imaginarie, leviter aut transitorie. 91. Perlata : tolerata. 92. Perendie : post crastina. 93. Perperam : prave vel perverse. 94-5. [Perpessus : passus aut sustinuit.] -pessicius : qui frequenter aliquid patitur. 96. Peristromata : tegmina accubitus. 97. Percita : concita. 98. Perdociis : valde docilis. 99. Pervium : perplanum. 100. Perosum : odiosum. 101. Perspicuum : manifestum vel clarum aut lucidum. 102. Perexiguum : valde parum. 103. Pervicacia : contumacia. 104. Persuastri<ces> : persuasione<s>. 105. [Persentiscere : ..] 106-7. Pessum : deorsum vel praecipitum, id est perditum. Pessum <dat>a : praecipitata vel confracta. 108-10. Petulci : petentes vel hilares. -lans : lascivus ; a petendo. -lanter : inprudenter.

PH, PI

Philippeos : solidos. 2. Piaculum : crimen

aut aliquid impie in templis aut in sepulchris commissum. 3. Piabunt : expiabunt. (Aen. 6, 379) 4. -abilem : grandem. 5. Pictiones (pyctonices ?) : qui vincunt in pyctarum certamine. 6. Piget : pudet, poenitet, taedet. 7. Pigridae (picrides) : quasilactucae. (Itala Exod. 12, 8) 8. Pilum : unde contunditur quidquid in pila tunditur. 9. Pisi (parapsis ?) : gabata vel patina. (Matth. 23, 25 etc.) 10. Pilos : contos. 11. Pila : hasta <Romana, gaesa Gallorum, sarissae Macedonum>. 12. Phylacteria : carmina. (Matth. 23, 5) 13. Pilo : hasta. (=11 ?) 14. Pinnirapos : sectatores gladiatores ; quod pinnis (-as) rapiant. 15. Piraticus : subaudis ut caster (!). 16. Pyra : ara lignis altioribus composita ; quae cum adhuc non ardet rogus dicitur, cum vero ardet pyra dicitur ; pyr enim Graece dicitur ; ubi corpora mortuorum comburebant. (Verg.) 17. Pyrites : lapis Persicus qui in tenentis manu si vementius prematur adurit ; propter quod ab igne nomen accepit. (Aug. Civ. 21, 5) 18. Pisilla (pu-) : parvula (Bibl. ?) 19. <E>pisema : specular (-la ?). 20. Piste (pyctae) : quibus raduntur capita et caedunt se corio crudo. 21. Pistrix : belua marina. 22. Pithecus :

84-5. cf. ad 77. || 86. Synonymis Ciceronis ascribit Ansil. Cf. PRAE 22 ? || 87. cf. Plaut. Cure. 192. cf. MI 16 ? || 88. inq. om. AB. cf. CI 11. cf. Schol. Aen. 4, 72 (Peragrarum enim est circumire inquirendo). || 93. cf. 73. || 94. A marg. : om. B. || 95. cf. ad IA 5. || 96. gemina (om. acc.) AB. || 100. cf. ad OS 1. cf. aut A marg. aut Abol. (Perosum : odibile). || 102 : cf. PA 40 ? || 103. cf. ad 68-9. || 104. Persuastra vel -suasura A. cf. Plaut. Ba. probri perlecebrae et persuastres. Ex eodem scholio atque 18-24 ? || 105. in uno cod. d, ibi autem sine interp. cf. PRAE 71. Cf. Ter. Haut. 916. || 106-7. cf. aut A marg. aut Abol. (Pessum : praeceps. Pessumdatum : praecipitatus). || 107. cf. 37. || 108-10. cf. Schol. Geo. 4, 10 (Petulci : id est salitores vel petulantes exsultatione). (Petulci : lascivi, exultantes ; et petulci dicti ab appetendo).

PI 4. an -le -de (Ov. Fast. 3, 289 -le fulmen) ? || 5. vincuntur B. cf. 20 (Pyctae). || 6. poen. taed. om. AB. || 8. cf. Isid. Et. 4, 11, 5 (Pilum autem est unde contunditur quidquid in pila mittitur) ; ex Schol. Aen. 9, 4 ? || 9. Parapsis A marg. Noli emendare Pyxis (cf. 23). || 11. Gaesa et Sarissae suo utramque loco hab. C. cf. Schol. Aen. 7, 664 (Pilum proprie est hasta Romana, ut gaesa Gallorum, sarissae Macedonum). cf. 13. || 14. cf. Iuv. 3, 158. || 15. cf. aut A marg. aut Abol. (Pirata : latro maritimus). cf. ad CA 76. || 16. cum ve. ar. p. dic. om. AB. cf. Schol. Aen. 6, 177 ; 11, 185. cf. ad RO 1. || 17. cf. ad AB 52. || 19. speluncar A. cf. Gundermann, Berl. Phil. Woch. 21. 982. Effisematis specularibus A marg. : Pisema specula phylacteria Ansil. Ex 1 Macch. 14, 48 ? || 20. cf. 5. || 21. cf. PRI 5. (Pristis) cf. Schol.

monstrum vel simia. 23. Pyxides : vasa modica argentea vel lignea in similitudine capsellae.

PL

Placidam quietem : lenem somnum. (Aen. 1, 691) 2. Plaga : caeli pars vel tractus. (Verg.) 3. Plaudit : manus conponit. 4. Plagiarius : qui inducit pueros et sollicitat servos alienos. (1 Tim. 1, 10 ?) 5. Plangoribus : planetibus. (Verg.) 6. Placentem (-tae) : dulcia ; eo quod placeant edenti. 7. Plantario : horto vel pomario. (Dan. 2, 41 ?) 8. Platea : via spatiosa. (? Dan. 9, 25, etc.) 9. Plausum : laetitiae indicium. 10. Plaustum : reda vel carrum vel vehiculum. 11. Plastographis : falsis scriptis. (Unde ?) 12. Plagiarius : abigeiator, qui mancipium vel pecus alienum seducendo distrahit. 13. Planus : aequalis vel mag[n]us. 14. Plausile et plausibile unum est. 15. Plaustit : quod de plaustro sonat. 16. Plangor : plangentium vox. 17-8. Platanus : genus arborum. -taneto : ubi sunt multae arbores platani. 19-21. Plerique : aliquanti vel nonnulli. -raeque : aliquantae. -rum-

que : aliquotiens vel adsidue. 22. Plebicola : amans cives. 23. Plebs urbana : populus Romanus. 24. Plebeius : homo sine dignitate. 25-6. Plectitur : decollatur. -tere : punire. 27. Pletrum : quo chordae tanguntur. 28. Plebiscitum : plebem alloquitur. 29. Pliades : stellae ; apo tu plistu, id est a pluralitate, dictae sunt. (Geo. 1, 138 ; 4, 233) 30. Plodere : repercutere. 31. Plaustum : vehiculum (=10).

PO

Poculum : calix vel scyphus, vel omne vas in quo bibendi est consuetudo. 2-4. Poetria : poeta femina. -esis : materia totius carminis in quo poeta versatur. -eticus : subaudis liber vel cantus. 5. P[o]enates : dii quasi domestici. (Verg.) 6. Phoenicentaurus (-copterus) : avis quae quasi purpureas pinnas habet. 7. Poema : carmen est quando (quod) poetae conscribunt. 10. Potitur : fruitur [vel acquirit]. (=56 ?) 11-3. Polum : caelum vel sphaera. -lo : caelo. -lus : orbis. 14-5. Pollens : potens [vel abundans]. -llet : excellit vel praefulget aut vigeat. 16-7. Polluit : inquinavit. -uto :

Aen. 3, 427 (si navem intellegas haec pistris, huius pistris facit ; si de belua, haec pistris, huius pistris facit).|| 23. cf. Iuv. 13, 25 ?

PL 1. lenem *om.* AB.|| 2. Vergilio ascribit Ansil. cf. CI 37 ? vel vulnus *add.* A.|| 3. cf. 9.|| 4. cf. 12 ?|| 5. cf. 16.|| 6. cf. Schol. Aen. 7, 109 (liba autem sunt placentae de farre, quae alii liba dicunt eo quod libeant et placeant) ; unde etiam Isid. Et. 20, 2, 17 (placentae sunt quae fiant de farre, quae alii liba dicunt, eo quod libeant et placeant).|| 9. cf. 3. cf. aut A marg. aut Abol. (Plaudit : sonum facit. Plausus : favor) ?|| 10. cf. 31 ; 15.|| 11. cf. AP 11 (Apo-crypha) ?|| 12. cf. 4 ? cf. AB 17.|| 13. vel ma. *om.* B. Pl. magus, Pl. aeq. aut seductor Ansil.|| 14. cf. ad EQ 4. Ex Schol. Aen. 10, 481 (penetrabile pro penetrabile) ?|| 15. Ex Schol. Geo. 3, 536 ?|| 16. cf. 5.|| 22. Eadem gl. (hinc sumpta ?) in Gloss. Verg. An cf. Schol. Aen. 6, 818 (Valerius Publicola) ?|| 24. cf. aut A marg. aut Abol. (Plebeium : rusticum vel deplebe). || 28. cf. CI 50.|| 29. A marg. : *om.* A : stellae *interp.* B. cf. Isid. Et. 3, 71, 13 (Pliades a pluralitate dictae, quia pluralitatem Graeci ἀπὸ τοῦ πλείστου appellant). Aliter Serv. Geo. 1, 138 (ἀπὸ τοῦ πλείον).

PO 1. cf. Isid. Et. 20, 5, 1 (Poculum a potando nominatum ; est enim omne vas in quo bibendi est consuetudo).|| 3. cf. 7.|| 4. cf. ad CA 76.|| 6. cf. ad FE 9. cf. Iuv. 11, 139 ?|| 7. cf. 3.|| 8-9. non sunt ; in numerando peccavimus.|| 10. vel adg. *om.* B.|| 11-2. cf. aut A marg. aut Abol. (Poli : caeli).|| 14. vel ab. *om.* B.|| 15. aut vi. *om.* B.|| 17. -tio -tio A.

inquinato. 18. Polumum (pulvinum ?) : locus sacrorum. 19-21. Politem (pollinctum ?) : ubi cadavera ponuntur ; Graecum est. -linetus : [in]sepultus. -linctores : inhumatores ossuum cadaverum sepulchrales. 22-3. Pomarium : locus ubi sunt poma. -merium (-metum) : ipse locus arborum. 24. [Pompas : obsequia funeris.] 25. Pontifex : sacerdos maior. 26. Pontum : mare. (=31 ?) 27-8. Pontus : provincia. -ticus : civis exinde. 29. Pompulentus : pompa plenus. 30. Pons : iter super fluvium, id est ponte. 31. [Ponti : maris.] 32-3. Populatus : exspoliatus, vastatus. -lantes : quassantes (vastantes ?). 34-5. Popularis : populo semper inmixtus. -laritates : populorum congregationes. 36. Poplites : genuum flexura. 37. Portendit : futura significat ; quasi porro tendit. 38. Portuosus locus : abundans portibus. 39. Porro : autem, aut longe, aut deinde. 40. Porphyrisa : purpurea ; Graecum est. 41-3. Portentum : signum aliquod. -ndi : significandi (-cari). -nta : signa vel mirabilia. 44. [<Porgite> : porrigite, propinate.] 45. Postliminium : qui post capti-

vitatem revertitur ad iura quae amiserat. 46. Posthumus : post mortem patris natus. 47. Post[p]ridie : altera die. 48. Posterastinat : differt. (=PRO 14) 49. Postulaticius : ille qui postulatur. 50-1. Posterius : postea nati. -ritas : generatio subsequens. 52. Posco : peto vel interrogo. 53. Posuere : constituere. (Geo. 2, 383, etc.) 54. Potis es : potes. 55-7. Potiendi : fruendi. -titur : fruitur, adipiscitur. -tior : fruor, aut superior vel melior. 58. Potissimus : potior vel optimus.

PR<O>

Probabilis : doctus. 2. Probus : bonus, optimus vel iustus. 3. Problemata : quaestiones. 4-5. Procul dubio : longe a dubitatione. Procul : longe. 6. Proceres : ornatus aedificiorum. 7. Procaciter : intemperanter. 8. Pronubante : adsistente. 9. Pronostrum (-ros-) : ante nostra (ros-). 10. Procax : audax vel frontosus aut inportunus. 11. Procerus : longus aut largus. (Ecl. 6, 63 -as) 12. Proceres : primates viri electi aut principes. 13. Procella : pluvia cum tempestate. 14. Pro-

18. an lectus (cf. PU 14 Pulvinus : lectus) ? Polubrum : lacus sa. *Nettleship*. an lotio ?|| 21. inhumatorum AB. ossa A. cadavera sepulchrales AB. Ex Schol. Aen. 9, 487 ?|| 22-3. cf. Isid. Diff. 465 (Pomerium est ubi poma ponuntur ; pometum est ubi poma nascuntur). Ex Schol. Geo. 3, 533 ; Aen. 12, 199 ? cf. SP 24.|| 24. cf. 29. om. B.|| 25. cf. ad VA 24-5.|| 26. cf. 31.|| 27-8. cf. SC 27-8 (Scythia : provincia. -tha : civis exinde).|| 29. cf. 24.|| 30. Illud ponte nihil de glossarii origine docet. (cf. Lindsay, Class. Quart. 11, 121).|| 31. cf. 26. om. B.|| 32. vast. om. AB.|| 32-3. Ex Schol. Aen. 6, 496 ; 4, 403 ? cf. aut A marg. aut Abol. (Populatus : praedavit vel devastavit. Populatio : devastatio).|| 37. cf. Schol. Aen. 7, 256 (Portendi : porro tendi). cf. 41-3.|| 38. an <Opportunus> po. lo. etc. ? cf. Schol. Aen. 11, 305.|| 41-3. cf. 37.|| 44. om. B. cf. Schol. Aen. 8, 274 (Porgite dextris : id est propinate mutuo).|| 45. cf. Fest. 244, 9.|| 46. Ex Schol. Aen. 6, 673 ?|| 47. cf. PRI 10-11.|| 54. an P. est potest ? cf. ad 58.|| 56. cf. 10. cf. aut A marg. aut Abol. (Potiebatur : fruebatur).|| 58. potior es interp. B. cf. 54 (Potis es). cf. Schol. Aen. 3, 671 (Potis autem nomen est.. et nomen esse docet ratio comparationis ; nam in superlativo potissimus facit). cf. aut A marg. aut Abol. (Potius : melius).

PRO 2. opt. vel ius. om. B. cf. 61.|| 5. om. A. cf. 18 ?|| 6. Procanus AB : -ceris C. cf. ad 12.|| 8. cf. 64.|| 9. cf. Frank, Riv. Filol. 53, 105.|| 12. cf. 6. cf. Schol. Aen. 1, 740 (Proceres autem secundum Varronem principes civitatis dicuntur quia eminent in ea, sicut in aedificiis mutuli quidam, hoc est capita trabium, quae proceres nominantur). cf. Lindsay, Corpus Glossary, p. 207.|| 13. cf. Schol. Aen. 1, 85 (Procella est vis venti cum pluvia).|| 14. cf. PO 48.

crastinat : differt. 15. Procinetum : apparatum. (=IN 184) 16-7. Procacitas : impudentia. -cos : nuptiarum petitores. 18. Procul o procul : longe, longius. (Aen. 6, 258) 19. Prodigus : perditus in feminis, aut eversor, aut persona turpis. 20. Prodigium : monstrum. 21. -giis : signis. 22-3. Prodedit : decepit vel supplantavit. -ditor : supplantator, traditor vel deceptor. 24. Productio : eductio, disciplina. 25. Profligatio : adflictio. 26. -gare : celarius consummare aut perficere vel coadunare. 27. -gavit : erogavit. 28. Profugus : porro fugatus vel fugitivus. 29-30. Profanus : qui sacrum <profanat, id est> polluit, vel immundus. -fanat : polluit. 31. Profanum : illicitum. (Genes. 43, 32 ?) 32. Profundum : altum vel demersum. 33. Profatur : loquitur. 34. Profitetur : spondet. 35. Progenitores : avi vel proavi. 36. Progreditur : procedit. (Verg.) 37. Prohibe : remove. (Aen. 1, 525) 38. Proinde : pro ea re. 39. Prolati (prae-) : nobiles. 40. Prolata : donata. 41. Proluvies : squalor vel sordes. 42. Prolatanda : differenda vel dilatanda. 43. Proles : filius vel filia. 44. -lem : stirpem. 45. Prologus : sequentis operis praefatio. 46. Promptuarium : cellarium. (Itala Gen. 43, 30 ?) 47. -tuarum : cubicula inferiora vel thesaurum. (Itala Deut. 32, 34 ?) 48. Promunturia : rupes <prominentes, id est rupes montium super a-

lios eminentes>. 49. Promurale : murum ante murum. 50. Promulgat : profert, promit. (=55 ?) 51. Prominentes : rupes montium super alios eminentes. (=48) 52-4. Promit : ostendit. -mit : germinat. -munt : proferunt. 55. Promulgata : prolata, deprompta. 56. Promeretur : impetrat. 57. Promoveor : honore donor. (=101) 58. Promite : proferte vel expedite. (Aen. 5, 191) 59. Pro nefas : scelus, contra fas. 60. Pronum : praeceps. 61. Pronus (-bus) : bonus. (=2) 62. Proni : praecipites vel inelines. 63. Pronepos : nepos nepotis. 64. Pronuba : quae nuptiarum auxilium dat. (Aen. 4, 166 ; 7, 319) 65. Propago : origo. 66. Propola : vendenda proponens. 67-8. Ppopalat : manifestat, <denuntiat> vel divulgat. -latum : omnibus notum factum. 69. Propago : posteritas. 70. Properat : festinat. 71. -re : velociter vel festinato. 72. -rum : festinum. 73. Propediem : alia die. 74. Propitiatur : placatur. 75-7. Pro pudor : confusio. Propudiosum : pudendum. -diose : turpiter. 78. Propter : iuxta. 79. Problema : parabola. (Iudic. 14, 12) 80. Prorogatum : prolongatum. 81. Proruere : expellere. 82. Prorumpit : floruit (proruit). 83. Prorogat : extendit aut prolongat. 84. Prorsus : plane, [etiam aut] proculdubio. 85. Prosequitur : deducit aut causam exponit. 86. Prostibula[ta] : meretrix quae prostat. 87. Prospec-

16-7. cf. Schol. Aen. 1, 536 (Procax proprie petax est ; nam procare est petere, unde et proci petitores dicuntur. (Isid. Et. 10, 214 petitores nuptiarum.. procacibus : impudentibus).) 18. o pr. om. A. 19. cf. NE 27 (Nepos : prodigus, eversor) ? 20. cf. OS 5 (Ostentum : monstrum). 28. cf. Schol. Aen. 1, 2 (Profugus : quasi porro fugatus). 29. prof. ex 30 inserui. 32. inners. B. 35. cf. Isid. Et. 9, 5, 28 (Proavi, atavi, qui et progenitores appellantur quasi porro generantes). 36. Vergilio ascribit Ansil. 37. -bet -bet B. 41. cf. ad AD 39. 45. cf. EP 8 ? 48. prom. etc. ex 51 inserui. 49. cf. Isid. Et. 15, 2, 21 (Promurae vero eo quod sit pro munitione muri ; est enim murus proximus ante murum). 55. cf. 50. 57. vix Provehor (cf. 99). 60. cf. 62. 63. cf. ad AB 15. 64. cf. 8. (Pronubante). cf. ad UN 4 ? 65. cf. 69. 67. den. e DE 63 (Denundinat) inserui. 69. cf. 65. 72. cf. Schol. Aen. 12, 85 (Properi : festini ; et erit nominativus hic properus) ? 73. cf. PRI 10-11 ? 74. -tor -tor B. 80. Porrogatum A. an Pror. : porro rogatum, prol. (cf. 28) ? cf. 83. 82. vix Prorupit : floruit. 83. expendit AB. cf. ad AB 5. 86. -bula C. cf. Fest. 252, 14 (Prosedas meretrices Plautus appellat quae ante stabula sedeant ; eadem et prostibula).

tat : desuper aspiciit. (=89) 88. Prodigium : <portentum>, novum aliquid pro signo natum vel factum. 89. Prospicit : <prospectat.> desuper aspiciit aut ante providet. 90. Prosapia : genus vel progenies. 91. Protervus : pessimus vel perversus aut temerarius. 92. Protexere (prae-) : cooperire. 93. Protinus : inprimis vel celerius. 94. Proterit : pedibus terit. 95. Pro vi<ri> li portione : quisque pro se. 96. Proventus : eventus bonus. 97. Proverbium : similitudo aut parabola vel comparatio. 98. Provulgavit : inpressit. (?) 99. Provexit : promovit. 100. Provectus : auctus, cumulatus. 101. Provehor : <promoveor>, honore donor.

PRI, PRU

Princeps : prior. 2. Primivirgus : caballarius : quod prima est militia eius in virgis. (?) 3. Primores : primarii vel electi. 4. Primi-pilares : numerus est militiae primo probatus. 5. Pristis : navis. (Aen. 5, 116) 6. Privilegium : propria praesumptio vel privata lex. 7. Prisca : antiqua. 8. Primordium : initium. 9. Pristinum : priorem. 10. Pridem : ante [aut olim]. 11. Pridie : ante diem. 12. Primordiali die : primo saeculi die. 13. Privatim : proprie.

14. Privignus : ante natus. 15-6. Prunus : arbor. -num et -na : poma.

PR<A>E

Praestolatur : observat aut expectat. -lare : expectare [aut speculari]. 3. Praefatus : ante locutus. 4. Praedicit : qui futura nuntiat. 5. Praefectus : praepositus. 6. Praecipuus : primus vel nobilis. 7. Praeceptus : passibus, vel temerarius. (Aen. 3, 598 ?) 8. Praesagat : divinat aut futura adnuntiat. 9. Praerogans : ante inpendens. 10. Praecordia : interiores partes. 11. Prevignus (pri-) : ante natus. (=PRI 14) 12. Praespectans (per-) : intuens. 13. Praesertim : praeterea vel maxime. 14. Praecalidum : plus quam calidum. 15. Praetendit : obponit vel plectit aut ponit. 16. Praevius : praecedens. 17. Praedictus : supra dictus vel ante dictus. 18-9. Praecellit : excelsior cunctis est. -sidet : quod supra. 20. Praetervolo : velociter praetereo. 21. Praestantior : significantior. 22. Praesidium : perfugium vel auxilium. 23-4. Praesules iudices ; ab eo quod praesunt iudicio. -sul : iudex. (=23) 25. Pretio : poena. 26. Praestigiae : doli, insidiae. 27. Praenimio : valido aut multo. 28. Praetores : honoris secundi sunt <a> consulibus.

88. Prosignum nat. vel fact. AB. plenam gl. hab. A marg. et s. v. Prodigium et s. v. Portentum, neonon Prodigium : novum aliquid aut portentum. || 89. cf. 87. cf. RE 76-7. || 91. post 92 A. || 95. cf. Schol. Aen. 12, 552 (Pro se quisque : pro qualitate virium suarum) ? || 101 prom. ex 57 inserui.

PRI 2. vix clavarius. cf. Landgraf Arch. lat. Lexikogr. 9, 409. || 5. cf. ad PI 21. || 8. cf. 12. || 10. aut ol. om. B. || 11. cf. PO 47 ? PRO 73 ? || 12. cf. 8. || 14. cf. Fest. 252, 24 (Privignus dictus quod antequam mater secundo nuberet est progenitus ; pri enim antiqui pro prae dixerunt) ; Isid. Et. 9. 6, 21 (Privignus dici putatur quasi privigenus, quia prius natus ; unde et vulgo ante natus).

PRAE 1. cf. OP 12 (Oppertur : expectat aut observat). || 2. aut spec. om. B. Praestolare est opperire Ansil. || 4. cf. ED 3 (Edicit) ? || 8. cf. 4 ? || 9. cf. 35. || 14. quam om. AB : hab. A marg. || 18. est om. AB. || 18-9. cf. 75 ? || 20. cf. 57 ? || 22. cf. PER 86 (Perfugium : auxilium, etc.) ? || 23. cf. 75 (Praesules : iudices praesidentes). || 25. cf. Schol. Aen. 12, 352 (Pretio : modo poenam significat). || 27. an valde multo (cf. Charis. p. 235, 12, qui citat Aen. 10, 748 « praedurum ») ? || 28. hon. om. AB. cf. DI 26 (Dictatura : honor est super consulatum). cf. 31.

29-30. Praeconio : laude. -nium : praedicatio alicuius rei. 31. Praetor : qui civilibus praeest negotiis. 32. Praes : ab eo quod est praedes, id est fideiussores. 33. Praestruxit : praeeordinavit. 34. Praefecit : praeposuit. 35. Praerogativa : beneficium ante oblatum ; quod si reddideris iam non est praerogativa. 36. Praeiuudicatus : ante iudicatus. 37-8. Praeterfluit : iuxta fluit. -meat : quod supra. 39-40. Praeproperum : ante factum quod erat postea faciendum. -re : inordinate, perverse [vel festine]. 41. Praeterfluit : praeterit. 42. Praescriptum : praestitutum. 43. Praeopimus : praepinguis vel copiosus. 44. Praerogativa : excellentia meritorum. 45. Praestigiis : fantasiis vel circumventionibus. (*Unde* ?) 46. Premit : prohibet aut refrenat. 47. Praevertit : qui cursu velociori ambulat. (*Verg.* ?) 48. Praeruptis : excissae rupis extrema. (*Geo.* 2, 156 ?) 49. Pressant : premunt vel exprimunt. 50-2. Praepes : praecursor vel velox. -peti : velocissimo vel celeriori. -cursor : praecedens. 53. Praestantior : sublimior vel praeclior. 54. Praedulce : nimium dulce. (*Aen.* 11, 155) 55. Praepollit (-et) : supereminet vel supersplendet. 56. Praecelsum : perquam excelsum. 57. Praeterbolare (-terlabere) : praeter vade. (*Aen.* 3, 478) 58. Praecipue : plus quam optime vel maxime aut eximie. 59. Praepositus : subiectorum

famulorum ordinator vel rector. 60-1. Praelatus : antepositus. -to : ampliori. (*Aen.* 5, 541 ?) 62-3. Praesagium : indicium futurorum vel sign[or]um. -gus : praescius futurorum. 64. Prae foribus : ante ostium. 65. Praefa[ri]tur : praeloquitur. 66. Praestrinxerim (-strux-) : praemunierim. (*Unde* ?) 67. Praedonaverat : sibi addixerat aut sibi iudicaverat. (*Unde* ?) 68. Praepollens : plus quam magnus. 69. Praecoqua : celere maturans vel temporanea. (*Numer.* 13, 21, etc. ?) 70. Praepedientem : inpedientem. 71. Praesentiscat (per-) : ex toto sentiat. 72. Praedem : fideiussorem. 73. Praestigiarentur : ludificarentur. (*Unde* ?) 74. Praecinat : canat vel cantet. 75. Praesules : iudices praesidentes. 76. Praeiuudicium : causae inpedimentum. 77. Praeproperum : <praecipitantem> ante tempus festinantem. 78. Praecipitantem : festinantem. (=77)

PU

Pubertas : adultior aetas. 2. -bescit : ad nuptialem transit aetatem. 3. -bescere : iuvenescere vel crescere. 4. -bentes : crescentes vel florentes. (*Aen.* 4, 514 ?) 5. -berat : crescit. 6. Pube tenus : prope genitalia, circa pudenda. (*Aen.* 3, 427) 7-9. Puerperium : primus partus. P. : infans in utero formatus. -pera : primi

31. cf. QUAE 17 (Quaestor : consiliarius qui pecuniam publicam praerogat) ?|| 32. cf. 72. (Praedem : fideiussorem).|| 35. cf. 9.|| 36. -tis a. -tis B.|| 37. Praeterluit AB. cf. 41.|| 39. cf. Abba (Praepostera : perversa in posterum quod ante debuit) ?|| 40. vel fest. om. B. cf. 77.|| 41. cf. 37.|| 42. praestitutio B. Praescriptio C.|| 43. cf. Isid. Et. 10, 208 (Praeopimus : prae ceteris opibus copiosus).|| 51. celerior AB.|| 52. post 47 A. Vergilio ascribit Ansil.|| 53. cf. aut A marg. aut Abol. (Caelestior : praestantior).|| 56. cf. Abol. (Praecelsa : perquam excelsa).|| 59. cf. Isid. Et. 10, 205 (Praepositus appellatus eo quod sit subiectorum ac famulantium ordinator vel rector). cf. 60-1 ?|| 60. ante 59 A.|| 62-3. cf. SA 6-8 ? cf. Schol. Aen. 10, 177 (Praesagi fulminis : praesagi futura denuntiantis.. alii non ipsum fulmen praesagium accipiunt, sed eos praesagos qui inde futura praedicunt) ?|| 64. an <Foribus :> prae f. etc. (*Aen.* 1, 505) ?|| 65. Praefabitur B.|| 67. iuraverat A. vix cf. 61.|| 71. Pers. A marg. cf. PE 105.|| 72. cf. 32.|| 74. an Rec. ?|| 75. cf. 23.|| 76. cf. aut A marg. aut Abol. (Praeiuudicavit : argumentum opposuit) ?|| 77. praecip. e 78 inserui. cf. 40.

PU 6. cir. pud. om. B.|| 7-10. cf. Schol. Aen. 3, 339 (Puer : filius ; quia Graeci παῖδας

partus puella. 10. Puer : filius Graece. 11. Pugillares : tabulae. 12-4. Pulvinaria : caerimonia vel religiones. -nar : templum. -nus : lectus. 15. Pullati : nigri, qui in luctu vestibus nigris utuntur. 16. Purgat : innocentem probat. 17-8. Purulentum : putridum. Pus : corruptus humor vel sanies. 19. Pugilem : percussorem. 20. Puerperium : aetas puerilis.

QUA

Qualitas : quale sit. 2. Quamobrem : propter quam rem, <qua de re>. 3. Qua de re : quod supra. (=2) 4. Quamquam : quamvis. 5. Quampridem : iam (quam ?) olim. 6. Quaquaaversum : qualibet ex parte. 7. Quantocius : celerius vel citius. 8. Quandoque : quandocumque. 9. Quantitas : quantum sit. 10. Quapropter : quid ergo. 11. Quassum : quomodo. 12. Quassatis : conlisis vel vexatis. 13. Quasdam : aliquas. 14. Quatenus : qua ratione vel qualiter aut pro eo quod aut quousque. 15. Quatitur : concutitur. 16. Quanto cuique (quoto-) : cuicumque de numero. 17. Quatit : concutit.

QU(A)E

Queo : possum. -eamus : possimus. 3-4. Quemdam : aliquem. -quam : aliquem. 5-6. Qdemque : quemcumque. -piam : quemcumque. 7. Quemnam : interrogatio de persona feminae. 8. Quaerentem : interrogantem. (Aen. 2, 287 ?) 9. Querimoniae : querellae graves. 10. Queror : iniurias meas indico. 11. Querella : questibus (-tus ?) vel clamor. 12. Quaerenti : interroganti. (Aen. 1, 370 ?) 13. Quaestus : lucra vel querella. 14. Quaeso : rogo. 15. Quae sententia : quod consilium. (Aen. 5, 748) 16. Queunt : possunt. 17. Quaestor : consiliarius qui pecuniam publicam praerogat. 18. Quaestio : examinatio. 19. Quaestuarium : qui quaestu corporis vivit.

QUI

Quibusque : quibuscumque. 2. Quisque : quisquis, quicumque. 3. Quidni : hoc magis, hoc potius. 4. Quiddam : aliquid. 5. Quidve : vel quid. 6. Quid nisi : porro, quid deinde. 7. Quid differt : quid interest vel quid obest (ab- ?). 8. Quigneum (cyg-) : album. (Verg. Catal. 9, 27) 9-10. Quinni : quid non. (=10) Q. : quod (quid) non aut quare non. 11. Quin etiam ; quin

etiam filios dicunt) ; 4, 94 ; Donat. Andr. 400 (an puerum pro quolibet sexu, ut Graeci παῖδας ?) ; 490. (Puerpera : πρῶτοτόκος, et non quod puerum sed quod filium ?) puerpera dicta ; et apud veteres puer puellus, puera puella) ; Isid. Et. 11, 2, 14 (Puerperae sunt quae annis puerilibus pariant.. et dictae puerperae vel quod primo partu gravantur vel quod primum pueros pariunt) ; Hieron. Ierem. 4, 31 (Puerpera.. quae primos pariat fetus). cf. 20. || 12-4. cf. PO 18. cf. Schol. Geo. 3, 533 (Pulvinaria pro templis ponimus, cum sint proprie lectuli qui sterna in templis plerisque consueverunt) ? || 15. an < Pulli : > ni. Pullati : qui etc. ? cf. Schol. Bern. Geo. 3, 389 (Pullis : nigris ; unde dicimus pullas vestes, id est nigras). cf. TO 1 (Toga pulla). || 19. om. A. || 20. cf. 7-9.

QUA 1. cf. 9. || 2. cf. 3. || 3. an <Quare : > qua etc. ? || 9. cf. 1. || 12. An Quassatam <ventis> conlissam vel vexatam (Aen. 1, 551) ? An e scriptore nescioquo in Schol. ad Aen. 1, 551 (vel 4, 53 etc.) laudato ? || 14. cf. EA 1. || 16. Quoto- C. || 17. cf. 15.

QU(A)E 1. cf. 16 ; QUI 24. || 3-7. cf. ad CU 7-13. || 7. cf. TA 14. || 9. Similem gl. (Querimonia : querellam gravem) Canonibus ascribit Leid. || 10. vel querellam depono add. A. || 11. questus C (cf. 13) || 15. quo consilio AB. Vergilio ascribit Leid. || 17. cf. PRAE 31. cf. SU 62

QUI 7. Q. refert A marg. || 8. Vergilio ascribit Ansil. cf. AL 49. || 9. cf. ad QUO 2. || 11 vel Quin : etiam ; quin aliq. etc. An <Quin : > quinetiam ; quin aliq. etc. (Aen. 1, 279) ? cf.

aliquando significat etiam, ergo, quod, quia, immo aut vero. 12. Cynici : philosophi sunt a canibus vitam ducentes ; pilos (cynos) enim Graece canis tiitur. 13. Quintilis : nomen mensis Iulii. 14. Quippe : maxime aut certe. 15. Quippiam : modicum. 16-7. Quirites : populi (-lus ?) Romani (-nus ?). -tium : Romanorum. 18. Quiritat : quaerit. (?) 19. [Quique : quicumque.] 20. Quis : quibus. 20^a. Quisquis : quicumque. 21. Quis : quantus, quam magnus. (Aen. 9, 36, etc.) 22. Quisquam : aliquis. 23. Quisquilias : purgamenta, sive tegumenta de summitatibus corticibusque pomorum. (Amos 8, 6 ?) 24. Qui-vi : potui.

QUO, QUU

Quocirca : pro qua re vel ideo. 2. Quod ni : quod nisi. 3. Quodam modo : quadam ratione. 4. Quominus : aliter. 5. Quondam : aliquando. 6. Quorsum : in quam partem [sive tegumenta]. 7. Quorsus : quousque. 8. Quurulis (cur-) sella : in qua purpurati sedent. 9. Quur (cur) : quare.

Ansil. (Quin potius : quin modo cur non ; alias immo, ut « quin age siquid habes », ; alias ideo, ut « quin protinus omnia perlegerent oculis »), ex schol. Ecl. 2, 71 (« quin tu aliquid saltem potius »). || 12. Pinici A. cf. Isid. Etym. 8, 6, 14. || 13. Ex Schol. Ecl. 4, 12 ? quia quintus est a Martio qui est caput anni apud Hebraeos *add. Ansil.* || 18. cf. aut A marg. aut Abol. (Quaeritat : quaerit). Vix Quir. queritur. || 19. *om. B.* cf. 1-2. || 21. cf. Schol. l. c. (Quis : id est quantus). Vergilio ascribit Ansil. || 23. *prug. corticibus pom. interp. AB.* (sed cf. QUO 6). cf. Hieron Matth. 13, 45-6. || 24. cf. ad QUE 1.

QUO 2. an Quidni ? cf. aut A marg. aut Abol. (Quidni : quid nisi). cf. QUI 9. || 6. cf. QUI 23. Noli igitur emendare <Corium> teg. Error archetypi est etiam in Aff.

RA 2. *om. B.* Estne glossarii Abol. ? || 4. Vide ne fuerit correctio ad AE 20 (Aere : aera-mentum) adscripta. cf. aut A marg. aut Abol. (Rafimenta : interamenta). || 5. cf. Schol. Aen. 2, 272 (Raptatus : id est tractus) ? || 8. *om. B.* Estne glossarii Abol. ? cf. Euch. Inst. p. 146, 21 (Ramnus in Psalterio non rubus est sed spinarum genus sentibus permolestum). || 10. *patef. om. AB.* || 11. *om. B.* Estne glossarii Abol. ? Rarimantes rimantes (sine interp.), i. e. scriptura prava et emendata *Ansil.* (recte ?) : Rari nantes natantes *Nettleship.* (Aen. 1, 118) || 12. cf. aut A marg. aut Abol. (Rastro : ligone). || 15. cf. aut A marg. aut Abol. (Rata : acceptabilia).

RE 1. cf. RA 15 ?

RA

Racemus : modicus ramusculus cum uvis. 2. [Radiat : micat vel inluminat.] 3. Ramentum : pulvis qui raditur de aliqua specie. 4. -ta : aeramenta. 5. Rapt<at>us : diu tractus. 6. Rapidus : velox. 7. Rancet : rancidum est. 8. [Ramnus : spinarum genus.] (Psal. 56, 10) 9. Rapax : praedo. 10. Rarescunt : pauci fiunt, patefiunt. (Aen. 3, 411 -ent) 11. [Rarimantes (rimantes) : <quae>ritantes.] 12. Rastri : ligones. 13-4. Rati : arbitrati. -tus : arbitratus. 15-6. Ratum : acceptum. (=16) -tum habuit : acceptum habuit. 17. -ti sunt : arbitrati sunt vel aestimaverunt.

RE

Rectum : firmum. 2. Receptaculum : habitaculum. 3. Recens : nuper, ipso tempore. 4. Recenset : numerat aut religit vel recognoscit. 5. Recludit : aperit. 6. Reciprocum : invicem redditum aut receptum. 7-8. Reciperandi, recuperandi. -das, recuperandas. (!) 9. Recinunt : cantant vel cantanti respondent. 10.

Recussum : repercussum. 11. Recursat : percurrit. 12. Recusso : concusso. 13. Recuperavit : recepit vel reparavit. 14. Recidiva : ex ruinis renascentia. (Aen. 4, 344) 15. Recursat : denuo tractat aut recurrit. 16. Redarguit : convincit aut de reatu arguit. 17. Redamat : amantem mutuo diligit. 18. Redhibet : impensam sibi gratiam reddit. 19-20. Redimittus : coronatus. -miri : coronari. 21. -miculum : ornamentum. 22. Redinsertavit : denuo inseruit. 23. Redolet : odores spargit. 24. Reditus : reversio aut praestatio. 25. Reduces : salvos vel incolumes reversos. (Aen. 1, 390, etc.) 26. Redundant : exuberant. 27-8. Redivivus : qui redit ad quod fuit. -va : denuo vitae redditae vel renascentia. 29. Redigitur : revocatur. 30. Rediviva : renascentia. (=28) 31. Refectus : relevatus. 32. Refercit : replet aut constipat. 33. Refellit : dissolvit aut redarguit. 34-5. Referserunt : repleverunt. -fertum : repletum. 36. Refocillavit : refeoit aut humanitate fovit. (Iudic. 15, 19 ?) 37. Reformans : restituens. 38. Refindit : rescindit aut diminuat. 39. Referes : renuntiabis. (Aen. 2, 547) 40. Refert : interest. 41. Refragatur : dissentit [aut demutat]. 42. Refutat : reprobatur. 43. Regnum : imperium. 44. Regressus : reversus. 45. Relictus : dimissus. 46. Relabitur : recurrit, revertitur. 47. Relegat : exilio dat. 48. [Relativum : dum unus nominatur, alius demonstratur.] 49-50. Reminiscitur : recordatur. -cor : recordor. 51. Remul-

cens : replacans. (Aen. 11, 812 ?) 52. Remur : arbitramur. 53. Renidit (-et) : splendet (-et). (=55) 54. Rennuit : recusavit. 55. Renidet : splendet aut olet. 56. Reor : arbitror aut aestimo. (=UT 5 ?) 57. Reboare : resonare. 58. Repetit : recognoscit aut reposcit. 59. Repeditat : revertitur aut redit. (2 Mac. 3, 35 ?) 60. Rependens : compensans. (Aen. 1, 289 ?) 61. Repagula : impedimentum aditus <vel> introitus, vel retinacula. 62. Repensat : vicem reddit. 63. Repetens : replicans, retexens. (Aen. 1, 372 ?) 64. Replicat : revolvit. 65-6. Repentinum : subitaneum. -nte : subito vel statim. 67. Repens : natans. 68-9. Repertorem : inventorem. -tor : inventor aut auctor. 70. Repperit : invenit. 71. Reposcit : repetit. (=58 ?) 72. Rependens : retribuens. 73-4. Reris : arbitraris. -ri : aestimare. 75. Resipiscit : amissam recipit sapientiam. (? 2 Tim. 2, 26 -ant) 76-7. Respicit : retro aspicit. -spectat : respicit vel expectat. 78-9. Resipi<sci>t : intellegit vel iterum sapit. -pi[sc]it : intellexit. 80. Resides : otiosi vel pigri. 81. Resultat : reluctatur vel contradicit. 82. Reserat : patefacit. 83. Restantia : remanentia vel residua. 84. Reticulata : cancellata. 85. Retentat : retinet. 86. Retibet (redhi-) : reddit. (= 18?) 87. Retorridus : igneus vel horridus (to- ?). 88. Retexit : aperit (-ruit ?). 89. Retractat : recogitat vel discutit. 90-2. Revehit : reportat. -vectat : reportat. -vexit : reportavit. 93. Reviso : repeto vel reco-

11. cf. 15 (recurrit).|| 12. cf. 10.|| 14. cf. 27-8.|| 15. cf. 11.|| 16. cf. 33 ?|| 18. cf. 80.|| 23. *A marg.* : Rediredolet dolores sp. *AB.*|| 74. i. e. Reditus. Redditus ? An praesentatio (cf. Ansil. Reddita : praesentata) ?|| 27-8. cf. 14 ; 30. || 32. cf. 34-5.|| 33. cf. 16.|| 38. aut dim. *om. B.* cf. 41.|| 41. cf. ad 38.|| 41-2. una glossa ?|| 47. cf. ad AL 13 ?|| 48. *om. B.* Estne glossarii Abol. ?|| 56. cf. 52 ; 73-4. cf. 52.|| 58. cf. 71.|| 60. Vergilio ascribit Ansil. cf. Schol. l. o. (Rependens : compensans). cf. 72 ; 62.|| 63. Replicans repetens vel retexens *A marg.*|| 72. cf. 60.|| 73-4. cf. 56.|| 75. Similem glossam (hinc sumptam) Canonibus ascribit Leid. (Resipiscant : am. recipient sap.). cf. 78-9.|| 76-7. cf. PRO 87 ; 89.|| 80. cf. Schol. Aen. 1, 722 (Resides sane milites otiosi et pigri dicuntur).|| 81. reluctat *AB.* cf. Abba (Resiliunt : reluctant).|| 87. Ret. ign., satis <t>orridus *Corp.* Ret. ign. vel [non] valde currens (torr-) *Abav.*|| 87. Ex Schol. Aen. 12, 35 ?|| 92. *A marg.*

gnosco. 94. -sam : repetam vel revidebo. 95. -sit : visitat aut requirit. 96. Revinxit : post tergum ligavit. 97. -notum : conligatum. 98. Rebiām (-bar) : putabam.

RI

Rictus : extensio oris. 2. Riget : friget an (aut ?) infrigidat. 3. -gentem : splendentem. (Aen. 1, 648) 4. Rhinoceros : animal est in Nilo flumine. (Bibl. ?) 5. Ringitur : irascitur aut indignatur. 6. Rimatur : quaerit. 7. -maris : scrutaris. 8. -mas : fissuras. 9. Rite : studiose vel firmiter. 10. Ritu[m] : more aut consuetudine ; a moribus tractum. (?) 11. Rivales : duo qui unam habent uxorem.

RO

Rogus : lignorum strues ardens. 2-3. Robur : fortitudo. -bustus : fortis aut validus. 4. Rogatu meo : me rogante. 5. Rogitans : saepe interrogans. (Aen. 1, 750 ?) 6. Roganti : interroganti. (Aen. 2, 149 ?) 7. Romulea : Romana. 8. Rhomphea : gladius. (=FA 68 ?) 9. Rostra : prima pars navis. 10. Rosea : purpurea aut pulchra. (Aen. 1, 402 ?)

RU

Rubrum : rubicundum. 2. Rufatus sanguine : cruentatus. (Unde ?) 3. Rufata (romphaea) : gladii (-dius). (=RO 8) 4. Rumigerulus : timoris opinionem portans. 5. Rupa (romphaea) : ex utraque parte acuta. 6. Rursum : iterum. 7. Ruribus : terris. 8. Rura : agri vel villa. 9. Rusticus : rus colens. 10. Rus eamus : ad villam eamus. 11-3. Rutilat : rubro fulgore emicat. -lantior : splendidior. -lantius : splendidius. (Verg.) 14. Ruunt : procidunt aut cadunt.

SA

Saviatur : osculatur. 2. Sacer : consecratus. 3. Sacrata sede : religioso loco. (Aen. 1, 681) 4. Sacratius : sollemnius aut devotius. 5. Sacella : loca sacra. 6-8. Sagax : cautus vel vigilans. -gacior : cautior sensu. -gacius : cautius. 9. Saltem : vel nunc vel aliquando vel certe. (Ecl. 2, 71 ?) 10-11. Salum : mare. (Aen. 1, 537 ; 2, 209). -lo mersis : profundo summersis. 12-3. Salsus : sapiens aut ordinatus aut temperatus. Sale conditus : quod supra ; in Apostolo (Coloss. 4, 6) « ut sermo tuus sit semper in gratia. <sale> conditus ». 14. Sales : urbanitas. 15-6. Salebrosus : asper. -bra<e> : loca lutosa. 17. Saltus : silva vel mons. 18. Saliuncula : salices ;

97, -to -to A.||

RI 2. cf. aut A marg. aut Aboł. (Rigor rigiditas est vel stupor <f>rigoris).|| 4. seq. in B RIG (scil. ad finem verborum a RIG -incipientium pertinens).|| 5. cf. 1 ? cf. Ter. Phorm. 341. seq. in B RIN (cf. ad 4).|| 6. cf. Schol. Bern. Geo. 1, 384 (Rimantur : quaerunt) ?|| 8. seq. in B RIM (cf. ad 4)|| 10. Riturum morem consuetudinem etc. *Ansil.* seq. in B RIT (cf. ad 4).|| 11. duo viri qui *Ansil.*

RO 1. cf. Schol. Aen. 11, 185 (Pyra est lignorum congeries ; rogi cum iam ardere coeperit dicitur). cf. ad PI 16. cf. ST 41 (Strues : congregatio lignorum) ?|| 5. saepe *om AB.*

RU 2. vel Ruf. : sa. cru. (ex 3 concocta ?)|| 3. cf. 5.|| 4. cf. *Ansil.* (Famigerulus : famam nuntians, sic enim dicimus et rumigerulus). cf. CI 16 ?|| 5. cavata *AB.* cf. ad FA 68.|| 9. cf. TRA 2.|| 14. aut ca. *om. B.*

SA 5. of. Schol. Ecl. 3, 9 (Sacello : id est in loco sacro).|| 6-8. cf. PRAE 62-3.|| 7. Ov. Met. 11, 599 ?|| 9. vel ce. *om. B.*|| 12. ornatus *B.*|| 13. in Ap. etc. *om. AB ; hab. Ansil.* (s v. Sale cond, una cum interp. 12 ; gl. 12 quoque suo loco hab *Ansil.*).|| 16. cultosa *AB.*|| 18. cf. Schol. Geo. 2, 110 (Salicti : virgulti species ; eo quod salit et surgit cito) ; et simili ex

ab eo quod velociter crescunt. 19. Salpicata : tubicinator. (Itala ?) 20. Sancit : statuit aut sanctum facit aut condit aut dicit. 21. -nxit : iussit vel definivit. 22-4. Sambucus : saltator. -cistria : qui (quae) in cithara rustica canit. -cinarius : ipse qui dicit. (Dan. 3, 5, etc. ?) 25. Sapa : <va>ppa ; quasi dulcedidum vinum. 26-7. Sario : circumfodio. -ri<ri> : sarculo laxari. (? Isai. 7, 25 ; 28, 24) 28. Sarga : non idoneus cuiuslibet artis. 29-31. Sat est : sufficit aut satis est. Satius : melius. Sat : sufficit. 32. Satagit : deliberat vel cogitat. (Bibl. ?) 33. Satis : consequens. 34. Sata : messis. (Verg. ?) 35. -tor : arator. 36. S<t>atera : iugum. (Bibl. ?) 37. Satellites : ministri malorum fautores ac socii. (Bibl. ?) 38. Satrapae : praefecti Persarum. (Bibl. ?) 39. Saetigeri : cilicio vestiti ioculares. 40. Sauciari : vulnerari.

SC

Sceptrum : virga regalis. 2. Scyphi : calices, fialae. 3. Scapus : summitas aut cacumen. 4. Scandit : ascendit. (=8 ?) 5. Scabro-

sus : asper. 6. Scyphum : calicem regium ; quod et pateram vocant. 7. Scabrones (crabro-) : vespae longiora crura habentes. 8. Scandunt : ascendunt. (Aen. 2, 401) 9. Scapha : navicula parva. 10. Scabrum : asperum, nodosum. 11. Scenopodia : casa vel tabernaculum. (Bibl.) 12-3. Scena : theatri locus aut ludus mimicus. -nici : ludo dediti. 14-5. Scaeva : sinistra. -vi : sinistri vel perversi. 16-7. Scatet : ebullit vel effervet. -tebra : aquarum emanantia ; id est ortus aquarum. (Geo. 1, 110 ?) 18. Scelera : flagitia vel crimina. 19. Scyllae : saxa latentia in mare. 20 -1. Sciscitatur : interrogat[ur] aut consulit. -tare (-ri) : interrogare. 22. Scitissime : scientissime. 23. Schisma : dissensio. (Bibl.) 24. Scissum : ruptum. 25. Scindit : dividit. 26. Scite : erudite aut eleganter. 27-8. Scythia : provincia. -tha : civis exinde. 29. Scius : doctus. 30. Scipiones : virgae consulum [ornatae]. 31. Scriptit : frequenter scribit. 32. Scurrula : publicus inpostor. 33. Sconna (scena) sponsus (suspensa) : <ubi scenici ludunt>. 34. Scoria : sordes metallorum. (Bibl.) 35. Scordiscum : corium crudum. 36-7. Scortum : meretrix. -rtator : mære-

scholio Isid. Et. 17, 7, 47 (salix dicta quod celeriter saliat, hoc est velociter crescat). cf. Fest. 440, 5 (Salicem Verrius virgulti genus, non arboris, dicit et ridicule interpretatur dictam quod ea celeritate crescat ut salire videatur).|| 20.-1. Ex Schol. Aen. 12, 200 ?|| 21. vel def. om. B.|| 25. cf. Varr. ap. Non. 551, 20 (sapam appellabant quod de musto ad mediam partem decoxerat). cf. ad DE 35 ?|| 30. vel utilius add. A.|| 33. competens *Nettleship*. An (omisso iemmate) sa. co. interpretatio est ?|| 36 cf. SC 3 (Scapus : summitas aut cacumen) ?|| 37. cf. PA 37 ?|| 38. Francogallice « jongleurs. » cf. PE 17 (Pegaso : homo iocularis) ?

SC 1. cf. 30 ?|| 3. cf. SA 36 (Statara : iugum) ?|| 4. Aen. 2, 237 ?|| 6. quod etc. om. AB. cf. ad PA 67 (Patera : regium poculum). Ex Schol. Aen. 1, 730 ; 8, 278 ?|| 7. cf. CA 112 ?|| 8. Vergilio ascribit Ansil.|| 9. cf. ad LI 32-3.|| 11. immo Scenopodia ab eo quod est scena, i. e. ca. vel tab. cf. Euch. Instr. p. 154, 12 (Scenopodia : cum tabernacula a Iudaeis figuntur ob memoriam tabernaculorum, σκηνή enim Graece tabernaculum dicitur. Haec Iudaeorum solemnitas Septembri mense celebratur).|| 12-3. cf. 33.|| 14-5. cf. Schol. Aen. 3, 351 (Scaeva porta dicta est non a pugnis ante se factis scaevis, id est malis.. nec ab itinere ingressis scaevo, id est sinistro). Ex simili scholio Isid. Et. 10, 253 (Scaevus : sinister atque perversus, ἀπὸ τοῦ σκαίου) ? cf. SE 45 (Scaevum : sinistrum aut malum).|| 19. cf. Schol. Aen. 3, 420 (Scyllam Sallustius saxum esse dicit). cf. ad SI 28 (Syrtis : scopuli eminentes supra dorsum maris).|| 22. cf. 26.|| 27-8. cf. PO 27-8.|| 30. orn. om. AB. cf. 1 ?|| 31. cf. ad FA 9.|| 32. cf. 41.|| 33. Scena suspensa vel ubi scenici ludunt C. cf. 12-3.|| 36. vel adulterium

tricium amator. 38-9. Scrupulum : sollicitudinem vel suspicionem. -losa : suspecta. 40. Scrupea : saxa aspera. (=ST 36 ?) 41. Scurra : quasi parasitus publicus qui non deserit cenas publicas. 42. Scriba librarius qui pertinet ad libros et chartas publicas. 43. Scrupulator (-tur ?) : sollicitator (-tur ?)

SE

Secus : aliter. 2. Secernit : separat. 3. Sector : usurpator. 4. Secutus : imitatus. 5. Sectatus : secutus. 6. Secundis : prosperis. 7. Secundarent : in bonum converterent. (Aen. 3, 36) 8. Secreti : electi. 9. Secordes : stulti <vel stolidi> vel fatui. 10. Sequester : susceptor pigneris. 11-3. Sedulus : obsequens, officiosus. -dulus : blanda officiositas. -dulo curet : sollicite agat. 14. Sedare : placare. 15. Sed tum : sed tunc. 16. Segnis : negligens, piger aut lentus. 17. -nities : tarditas torporis. 18. Semicinctium : quod dimidium cingat. (Act. Apost. 19, 12) 19. Segnibus : pigris. 20. Sensim : molliter vel leniter <aut paulatim>. 21. Senta : sordida. (Aen. 6, 462) 22. Sentes : spinae. 23. Senium : senectutem. 24. Sententia : decre-

tum aut consilium. 25. Sensit : intellexit. 26. Sententiosus : integre iudicans. 27. Seorsum : separatim. 28-9. Saepit : mun- nit. -psit : circumdedit. 30. Seponit : sequestrat. 31. Series : ordo vel tempus longum. 32-3. Serit : dicit aut seminat. -ruit : dixit aut seminavit. 34-5. Serpit : natat aut penetrat. S. : invalescit aut crescit. 36. Serenus : laetus aut placidus. 37. Sertum : coronam ex floribus factam. 38. Sererent : dicerent. (Unde ?) 39. Seria : modesta vel gravis. 40-2. Severus : veridicus. S. : instructus (strictus) vel inremissus. -veritas : integritas iudicii vel districtio aut rigor. 43-4. Saevitia : crudelitas, iracundia. -vit : furit vel fremit aut insanit. 45. S<ca>evum : sinisterum aut malum. 46. Selenites : lapis Persicus cuius candor cum luna crescere atque decrescere. (Aug. Civ. 21, 5)

SI

Sicarius : latro. -ca : gladius. 3. Sidus : stella. -dera : caeli luminaria. 5-7. Signanter : evidenter aut expresse. -nificantius : expressius. -nat : exprimit. 8. Signifer : auctor (du-?) vel qui signa fert. 9. Signum : indicium. 10. Silanus (-os ?) :

add. A. || 38-40. cf. 43. cf. Schol. Aen. 6, 238 (Scrupea : lapillosa ; nam scrupus proprie est lapillus brevis qui pressus sollicitudinem creat ; unde etiam scrupulus dictus est). || 40. cf. CA 54 (Cautes : aspera [vel] saxa in mari) ? cf. Lindsay, Class. Quart. 17, 199. || 41. cf. 32. cf. Plaut. Trin. 202 (urbani adsidui eives quos scurras vocant).

SE 1. cf. aut A marg. aut Abol. (Sequius : obliquius aut longe aliter. Sequius : secus). || 6. vix cf. SP 8. || 9. Socordes A marg. vel stol. A marg. : om. AB. cf. Fest. 374. 17. || 10. cf. Schol. Aen. 11, 133 ? || 17. vix corporis : an torpor (cf. Ansil. Segnities : tarditas, torpor, pigritia) ? || 20. aut pau. ad 25 hab. A. : om. B. || 26. cf. 42 ? || 30 cf. aut Abol. aut A marg. (Segregat : sequestrat) ? || 33. immo Seruit di., Sevit, sem. || 38. cf. 32-3. || 40. cf. TE 49 (Tetricus : obscurus aut severus) ? || 42. cf. 26 ? vel dist. etc. om. B. || 43. crud. om. AB. || 45. cf. ad SC 14-5. || 46. Aug. I. c. (In eadem Perside gigni etiam lapidem selenitem cuius interiorem candorem cum luna crescere atque deficere). Ex eodem fonte Isid. Et. 16, 4, 6 (selenites, qui Latine lunaris interpretatur, eo quod interiorem eius candorem cum luna crescere atque deficere aiunt, gignitur in Persida). cf. ad AB 52.

SI 1. publicus add. B. cf. Abav. etc. (latro in media urbe). || 2. acutissimus add. A marg. || 1-2. Sicarius : latro qui gladio sica interimit hominem Ansil. (ex Act. Apost. 21, 38 ?). || 3. resplendens add. A marg. || 4. vel Si. cae. : lu. || 10. Silanos Ansil. tubus Aff. vix Silvanus : Incubus (cf. PA 80 Pan : Incubus). Ex Schol. Ecl. 6, 14 ?

tubos. 11-2. *Simultates* : lites vel dissensiones. -tas : dolus aut lis. 13. *Simulacrum* : imaginem aut similitudinem. 14-5. *Singultum* (-tim) : qui loquitur per gluttuos. -gillatim : per singulas vices. 16. *Sine discrimine* : sine periculo. 17. [Synonyma : cognominabilia.] 18. *Sine cavillatione* : sine argumento. 19. *Syngrapha* : cautio vel scriptio. 20. *Sin* : si non. 21. *Sinistrum* : adversum vel contrarium. 22. *Sine mente* : sine voluntate. 23. *Sine* : permittit. 24. -nunt : permittunt. 25. *Siquidem* : si tamen. 26. *Siqua* : si aliqua aut quaecumque. 27. *Siquo minus* : si aliter quam dico. 28. *Syrtes* : scopuli(!) eminentes supra dorsum maris. 29-31. *Sistit* : statuit aut exhibuit (-bet). -to : exhibeo aut statuo. -titur : statuitur. 32. *Situm* : senectutem. 33-4. *Siti* : positi. -tus : positus aut positio aut compositiones. 35. *Si non quiverit* : si non potuerit. (Levit. 5, 11.)

SO

Sobrinus : qui de sorore nascitur. 2. *Socius* : amicus. 3. *Sophisma* : commentum vel confictio aut figmentum, eo quod fingitur. 5-8. *Sophia* : sapientia. -phistica : argumentosa vel callida. -phistice : ar-

gute vel captiose. -phista : peritus. 9. *Solamen* : solacium vel consolationem. 10. -latur : consolatur. 11-2. *Sollers* : ingeniosus aut astutus vel cautus. -lertia : astutia vel vigilantia. 13. *Sollemne* : religiose. 14. -mnia : annua. 15. *Solidum* : firmum. 16. *Solistitium* : solis statio ; quia dicitur ipsa dies uno momento quasi sol <e stante> crescere. 17. *Solum* : terra. 18. *Soles* : dies. (Verg.) 19-20. *Somnium* : quod dormimus. <In> somnium : quod videmus. 21-2. *Sons* : nocens. -ntes : nocentes. 28-4. *Sonoras* : bene sonantes. *Sonores* (-ras) : sono graves. (Aen. 1, 53) 25-6. [Sonipes : equus pedibus sonans.] S. : equus ; velut cornipes. (Verg.) 27. *Sopor* : levis somnus. 28-30. *Sopitum* : sedatum vel repressum aut extinctum. -pit : extinguit, vel cooperit quod ardebat. -pitum : somno gravatum. 31. *Sortitur* : adipiscitur. 32. *Sors* : condicio vel eventus. 33. -rtes : fata. 34. <Con>-sortium : coniugium. 35.5*. *Sorte electus* : qui sorte eligitur. <Sortilegus : qui dat sortem.> 36. *Sororius* : sororis filius. 37. *Sortilegus* : qui dat sortem. (=35*) 38. *Sorec* : dilectam (-ta ?) ; sicut est in Esai. (Iudic. 16, 4) 39. *Sospes* : incolumis vel sanus aut salvus.

17. *om. B. Estne glossarii Abol. ?* || 22. cf. Schol. Aen. 5, 56 (*Sine mente, sine numine divum : sine voluntate et sine auctoritate*). || 28. *em. om. AB. cf. SC 19* (*Scyllae : saxa latentia in mare*). Ex Schol. Aen. 7, 302 (« quid Syrtes aut Scylla mihi ») ? || 32. vel vetustatem *add. A. An Situ : senectute*. (Aen. 7, 452) ? || 32-4. cf. Schol. Aen. 3, 451 ? || 35. *om. A. : Siverit potuerit B.*

SO 1 cf. 36. || 4. non est ; in numerando peccavimus. || 5-8. cf. 3. || 7. *sophistice Eccli. 37, 23.* || 13. *Sollemnem A* (Aen. 8, 102 ?). || 14. cf. ad AN 28-4. || 15. *fi. vel fortem A : validum, firmum C.* || 16. *solis statio om. AB. dic. in ipso die A. cf. Philarg. Ecl. 7, 47* (*Solstitium ; quia circa horam sextam sol stat*) ; Isid. Et. 5, 84, 1 (*quasi solis statio, quod tunc sole stante crescant dies vel noctes*). || 18. *Vergilio ascribit Ansil. cf. TRE 3* (*Tres soles : tres dies*). || 19. *Somnum A. cf. Schol. Aen. 5, 840* (*Somnum : ipsum deum.. somnium : quod dormimus ; insomnium : quod videmus in somnis*) ; Isid. Diff. 1, 542 (*Somnus : quo dormimus ; somnium : quod dormientes videmus*). || 24. *Sonoras Ansil. soni A marg. : somno AB : sono Ansil. vix Sonores soni graves* (Aen. 9, 651). || 25. *om. B. Estne glossarii Abol. ?* || 26. *ve. co. A marg. : vel co. Ansil. : om. A B. cf. CO 139* (*Cornipes : equus*). || 29. *ardet A.* || 28-9. Aen. 8, 743. || 30. Aen. 1, 680. || 34. cf. Hieron. Mat. 19, 4. || 36. cf. 1. || 38. cf. Hieron. nom. Hebr. (et in Iudic. et in Isai.) S. electa, optima. Isai. 5, 2 (ἐφύτευσα ἀμπελον σωρήν. LXX, plantavit eam electam Vulg.)

SP

Spatiat : deambulat. 2. Sphaera : pila ingens. 3. Specimen : indicium vel signum. 4. Spectat : videt. 5. Specum (-cu ?) : speluncam (-ca ?). 6-7. Spernit : contemnit. Spretus : contemptus. 8. Sperate (spir-) secundi : prosperi flate. (Aen. 3, 529) 9. Spectabilior : sublimior. 10. Spectacula : ubi omnium visui publica praebetur inspectio. 11. Speculantem : observantem. 12. Spectabant : suspicabant. 13. Spectatus : probatus. 14. Spero : fastidio. 15. Spiramine sancto : Spiritu sancto. 16. Spirae : nodi s<unt> quibus se ligant serpentes. (Verg. -ris) 17. Spirat : flat aut miratur (?). 18. [Spondet : promittit.] 19. Speculatio : inspectio. (=10 ?) 20. Spondit : pollicitus est aut promisit. 21. Sponda : lectum. (Aen. 1, 698) 22-3. Sponte : voluntate. (=SU 1 ?) -taneus : voluntarius. 24. Spoliaria : exteriores balnearum cellulae. 25. Spurius : qui ex matre nobile et patre infimo nascitur 26. Spurcicia : immunditia. 27. Spurius : meretricius. 28. Specimen : signum futurae virtutis.

SQ

Squalentem : sordidum (-dam ?). (? Aen. 2, 277, etc.) 2-4. Squalor : horror aut egestas aut ariditas. S. : inquinatio. -let sordet.

ST

Statio : ab stando. 2. Strata via : munita. 3. Strages : occisiones. 4. Stragula[t] : varia[t]. 5. Strepitum : tumultum. 6. Strenua : fortis. 7. Sterquilinum : scopiliarum acervus. 8. Stemma : generis nobilitas. (=GE 10) 9-10. Sternit : interficit aut occidit. [-nimus : occidimus.] (Aen. 2, 385) 11. Ster<nu>menta : sternutationes. 12. Sterillum (spir-) : barba de capra iocai (?). 13. Stigmata : signa vel cicatrices aut puncta. (Bibl. ?) 14. Stipulatur : testatur. (=AD 69 ?) 15. Stirp[i]s : origo vel radix. 16-7. Stipem : modicitatem. -p[it]es : modicitates. -p[i]s : modicus (-citas). 19. Styx : vorago. (Verg.) 20. Stricto pugione : evaginato gladio. (? Itala Act. 16, 27) 21. Stridor : strepitus. 22-3. Stipat : congerit, densat. -pant : congregant. 24. -patus :

SP 2. fiala AB. cf. 16 ?|| 3. cf. 28 (Specimen : signum futurae virtutis). Geo. 2, 241 ?|| 5. Specu spelunca C.|| 6. cf. TE 16 ?|| 9. an <Maior> sp. su. (Aen. 6, 49 ; 1, 545) ?|| 10. ubi omnia publicis visibus provetur AB. spatio B : om. A. cf. Isid. Et. 18, 16, 1 (dicta autem spectacula eo quod hominibus publica ibi praebetur inspectio : haec et ludicra nuncupata, quod in ludis gerantur). cf. LU 16. Nostram glossam Canonibus ascribit Leid. cf. 19.|| 12. an Suspectabant (cf. SU 92) ?|| 15. cf. Iuven. 1,250 (sancto Spiramine).|| 16. cf. Schol. Aen. 2, 217 (Spiris : nodis) ?|| 17. an minatur ? an <Stupet> : mir. (=ST 38) ?|| 18. cf. 20. om. B.|| 24. cf. Gloss. Verg. (Spoliarium : locus ubi spolia ponuntur). cf. ad PO 22-3.|| 25. Eodem ex fonte (Schol. Aen. 11, 340 ?) Isid. Et. 9, 5, 24 (Spurius : qui de matre nobili et patre ignobili nascitur). cf. 27 ?|| 27. vix cf. Ansil. (Mamzer : meretricis filius), ex Deuteron. 23-2.|| 28. cf. ad 3. om. A. vix cf. IN 52.

ST 1. cf. Schol. Geo. 4, 8 (Sedes statioque : .. aliud a sedendo, aliud a stando dicitur) ?|| 2. vel Str. : vi. mu.|| 4. cf. Isid. Et. 19, 26, 1 (Stragulum vestis est discolor quod manu artificis diversa varietate distinguitur.. de quo Salomon « stragulam vestem sibi fecit »). vix cf. 42 (Stromateas).|| 7. vide Meyer-Lübke, Roman. Etym. Worterb. s. v. scopilia.|| 10. om. B.|| 12. an vocatur (cf. Fest. 446, 6 Spirillum vocari ait Opillus Aurelius caprae barbam) ? an πόκαι ? Ex Schol. Geo. 3. 111 ?|| 17. mendicantes C.|| 19-20. A marg.|| 20. Act. 1. c. evag. gl. Vulg.|| 24. an Stipata (Aen. 4, 544, etc.) ? cf. CI 22 (Circumfusa : circumdata).||

circumdatus aut circumfusus. 25. Stilo ligneo : sude exacuta. 26. Stridunt : sonant. (Verg.?) 27. Stica : tunica. (?) 28. Stimulat : agitat, instigat, incitat, monet, urget. 29. Stolidus : stultus. (=IN 56 ?) 30. Stoltomalus (stul-) : stultus et malus est. 31. Strophula : inpostura. 32. Stropham : variatim et semet invicem continentem. 33-4. Stropha : argumentum suffugii. S. : fraus aut nequitia. 35. Strophium : pallium virginale. 36. Scrupea : aspera, prominentibus saxis cacuminata (ac- ?). 37. Stuprum : virginitatis perditio. 38. Stupet : miratur. 39. Stuperatus (!) : stupefactus. (=AD 48) 40. Studia in contraria : in diversas partes. (Aen. 2, 39) 41. Strues : congregatio lignorum. (=RO 1 ?) 42. Stromateas : tamquam opus varie contextum. (Rufin. Hist. 6, 13, 1)

SU

Sua sponte : sua voluntate. (Verg.) 2. Suavium : osculum ; a suavitate. 3. Subactis : devictis vel edomitis. (Aen. 1, 266 ?) 4. Sub astra : sub caelo. (Aen. 2, 460 ; 5, 853) 5. Subcubuit : vietus est. 6. Subcentor : subsequens cantor. 7. Sub dicione : sub potestate. 8. Subsidi-

dium : refugium vel tutamen. 9. Sub divo : in rore (ru-?), sub patenti caelo. (Verg. ?) 10. Subdolos : subtilis. 11. Sub aequa libra : sub librato iudicio. 12. Subegit : coegit. 13. Subfectus : subrogatus. 14. Subinde : frequenter. 15. Subit : succedit. 16. Subicio : respondeo, addo, vel subiectum facio. 17. -ciunt : subponunt. (Verg. ?) 18. Subiit : intravit. 19. Sublimatus : exaltatus. 20. Sublatum : subtractum. 21. Sublegit : subtrahit vel colligit. 22. Subnixa : subiecta vel supposita, sed melius suffulta vel subfirmata. (Aen. 3, 402) 23. Suboles : filii. 24. Subpeditantia : quae facultas subpeditat. 25. -ditabat : pendebat aut praestabat. 26. Subplex : preces fundens. 27. Subparent : suppleant aut parent. 28. Subprimit : abscondit aut occultat. 29. Subrogat : substituit. (=46 ?) 30-1. Subrigens : erigens. -rige caput : humilia te. 32. Substitit : paulatim stetit. (Verg. ?) 33. Subnixa : circumdati. 34. Subsedit : succedendo possedit vel paulum resedit. (Aen. 11, 268) 35. Substituit : in locum decedentis constituit. (=49) 36. Subtexunt : obponunt aut obiciunt. 37. Subtrectatur (subiec-) : substituitur. 38. Su[b]trinum : locus ubi suuntur aliquae species. 39. Successor : subsequenter

25. vix cf. Columella 11, 3, 53 (ligneo stilo). || 27. an Sticha ? an Serica ? an <ru> stica (lemmate omissio). (cf. 35) ? cf. SU 81 ? || 28. inc. om. B. ur. om. B. || 32. varium et semet in diversa vertentem *Ansil.* an variatum.. continens (pars gl. 35) ? an Strophio <serto> variato.. continente (Verg. Copa 32) ? || 35. cf. 32 (Strophium) ? 27 (rustica tunica) ? || 36. cf. SC 40. acuminata a. || 38. cf. ad SP 17. || 39. Stuporatus A. cf. *Ansil.* (Attonitus : stuperatus vel stupefa<c>tus) ; *Ampl.* II (Adtonitus : stupore defixus, stupefactus). Habes igitur nil nisi pravam scripturam et emendatam. || 41. vix cf. CO 20 (Congeries : congregatio). || 42. Ruf. l. c. (Στρωματέας autem nos possumus intellegere tamquam opus varie contextum) ; 6, 14, 6 (Stromateas : id est laciniosa quaedam et varia diversitate contextos) Cf. aut Abol. aut A marg. (Histromatheas : opus varium sive laciniosa vel varia diversitate contextum).

SU 1. Virgilio ascribit *Ansil.* cf. SP 22-3 ? || 2. cf. Schol. Aen. 1, 256 (sciendum osculum religionis esse, saviu voluptatis) ? || 6. subsequenter cantans A marg. || 7. an <Dicione> sub d. etc. (Aen. 1, 622) ? || 8. A marg. : Subdiu ref. vel certamen AB. || 11 an <Aequato examine> sub ae. etc. (Aen. 12, 725) ? an <Libramine aequo> sub ae. etc. (Prud. Perist. 10, 1184) ? || 13. cf. 46. Subsecutus A. || 14. Francogallice « souvent ». || 19. Ezech. 31, 10 ? cf. EL 12 ? || 22. sed melius etc. om. AB. || 29. A marg. : Subrigat subsistit AB. || 34-5. paul. -Subst. om. c. || 34. paul. sedit AB.

obtinens locum. 40. Successu : eventus. 41. Succenturiatus : accinctus (adiunctus ?). 42. Sucus : virtus. 43. Sudum : serenum post pluviam. 44-5. Suffragium : auxilium vel adminiculum aut interven-tum. -gatur : opitulatur aut favet. 46. Suffecit : subrogavit aut substituit. 47. Suffraginatus : praecisis cruribus. 48-9. Sufficit : subministrat. -fectus : substitutus in locum decedentis. 50. Suggestu : suggestione. 51. Suggillavit : gulae manum iniecit. 52. -illet : condemnet. (Luc. 18, 5 ?) 53-4. Suillae : porcinae. -inum : porcinum. 55. Sulcatur : dividitur. 56-8. Sumit : accipit. -mpsit : accepit. -mite : accipite vel arripite. (Aen. 2, 104 ?) 59-60. Summissus : inclinatus. -i : supplices. 61. Summatim : quod dicimus partibus aut per singulas summas. 62. Sumptuarius : qui erogat sumptus. 63. Suppetium : refugium. 64. Suppeo rogo (sub pectore) : in animo. (Aen. 1, 36 ?) 65. Superstitio : superflua aut superva-<cu> institutionis observantia. 66. -titiosus : falsus religiosus aut idolorum

cultor. 67. Superbo : claro, edito. 68. Supercilio : typho vel fastidio aut superbia. 69. Supremo : novissimo aut summo. 70. -munn : excelsum. 71. Suppellex : omnia utensilia domus. 72. Superba : crudelia. 73. Supplicia : poenas. 74. Supero : ascendo. (Aen. 2, 303 ?) 75-6. Supersititi (-tes) : vivi filii. -stes : supervivens filius. 77. Supremus : altissimus vel novissimus. (=69 ?) 78. Supplicat : rogat. 79. Supervacuus : non necessarius. (=65 ?) 80. Superat : restat. (Aen. 12, 639 ?) 81. Superaria : vestis quae superinduitur. 82. Supplodi : excludi. 83-5. Suscenset : inputat vel irascitur. -sus : culpatus. -set : detrahit aut culpatur. 86. Suspiritu : suspirio. 87. Suspendio : suspensio vel strangulaticius. 88-9. Suspicitur (-catur ?) : suspicit aut veneratur. -ciendo : sursum aspiciendo. 90-1. Suspensi : solliciti vel suspecti. (Aen. 2, 114 ?) -sum : sollicitum vel suspectum. 92. Suspectant : aspiciunt (sus-) ? 93. Suspicienter : venerabiliter. 94. Suspensa : sollicita. (=91 ?) 95. Sustentata : tolerata.

41. -atur accingitur v. Ter. Phorm. 230 (hic ero subcenturiatus siquid deficias).|| 43. post pl. *om. AB.* cf. Schol. Geo. 4, 77 (Sudum : serenum post pluvias).|| 44. cf. AD 50 ?|| 45. cf. FA 92 ?|| 46. cf. 13, 29, 49, quae gl. fortasse ceterarum origo est.|| 48-9. cf. Schol. Geo. 3, 65 (Suffice : subministra ; unde etiam suffectos consules dicimus) ; 2, 424 (Sufficit : subministrat).|| 51. *A marg.* (Suggilluit). gl. etymologica.|| 52. post 56 codd.|| 55. cf. ad TRI 5.|| 59-60. cf. Schol. Aen. 3, 93 (Summissi : inclinati. Utrum corpore an anima ? an quia supplices rogamus ? an, quod verum est, inclinati ?).|| 61. quod dic., per *om. AB.*|| 62. cf. QUAE 17 ?|| 63. -petitum *AB.*|| 64. Sub pectore *A marg., Abba* : Suppeorore *Ansil.* Plenior gl. Vergilio ascribit *Ansil.* (Sub pectore : id est in animo. Vergilius « interea et tacitum vivit sub pectore vulnus. »). cf. 78 ?|| 65. cf. 79 ? Ex eodem fonte (Schol. Aen. 8, 187 ?) *Isid.* Et. 8, 3, 6 (Superstitio dicta quod sit superflua aut superinstituta observatio).|| 69. cf. 77.|| 70. cf. Schol. Bern. Geo. 4, 460 (Supremos : excelsos) ?|| 78. cf. 26 ? cf. 64 ?|| 81. an <Suppara : quasi> supe., ve. etc. ? cf. Abol. (Suppara ... tunica quae et subucula dicitur). cf. ST 27 ?|| 82. *om. A.* cf. ad EX 118.|| 83. vel ir. *om. B.*|| 87. vix strangulatio (cf. restio = qui restim frequentat, etc.). Suspendium suspensio, Suspendio strangulaticius *Nettleship.*|| 88. an [Suspicitur] Suspicit : veneratur ? an Suspicit : sursum aspicit aut ven. (cf. aut *A marg.* aut *Abol.* Suspicit : superiorem partem aspicit vel veneratur) ?|| 90-1. suspectus = suspicans. cf. Rönisch, Itala und Vulgata 339.|| 92. an <sursum> asp. (cf. 89) ? cf. Schol. Aen. 1, 224 (Despiciens : deorsum aspiciens : sicut suspiciens : sursum aspiciens). cf. DE 100.|| 93. cf. 89-90.

TA

Tabes : macies. 2. Tagax : furunculus. 3-4. Talio : vicissitudo. -lione : facti repensatione simili. 5. Talia : eiusmodi. 6. Thalamus : cubiculus sponsi et sponsae. 7. Talatrum : colafus in (a ?) talo. 8. Tam sera : tam tarde. (Aen. 2, 373 ?) 9. Tam nefas : tam detestabile factum. (Aen. 2, 658 ; 4, 306 tantum) 10. Tam clara : tam manifesta. (? Aen. 2, 589 ; 9, 19) 11. Tamquam : sicut. 12. Tames (-bes) : cruor sanguinis. (?) 13. Tandem : aliquando. 14. Tantocius : tam (tanto ?) citius. 15. Tantillus : < tam ? > modicus. 16. Tantisper : interim vel ita demum. 17-8. < Tantundem : > tantummodo, quantum et illud. Tantidem : quod supra. 19. Tauro<mi>-nia : civitas est.

TE

Taedet : taediatur. T. : taedio adficitur. 3. Taedae : lampades. (Verg. ?) 4. Tegit : celat. 5. Tegmine : velamine. (Aen. 1, 323 ?) 6-7. Tellus : terra. -uris : terrae. 8. Teluerunt (tuler-) : genuerunt aut educaverunt. (Aen. 1, 605) 9. Teloneum :

quasi omnium litorum (?) fiscalis conductio. 10-11. Temere : propere aut violent. -ritas : violentia, praesumptio. 12. -rari : pollui. 13-15. Temetum : vinum. -mulentia : ebrietas. -mulentus : voracitati simul et ebrietati deditus. 16-7. Temnis : contemnis. (Aen. 1, 665 ?) -pserunt : contempserunt. 18. Tentpare : scrutare (-ri) vel perquirere. 19. Thema : materia. 20. Tempora : vicina fronti et auribus loca. 21-2. Tentoria : tabernacula ; a tendendo ; id est papiliones. -rium : casa militaris vel tabernaculum. 23. Tensus : taesus. (= PE 71 !) 24. Tendit : nititur, laborat vel conatur. 25. -dunt : pertendunt aut perseverant. 26. Tensa : genus vehiculi. 27. Tentacula : quasi retia quae tenditur leporibus aut avibus. 28. Tenilis : qui teneri potest. 29. Tenuere : tenuerunt vel possederunt. (Verg.) 30. Teneritas : teneritudo. 31. Tenus : usque vel iuxta. 32. Theoria[s] : ad divinitatem extendens. 33-4. Terminatum : finitum. < Ex > terminati : exsulati. 35. Tergiversatur : eludit aut frustratur. 36-6^a. Tergum, terga : dorsum. Tergus, terg<or>a : coria. 37. Terse : nitide aut erudite. 38-9. Teretes lacerti :

TA 2. cf. Fest. 492, 4 (Tagax : furunculus ; a tangendo, etc.) || 4. sim. om. AB. || 7. Talas-trum (vel -us) AB. cf. ad VI 2. cf. Suet. Tib. 68. || 9. Vergilio ascribit Ansil. facta AB. || 12. Tabes. Ansil. cf. Plac. (Tabes : orbor sanguinis). vix Tama rubor. sanguis Abav. cf. 1 ? cf. CU 17 (Cruor : sanguis currens) ? || 14. cf. QUA 7 (Quantocius : celerius vel citius). || 18. A marg. || 19. cf. Schol. Aen. 3, 420 (Charybdis sorbet universa et secundum Sallustium ea circa Tauromenitanum egerit litus).

TE 8. Tulerunt : genuerunt et docuerunt. Ansil. vix Te tul. || 9. Vide ne gl. etymologica sit, Telonium (i. e. tell- omnium !) : qu. om. tellurium f. c. || 10. praes. om. AB. || 11. cf. 30 ? || 13-4. cf. ad AB 4. || 15. an < Esculentus et > tem. (cf. EX 91) ? cf. VI 19 (Vinolentus : qui et satis bibit et difficile inebriatur). || 21. pap. interp. AB. cf. MA 18 ; 36 ? || 23. vix Tensus : tentus (cf. 26). || 24. cf. NI 20. || 27. cf. ad PA 26. || 28. cf. HA 3 (Habilis) ? TRI 7 (Tritile) ? || 29. Vergilio ascribit Ansil. vel poss. om. B. cf. Ansil. (Ten. : cursu possidere), ex Aen. 1, 12. || 30. an Tem -tem- (cf. 11) || 31. cf. PU 6 (Pube tenus) ? VE 44 (Verbo tenus) ? QUA 14 (Quatenus) ? || 32. an Theorica (cf. ad ET 4) vel < Theoretica : > theorias etc. ? || 34. an Ext. extra terminos facti exs. (cf. EX 40 Exterminati : extra terminos facti) ? an < Extorris : > ext. exs. (cf. Abba Extorris : exterminatus, extra terminos) ? || 36-6^a. cf. Schol. Aen. 1, 211 (Tergus tergoris, unde et tergora, corium significat ; tergum vero tergi dorsum significat). || 38. cf. LA 7. || 39. teres enim etc. om. AB. cf. Schol. Aen. 6, 207 (Teretis truncos : teres est rotundum aliquid cum proceritate ut. Horatius. « teretesque suras » etc.). Ter.

pulcra simul et fortia brachia. —retes : rotundi ; teres enim est aliquid rotundum cum proceritate, ut columna. 40. Terret : terrorem inponit. 41. —rrificans : timorem incutit. (Aen. 4, 210 ?) 42. Terribola (?) : formidolosus vel timidus. 43-5. Testatur : testibus praesentibus loquitur. —tatione : denuntiatione. —tor : iuro aut invoco. 46-8. Testudo : coniunctio scutorum. T. : quam vulgo golaia vocant. T. : glarea, id est pavimentum. 49. Tetricus : obscurus (?) aut severus. 50-1. Tetter : niger. —trum : obscurum vel putridum. 52. Te[t]rimentum : nutrimentum. 53. Tetrachordum : cithara cum quattuor chordis. 54. Tetrarcha : qui quartam partem regni tenet.

TI

Thiasi[s] : laudes virginum. (Aen. 7, 581 ?) 2. Tiaras : genus palliorum (pilleo-) apud Persas. 3-5. Tibia : symphonia. (=5 !) —bices : qui in tibia canit. —bices : plures

in symphonia cantantes. 6. Tiberis : a Thybro rege. 7. Tylon : insula in India ubi omnium generum arborum folia numquam cadunt. 8. Typum : forma vel similitudo. 9. Typho : draco. 10. Tiro : ignarus vel novus. 11. Tyrannus : indubitum usurpans imperium. 12. [Titulus : indicium, signum.] (=15 ?) 13. Titan : sol. (Verg.) 14. —nes : filii Terrae principes. 15. Titulis : significationibus vel indicibus.

TO

Toga pulla : toga nigra. T. palmata : quae palmas habet. 3. Tolor (?) : hasta. 4. Tollere : erigere. 5. Tholum : culmen tecti. (Aen. 9, 408 ?) 6. Tongillatim (—gilia-) : singillatim (?). 7. Thorax : lorica. 8-9. Torpet : frigidum est. —por : frigidor, stupor animi vel corporis. 10. Torrere : cremare, vel siccare. 11. Torvus : asper vultu aut minax. 12. Torus : accubitus vel lectus. 13. Torrens : fluvius conceptus a

trunci : rotundi Abba. || 42. cf. Ansil. (Terribilis : pavendus, timendus, formidabilis, Terribola : formidolosa). cf. ad FO 12 ? || 43-5. cf. DE 119 (Detestatus) ? cf. Schol. Aen. 2, 155 (Testor : modo iuro, alibi testifcor) ? || 43. i. e. per se hoc significat. || 48. Aliam vocis significationem servat Philox. (Testudo manus : χειρὸς τὸ ἐπ' αὐτῶν). || 49. an austerus (sed cf. 51) ? cf. Schol. Aen. 7, 713 ? || 50. vel pu. om. B. || 52. i. e. nu. flammae, fomites.

TI 1. cf. Schol. Ecl. 5, 30 (Bacchi thiasos : id est coetus virginum sive puerorum bacchan-tium). || 4. cf. ad CO 217 (Cornicen : qui in cornu canit). || 5. in sy. ca. om. AB. cf. Schol. Aen. 11, 737 (Curva tibia : symphoniatorum). || 6. cf. Schol. Aen. 3, 500 (Thybrim : fluvium ; pro quo regem ipsum posuit Thybrim, qui in hunc cecidit fluvium et ei nomen dedit). || 7. cf. Aug. Civ. 21, 5 (T. Indiae insulam eo praeferrī ceteris terris quod omnis arbor quae in ea gignitur numquam nudatur tegmine foliorum) ; Isid. Et. 14, 3, 5 (India.. habens.. insulam T. quoque arboribus foliam numquam carentem) ; 6, 13 (Tiles : insula Indiae, virens omni tempore folia). cf. ad AB 52 (nisi quidem haec notitia ex Schol. Geo. 2, 122 provenit). || 9. cf. Gloss. Verg. (Tyfum : ignem flans), ex Aen. 9, 716 (Typhoeo). || 10. cf. VE 60 (Veteranus : anticus, vetustus). || 12. om. B. || 14. i. e. primi natu. cf. Schol. Aen. 6, 580 (Genus antiquum Terrae : id est primum ; Titanas enim contra Saturnum genuit, Gigantes postea contra Iovem). Quod tamen male intellexerunt derivativa glossaria, v. g. Abba (Titanes : principes) ; cf. A marg. (Titanes : principes).

TO 1. cf. PU 15. || 2. cf. Schol. Aen. 11, 334 (Palmata dicitur toga quam merebantur hi qui reportassent de hostibus palmam). || 3. Tolar B. Telorum : hastarum Nettleship. || 6. Aliter Abol. (Tongillatim loqui : pravis verbis ; a Tongilio parasite, qui hoc invenerat risus aucupium, ut salutanti convicium responderet, maledicentem blandissimesalutaret), nimium ex Festo. || 9. frigidor A. || 10. cf. ad 13 ; 15. || 11. cf. 18. || 12. vel le. om. B. || 13. cf. Schol. Aen. 2, 305 (Torrens : fluvius qui aestate siccatur) ? cf. 10 ?

pluviis. 14. Tori : lacerti brachiorum. 15. Torris : fustis ustus in foco. 16. Toreumata : vasa quae in torno facta sunt. 17. Torquet : convertit. 18. Torva : vultu aspera. 19. Torridis : aestuosus. 20. Tos (tot) : tantos.

TRA

Tragoedia : luctuosae relationes. 2. Tra<n>-stri : sedilia nautarum, sive medias partes navium. 3. Tranquillus : placidus vel lenis. 4. Traicitur : transfertur vel inse-ritur. 5-6. Trames : via. -mite : semita[e]. (Verg. ?) 7. Transscribit : per scrip-turam tradit. 8. Trapeta : molae oliva-riae. 9. Trans : per medium, ut « trans fluvium ». 10. Tradux : propago, vel origo aut radix.

TRE

Trepudio (tri-) : exultio. 2. Threnis (-us) : lamentatio. (Bibl. ?) 3. Tres soles : tres dies. (Aen. 3, 203).

TRI

Tripudium : hilaritas, exultatio. -diantes : gaudentes. 3-4. Triumphum : gaudium. -phalis dies : gaudii dies. 5. Trisulco : trifario. 7. Tritile : quod teri potest. 8. -tor : ab eo quod est tritura. 9. Tribu-nalia : cathedrae.

TRO

Tropaeum : signum victoriae. -aea : trium-phorum tituli. 2a. Trivia : luna. (Verg.) 3. Thronus : excelsa sedes. 4. Tropus : mensura dictionis.

TRU

Trudit : cludit (?). -usus : inclusus. 3-4. Trutinat : perpendit. -na : statera. 5. Truncus : sine capite. 6. Trux : dirus aut terribilis. 7. Trunca : sine pedibus (Geo. 4, 310) 8. Truculentus : saevus vel iratus aut inimitis aut ferox.

15. cf. 10 ? || 16. cf. Philarg. Geo. 2, 449 (Torno : torno fiunt vasa) ? cf. aut A marg. aut Abol. (Toreumata : quae torno rasa sunt). || 18. vultus AB. cf. 11. || 20. Tot : tantus Ansil. cf. Ansil. (Tot : tanta ; tot ad numerum refertur ; Terentius « tot peccata in hac re ostendis »). In nostra glossa vocis antiquae interpretatio vox recentior est (Italice « tanti »).

TRA 1. cf. aut A marg. aut Abol. (Tragoedia : composita fabula) ? || 2. sive etc. om. AB. Ad Rostra (RO 9 Rostra : prima pars navis) melius resonet Trastra (cf. Aen. 5, 136 et 143 ; 10, 295 et 306) cf. aut A marg. aut Abol. (Puppis : posterior pars navis). || 3. vel plenus AB. || 5. cf. Gloss. Verg. i. e. Abol. (Trames : via transversa). || 7. perscribitur A. || 8. olive AB. cf. Schol. Bern. Geo. 2, 519 (Trapetis : molis olivariis) ; Serv. ibid. (Tr. : molis olivaribus). || 10. origo aut om. B.

TRE 1. cf. TRI 1-2. || 3. Vergilio ascribit Ansil. cf. SO 18.

TRI 1. exult. om. AB. cf. TRE 1. || 3-4. cf. Prud. Perist. 4, 78 et 5, 2. || 5. cf. BI 2 (Bisul-oum), 10 (Bifidum), 18 (Bisulces porcus), SU 55 (Sulcatur). Plenius disseruisse scholiastam (puta ad Geo. 3, 439) cum tribus Ovidi versibus : Ib. 469 (telo trisulco), Met. 9, 65 (linguam bisulcam), Met. 14, 303 (bifidos pedes) crede. || 7. cf. ad TE 28. || 9. cf. TRO 3 ?

TRO 3. cf. TRI 9 ?

TRU 1-2. cf. Ansil. (Truditur : excluditur ; nove, ut Donatus, Trudit : inclusit, alias pro-cessit , Truditur : cluditur, Trudunt : includent), unde fortasse colligendum est Donatum dixisse hoc verbum proprie inclusionis significationem habere, sed in hoc Vergilii versu (puta Geo. 2, 31) exclusionis. || 5. cf. 7.

TU

Tugurium : cellula parva ; a tegendo, quasi tegurium. 2. Tumultus : seditio. 3. Tum : de praesenti (?), eo tempore, <tunc vel deinde>. 4-5. Tumulum : sepulcrum. -lus : locus qui tumet. 6. Tumsa pectora : aut verberata. (Aen. 11, 37) 7. Tune : numquid tu vel tu vero. 8. Tunc : vel [aut] deinde. 9-11. Turma : certus numerus equitum. -ma : ordo. -malis : ordinalis. 12. Turbo : venti vorago (vortigo ?). 13. Turificatus : purgatus. 14. Turget : crescere incipit. 15. Turrata : in modum turris facta, ut (Sulp. Sev. Dial. 2, 8, 4) « politissimis saxis moles turrata surrexit ».

VA

Vafer : <versipellis> callidus vel artificiosus. 2. -frum : varium, multifidum. 3. Vacillat : nutat, titubat, tremulat. 4-8. Vadem : fideiussorem. (=7) -dimonium : sponsonem officii. -datur : promittit, pollicetur, fidem dicit. -dimonium facit : <vadem, id est> fideiussorem, dat. -dimonia : iudicia sunt unde (?) apud iudicem per fideiussorem vadere licet. 9-10. Vagatur : ubique gressu instabile circumfertur. -gus : exerrans. 11.

Vagitus : sonus. 12. Vallum : fossatum, gyrum. 13. -llavit : circumdedit. (Eccle. 9, 14 ?) 14. Valus (-rus) : qui genibus iunctis ambulat. 15-7. Valitant : valent, id est sani sunt. -tudinarius : qui frequenter aegrotat. -tudo : fortitudo, aut virium diminutio. 18. Valteum (bal-) : lorum. 19. Varicat : divertit aut ... ambulat. (Itala Deut. 9, 16 ?) 20. Variegata : variata. 21. Vas : fideiussor. (=4) 22. Vastitas : solitudo. 23. -stum : immensum vel grande. 24-5. Vaticinium : prophetia. -tes : propheta aut poeta. 26. Ubertim : abunde. 27. Ubique : omni loco.

VE

Vecordia : stultitia. -cors : ineptus cordis. 3-5. Vector : portator. -ctatur : pro voluntate portatur. -ctus : portatus. 6. Vectes : serae. 7. Vectigal : tributum fiscale. 8. Vehitur : portatur. 9. Vehemens : ferox. 10. Vehiculum : currus, raeda vel carrus. 11. Vellere : eradicare. 12. Veluti : quomodo. 13. Velificat : navigat. 14-6. Venit : venditur. -neo : vendor. -num : venditio. 17-8. Venalicium : quidquid vendi potest. -ciarius : qui vendit. 19. Venditantibus : vendere volentibus aut venale offerentibus. (Unde ?) 20-3. Venustavit : ornavit.

TU 1. quasi teg. om. AB. cf. Isid. Et. 15, 12, 2 (Tugurium : casula.. ad tegimen sui, quasi tegurium), ex Schol. Ecl. 1, 68 ? || 3. an <non> de pr. ? tunc etc. ex 8 inserui. || 4-5. cf. Schol. Aen. 2, 718 (Tumulus : modo terra tumens, alias sepulcrum.) || 5. Tumus AB. || 6. Vergilio ascribit Ansil. || 7. cf. EG 5 ? || 8. vix velut d. cf. 3. || 9. Turmas AB. eq. om. AB. || 12. cf. Ansil. (Turbo : proprie tempestatis vertigo est) cf. aut A marg. aut Abol. (Vertex : vorago aquae.) || 15. sic Ansil. : om. A. : interp. om. B.

VA 1. Vabra AB. versip. e VE 37 inserui. || 2. an [Vafrum] Varium : mult. (sed cf. 1 versipellis). || 3. cf. NU 21. cf. aut A marg. aut Abol. (Titubat : vacillat). || 7. vadem. i. e. e 4 inserui, cf. 21. || 12. de foss. (cf. LO 4), vide Meyer-Lübke, Roman. Etym. Wörterb. s. v. || 15-7. cf. ad VE 3-4 ? || 20. an <Stragula> var. var. (cf. ST 4) ? an <Maculosa> (Aen. 1, 523) ? || 25. Ex eodem fonte (Schol. Aen. 2, 122 ?) Isid. Diff. 1, 451 (Pontifex tantum summum sacerdotem significat ; vates autem plura significat, aut sacerdotes aut poetas aut prophetas) ? cf. CA 11 : ?

VE 3-5. cf. Schol. Aen. 4, 72 (nam cum vector sit proprie qui vehit, invenimus etiam eum vectorem dici qui vehitur... tale est et formidolosus ; cum sit timidus, et timendum significat), cf. ad FO 12. cf. VA 15-7. || 4. cf. 8. || 11. edificare AB. cf. AV 24 (Avellit : eradicat, extrahit) ? || 18. om. AB.

—stus : formonsus ; quasi a Venere dictus.
 —stum : decorum vel ornatum. —stas :
 facundia vel eloquentia, aut pulchritudo.
 24. Ventrāle : quod solum ventrem operit.
 25. Veneramur : colimus vel honoramus.
 26. Vepres : virgulta[e] spinosa[e]. 27.
 Versutus : astutus ; qui in omnibus versa-
 tur. 28. Vertigo : tempestas ; a vertendo.
 29. Verrunt : trahunt. 30-1. Vergentia
 loca : humilia. —git : inclināt aut fundit.
 32. Versis : mutatis aut retro conversis.
 (Verg.) 33. Verteret : everteret aut conver-
 teret. (Aen. 1, 20 ?) 34. Vertex : summi-
 tas capitis. 35. Vertitur : volvitur. 36.
 Vernus : subaudis ut dies. 37. Versipellis :
 callidus vel artificiosus. (= VA 1) 38-40.
 Verna : vernaculus, servus in domo natus.
 —naculum : proprium. —naculae familia-
 ritatis : intimae libertatis. 41. Vernat :
 laetatur. 42. Verbenā : sacrae frondes,
 ut laurus, olea, myrtus ; poeta autem...
 alibi verbenae inveni. (Aen. 12, 120) 43
 Verba infit : in verba prorumpit. 44.
 Verbo tenuis : verbi gratia vel causa.
 45. Vestibulum : introitum. 46. Vestia-

rius : qui vestibus praeest. 47. —stiplica :
 femina quae vestes plicat. 48. Vesta: quasi
 numen ignis quae celebratur Romae. 49.
 Vesticeps : pubescens. (Verg.) 50-1. Vesa-
 nus : minus sanus. —na : male sana. 52-3.
 Vesperescit : sero fit. —perascit : ad occasum
 declinat. 54-5. —perum : serum. —per : stēlla
 quae noctem nuntiāt. 56-7. —pertilio (—ti-
 nus) : serotinus. —pertilio : avis nocturna. 58.
 Vespillo : sepulcrorum violator. 59. Ves-
 citur : manducat. 60. Veteranus : anticus,
 vetustus. 61. —rator : callidus infitiator,
 id est criminātor ; quasi diu hoc egerit.

VI

Viaticum : sumptus in via. (Deuteron. 15,
 14, etc. ?) 2-3. Vibex : pugna (plaga ?).
 —bices : caesae (?) plagarum. 4-5. Vibrat :
 fulget vel micat aut concutit. —brantibus :
 torquentibus aut concutientibus. (Aen.
 2, 211 ?) 6. Viburnus (—na) : genera sunt
 virgultorum humilium. (Ecl. 1, 25) 7.
 Vibrantia iacula : fulgentia. 8. Vicatim :
 per singulas (—os) vices (—os). 9. Vicorum

24. Ventrālem AB. || 26. virgulae Ansil. || 29. cf. EV 5 (Everrit ; traxit). || 31. cf.
 IN 282 (Invergit : fundit). || 32. Vergilio ascribit Ansil. cf. Schol. Aen. 1, 391 (Versis Aquil-
 onibus : aut.. mutatis ventis, aut quia.. adversus ante Aquilo coepit esse prosperrimus). ||
 34. cf. AP 17 (Apex) ? || 36. cf. ad CA 76. || 40. sine interp. AB. Spectat ad pleniorē for-
 mam glossae VI 27 (cf. Ansil. VI 262). || 42. ut lau. etc. om AB. Hic solum sing. num. utitur
 Verg. cf. l. Schol. l. c. (Verbenā proprie est herba sacra sumpta de loco sacro Capitolii..
 abusive tamen iam verbenas vocamus frondes sacratas, ut est laurus, oliva vel myrtus). ||
 43. in om. AB. Quasi fit in verba ! cf. IN 87 ; 96. cf. Fest. 100, 3. || 44. cf. TE 31 ? || 47. cf.
 Leo, Mélanges Boissier p. 355. || 49. Vergilio ascribit Ansil. cf. Schol. Aen. 6, 645 (Longam
 autem vestem aut citharoedi habitum dicit aut longam barbā ; nam e contrario inberbes
 investes vocamus) ; 8, 659 ; Fest. 506, 1 (Vesticeps : puer qui iam vestitus est pubertate
 econtra investis qui necdum pubertate vestitus est). || 52-3. Itidem (ex eodem scholio Ver-
 giliano ?) Isid. Diff. 1, 608. || 52. fecit A B. || 58. cf. Fest. 506, 16 (Vespae et vespillones
 dicuntur qui funerandis corporibus officium gerunt ; non a minutis illis volucris, sed
 quia vespertino tempore eos efferunt qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt.
 Hi etiam vespulae vocantur). Noli mutare illud viol. (cf. Fulg. Serm. 2). || 60. cf. TI 11
 (Tiro). || 61. cf. Fest. 507, 7 ; Donat. Andr. 457.

VI 1. cf. UT 1 ? || 2. an a pugno plagā (cf. TA 7 Talatrum : colaphus a talo) ? an a virga
 plagā (cf. Abol. aut A marg. Vi. : plagā ex virga) ? || 3. Vi. vestigia plagarum A marg. (aut
 Abol.), Ansil. || 4-5. cf. 7. || 8. cf. 33. || 9. pars glossae ME 32 (Metatores : mansionum praepa-
 ratores) ? Hinc, ni fallor, Not. Tiron. 36, 94-5. (Viocurus Cestifer) ; unde illa Scaligeri
 sane mirae formae glossa (Viocurus et statim cestifer). Lege igitur apud Martial. 5, 17, 4

(viocurus) et cistifer nomina sunt metallorum (-ato-). 10-11. Vigeat : viribus valebat. -gentes : virtute pleni. 12-13. Vigil : custos nocturnus. -giles : urbis custodes. 14-15. Vilicus : actor ; quasi a villa. -cat : officium vilici agit. 16-17. Vinciri : ligari. -culum : ligatura. 18. Vineas : machinamentorum genera quae fiunt in modum turrium ac rotis ducuntur, in quibus ascendunt milites et muros expugnant. 20. Violenta : valida. 21. U[i]ret (-it) : cremat vel torquet. 22. Viribus : conatibus. 23. Viritim : singillatim. 24. Virule (!) : venenum. (=25) 25-6. Virus : venenum. -rumenta : venenata. 27. Vir : a virtute nomen accepit, ut Varro docet, sicut mulier a mollitie. 28. Viriosi : viribus subnixi. 29. Viriliter : fortiter. (=30 ?) 30. Virissat : viriliter sapit. 31. Viriosus : austerus. 32. Virago : femina quae est ut vir. 33. Viri[a]tim : per singulos viros. 34. Vis : violentia ; a virtute. 35. Viscera vitalia : id est circumfusa cordis loca quibus anima continetur. 36-8. Visentes : videntes. -sendi : videndi. -sere : videre.

UL

Ulnae : brachia. (=2 ?) 1a. <Umbrae > inferi. (Verg.) 2. Ulnis : brachiis. (Isai. 49, 22 ?) 3. Ultor : [iudex vel] vindex. 4-5. Ultro : interius, vel voluntarie. U. citro : intus et foris, longe et prope. 6. Ultuire : vindicare, ulcisci. 7-8. Ultimius : novissimus. -terius : amplius. 9. Ulciscitur : defendit. 10. Ultra : adhuc amplius. 11-2. Uligo : humor aut limus. -ginosus : humidus. 13. Ultro : a nobis ad aliam partem. 14-6. Ultio : vindicta. -tus est : vindicavit, defendit. -ciscens : vindicans.

UM

Umbo : media pars scuti. -bones : scuti protectione<s> (proiect-). 3. <H>umus : terra. (=HU 1) 4. Umquam : aliquando.

UN

Una : simul, pariter. 2. Unitum : unum effectum. 3. Unitionem (umbonem ?) : mediam partem. (=UM 1 ?) 4. Unicuba[m]

cistifero (non Cistibero) ; cf. Class. Quart. 1926. cf. aut A marg. aut Abol. (Viocorus : nomen aliquod appellativum).) 19. pars glossae TE 15 (Temulentus) ? Itidem Isid. Et. 10, 281 (Vinolentus : qui et satis bibit et difficile inebriatur). 21. Uret A marg. 23. cf. 33. 24. Nimirum coepit scribere Virulenta. 26. an <Mala> vir. ven. (Aen. 2, 471) ? 27. A : marg. : ut Varro etc. om. B. Ex eodem fonte (Scholio Vergiliano ?) Isid. Et. 10, 274 (Vir : a virtute) ; 11, 2, 18 (Mulier : a mollitie ; tamquam molliter). Pleniorem glossae formam servavit Ansil. VI 262. 28. cf. 31. 30. cf. PA 73 (Patrissat) ? an viriliter. <id est fortiter> sa. (cf. 29) ? 32. cf. Schol. Aen. 12, 468 (Virago : mulier quae virile implet officium.. quae viri animum habet) ? 33. Vide ne sit nil nisi gl. 8 (Vicatim) male emendata. Sed cf. 23. 34. cf. Schol. Geo. 1, 138 (Vis humana : possibilitas.. aut certe multitudo ; tamen verius est ut vis quasi violentia sit ... sic enim Donatus sensit). cf. aut A marg. aut Abol. (Vim : aliter virtutem, violentiam, aliter multitudinem vel abundantiam). 35. Ex eodem fonte (Scholio, puta, ad Aen. 1, 211) Isid. Et. 11, 1, 116 (Viscera non tantum intestina dicimus, sed quicquid sub corio est.. item viscera vitalia, id est circumfusa cordis loca, quasi viscera, eo quod ibi vita, id est anima, continetur). id est quae ei. eo an. cont. (om. loca quibus) AB.

UL 3. cf. 14-6 ; 6 ; 9. 7-8. Ulterius : novissimus vel amplius AB (vel amp. om. B.).

UM 1-2. cf. UN 3.

UN 2. cf. 7. 4. cf. Schol. Aen. 4, 166 (Varro pronubam dicit quae ante nupsit et quae uni tantum nupta est) ? cf. BI 20 ; PRO 64.

unius viri uxor. 5. Unde : a quo vel ideo.
6. Unguine : unctione aut adipe. (Geo. 3, 450) 7. Unit : unum facit. (=2 ?) 8-12.
Unco : curvo. -cus : ancora. -ci : curvi.
-cat : curvat. -ca manu : curva manu.
(=IN 279 ?)

VO

Voethema<ta> (boe-) : adiutoria ; Graecum est. (2Mac. 15,8) 2. Volubiles : <qui> quidquid vident desiderant. 3. Volucer : Cupido. 4-5. Volutans : cogitans. -lvere : cogitare. 6. Vola : manu[m] vel palma [vel manu inlata]. 7. Vorax : sorbens. 8. -rat : gluttit. 9. Vorri (?) : edaces. 10. Vosmet : vosmet ipsos. 11-14. Votum : voluntate promissum. -tivum : quod promissum est votis. Vovet : promittit. -vit : promisit.

UR

Urbs : aedificium civitatis. 2. Urna : mensura unde ducuntur sortes ; quasi quartarium est. 3. -na<s> : sepulcra.

US

Ussit : incendit. Usta : combusta. Ussitat (usti- ?) : conburit. 4. Ustrina : locus ubi conburuntur corpora. 5. Usurpat : illicite utitur. 6. Usuri : usui habituri.

7-8. Uspiam : [alicui vel] aliubi. Usquam : alicubi.

UT

Utensilia : viatici sumptus vel usibus necessaria. (Bibl. ?) 2-3. Utitur : fruitur. -tuntur : fruuntur. 4. Uterque : ambo. 5. Ut reor : ut arbitror. 6. Utrosque : ambos. 7-9. Utrumque : et hoc et illud. Utriusque : et huius et illius. Utrubique : et ibi et ibi.

VU

Uvidus : udus. 2. Vubulcus (bu-) : pastor boum. 3. Vulgatum : omnibus patefactum. 4. Vulgus : populus diversus vel vilis. 5-6. Vultuosus (-os ?) : vultibus tristis. -tus : quo ostenditur animi voluntas. 7. Vuccula (?) : vacca diminutive. (=BA 8)

X

Xristicola (Chr-) : fides expressa. (?) 2. Xystarches : athletarum princeps. 3. Xanctum (-nthum) bibissent : pro de Xancto. (Aen. 1, 473) 4. Xenia : dona, praemia. (Bibl. ?)

Y

<H>ymnus : laus sancta. (Bibl. ?) 2.

8-12. cf. AD 109.

VO 1. LXX (adiutoria Vulg.) || 3. cf. Ovid. A. A. 2, 98 (deum volucrem) ; Pont. 3, 3, 65 (puero volucri) || 5. *A marg.* dividant add. Ansil. cf. *A marg.* aut Abol. (Volutare : cogitationem repetere). || 6. cf. ad IN 279.

UR 1 cf. CI 46 ?

US 3. an Ustulat ? || 4. pecora *AB.* cf. Schol. Aen. 11, 201 (ubi homo combustus est, nisi ibidem humatus fuerit, non esse ibi bustum sed ustrinum) ; 6, 216 (Varro tamen dicit pyras ideo cupresso circumdari, propter gravem ustrinae odorem). cf. BU 9 ? || 7-8. cf. ad CU 7-13.

UT 1. cf. VI 1 ? vel us. nec. *om. AB.* || 5. cf. RE 56. || 7-9. cf. ad CU 7-13.

VU 1. Vividus *A marg.* : Urcius *B.* || 2. cf. Isid. Et. 10, 263 (Subulcus : porcorum pastor ; sicut bubulcus : a cura boum), nimirum ex Schol. Ecl. 10, 19. || 3. Vulgare *BC.* patefacere *C.* || 4. vel vil. *om. AB.*

XYZ. deficit *A.*

X 2. Tertull. Mart. 3. ut laetaremus pr. *B.* || 3 sancto *B.*

<H>ypocrisis : simulatio. (Bibl. ?) 3.
 <H>ymnus : laus. (=1 ?) 4. Yphotic-
 ceuae (apothecae) : domus vel argis-
 teria.

Z

Zibinarum aculeis : lancearum. (? Itala Iudic.

1, 15) 2. Zephyrus : nomen venti. (=5 ?)
 3. Zacynthus : insula Achaiae. (Aen. 3,
 279) 4. Zaccheus : humanum genus. (Luc.
 19, 5) 5. Zephyrus : Favonius ventus.
 6. Zonae : cinctoriae. 7. Zephyrus : ventus.
 (=9 ?) 8. Zozia (-dia) : signa. 9. Zephyris
 felicibus : prosperis ventis. (Aen. 3, 120)
 10. Zacynthus : insula. (=8)

Y 3. cf. Isid. Et. 6, 19, 17 (Hymnus : canticum laudantium ; quod de Graeco in Latinum
 laus interpretatur).|| 4. de arg. cf. Ansil. (Argisteria : stationes, nundinae, popinae).

Z 1. LXX.|| 3. ins. acage B. cf. 10.|| 4. cf. Isid. Alleg. Script. 226 (Zacchaeus gentilis est
 populus).|| 5. prima pars glossae FA 7 ? cf. 2 ; 7.|| 6. cinctore B.|| 8. cf. Schol. Geo.
 1, 238 (Signorum ordo : Zodiacum dicit ; quem nos Signiferum dicimus). cf. aut A marg.
 aut Abol. (Zodiacum : Signiferum).